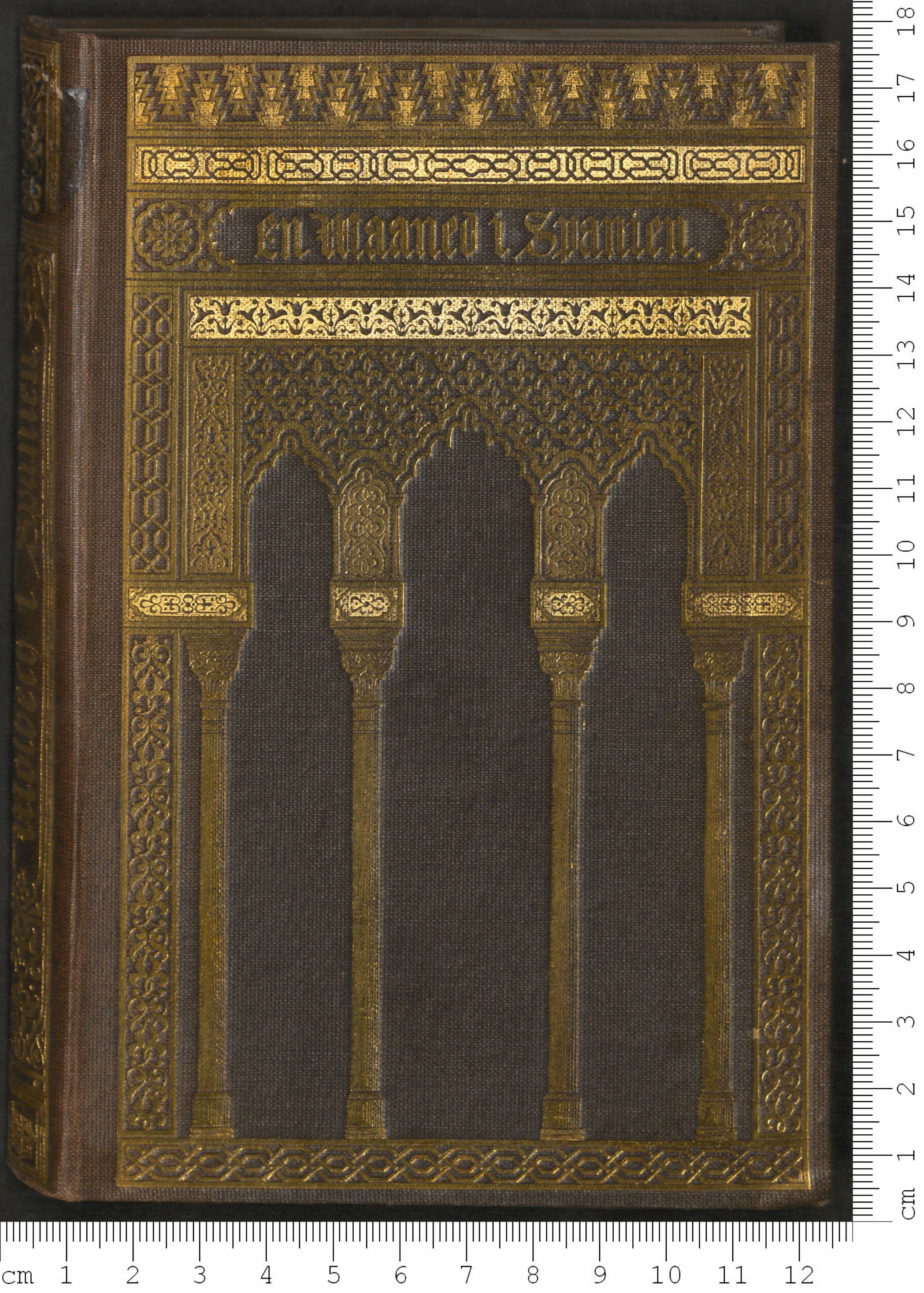
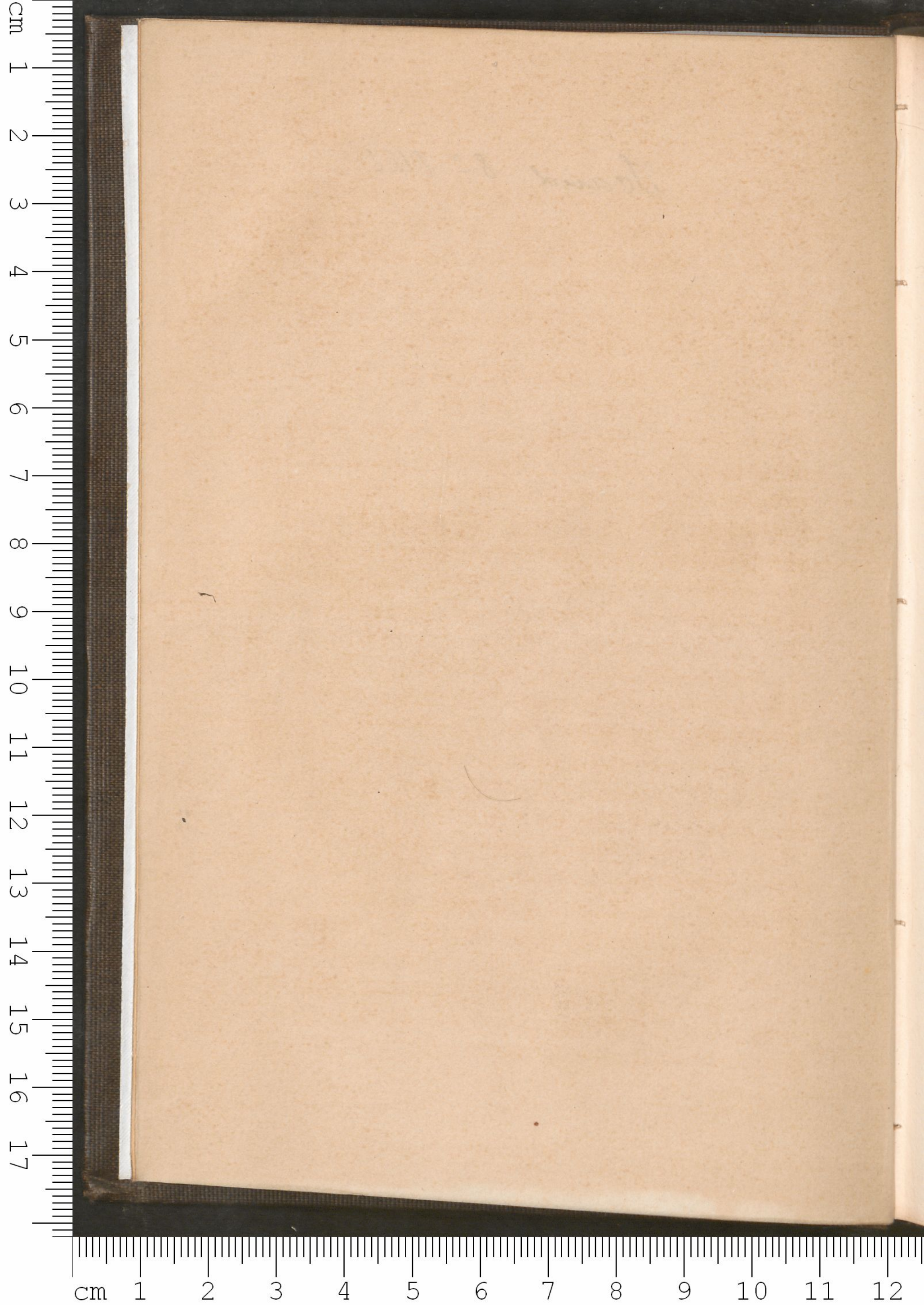

Molbech i Spanien.

En Maaned i Spanien.

En Maaned i Spanien.

En Maaned i Spanien.

Nogle Reisebilleder

af

Chr. K. F. Molbech.

Anden Udgave.

Kiøbenhavn.
Forlagt af C. A. Reitzels Bo og Arvinger.
Thieles Bogtrykkeri.
1856.

Indhold.

Afsked fra Danmark.

Barkskibet „Herkules“, hvis Rheder venlig har tilladt mig at seile med det til Malaga, ligger paa Rheden, svagt bevæget af en sagte Brise, vuggende sig stille paa det rolige Vand, som for ikke at forstyrre Afskedens Helligdag. Det er, som om det vidste af gammel Erfaring, at vi Alle, der staae tause ved dets Reling, stirrende ind imod Byen og Landet og Træerne langsmed Stranden, ere ifærd med at lette det Anker af Kiærlighed og Sædvane, der binder os til Fødelandets Grund; det er som om det anede, at de enkelte Sukke, der trænge sig frem, de vaade Blikke, der sendes imod Land, ere den stille Opsang dertil; det er som om det kunde tænke, at Enhver af os idag har sagt Farvel til En, han har kiær; og som om det selv vilde sige Farvel til alle de store og smaa Slægtninger, der ligge for Anker i Havnen, neier Skibet sagte sin Stavn imod Landet og vifter til Afsked med den røde Vimpel.

Jeg selv staaer alene og tænker paa dem, jeg har forladt. Istedetfor den travle, hede Dag med dens forstyrrede Indkiøb og Indpakning, Løben og Kiøren, Spørgen og Svaren, Glemmen og Erindren, er kommen den stille, kølige, hvilefulde Sommeraften; istedetfor den larmende By, for Vognenes Rumlen og de Sælgendes

Skrigen, er kommen Havets dybe Ro, Bølgernes dæmpede Skvulpen imod Skibet og venlige Aftenvindes sagte, fortrolige Hvisken imellem Seil og Tougværk. Men, istedetfor det hyggelige Hiem med de kiendte Stuer, istedetfor Dagens rolige, jævnt fremadskridende Gierning, hvori Siælen dog mangen en Stund lykkelig hvilede sig, er kommen Reisens hvileløse Skiften og Higen, og istedetfor de vante Stemmer og de kiærlige Ord er kommen Reisens forladte, fremmede Eensomhed. Og medens jeg drømmende staaer og stirrer ind imod Landet, fyldes mine Øine med Taarer, og jeg siger tusinde Gange et stumt Farvel. Forgieves vender jeg mig bort og seer opad Sundet imod Nord, hvorhen Vinden blæser og Skyerne trække; jeg drages bestandig tilbage af en Magt, der er stærkere end jeg. Af Haab og Erindring lever et Menneskes Hierte, de ere den Sol og den Maane, der lyse over Længselens skiønne Lande, deres Herredømme skifter altid, som Dagen og Natten. Alt hvad der engang har blomstret i Haabets varme Glands og er visnet snart, naar vi greb det med Hænder, det spirer frem igien til Trøst eller Sorg i Erindringens stiernelyse Nat. I deres Straaler bliver Livet til Digt — men hvo er Hersker over Musen? Nu kalder jeg paa det fristende, blomstersmykkede Haab, der tidt om Foraaret, naar Isen brød op og Skibene begyndte at gaae eller komme, viste mig Bierge og Dale, Palmer og Ranker, lod mig høre Citharspil og Elskovssange under en klarere Himmel; — det hiælper ikke, Afskeden er Erindringens Eiendom. Jeg kan kun see de bedrøvede Miner og de taarefulde Øine, jeg kan kun høre de sidste, kiærlige Ord, jeg seer Vinduet aabnes og det hvide Tørklæde

vinke Farvel. Solen gaaer ned over Landet som bag et luerødt Flor, og ved Bølgernes Bevægelse er det ligesom Roser vuggedes paa det aldrig blomstrende Havvand. Det er Veien til mit Hiem, til Byen, der er strøet med Blomster, og dens Taarne ligge vinkende i veemodig Aftenglands. Der er Alt, hvad jeg elsker, derhen gaae mine Tanker ad den blomsterstrøede Bro og vende tilbage og gaae igien; kunde jeg selv vende tilbage i dette Oieblik, jeg troer at jeg giorde det. Paa hiin Side Skibet er det mørkt endnu, og Havet vugger sit sorte Bryst i evig Uro. Det sidste Skiær af Aftenrøden forsvinder fra Himlen og fra Bølgerne; eet Lys efter det andet slukkes i Byen, det bliver Nat, den sover. Da stiger Maanen op og kaster sine gyldne Funker overalt paa Søen. Som den stige din Kiærlighed op over deres Slummer, du Jordens og Havets Herre! Og naar de Sovendes Siæl er mørk og sorgesyg, naar længselfulde Tanker bevæge den, ligesom i Havet Bølgerne bevæges og afløse hinanden, saa send din Fred og din lysende Klarhed ned, og strø over deres Søvn en Regn af gyldne Drømmefunker!

Vinden tager paa at blæse friskere og Ankeret lettes, Capitainens Raab lyder paa Dækket, Matroserne gaae tilveirs, det ene Seil folder sig ud efter det andet, Skumlilierne begynde at blomstre om Stavnen og Skibet skyder Bølgerne tilside. Endnu en Hilsen til Hiemmet og den sovende By, endnu et Blik over Vandet, som bliver bredere og bredere imellem os, og saa overbord med den tyngende Erindring! Solen er gaaet venlig og smuk ned over min Afsked; den skal vel dages engang ligesaa smuk og venlig over min Hiemkomst.

Endnu et Farvel, kiærligt og veemodigt, som det første, men ikke længer tungt og trykkende, kan jeg sige Danmark, før jeg nærmer mig til fremmede Lande. Det er atter Aften, men to Dage sildigere. Vinden og Dønningerne have lagt sig, Havet er stille og Solen kaster sit sidste, veemodige Skiær paa Bølgerne. I en halv Miils Afstand rækker Skagen sin blottede Arm ud over Søen. Det graae Sand ligger i underlige Former, som Bakker og Dale paa Kysten, adspredte Smaahuse skiule sig imellem Klitterne, og et eensomt Fyrtaarn staaer som en Kæmpe i den golde Ørken og stirrer med sit blinkende Øie ud imod os. Tæt under Land rager det sorte Skrog af en strandet Brig som en stor Liigkiste op over Sandrevlerne, og Skarer af vilde Fugle flyve skrigende hen derover. Mere tom og øde og uvenlig er vist ingen Plet paa Jorden, end dette blomsterforladte Rev, som ikke grønnes med Enge om Foraaret, ikke gulnes med Sædmarker imod Høsten; og dog trives vel ligefuldt en nøisom Lykkes tarvelige Urt imellem Sandet. Maaskee er der en varm Sommer af Fred og Kiærlighed i den fattige Fiskerhytte hist, hvor Lyset nu tændes og glimter svagt igiennem det eneste Vindue; maaskee vugger en ung Moder sit spæde Barn og synger det i Søvn, medens Faderen sidder med Drengen paa sit Knæ og fortæller ham om de fremmede Skibe, som ligge for Vindstille ude paa Vandet. Vort Skib gynger sig sagte, halvsovende op og ned; det er stille ombord, Matroserne sidde tause forude og ryge deres Piber; ved Siden af os vugger sig en Baad, fuld af fattige, svenske Fiskere, som holde deres Nadver. Forsultne, nysgierrige og paatrængende have de

om Eftermiddagen hængt sig ved os. De have i tre Uger ligget i den aabne Baad og fisket, og i to Dage intet Vand havt; for nogle store Torsk og Helleflyndere tiltuskede de sig Brød og Brændeviin, og ligge nu veltilfredse paa det rolige Vandspeil, koge deres Fisk, spise og sladdre.

Tusmørket lister sig sagte, med lydløse Trin over Land og Sø og drager sine Slør, det ene efter det andet, over Himlen, indtil Fuldmaanen endelig stiger op igien og speiler sig i det let bevægede Vand. Som en Gienlyd af min stille Tanke, der atter søger til Hiemmet, begynde Matroserne paa Bakken at synge Poul Møllers „Glæde over Danmark", og det ene Vers efter det andet flyder hen igiennem Luften i den dybe Aftenstilhed — en Stilhed, hvorom man ingen Forestilling giør sig paa Landet; thi Bølgernes Pladsken imod Skibet forhøier den kun, og Øret understøttes i at opfatte Eensomheden og Tausheden af Øiet, der svæver udover det øde, tomme Rum. Som jeg lytter til Sangen og lader min Siæl vugges af de Stemninger, den udtaler, kommer en lille Fugl, en Guulspurv, flyvende og kaster sig træt ned paa Dækket ved Siden af mig; den har vovet sig længer ud end at den kan vende tilbage, og det er den sidste Hilsen, jeg faaer fra Danmark. Thi det begynder atter at lufte, Maanesøilen, som før stod blank og stille, kruses og brydes sig i tusinde Funker; Skibet glider frem, Fiskerbaaden bliver langt tilbage og forsvinder omsider ganske, Landet tegner sig kun som en sort Sky i det Fierne, Fyret slukkes, og vi glide ud i den stærkere bølgende Nordsø.

Liv paa Søen.

Man staaer op og klæder sig paa, man gaaer sig en Morgentour og ryger en Cigar, man kommer hiem, drikker Thee og spiser Frokost; man læser og skriver, man gaaer sig atter en Tour og spiser saa til Middag; man drikker Kaffe og ryger igien en Cigar i det Frie eller i sit Værelse, ligesom man vil; man fortsætter sin Læsning, lukker sine Bøger, og spiser til Aften; man seer Solen gaae ned, ryger den sidste Cigar, gaaer iseng og sover — og for saavidt er man ganske som iland. Men der er dog nogen Forskiel. Strax naar jeg vaagner om Morgenen, endnu halv fængslet af Drømmenes Verden, og vant til i fem og tyve Aar at ligge fredelig hver Nat i min Seng, bliver jeg paa en følelig Maade mindet om, at jeg har forandret Situationen; thi naar jeg reiser mig op, støder jeg stadig Panden imod en Biælke, som Kahyttens Bygmester høist ubehændigen har lagt en halv Alen over min Koie. Dermed er jeg da vækket, husker mig om og veed, hvor jeg er; eller veed jeg det ikke, saa lærer jeg det, naar jeg strækker Fødderne ud og forgieves stræber at naae Bund, fordi der er halvtredie Alen fra Koien til Gulvet. Jeg lader mig langsomt og forsigtig glide, ind-

til jeg med den ene Fod naaer Aabningen til den Seng, der er opredt under min, bestræber mig af yderste Evne for ikke at træde paa Haand eller Hoved af mit nedenunder sovende Medmenneske, giør derpaa et rask Spring, og staaer paa Gulvet. Denne Manoeuvre kalder man tilsøes: at staae op. Jeg vakler som en Beruset nogle Skridt tilhøire og tilvenstre, for at see, om mine Klædningsstykker muligen ved en Hændelse skulde findes der, hvor jeg lagde dem Aftenen i Forveien, eller ikke for langt derfra; jeg sætter mig paa min Koffert og begynder at iføre mig dem. Jeg reiser mig op, efter de første forberedende Skridt, stiller mig med Ryggen imod Kahytsvæggen, og løfter det ene Been for at tage et Klædningsstykke paa, ved hvis Iførelse man nødvendig maa staae paa eet Been; jeg er allerede nærved at være færdig, da pludselig Skibet, Kahytten, Gulvet, Væggen og jeg faaer et Stød over til den anden Side, og, som det eneste Løsøre af de fem nævnte Gienstande, styrter jeg afsted imod den modstaaende Væg, og kan være glad, om jeg ikke umiddelbart derpaa ved et nyt Stød kastes tilbage hvor jeg kom fra. Jeg kalder paa Kahytsdrengen, at han skal bringe mig Vand; langt om længe kommer han og sætter en Kumme paa Bordet, jeg vender mig om og aabner min Koffert for at søge om et Haandklæde, imens faaer Skibet igien et Stød, og da jeg kommer tilbage, er Vandkummen væltet og Vandet flyder over Bord og Gulv; jeg vil barbere mig, dog det opgiver jeg efter det første Forsøg, som en Hader af al unødvendig Blodsudgydelse; jeg trækker min Frakke paa og sætter min Hue fast paa Hovedet — et me voilà! Det kalder man tilsøes: at klæde

sig paa. Jeg gaaer opad Kahytstrappen, og idet jeg stikker Hovedet udaf Lugen, hilses jeg med Syngen og Piben af de susende Morgenvinde; en river mig Huen af Hovedet, en anden blæser min Frakke op, en tredie puster paa min tændte Cigar, saa Gnisterne flyve rundt som fra en Smede=Esse. Tumlende snart ad Styrbord, snart ad Bagbord til, vakler jeg langsomt henad de uhøvlede, opstablede Bræder, som ligge paa Dækket; her strammer en Tallie sig og spærrer mig Gangen, hist falder en anden buldrende ned fra Store=Raa, en halv Alen foran mig, der i mine Morgenbetragtninger ikke har lagt Mærke til Matrosens Varsko, snart ruller ved Skibets Slingren en tom Fierding henover mine Fødder, snart løber Skibsgrisen gryntende mellem Benene paa mig. Saaledes vandrer jeg op og ned ad den ti Alen lange Promenade, indtil en ondskabsfuld Bølge, der bugtende sig frem som en Slange, har listet sig nær, pludselig slaaer imod Skibet og øser en Regn af Saltvand og Skum over mit Hoved. Da skynder jeg mig ned igien i Kahytten og lukker Døren i efter mig; og det kalder man tilsøes: at gaae sig en Morgentour. I Selskab med den vakkre Capitain og en af Styrmændene drikker jeg Thee, og det er da endelig det samme tilsøes, som tillands — kun at man drikker af et Slags Storbaad, der kaldes Spølkum, og bruger Rum istedetfor Fløde. Der tages af Bordet, Capitain og Styrmand gaae op paa Dækket, jeg bliver alene, og tænker fornøiet: lad det nu blæse saameget det vil deroppe, her sidder jeg luunt og godt, nu vil jeg arbeide, mens jeg har Ro.

Jeg sætter mig i Sophaen, tager Papir, Pen og Blæk frem; jeg vil skrive et Digt, jeg kalder Afskedens Stund tilbage i min Tanke, jeg begynder:

Farvel.

Et Haandtryk endnu og et taarekvalt Smiil,
Et Kys, endnu eet, og en ordløs Omfavnen;
Jeg springer i Baaden, jeg løser med Iil
Og med rystende Haand den fra Havnen.

Da hører jeg bagved mig en Lyd, en langtrukken, jamrende, pibende, knirkende Tone, som naar en Kat miauer eller man stryger med Violinbuen nedenfor Stolen, og en anden, lignende Tone svarer ved den anden Side; den første gientages, og en formelig Duet begynder. Jeg lytter opmærksom, forundret, ærgerlig, det bliver ved. Forgieves begynder jeg:

Saa, nu er det skeet, jeg kan ikke naae,
Om jeg vil, dine vinkende, udstrakte Hænder —

Lyden bliver ved, snart stærk, snart sagte, snart skærende, som en Fiil paa Jern, snart pibende, som Vinden i et Nøglehul, snart knirkende, som en Dør paa rustne Hængsler. Jeg er ikke istand til at samle mine Tanker, ikke istand til at finde et Riim. „Hvad er det dog for en Lyd?" spørger jeg Styrmanden, som kommer ned for at skrive i Logbogen. „Aa, det er Plankerne derinde i Lasten, som ikke kan forliges; den ene skubber til den anden, og saa klager den sig, som faaer Trykket", svarer han alvorlig og gaaer op igien paa sin Post. Efter nogen Tids Forløb, da jeg ret grundigen har giort mig bekiendt med Plankernes Klagemaal, hører Lyden op, formodentlig have de stridende Parter forligt sig. Jeg fryder

mig i mit stille Sind, læser de Linier igien, jeg har skrevet, tænker mig om og vedbliver:

Du kan ikke tale, jeg kan et forstaae
Disse graadkvalte Ord, du mig sender.

Du skiuler dit Ansigt i Tørklæders Lin
Og vender dig bort, for din Sorg at udgræde;
O kunde jeg giøre din Kummer til min,
Du, som gav mig saa tidt af din Glæde!

Paa engang hører jeg et Skyl over mit Hoved, som om en Bølge slog over Skylightet, umiddelbart derpaa et andet og et tredie, og derpaa en Piben og Skraben og Klingen, som naar man gnider en Flaske med en vaad Prop; og paa samme Tid begynder der at dryppe Vand i rigelig Mængde ned paa mit Hoved, paa Papiret, paa Bordet foran mig. Jeg raaber op, hvad der er paafærde. „Det er os, som vaske Skylightet, Lieutenanten skal ikke blive bange“, svarer en grov Røst mig. (Trods alle mine Forsikkringer om at jeg hører til den studerende Classe, have Matroserne, formodentlig paa Grund af mit fremblomstrende Reiseskæg, fundet paa at give mig Titel af Lieutenant). Fortrædelig flytter jeg mig over i det andet Hiørne af Sophaen og venter, at man skal faae Ende paa Reengiøringen. Dette skeer da omsider ogsaa, man tørrer Ruderne af og løfter derpaa hele Skylightet op, for at der kan komme frisk Luft ned i Kahytten. Og nu trækker det saa lystig igiennem Vindue og Dør, som om jeg sad indeni en Blæsebælg, Papirerne flagre omkring mig, og paa samme Tid begynde Plankerne deres Klagemaal, og Folkenes Opsang, blandet med Capitainens Raab, Blokkenes Piben og Rattets Knagen lyder

ned til mig. Men jeg holder tappert Stand, samler de adspredte Blade, knapper min Frak tæt til, sætter min Hue paa Hovedet, tænker mig atter om en Stund og vedbliver derpaa:

Jeg kan ikkun bede til Gud i hver Stund,
At han kiærlig vil sende dig Trøst fra det Høie,
Og lade et Smiil blomstre frem om din Mund
For hver Taare, der faldt fra dit Øie.

Som jeg med høi Røst læser alle fire Vers op og laver mig til at fortsætte, hører jeg en sagte Fnisen over mit Hoved, jeg seer op, og mit Øie møder Kokkens sorte Fiæs, Kahytsdrengens grinende Hoved og endnu et Par andre, af undertrykt Latter fortrukne Ansigter, som, bøiede over Skylightshullet, med stor Interesse følge Oplæsningen. Fortvivlet pakker jeg Papirerne sammen, putter dem ned paa Bunden af min Koffert, lukker den i og iler op paa Dækket. Det kalder man tilsøes: at skrive, og det blev mit første og sidste Forsøg paa at giøre Vers, saalænge jeg var ombord.

Det er imidlertid bleven Middag, Klokken slaaer til Afløsning, Skibsdrengen bærer Terrinen med Ærter og det rygende Flesk ned i Kahytten, vi sætte os tilbords. Men det har paa samme Tid taget paa at blæse, Søen gaaer høit, Skibet ruller paa Siden og danner en Vinkel af 30°, Alting er i Oprør i Kahytten, Planker og Biælker knirke og knage, pibe og jamre sig værre end nogensinde før, saa man neppe kan høre Ørenlyd. Alle livløse Gienstande have faaet Liv og bevæge sig henimod min Kahytsdør. Stole, Bøger, Tallerkener, Knive, Skeer, Ærterne, Flesket, kort Alt, hvad der ikke er surret fast,

lægger sig for Fødderne af min Koie. Selv Søkortene inde i Capitainens Lukaf giøre Udvandring og bevæge sig langsomt ned igiennem Stuen. Om de Levende vil jeg ikke tale; thi sætter man sig i en Stol i den ene Ende af Kahytten, saa varer det kun et Øieblik, før man er rutschet ned i den anden. Og det koster stor Møie at komme op igien. Man bevæger sig først opad det skraae Gulv med ikke større Fremgang, end en Muus i en Staaltraads Cylinder, der løber rundt under Fødderne af den; man opgiver allerede Haabet om at komme nogen Vei, da Gulvet paa engang glider bort under Benene, og man farer afsted med syv Miles Fart og render Hovedet imod Væggen. Der er noget Forkeert og Kluntet i alt dette; det er ligesom om Coulisserne vilde spille Rolle i et Conversationsstykke. Væggene, Biælkerne og Trælasten, de godmodige, solide, men ubehøvlede Fyrreplanker ville blande sig i Samtalen, men de giøre det saa uhøflig høit, at man slet ikke kan indlade sig paa at svare dem, men maa tie reent stille. Arterne ville øse sig selv op, men de bære sig naturligviis saa ubehændig ad, at de spilde paa Dugen; Peberbøssen vil spadsere nedad Bordet til mig, men den forstaaer ikke at gaae, snubler over en Gaffel og kommer styrtende paa Hovedet; og Gulvet vil lette mig Gangen, men giør det saa dumt, at jeg falder. Kort sagt, der er noget saa ærgerligt, den sunde Menneskeforstand oprørende i, at see disse kluntede Bestræbelser for at være med, at jeg tilsidst kryber op i min Koie for i Middagssøvnens Arme at glemme det Hele. Men ogsaa Koien har en Skrue løs. Den vil vugge mig, men saa giør den det paa den forkeerte Led, saa jeg hvert Øieblik

løber Fare for at falde ud over Randen, og dertil knirker den en Buggesang, der er noget af det Falskeste, jeg i mine Dage har hørt. Jeg stiger ned igien, jeg gaaer op paa Dækket, jeg spadserer, jeg gaaer ned i Kahytten, jeg drikker Thee, jeg gaaer atter tilkois. Dennegang er Trætheden stærkere end Plankernes Knirken og Biælkernes Knagen, jeg falder i Søvn. Og jeg drømmer, at jeg ligger paa mit vante Leie, ifærd med at slumre ind, at jeg, som jeg pleier, støtter Hovedet imod Væggen, for giennem denne Lydleder at opfatte de sagte Toner af et Fortepiano, som et Sted i Huset — Gud veed, hvor — er støttet op til den samme Væg; og som en venlig Haand — Gud veed, hvis — hver Aften rører til henimod Midnat. Jeg hører de svage, fiernt fra kommende, sødt klingende Toner, der som dæmpede Aanderøster synge de urolige Tanker til Hvile; en efter en lukke de deres Øine, og Siælen synker hen i den Alting glemmende, duunbløde, vellystige Svæven imellem Død og Liv. Da skrækkes jeg op ved et voldsomt Slag paa Væggen, som om Instrumentet blev knust, og Tonerne høre i det samme op at klinge. Som altid, naar man pludselig vækkes af Søvne, standser mit Hierte et Øieblik sit Slag, derpaa banker det som i heftig Feber. Forvildet seer jeg mig om, jeg er i et snevert Rum, Loftet ligger knugende tæt paa mit Bryst, en døsig Lampe viftes frem og tilbage af den kolde Nattevind, der puster paa mit Ansigt; da lyder der nok et Slag, det er Søen, der slaaer imod Skibets Sider, kun to Tommer fra mit Leie, det er Bølgerne, der klinge og sukke og skvulpe, og hvis Stemmer have blandet sig med mine Drømme og lydt som Toner. Jeg

sover atter ind og vækkes igien ved et lignende Brag, eller jeg vækkes naar den vagthavende Styrmand kommer, som han mener listende, men dog med tunge Trin ned for at skrive i Logbogen, eller naar Vagtklokken lyder, og det eensformige Raab: to Glas, fire Glas! trænger ned til min Koie, eller naar Skibet i den tidlige Morgenstund bliver spulet og skrubbet ligeover mit Hoved, og Matroserne trampe i Dæksplankerne. Da har jeg en Følelse, som om jeg laae tilsengs i en Spaanæske, medens der blev trommet paa Laaget. Og det kalder man tilsøes: at sove.

See, saaledes lever man ombord — i Begyndelsen, det vil sige i de første to, tre, høist fire Dage af Reisen. Men saa — ja, saa er det ganske anderledes. Saa vaagner man tidlig, styrket af Søvnen, springer let udaf sin Koie, klæder sig hurtig paa og iler op paa det gyngende Dæk, glad ved at forfriskes i de kølige Morgenvindes Luftbad; saa føler man sig stærk, sund, fri og gienfødt paa Siæl og Legeme. Man skriver ikke, men man tænker og drømmer, nyder og lever. Den lange Dag gaaer let og hurtig, thi Sølivet har ogsaa sin Afvexling, og det Mindste, der skeer tilsøes, er en Begivenhed. En Fugl, der forvildet kommer flyvende fra det fierne Land og træt kaster sig ned paa Dækket, som om den kunde vide, at de Mennesker, den ellers er vant til at frygte, var det eneste Levende paa den øde Havflade; en Fiskemaage, der skrigende flyver over Søen, dukker ned efter sit Bytte og hæver sig igien paa de vaade Vinger; en Delfin, der springende, legende, pustende boltrer sig i Skummet foran Skibets Bringe og løber omkap med den

hurtigseilende „Herkules“; en Seiler, der øines i det Fierne, indhentes og flyves forbi — til Alting lægger man Mærke, men meest til de fremmede Skibe; de figurere som Herrer og Damer paa Nordsøens eller Atlanterhavets store Promenader. Seer man langt borte en let, lille Brig eller Skonnert, der fuld af Ynde gynger sig paa Bølgerne, saa er man meer opmærksom, end naar man paa Langelinie bliver en feiende Dame vaer. Kikkerten kommer frem, man gietter, hvem det kan være, man giør sine Bemærkninger over Skrog og Takkel, man beundrer den lette, ziirlige Reisning, det svulmende Bryst, de hvide Seil, der som Slør fyldes af Vinden, man glider forbi med et længselfuldt Suk og tænker: Gid du var min! Eller man seer en hollandsk Kornskude, som en tyk, gammeldags Matrone, vralte sig imøde, man leer ad den stive Gang, ad de kluntede Former, ad den spinatgrønne Kiole med brandgule Krandse og Bogstaver foran. Eller man seer en alvorlig Orlogsmand langsomt, for fulde Seil, som en gammeldags Minister eller Cancelliеherre, styre sig imøde. Han kommer langveisfra og spørger om Coursen. Hurtig blive Længde- og Bredegraderne malede med Kridt paa et sort Bræt, Flaget heises, og naar han er nær, stiger en Mand op i Vanterne og viser ham Tallene; han hilser og takker og styrer videre. Eller man møder et Skib og kiender, at det er en Landsmand. Da banker Hiertet af Glæde, som om man mødte en Ven i en folketom Ørken; det røde Flag heises, og man hilser hinanden ved at lade det falde paa Halv tre Gange; Raaberen sættes for Munden: hvorfra og hvorhen? lykkelig Reise! Derpaa gaaer Hver igien sin Cours ligesom før.

Men naar der en heel Dag igiennem ikke øines nogen Seiler, eller nogen Fiskemaage, eller nogen Delfin? Da fører jeg et stille Liv, fredeligt, jeg kunde sige idyllisk, som om jeg boede i en eensom Præstegaard, langt borte fra Verdens Kiv og Tummel, i en af Jyllands meest afsides Egne. Jeg sidder den solklare Sommerdag paa Dækket, i Skyggen af et Seil, læser i Cervantes' Roman og taler Spansk med mig selv, for at forberede mig til min Vandring imellem Andalusiens Bierge; eller jeg kalder paa de tamme Duer, som flagre omkring mig, og giver dem Æde af Haanden; eller jeg seer paa Skibshunden, som tumler sig lystig i Solskinnet med sin Stalbroder Grisen. Disse to Dyr — Børn kunde jeg næsten kalde dem, saa unge ere de — ere Alles Yndlinger ombord, ligefra Capitainen ned til Kokkedrengen; og min Interesse have de vundet, ikke blot ved deres egne interessante Egenskaber, deres stærkt udprægede Eiendommelighed og freidige Ungdomsmod, men ogsaa derved, at de ligesom jeg selv hverken ere heel- eller halvbefarne, men giøre deres første Søreise. Jeg er nærved at betragte dem som Venner, og jeg kan ikke negte mig den Fornøielse, i nogle faa Træk at giemme deres Billede.

De ere Jævnaldrende, i deres første Ungdom, omtrent et halvt Aar gamle; men Landsmænd ere de ikke, det er Nødvendigheden og Vanen, der har nærmet dem til hinanden, samt en indvortes Sympathi, som jo undertiden findes netop imellem de meest forskielligartede Naturer. Hunden er en Kiøbenhavner, Grisen er en Finne fra Viborg. Om det er paa Landsmandsskabets Vegne, at de danske Matroser have udmærket den ene fremfor den

anden, veed jeg ikke; men vist er det, at Hunden have de døbt og givet Navnet: Tyrk; Grisen hedder ikke andet end Griis. Kun naar de kiæle for den, kalde Folkene den „Grisemave“, „Grisetryne“, eller vel endogsaa „Grisedreng“, dog det sidste sieldnere, for ikke at forvexle den med Kokkedrengen, som lyder det samme Navn. Tyrk er af ubestemt Race og ganske sort; om Grisens Farve kan man kun sige, at den ikke er ganske hvid, den skifter forresten Farve efter Omgivelserne. Hvad deres oprindelige Charakteer, deres nedarvede Vaner og Tilbøieligheder angaaer, forsaavidt Opdragelse og Omgang endnu ikke har udvisket det eiendommelige Præg: saa er Tyrk letsindig, lapset, kaad, undertiden vild, og i høi Grad nydelseslysten, men derhos begavet med ualmindelig hurtig Fatteevne og et ikke ringe Lune, samt med afgiorte Anlæg til Livet paa Søen og til at udfylde sin Stilling som Skibshund. Grisen er derimod tung paa Siæl og Legeme, phlegmatisk og temmelig borneret, men tillige i utrolig Grad godmodig, ærlig, eftergivende, nøisom og sin Stalbroder hengiven i Liv og Død. Jeg troer, at den har forfeilet sin Løbebane, og vilde passet bedre i en rolig Stilling paa Landjorden, thi den har en uovervindelig Sky for Vand og Baadt; men nu er den engang kastet ind i en Carriere og stræber ærligen at giøre hvad den kan. Saaledes ere de to Venner udrustede af Naturen; men stillede ved hinandens Side paa det eensomme Hav, og henviste til hinandens Selskab tidlig og silde, gaaer det der, som overalt, hvor en overlegen Aand og en stivere, mere egensindig Charakteer stilles sammen med en svagere og føieligere: Griis bliver i ikke ringe Grad

paavirket af sin Reisefælle, retter sig efter ham i alle Maader, ja antager endogsaa adskillige af hans Unoder, forsaavidt som de kunne forenes med dens eget godmodige, retskafne Sind. Hvad er for Exempel unaturligere for en Griis, efter dens hele Bygning, medfødte Anlæg og nedarvede Tænkemaade, end at forlade Ædetruget og det vellystig varmende Solskin for at giøre lapsede Caprioler og Bukkespring? Og dog seer jeg hver Dag, naar Tyrk i lette Spring lokkende og udfordrende dandser omkring den, at den reiser sig op, hopper saa godt dens kluntede Krop vil tillade, slaaer ud med Bagbenene, og galloperer i strygende Fart op og ned ad Dækket, indtil den tilsidst udmattet segner omkuld. Og netop under denne Legen viser dens heroiske Godmodighed sig i en smuk Modsætning til Tyrks egenkiærlige Svaghed. Thi naar den, rigtignok paa en noget plump Maade, stræber at efterligne sin Vens spøgende Nappen og Støden, og bider ham i Øret eller puffer ham med Trynen, og Tyrk da hyler i vilden Sky eller endog er uelskværdig nok til at bide haardt igien, er det dog saa langt fra, at Grisen derfor bliver vred eller hører op at lege, at den tvertimod taalmodig finder sig i at blive bidt i Bagbenene, stundom løftet heelt iveiret, ja at den endog — og et stærkere Beviis paa Godmodighed kan vel ikke tænkes — ofte giver sin egen Hale til Priis og trækker Tyrk, som holder fast i den med Tænderne, heelt henad Dækket. Desværre antager den, som jeg har sagt, ved den stadige Omgang med Hunden, adskillige af dennes Unoder, som den efterligner blot for at synes rask og comme il faut. Dertil hører saaledes at jage efter Duerne, forskrække de Høns,

jeg har bragt med ombord, bide i Tougværket og drikke af Spundshullet paa Ferskvandstønderne. Jeg har imidlertid det Haab, at de hyppige Revselser, den derved paadrager sig, vel omsider ville ende med at forbedre den. Endnu et Træk, som stiller de tvende Dyrs forskiellige Charakteer i det klareste Lys, maa jeg anføre, førend jeg forlader dem. Da jeg først giorde deres Bekiendtskab, havde Griis et Huus, hvori den sov om Natten og trak sig tilbage, naar den stundom om Dagen kunde ønske en rolig Time. Det var kun lille og simpelt, men stort nok for dets nøisomme Beboers tarvelige Fordringer. En tom Fierding havde man stillet op imellem to Stykker Brænde bagved Kabyssen og lagt en Bastmaatte deri — det var det Hele; deri levede Griis rolig og tilfreds. Tyrk havde intet Huus, men da han havde lært Grisen nøiere at kiende, lagde han sig uden videre hos den, og skiøndt der neppe nok var Plads til een, deelte denne dog villig sin Fierding og sin Bastmaatte med den trængende Ven. Ja efterhaanden blev dette Selskab endogsaa til en Fornøielse for Grisen, om for den giensidige Varmes Skyld eller af andre Grunde, veed jeg ikke, og nu gik denne aldrig tilsengs, før den gientagne Gange gryntende havde kaldt paa Tyrk; varede det forlænge før han kom, saa stod den op og hentede ham. Saaledes gik det i nogen Tid. Da blev der en Dag en ny Fierding tom; en Maatte blev lagt i den, og den blev bundet fast forude. Mod Aften blev Tyrk ført derhen, han begreb strax Tingen og lagde sig veltilfreds til Ro i sit nye Huus. Hans forladte Ven løb gryntende omkring og søgte, men uden at finde, og lagde sig tilsidst bedrøvet paa sit eensomme

Leie. Jeg er vis paa, at Griis har ikke faaet Søvn i sine Øine den Nat. Den næste Aften — jeg husker det godt, det var en mild, stille, stierneklar Sommeraften, som maatte indgyde det haardeste Sind venlige Følelser — passede Grisen paa Tyrk og saae ham gaae ind i hans nye Bolig. Den gik derhen, stod stille udenfor og betragtede Fierdingen, derpaa gryntede den noget, som formodentlig skulde betyde: „Med Forlov!“ og lavede sig til at gaae ind. Men neppe havde den faaet Hovedet indenfor Døren, før Tyrk, arrig og vranten, som En, der er ifærd med at sove ind, bed den saa eftertrykkelig i Trynen og giøede saa vredt sit „Gaa væk!“ at Grisen forskrækket trak Hovedet til sig og sagte, veemodig gryntende, gik tilbage til sin Krog, hvor den vistnok anstillede sørgmodige Betragtninger over Verdens Utaknemmelighed. Imidlertid var den dog for godmodig til at lade denne Hændelse virke forstyrrende paa den venskabelige Forstaaelse; den vedbliver at omgaaes med Tyrk som før, men beder ham dog aldrig mere til Giest. Og fra den Aften af er Griis min udkaarede Yndling; hele Timer kan jeg tilbringe med at studere dens Væsen og Sædvaner, som den uforbeholdent, uden at forstille sig eller paa anden Viis tage Hensyn til Tilskueren, med aaben Ærlighed lægger for Dagen.

Men naar det nu er Regn eller Blæst, og man ikke kan være paa Dækket? Saa bliver Skylightet lagt over og Kahytsdøren lukket, saa sidder jeg i den lille Stue og læser spansk Grammatik, eller jeg ryger en Cigar og drikker et Glas Grog med Capitainen, imedens han fortæller om sine Reiser og Farer, om sit Ophold i frem-

mede Lande, om Engellænderne i Capstaden og Negerne paa St. Domingo.

Men keder man sig da aldrig ombord? Jo, naar det er Vindstille, naar Søen hviler sig, og dorsk, i lange Rullinger glider hen under det rokkende Skib, medens den klare Middagssol brænder stikkende varm paa Himlen. Da er man ilde tilmode, der fattes En Noget, man veed ikke selv hvad det er. Man gaaer omkring og driver paa Dækket; man seer udover Vandet, ingen Krusning bevæger det, altid den samme jævne Flade; man seer til Seilene, de hænge døde ned og klappre imod Masterne; man fløiter, man synger, man tænder sin Pibe og banker den ud igien; man gaaer ned i Kahytten og lukker en Bog op, lukker den i, tager sig en Luur, kort sagt, man veed ikke, hvad man skal giøre af sig selv. Der fattes En Noget: det er den friske, oplivende Kuling, det er Skibets lette Gyngen, det er Vandets Pladsken og Skummen imod Stavnen, det er de fyldte Seil og Matrosernes Sang naar de heise. Alting sover ombord, selv Svinet og Hunden lege ikke sammen, men strække sig dorske i Solen, og Duerne søge Skygge i deres Tønde. Rundtom paa Dækket sidde Matroserne, nogle lappe gamle Seil, andre snoe Tallier af Kabelgarn; Kokken staaer i Kabysdøren og ryger sin Pibe, Manden ved Rattet nikker søvnig med Hovedet. Og selv det ellers saa reenlige Dæk ligner et Pulterkammer. Forude staaer Tømmermanden og høvler, Spaaner og oppillet Tougværk ligger strøet rundtomkring; agterude ere Seil udbredte til Tørring i Solen, og Capitainens Klæder hænge paa Snore for at luftes. — Da kruses Søen svagt i det Fierne, man bliver opmærksom,

speider og lytter, den kruses stærkere, der kommer Vind fra Nord. Hurtig er Alting i Orden, det er som da Prindsen i Eventyret kyssede Tornerose. Seilene blive rullede sammen og flere heisede, Rattet knager igien og Blokkene pibe, Spaaner og Garn kastes overbord; Kokkedrengen faaer en Lusing af Capitainen og skynder sig at giøre Ild paa, Kabyssen ryger og Røgen driver imod Syd. Skibet kaster Bølgerne tilside og skyder frem med syv Miles Fart i Vagten; og nu keder man sig ikke længer.

Dog gives der ogsaa et Havblik, hvorunder Tiden ikke falder En lang; det er det, som gaaer forud for Stormen. Da er Alting vel stille, ingen Vind og ingen Bølge rører sig, men det er, som om Naturen holdt sin Aande tilbage et Øieblik, for siden at udstøde sine vildeste Sukke; det er ikke en Hvile efter Striden, det er som den mørke, giærende Taushed før Striden, naar Munden tier, men Skyer samle sig paa Panden. Saaledes ligger Havet og Himlen tause, og Tordenen staaer som tyk Luft i Synskredsen; Capitain, Styrmand og Matroser, Alle staae i spændt Opmærksomhed paa deres Post og stirre udover Søen. Da kruser Vandet sig langtborte, og nu lyder der Raab paa Dækket og Plankerne gienlyde af de Løbendes Trin. Topseilene rebes i Hast; thi Mulmet bliver allerede til Skyer, og nu og da glimter der et svagt, hvidt Lys som en Maanestraale henover Mørket. Vinden forstærkes og Skyerne rulle sig ud, Havet bliver sort og truende, det sukker ikke længer imod Skibets Side, men de knuste Bølger kaste vildt deres Skum imod Forstavnen. Nu rebes Storseil og Mesan, hurtige og smidige løbe Matroserne opad Vanterne, skiøndt Skibet lægger sig med Styrbordsiden næsten ned i

Søen, og deres eensformige Opsang lyder igiennem Stormen. Alting er klart. Da vandrer Tordenen fremad. Som et uhyre Tempel, hvis Tag af sorte Skyer hviler paa Regnpiller, bæres den henimod os; og Lynene oplyse Templet indenfra, ikke som enkelte Flammepile, men en Muur af hvide Luer viser sig et Øieblik og forsvinder og viser sig atter. Og Tordendrønene følge derpaa, først svage og fierne, derpaa stærkere og nærmere, endende i en huul, dæmpet Brummen. Uveiret er gaaet frem med voldsom Hurtighed, nu er det over vort Hoved og Strømme af Regn styrte ned. Men længe varer det ikke, Lyn og Drøn sagtnes og Regnen hører op, Tordenen er draget længere bort til andre Havegne, og kun de Skyer, den har sat i Bevægelse, drive hid og did paa den klare, lysblaa Himmel. Matroserne kaste deres phantastiske Regndragter, deres Voxdugs Pijækkerter og tiærede Sydvest-Hatte; Uveiret er forbi.

Og nu folder sig ud hiin Rigdom af Skiønhed, som er altid skiftende og dog altid den samme, hiint „Hav af Skiønhed", der i sin Farve og sin Bevægelse giemmer en slig Mangfoldighed og udstraaler en saadan Pragt og Herlighed, at al Verdens Purpur og Hermelin og Guld og Ædelstene ere for Intet at regne imod en eneste Bølge. Besværligt og langsomt, skiøndt for „en dobbeltrebet Merseilskuling" arbeide vi os igiennem Søen. Som en Festdragt ligger den violblaa Mark udstrakt for os, hævende sig, synkende, bestrøet med tusinde Pletter af sølvhvidt Skum, der glindsende dandse i Solstraalerne. Hvilke Bierge, der reises langtborte, rulle frem med Sneelaviner paa Toppen, voxende i Størrelse og Hurtighed, og løftende Skibet som

en Spaan paa deres Ryg! Hvilke dybe Dale, der sænke sig, med hvide Skumfloder i, og igien skiules under de nedstyrtende Bierge! Imellemstunder skinner Solen igiennem Skyrifterne; da blive Biergene giennemsigtige som lysegrønt Glas, og Skummet funkler som Diamanter. Naar det et Øieblik er stille imellem den ene store Sø og den anden, breder en vidtstrakt Sneemark sig ud paa begge Sider af Forstavnen og gynger sagte frem og tilbage, indtil en Bølge kommer væltende og begraver den, for selv at danne et nyt, hvidtskummende Springvand. Det ene Øieblik dukker Skibet som en Maage sit Bogspryd dybt ned imod Havet, saa alle andre Seilere forsvinde for vore Blikke; det næste Øieblik peger det mod Skyerne dermed, svævende paa Toppen af en uhyre Bølge, med fri Udsigt til alle Sider.

Hvor skulde jeg faae Tid til at kede mig, hvor jeg følges af et saadant altid skiftende Maleri, hvor jeg omgives af et Dyb, hvis Mysterier ere som et evigt Spørgsmaal, saa uudgrundeligt for Øiet, som Evigheden for Tanken, men altid kaldende, lokkende, fristende Indbildningskraften til at slaae sine Vinger derover. Jeg savner kun Landjorden, naar jeg nærmer mig til Kysten; er jeg ude paa det store Hav, længes jeg ikke mere derefter. Da er Havet mig Bierge og Dale, Skove og Marker; Havet er mig en Ledsager, hvis Stemme, ligesom Livets mangfoldige Røster, snart er alvorsfuldt manende, snart venlig trøstende, snart mildt smigrende, snart falsk lokkende; Havet er en Verden, hvor der er Kamp og Undergang og Seier, skuffet Higen og opfyldt Begier, Uro og Hvile, Storm og Solskin; det drager og lokker, støder fra sig og fængsler igien, forfærder og bedaarer. Der ere Magter skiulte dernede i

Dybet, som snart true, snart friste mig, naar jeg sidder paa Relingen og stirrer derned. Naar Aftenskumringen falder paa, og de mørke Bølger hæve sig og forsvinde omkring Skibet, som Hoveder, der dukke frem af Søen, med lange, hvide Haar, der flyde paa Vandet, eller som sorte Slanger, der piilsnart skyde sig frem: da er det uhyggeligt at see derud. Det er som om en anden, en fremmed, dagsky Verden begyndte at røre sig, naar Natten kommer. Det hvisker og pladsker, klukker og sukker, skummer og brummer, suser og bruser, piber og hviner i hundrede Toner omkring mig. Med lange Arme gribe Bølgerne efter Skibet, der flyver forbi som en skrækslagen Flygtning, de taarne sig op foran Stavnen, som vilde de standse den, de raabe og tale næsten med menneskelige Stemmer. Og jo længer jeg sidder og stirrer, desto stærkere griber mig en Angest, jeg veed ikke selv hvorfor, som sammenpresser Hiertet. Det er, som om jeg maatte derned, i det bundløse, sorte Dyb; jeg tænker mig alt dernede, paa hver Bølge, som iler forbi, troer jeg at see mig selv, gyngende, synkende, med udbredte Arme, raabende om Hiælp; men Skibet skyder en voldsom Fart og Bølgen forsvinder for Øiet. Der kommer en anden og en tredie Bølge, og bestandig seer jeg det samme, og stærkere og stærkere bliver den overvældende Angest — da staaer Maanen op, den kaster sine Lysglimt udover Vandet, og Trolddommen er forbi.

Men de skiulte Magter have ikke opgivet deres Spil; kun virke de ikke længer ved Skræk, men ved Veemod og Længsel. Det bliver stille omkring mig; kun sagte Sukke og en dæmpet Hulken lyder dernede ved Skibets Kiøl, som giemte Havets Bryst en unævnelig Smerte, der ved Nattetid

gav sig Luft i undertrykt Klage. Den gyldne Flod vinker og blinker imod mig, og en enkelt Bølge hæver sig langtborte som en Havfrue med flagrende Skumslør, nikker og synker igien i Dybet. Da gribes Siælen af en Sorg og en Længsel, den veed ikke selv hvorfor eller hvorefter. Det er mig som om hele mit Liv var en tung Drøm, et uopfyldt Ønske, som om der Intet var at haabe meer, Intet at leve for. Seer jeg til Himlen, da er den mørk og skyfuld; kun den blege Maane skinner igiennem Rifterne, men ingen Stierne staaer deroppe, som kan binde min Tanke til Evigheden, og jeg føler mig forladt og maa græde. Da hvisker det sagte i Havets Skiød, og sukker og græder; det er, som var der Nogen, der deelte min Sorg og min Længsel, som forstod den og kaldte mig til sig. Uden at vide det selv, breder jeg Armene ud og bøier mit Hoved ned imod den lysende Flade. Da synker der i det samme en Sky for Maanen, de gyldne Lys udslukkes, Trylleriet forsvinder igien, og forbittret over sit skuffede Forsæt slaaer Bølgen fnysende imod Stavnen.

Men ogsaa om Dagen kan jeg fornemme denne underlige, næsten magnetiske Magt. Naar Vindene tie, og Solen staaer høit paa Himlen, naar Seilene hænge slappe ned i den lunkne Middagstime, naar Havet ligger udstrakt som en ubevægelig, blaa, giennemsigtig Glasflade, sidder jeg tidt i Skyggen af det udspændte Solseil og seer ned i Vandet. Og jo længer jeg stirrer, desto dybere kan jeg see; det er som om jeg skuer ind i et drømmende, tankefuldt, dybt blaat Pigeøie, som om jeg seer lige til Bunden af en Siæl, seer de stille, uopnaaelige Længsler, der aldrig skue Dagens Lys, groe som Havplanter dernede, deilige, men for-

stenede og lænkede til Hiertets uransagelige Dyb, de rene, fromme Jomfruønsker som kridhvide Koraller, de stærke, brændende Tanker som blodrøde Steenvæxter; og kiekke, ungdommelige Phantasier stige som underfulde Fiske, med glindsende Sølvskæl, spillende i alle Regnbuens Farver op imod Lyset, lege et Dieblik i Solstraalerne og forsvinde som Lyn. Det er som om jeg midt iblandt de hemmelige Længslers og Tankers stille Liv seer Elskovs hvidtskinnende Perle hvile fortryllet og fortryllende, ventende paa den Dykker, der har Mod til at kaste sig ud i de dybe Vande og hæve Skatten med dristig Haand. Sagte, som et Klæde for Vinden, løfter Søen sit Bryst og drager dybt sin Aande, et længselfuldt Suk bæver igiennem den stille Luft, liig en taus Bøn om Forløsning, og klarere, som et bedende Die, der er vaadt af Taarer, seer det mørkblaa Hav op imod mig. Stærkere, end nogensinde før, drages jeg did af en hemmelig Lyst — da kommer et Vindstød, kruser den glatte Flade, og i et Nu ere alle de Tanker og Længsler og Drømme, som stode derpaa, udslettede som skrevne Ord af en Tavle. Men atter og atter, tidlig og sildig, ved Dag og ved Nat, voldsomt truende eller mildt lokkende fornyer Havet sit aldrig glemte Spil; og vel kan jeg forstaae, at en Sømand med Lidenskab kan elske den stolte, urolige Brud, til hvem han har viet sig, at han ikke finder Ro paa Landjorden borte fra hende, men altid vender tilbage, indtil Skibet engang knuses imod Klipperne og han synker i hendes vaade Arme; thi ingen jordisk Kvinde kan friste og smigre, trøste og true, som Havet.

I Canalen.

Endelig faae vi da Land isigte igien efter otte Dages Omtumlen paa Nordsøen. Dovers hvide Banker ligge skinnende i Morgensolen for os; de kaste dens rødlige Straaler tilbage over Vandet og hilse mig velkommen til de fremmede Lande. Hiemlige Minder dukke op af min Tanke, ligesom de fierne Kyster af Søen; og det synes mig, som om jeg alt har været længe, længe borte fra Danmark. Det gaaer min Reisefælle, den lille Guulspurv ligesom mig; troligen har den fulgt Skibet paa dets lange Fart, den har ædt med Duerne om Dagen, gynget sig i Tougene, og sovet om Natten i en Krog paa Dækket; nu troer den at see Møens hvide Klint, hvor den maaskee engang har havt sin Rede, den piber, slaaer med Vingerne og flyver afsted. Men ingen lysegrøn Bøgeskov smykker her som en frisk Foraarskrands de nøgne Kalkklipper, ingen kratbevoxet Dal falder som et Blomstertæppe udover Skrænten, ingen klar Maglekilde snoer sig ind imellem Stenene. Der er dog smukkest og venligst i Danmark, tænker jeg, imedens jeg glider langsomt forbi. Igiennem Kikkerten kan jeg opdage enkelte Smaahuse, der ligge adspredte paa Strandbredden, hist og her grønne Marker, og høiest oppe de

gamle Bygninger og Taarne af Dover Castle, som kneiser over Klinten. Selv om man elsker Søen, er det alligevel en velgiørende, hvilefuld, beroligende Følelse, igien at nærme sig Land, naar man i lang Tid kun har seet de skiftende, troløse Bølger omkring sig; thi Landet, hvor man er født og baaren, er dog som en fuldtro Ven, man har kiendt fra Barndommen, og som man veed, man kan lide paa; Bølgerne ere som alle de Skikkelser, der dukke op omkring En i Livet, som sørge hver for sig, følge med paa Vandringen et Stykke, ifald det er deres Tarv, eller ile bort tilhøire og tilvenstre uden Farvel, stigende paa hinandens Skuldre, synkende og begravende hverandre. Jeg har en uvilkaarlig Følelse af Sikkerhed imedens jeg glider forbi det fierne Land med dets Bakker og Dale, en Følelse af Længsel, imod hvilken jeg ikke kan værge mig; med en Blanding af Savn og Nysgierrighed betragter jeg de Steder, der hidtil have været Navne for mig, og som jeg nu faaer et virkeligt, om end kun flygtigt og fiernt Billede af.

Vinden bærer os over imod det smilende, glade, fyrige Frankrige. Calais dukker op af Synskredsen med Taarne og Spiir, og vi seile over de samme Grunde, som Englænderne saa tidt have befaret i gamle Dage paa deres Togter imod Nabolandet. Misundelige paa hinandens Vælde, ligge de tvende Lande paa Vagt som to aarvaagne Fiender, det ene ligeoverfor det andet; men det stive, alvorlige England har forskandset sig med steile, ugiestfrie Klipper, som ingen fiendtlig Fod kan betræde; Frankrige ligger tilsyneladende aabent, letsindigt, ubekymret, og dets jævntskraanende Bakker indbyde til Landgang. Nogle Kryds

bringe os igien nærmere ind imod Englands Kyst, saa jeg tydelig kan skielne de enkelte Gienstande. En Baad kommer gyngende paa Bølgetoppene henimod os, den praier os for at spørge om Skibets Navn, og om vi ville have Breve iland, og den bringer mig først ret til at mærke, at jeg er i fremmed Vand, thi jeg kan ikke forstaae, hvad Folkene raabe. Dover By breder sig ud for Blikket, behersket af det gamle Castels flade Taarne; den ligger fladt ved Stranden, og enkelte store, graaladne Bygninger rage som Caserner op over de øvrige; det Hele seer skummelt, kedeligt, graat ud, som Sandklitterne ved Skagen. Endnu et Kryds ud og derpaa ind igien; Scenen forandrer sig hvergang som i et Panorama. Nu er Dover forsvundet og Folkstone kommer frem. Det ligger smukkere, mere couperet, meer afvexlende i Farverne. Paa begge Sider strække de hvide Bakker sig, og i den ene kan jeg fiernt skimte to sorte Aabninger; det er Tunnelen for Jernbanen til Dover, der først gaaer paa Buer over Folkstone-Dalen, og siden begraver sig i Klinten, for atter at komme ud tætved Dover. Just som jeg staaer og igiennem Kikkerten betragter de murede Buer, kommer et Train rutschende; nu bliver det borte for Øiet, nu viser det sig atter som en lang, sort Linie paa den hvide Klint, et Øieblik efter er det forsvundet i Tunnelen.

Igien et Slag ud og ind, og atter er Scenen forandret. Istedetfor de hvide Banker seer jeg nu ind imod grønne, frodige Skraaninger, kun hist og her rager en lav Kalkklippe iveiret, foroven bedækket med et Græstæppe, den løber et lille Stykke Vei langsmed Stranden, derpaa afløses den igien af smaa Skove og Plantager. Jeg kan

see Bølgerne slaae skummende op imod den flade Kyst, og er nærved at bilde mig ind, at jeg ogsaa kan høre deres Brusen og Stenenes Raslen, naar de rulle tilbage. Tætved Strandbredden ligger en Række hvide Bygninger, i let Stiil, med Spiir og blaae Tage; Solen skinner paa Ruderne og Tagstenene, saa de straale som lutter Guld og Emaille. Det er formodentlig et Badested, hvor de selskabstrætte Lorder og Ladyer søge hen i Midsommerens Hede, for at hvile sig efter Saisonens Anstrængelser, forfriske de udmattede Nerver og rødne de blegnende Kinder i den kølige Søvind. Vi komme Landet nærmere og nærmere; nu ere vi neppe en halv Miils Længde, ja maaskee knap en Fierdingvei derfra. Jeg kan ikke giøre ved det, men jeg længes efter at hvile mig en Stund paa den grønne Slette derhenne og see fra Fastlandet udover Havet; — altid skal man længes bort fra det, man besidder, og var jeg der, vilde jeg vel længes tilbage hvor jeg nu er. Høit oppe paa Skrænten ligger et prægtigt Lyststed, stort, med Taarne og Spiir, glimrende i Solen, omgivet af Haver og Drivhuse; og længer henne et andet og et tredie. Hvor det er venligt og indbydende! Det ligger midt i Skoven, som en „Jomfru i det Grønne", med en Græsplaine og Blomsterbede foran, stille, skiult, tillokkende at see paa. Jeg kan kiende de enkelte Trægrupper, Egenes lyse Grønt og Poplernes ranke Stammer, og mit Øie følger de hvide Gange, som lede op imod Huset. Over Havestuetrappen er udspændt et Solseil, der bølger for Vinden, jeg kan see de aabne Døre og skimte noget Hvidt bevæge sig foran dem. Maaskee er det Husets Frue, en fornem Lords unge Hustru, som sidder alene og stirrer udover Søen. Jeg misunder

hende og ønsker mig i hendes Sted, iland imellem de løvfulde Træer og de duftende Blomster derinde. Hvem veed? Maaskee misunder hun mig igien, og ønsker sig ombord paa det Skib, der nu atter vender Stavnen ud imod Havet for at gaae til fremmede Lande. Farvel!

Allerede begynder jeg at mærke Atlanterhavets Nærhed, og jeg bliver næsten høitidelig tilmode derved. Bølgerne ere ikke længer korte, trodsige, stødende som i Nordsøen, de glide nu i samlet Masse, i lange Rullinger, som om de kom fiernt fra, alvorlig drønende henimod Skibet, de bryde sig ikke mod dets Stavn og Sider, men løfte det let paa deres Ryg og rulle saa videre frem imod Indløbet til Canalen. Der mødes de med Nordsøens stormende Bover, men uden Kamp, thi evige Love have deelt Herredømmet imellem de fiendtlige Magter. I sex Timer hersker Atlanterhavet i Canalen, og i dem ruller Strømmen frem imod Øst, i sex andre er Nordsøen Herre, da gaae Strømmene atter tilbage, og saaledes skifter det evig, som Dag og Nat, som Sommer og Vinter. Gid det var anderledes, saa kom vi lettere og hurtigere frem; thi det er kun i de Timer, Strømmen er med, at vort Skib kan arbeide sig med Møie et Hanefied fremad. Vinden har vendt sig og er stik imod, den driver os atter tilbage, naar den har Atlanterstrømmen til Allieret; og det gaaer os med Dungenes Fyr, der svagt som en eensom Stierne glimter igiennem Aftenskumringen, som det gik Ridderen i Eventyret med Skovhuset; hvor langt han saa gik og hvor dybt han borede sig ind imellem Skovens Træer, altid kom han dog tilbage til den eensomme Hytte; og hvor mange Seil vi end sætte til, hvormange Kryds vi giøre, hvor store Stræk-

ninger af Søen vi giennempløie, altid og altid stirrer det forhexede Fyr som et ondt Øie ud imod os og tryller os fast til sin Nærhed. Vor eneste Trøst er, at det gaaer Andre ligesom os; thi hundrede og atter hundrede Seilere, store og smaa, hurtige og langsomme, smukke og grimme, krydse forbi os i alle mulige Retninger, ligesom vi i Kamp med Modvinden, og haardnakket forsvare vi Alle hver Fodbred Vand, vi have vundet. Aftenen falder paa, mørk og sludfuld; den fugtige engelske Taage vandrer ud imod os, tilslører Kysterne og lægger sig tæt og trykkende over Havet og Skibene, saa tyk, at man, som Mundheldet lyder, kan skære den med Knive. Luften bliver raa og kold, Matroserne trække deres Regnklæder paa, Grisen og Hunden skynde sig til deres Huse og lægge sig med Hovedet indad, Bølgerne fnyse og skumme forneden, Vinden piber i Tougværket, og paa Dækket kan man neppe skimte en Haand foran sig. Da tændes der et Blus tilhøire, lavt nede, og synker og stiger med Søerne, som gynge, der tændes et andet tilvenstre, og et tredie og et fierde og mange flere dandse rundtomkring os, nærmere eller fiernere, som Lygtemænd over en Mose. Det er Fiskerbaade, der flyde med Strømmen, og som, for ikke at blive overseilede i Mulm og Mørke, have Baal i Stavnen; men meer end eengang hænder det, at det flammende Træ slukkes af Regnskyl, at en fremmed Seilers Kiøl om Natten vandrer over den aabne, værgeløse Jolle; der lyder et Skrig, men det døves af Vindens og Bølgernes Susen, Søen lukker sig igien, Skibet skyder sin Fart og veed ikke, at det har gravet en Grav paa sin Vandring. En uafbrudt Ringen bæres frem igiennem Luften fra alle Sider, snart stærk og giennem-

trængende, snart svag, neppe hørlig, det er Skibsklokkerne, der lyde nærved og langtborte, og røre deres Tunger efter bedste Evne, for at vare imod Overseiling. Men stundom støde dog Skibene sammen, saa det drøner og brager i alle Planker og Biælker, Lanternerne heises, og Skrigen og Banden lyder i fremmede Tungemaal fra Dækket, Bogsprydet knækkes og Tougene sønderrives, derpaa komme de løs igien og styre videre, men Tømmermanden faaer fuldt op at giøre den næste Dag med at bøde paa Nattens Overlast.

Tæt hyllet i min Kappe, med Hætten trukket op over Hovedet, staaer jeg en Stund, og lyttende til de natlige Stemmer, betragter jeg den uhyggelige Scene. Vinden har vendt sig igien og driver os fremad paany, Beachy Heads Blinkfyr skimtes i det Fierne, Maanen vælter sig som en rød, gloende Kugle opaf Vandet, og skinner igiennem Taagen som Solen igiennem et sværtet Glas. Da kalder Capitainen paa mig fra Kahytsdøren, jeg har tabt mit Væddemaal til ham, thi Vinden er bleven god inden Midnat, Lyset skinner muntert op igiennem Skylightet, forsigtig bærer Skibsdrengen den dampende Bolle nedad Trapperne, og til Kulde, Blæst og Taage siger jeg venligst Godnat.

Paa Atlanterhavet.

Imod Nord og Syd, imod Øst og Vest Intet uden Havet, den uendelige Flade, der urolig aandende bevæger sit mørke Bryst. Vældige Bølger taarne sig omkring os og bære Skibet frem, en gunstig Vind blæser i Seilene, og for den raske Brise glide vi ned imod Cap Finisterre, forbi den biscaiske Bugt. Jeg sætter mig i Læ af den Styrbords Reling og agter glad paa hvert Vindpust, der bølger over Dækket. Thi, skiøndt Søen er sig liig overalt, kun maaskee noget dybere blaa, end Sundet derhiemme, og skiøndt jeg ingen Kyster seer endnu, der kunne vidne om, hvorlangt jeg er kommen, men kun har Søkortet og Capitainens Ord at lide paa, mærker jeg dog alt paa Luften, at vi ere ti Grader sydligere, end Kiøbenhavn. Sagte, milde, duunbløde, næsten lunkne Vestenvinde glide henover Dækket og lægge sig blødt forfriskende om min Pande og mine Kinder. De hviske smigrende og trøstende om det varme, blomsterrige, velsignede Syd, og bringe mig til at glemme England og Canalens klamme Taager. Der er noget Kvindeligt i disse blidtvuggende, milde Lufte; det er, som om En, der elskede mig, sad ved min Side, som hendes varme Aande strøg forbi min Kind, og hendes kiærlige,

forsonende Ord bragte min Siæl Hvile og Fred. Drømmende sidder jeg længe og hviler mit Øie paa Havets store Mark, der lidt efter lidt bliver jævnere og stillere; jeg føler mig ene i det uendelige Rum, som en Tanke, naar den styrter sig ud i Evighedens Dybder; men jeg løftes tillige af den Magt, som altid høitidsfuld og stille stiger ned til et Menneske, naar han staaer ene overfor sin Skaber i Bønnen eller i Beundringen af det Skabtes Underværker. En salig Ro giennemstrømmer mit Væsen, jeg tænker ikke fremad og ikke tilbage, jeg længes og ønsker ikke, de Stemmer, der ellers raabe høiest og uroligst i mit Indre, ere gangne til Hvile, og idet min Siæl sænker sig med drømmende Undren ned i den Storhed, hvoraf jeg er omgivet, og optager dens Billede i sig, er det, som om Siælen selv blev udvidet derved, som om den stærkere følte sin egen Evighed og fik Vinger, der bare den over Tid og Rum. Og som om Himlen og Havet vilde belønne mig, fordi jeg giver mig hen i deres Beskuen, oprulle de for mig nye Billeder, saa forunderlig deilige, at jeg aldrig, hverken før eller siden, kan mindes at have seet deres Lige.

Vinden er bleven sagtere, Bølgegangen stillere, Solen er gaaet ned. Imod Nord reiser et blaat Skybierg sig op over Havet og dækker Udsigten ligened til Synskredsen, mens det mørkner Bølgerne, som rulle derunder. Men efterhaanden, som de vælte sig længer imod Syd, blive de lysere; thi her har Himlen et orangefarvet Skiær, der er rødest i Horizonten, og bliver lysere og gulere høiere oppe, indtil det endelig smelter sammen med den blaae Nattehimmel. Og alle disse forunderlige dæmrende Farver speile sig i Vandet, kaste deres Skiær over de hvide Seil og give

de kiendte Gienstande en magisk Glands, som om det Hele var fortryllet. Der er en besynderlig, anelsesfuld Duft udbredt over Alting; det er, som om der i disse Farvers Skiften og Sammensmeltning giemtes en uudsigelig Hemmelighed, en Gaade om Fred og Lykke, som kun den Indviede kan læse, en Spaadom om hiin salige Øe, som de Gamle troede, laae i Atlanterhavet. Sagte, umærkelig trækker Natten sine giennemsigtige Flor for den store Scene, det ene efter det andet; det er pludselig mørkt, man veed ikke hvordan eller naar det er kommet. Det er ikke som i Land, hvor man seer Træer og Buske, Marker og Huse blive utydelige efterhaanden, og hvor deres gradvise Forsvinden ere et Maal for Nattens Frembrud; paa Havet er der Intet, som kan fastholdes af Øiet, Lys og Skygge maler sig kun paa de stigende Bølger og skifter om naar Bølgerne synke. Men nu er Natten sunket over Havet, og Himlens Skyer ere gaaede til Hvile. Bølgerne bruse og skumme ikke længer, de hviske kun, og deres Hvisken bliver ogsaa snart til en dæmpet Mumlen, en Tyssen paa Alt, hvad der endnu færdes travlt og støiende. Man maa give efter, enten man vil eller ikke, for denne stille Manen; Dyrene gaae til Ro og Matroserne snakke og lee ikke længer, de sidde tause med deres tændte Piber og stirre udover Søen. Det bliver mørkere og sortere, som om Alting var forbi, men da begynder paa eengang Trylleriet igien. Et enkelt Lysglimt skinner dernede i de sorte Vande med en bleg, phosphoragtig Glands, løber et Stykke med Bølgerne langs henad Skibets Side, som om man gik med Ild dybt under Havets Overflade, og forsvinder. Et andet følger derpaa, siden to, ti, tusinde. Overalt, hvor en Bølge

rører sig, der glimter en hvid Stierne og slukkes hastig igien; overalt, hvor en Sø vælter sig frem, der dannes en Stribe, ligesom af lysende Skum, forsvinder og fødes paany og forsvinder atter. I Forstavnen, hvor Skibets Bringe skyder Bølgerne tilside, er Lyset stærkest, der sprøiter det brændende Skum til alle Sider, og Stavnen er oplyst lige op til Bogsprydet; men ogsaa agterude skinner det naar Roret bevæger sig, og man kan see Kiølen og Fiskene, som svømme derunder. Og langt, langt bagefter Skibet ligger Kiølvandet som en skinnende Røg, en hvidtlysende Fakkel paa Havet. Ude, hvor Søen er mørkere, seer man nu og da en stor, glindsende, flammende Stribe bevæge sig, komme frem og igien blive borte, eller der stiger ligesom en maaneklar Søile iveiret; det er Delphinerne, som svømme i det oplyste Ocean, og en stor Fisk, „Nordkap" kalde Matroserne den, som puster Vandet ud igiennem sit Næsebor; thi overalt, hvor Vandet sættes i Bevægelse, der lyser det. Og saaledes glider Skibet frem, bag det en skinnende Stribe, som et blegt Nordlys, der bæver paa Havet, foran Boven en brændende Fos, rundtomkring en uhyre Mark med Cascader af glimrende Fyrværkerie; og den blaae Himmel staaer fuld af Stierner, der stille funklende see ned paa den oplyste Scene.

Midnat er forlængesiden forbi, men jeg kan ikke rive mig løs, jeg bliver siddende paa Relingen og betragter det forunderlige Skuespil. Nattevindene ere lune og lunkne, og Duggen lægger sig som en fiin, forfriskende Støvregn, som en kølig Aande henover Dækket. I en saadan Nat begriber jeg, at Sagn om Havfruer og Sirener kunne danne sig, yndige, halv giennemsigtige, som Fouqués For=

tælling om Undine; thi Himlen og Havet ere som en Harpe, der er stemt, og sagte Toner skiælve igiennem Luften, hørlige for Siælen, ikke for Øret. Det er Ouverturen, det stille, tonefulde, gribende Forspil til den Sommernatsdrøm, jeg snart skal drømme, og dens Melodier ville klinge igien i min Tanke mangen en Sommeraften, naar jeg er vaagnet i Hiemmet.

Men det dæmrer i Øst, nu slukker Natten sine Lamper og rødmende vaagner den unge Dag; dog, denne Stund er smukkere paa Landet. Der er Duft af Urter og Blomster, som aabne sig, der er legende Morgenvindes Raslen i Bladene, der er Fuglenes lystige Kviddren paa Mark og i Skove, naar de flyve ud fra deres Reder; her er Intet uden Bølgernes Skummen og Vindenes Blæsen, her er Intet, som vaagner, thi der er Intet, som har hvilet. Alligevel byder jeg Morgenen velkommen gladere og fuldere af Forventning, end nogensinde før; thi langtborte, igiennem Taagen, skimter jeg fierne Bierge, som Skyer over Horizonten. Speidende staaer jeg med Kikkerten for Øiet, utaalmodig ønskende, at Luften vil klares. Da letter Taagen sig, Solen stiger op paa Himlen og lyser over det længselfuldt ventede Cap Finisterre.

Værer hilsede, I Kyster af Spaniens og Portugals Halvø, som første Gang igiennem Morgendæmringens Slør vise sig for mig! Vær hilset, Ridderlighedens og Digtekonstens ædle Bugge i den fierne Middelalder, hvorfra Videnskab og Ridderaand bredte sig udover Europa! Værer hilsede, I fierne Bierge, hvorfra de christne Skarer flygtede, da Arabernes Strøm, med den blinkende Maane i Spidsen, væltede sig blodig og flammende udover Halvøen! Værer

hilsede, I Sletter, hvor Kampene stode, I Rester af mauriske Taarne og Slotte, engang smykkede med østerlandsk Pragt! Værer hilsede, I dunkle, duftende Lunde, hvor Orangen og Mandeltræet blomstre, hvor Nattergalen bygger Rede, og hvor Elskovssangene lyde i de lune Nætter! Vær hilset, Spanien, engang Ridderligheds og Elskovs Fødeland, nu sønderrevet, ulykkeligt, vaandende sig i Tilintetgiørelsens Smerte!

En rask Kuling fra Nord fylder vore Seil og hurtig glide vi frem; men mine Tanker flyve dog hurtigere og betræde alt Spaniens Grund. Himlen er klar og skyfri, Havet festlig smykket, blaat, som jeg aldrig har seet det, med hvide Bræmmer af Skum, der hver især foran sig rulle en Støvregn, som spiller i alle Regnbuens Farver. Og Bølgetoppene reise sig meer og meer, klare, giennemsigtige, snart grønne som Smaragder i den yderste Spids, naar Solen skinner igiennem dem, snart blaae som Saphirer. Høiere og høiere svulme de efterhaanden som Vinden tager paa at blæse, men de følge med og hiælpe til at skyde os fremad. Det er smukt naar en saadan hvidtskummende Bølge reiser sig bag os, som om den vilde styrte sig udover Dækket, men i det samme standser et Oieblik, borer sig nedunder Ror og Kiøl, løfter Skibet op paa sit Hoved og derpaa dukker op igien som en mægtig Svømmer foran Forstavnen. Og Skibet selv farer frem som en vælig Ganger, der steiler, fnyser, bruser afsted og sparker Bølgerne tilside, kun uvillig lystrende Roret. Stundom bliver det vildt og giør et Spring til Siden, som en Hingst, der er sky; engang saa voldsomt, at Læseilsspigeret, en Fyrrebom af meer end tre Armes Tykkelse,

knækker som et Rør derved, og styrter ned paa Dækket. Men rask flyve vi frem den hele Dag, alle andre Skibe forbi.

Imod Aften, som vi nærme os Portugals Kyster, faae vi et uventet Besøg af to Portugisere. Den ene er en stor, smuk Natsværmer, sortegraa med brune Vinger, „Dødningehoved" troer jeg den kaldes, fordi den bærer en Tegning som et Dødningehoved paa Nakken. Og dens Væsen svarer til Navnet, thi mørk, ubevægelig, som om den var livløs, sidder den udeeltagende i sin Krog og skriger naar man rører den. Den anden er en lystig lille Fugl, med gule og grønne Fiær, med spidst Næb og klare Øine, den hopper kviddrende omkring og fanger Fluer, nysgierrig, forundret, men sorgløs og glad; den giør Bekiendtskab med Duerne, undersøger Grisens Ædetrug, drikker af de fyldte Vandtønder, gynger sig i Tougene og synes overhovedet med stor Interesse at betragte alle de forskiellige Gienstande ombord. Det er Dødens og Livets Sendebud, der komme fra det fremmede Land for at byde mig Velkommen.

Paa Høiden af Lissabon.

Med jævn Vind naaede vi iforgaars Indløbet til Lissabon. Jeg skimtede igiennem Kikkerten det brune Høiland og saae enkelte Bygninger som smaa hvide Pletter skinne i Solen. Foran Tajos Munding laae en engelsk Flaade af tolv Linieskibe og to Dampfregatter, ubevægelig, truende, med Langsiden vendt imod Land og viste de stærke, skinnende Tænder. Admiralskibet, som laae ligefor os, i en halv Miils Afstand, tonede engelsk Flag og de øvrige Skibe giorde det samme; det var et Spørgsmaal til os, og vi svarede hurtig med at heise vort røde. En Dampbaad, formodentlig med Efterretninger fra den urolige Stad, kom rygende udfra Tajofloden, styrede henimod Rangskibet og sendte en Baad fraborde. Lidt efter heisede Admiralskibet Signal, de andre Skibe satte Seil til, nærmede sig og bleve derpaa liggende ubevægelige, i en sluttet Linie. Trommerne rørtes, Vagtskuddet lød og Drønet rullede som en sagte Torden henover den stille Flade.

Det var iforgaars, og endnu ligge vi her, uden Vind, uden Strøm, uden Bølger. Giennem Kikkerten skimter jeg det samme Høiland og seer de samme hvide

Bygninger skinne i Solen, det samme Dampskib løbe ud og ind af Flodens Munding. Det er en Stilhed, en Ubevægelighed, en Død, hvorom man ingen Forestilling giør sig i Land. Det store Atlanterhav ligger dybt, roligt, glimrende i Solen, jævnt som en mørkblaa Iisflade, og rører sig ikke meer, end den Sovendes Bryst, naar lette Drømme bevæge det. Solen staaer op, Taagen spreder sig, Straalerne falde lodrette ned og brænde paa Dækkets Planker, Skyggerne forlænge sig, Solen gaaer atter ned, og Himlen spiller imod Vest i de prægtigste Farver, røde, gule og blaae; Natten bryder frem og Millioner af Stierner tændes, hvide og blanke speile de sig klart i Søen, og Melkeveien lyser som et straalende Bælte paa Himlen og i Havet; det dæmrer i Øst, Solen staaer op igien — men altid det samme, uforanderlige Vindstille. Skipper og Styrmand og jeg, alle tre gaae vi længselfulde paa Dækket, speidende efter hver lille Sky i Horizonten, hvert sagte Suk af Vindens Aande. Øiner man langtborte en svag Krusning, der ligesom en Gysen gaaer over Vandet, bliver der strax spændt et Seil ud, for deri som i et Garn at fange den enkelte, sieldne Vindfugl og bringe den til at arbeide en Stund i vor Tieneste. Men vore Seil vedblive at hænge døde og klapprende ned, thi det svage Vindpust naaer os ikke, førend det alt har arbeidet sig træt paa Havet, der er dorsk som et Dyr, der ikke gider reise sig, og hvis jævne Ro kun afbrydes naar en enkelt „Springer" giør et Hop op i Luften og pladskende falder tilbage. Da danner der sig Kredse paa Vandet, de blive større og større, men ogsaa svagere og svagere, tilsidst høre de ganske op, og atter ligger da den store Flade,

saavidt som Øiet rækker, forstenet i en glasagtig Hvile, og Himlen hvælver sig, evindelig klar, uden en eneste Sky, som en Kuppel derover. Jeg har en Følelse, som om jeg var levende begravet i en Glaskiste, kunde see Himlen over mig, see Solen gaae op og ned og Nyet og Stiernerne tændes, men ikke røre mig. Stundom kommer jeg til at tænke paa de konstige, ziirlig udarbeidede Elfenbeensskibe, der staae i Konstkammeret paa en Fod med en Glaskuppel over, og det falder mig ind, om ikke i Grunden Havet skulde være saadan en Fod, Himlens Hvælving en uhyre Glaskuppel, og det hele Skib med Capitain, Mandskab og mig selv, et udmærket Konststykke, som Vorherre nu er faldet paa at stille op i sit Raritetskammer, for at lade det staae der til evige Tider.

Livets og Glædens muntre Sendebud, den fremmede lille Fugl er død af Længsel efter sit Hiem — Omen avertant dii! Selv Dødningehovedet er bleven ked af at vente, iaftes skreg den sit Farvel og fløi udover Søen, hiem ad Portugal til. Den ene Time gaaer efter den anden, ikke en Vind, ikke en Bølge. Det er et Driveri i stor Stiil; Luften driver og Havet driver, Matroserne drive, thi det er Søndag idag, Grisen og Hunden strække sig drivende i Solskinnet, ja selv Skibet driver nu og lystrer ikke sit Ror. Man gider ikke tale til hinanden, ikke staae op, naar man sidder, og knap sætte sig, naar man staaer, man „gider slet ikke". Og kun i halvandet Døgn en rask Vind, saa vare vi igiennem Strædet, men, hvad hiælper det at klage! Der er ingen Gud uden Gud, og Muhamed er hans Prophet!

Jeg sætter mig paa Dækket under Solseilet, tænder min Pibe og seer mig resigneret omkring. Og der er virkelig smukt og venligt indenborde idag; under det udspændte Seil seer Dækket ud som en hyggelig Stue; paa Grund af Helligdagen og den lange, nødtvungne Hvile ere Plankerne hvidtskurede, de ubrugte Seil ordentlig sammenbundne, Tallierne net oprullede. Søndagsklæderne ere komme for Dagen, alle Folkene have reent Tøi paa, og de gamle Klæder ere vaskede og hængte til Tørring paa Bakken. Deromkring sidde eller ligge Matroserne, enkeltviis og i Grupper, smøgende og samtalende, eller læsende to og to i een Bog, thi Skibsbiblиotheket er kun lille, og om de enkelte Romaner, som en mere belæst Jungmand har forsynet sig med, er der endnu bestandig stor Rift, endskiøndt de alt ere mange Gange giennemlæste. Skibsklokken lyder til Afløsning, Bøgerne lægges bort, og den nye Vagt nyder sin Nadver under aaben Himmel, nu og da istemmende lystige Sange. Langtborte imod Øst rødme de brune Bakker i Aftensolen, Husene skinne hvidt paa den dunkle Grund, og den engelske Flaade ligger som altid ubevægelig, samlet foran Tajos Munding. Imod Vest, men nærmere, knap en Fierdingvei borte, ligge tvende Skibe, ligesom vi hvilende for Vindstille. Det ene er en lille hollandsk Skonnert, som sædvanlig grønmalet, med røde Border og en galende Kæmpehane, der er udskaaret i Træ, til Gallionsfigur. To Matroser staae forude, lænede til Relingen, og smøgende af deres korte Kridtpiber, betragte de med Phlegma vort statelige, tremastede Skib. En halvvoxen Dreng, formodentlig Skipperens Søn, sidder overskrævs paa Rorpinden og styrer den med Benene, imens

han bruger sine Hænder til at brække en Skibskavring itu og fore sig selv og den sorte Pudelhund ved Siden af ham. Tætved Kahytstrappen er en stor Tønde sat paa Enden, et hvidt Klæde lagt derover, og foran sidder den lille, tykke Skipper, i Skiorteærmer, med en ulden Hue paa Hovedet og fortærer sin Aftensmad, som hans ligesaa lille og tykke Hustru øser op til ham af en overvættes stor Skaal, medens den nedgaaende Sol skinner paa deres trivelige Ansigter. I al sin hollandske Borgerlighed er dette Billede af huusligt Liv velgiørende og bevægende at see midt ude paa det store, øde Hav, og jeg vilde ønske jeg kunde male, for at giemme denne hyggelige Scene.

I nogen Afstand derfra svømmer en smuk, letbygget fransk Brig, sort med hvide Ornamenter, med ranke Master og fiint dreiede Ræer. Jeg kan høre den fremmede Skibsklokke lyde otte Glas, og giennem Kikkerten kan jeg see, at Flaget er heiset paa halv og at Folkene ere forsamlede forude. „Der maa være en Høitid ombord, hvad kan det være?“ spørger jeg Styrmanden, som staaer ved Siden af mig. Han sætter Kikkerten for Øiet og seer et Øieblik derover, derpaa siger han: „Der er En død og nu begrave de ham“. Og nu kunde jeg selv følge den hele Scene, Træk for Træk, indtil det sidste; hvad der manglede, satte min sørgmodig bevægede Indbildningskraft til, og et alvorligt Billede dannede sig i min Siæl som et Sidestykke til den hiemlige Huuslivs-Scene, jeg nys havde betragtet. Jeg saae den gamle Moder sidde eensom i det lille Kammer og bede for sin Søn, som førstegang er med paa de lange Reiser. Hun tager Brillerne af og lægger dem til Mærke i Psalmebogen, og med foldede

Hænder lader hun sine Tanker vandre til ham, der er Herre over Sø og Land, og beder, at hendes Søn maa vende stærk og karsk tilbage. Og der er endnu een stille Bøn, som stiger for ham imod Himmelen, endnu eet sagte Suk; men Ingen veed det, Ingen lægger Mærke dertil. Langtborte gaaer Søen høi og rullende, Vinden suser kold i Tougværket og sender sin fugtige Aande ned i den snevre Kahyt. Der hviler han, den smukke, blege Yngling, udstrakt i den trange Koie og vaander sig i Smerte. Loftet ligger nær og trykkende over ham, og han sukker hviskende efter Luft; men ingen venlig Haand lægger Puden tilrette under hans Hoved og bringer ham Drikke; kun Vinden tørrer Sveden af hans Pande. Da hører Gud hans Moders Bøn og forbarmer sig over ham og tager ham til sig. Vinden lægger sig, Søen glatter sig ud, og i den stille, maaneklare Aften bære de den Døde op paa Dækket, over ham ligger udbredt hans Fødelands Flag. Med blottede Hoveder staae Matroserne om Baaren, de bede et sagte Fadervor og sænke den ned i Havet. Bølgen aabner sig og lukker sig igien over Moderens Haab, over den Elskedes Kiærlighed, og Ingen veed, hvor hans Grav er; men Stiernerne staae funklende derover, og han selv er blandt dem. Men hans gamle Moder sidder eensom i Hiemmet og beder for sin Søn.

I Havn.

Hurra! Vort Anker er kastet, vore Seil ere rebede, vort Flag er heiset, vi ligge i Malagas Havn. Lad nu Vindene sove saa længe dem lyster, eller lad dem blæse stik imod Nord, lad Havet strække sine uhyre Lemmer dorsk i Solen eller storme frem som en stridslysten Kæmpe, jeg er lige glad. Jeg stirrer ikke længer utaalmodig efter Vimpelens Retning, jeg sidder ikke den lange Dag paa det glohede Dæk og sukker efter et forfriskende, fremaddrivende Vindpust, jeg vaagner ikke urolig om Natten og staaer op for at see i Logbogen, hvor langt vi ere fremme, glemt er Storm og Vindstille, Kulde og Varme, Solskin og Regn, jeg svinger min Hue og raaber: Hurra, vi ere i Havn!

Langsomt glede vi lidt efter lidt, Gud veed hvordan, ned imod Halvøens sydvestlige Hiørne; Søen hialp noget, Vinden gav nu og da et lille Pust, men der gik Dage og Nætter, evindelig lange for min voxende Utaalmodighed. Først igaar Nat blæste det rigtig op, i Søvne blev jeg baaret mange Miil frem, og da jeg vaagnede og steg op paa Dækket, hilsedes jeg af et uventet, ubeskrivelig yndigt Skue. I det milde, hvide, dæmrende Morgenskiær

ligger Cap Vincent for mit studsende Øie. De sorte, steile Klipper tegne sig skarpt af imod den lyseblaae Morgenhimmel, og stille, som en Flok af hvide Duer, hvile Bygningerne af St. Vincents Kloster paa Biergets Pynt. Yderst ude er det bygget, hvor det store Atlanterhavs Brænding bryder sig imod Stenene, dets hvidgraae Mure gaae ligeud til Skrænten og speile sig i de bundløse Vande; foran ligger Verdenshavet udstrakt, og Morgensol og Aftensol forgylder Klosterets Tinder. Hvilken uhyre Eensomhed, men hvilken Fred og Stilhed ogsaa! Langtborte fra den Strid og det Oprør, der raser i det øvrige Portugal, ligger det aflukket, indsluttet i sig selv, ubekymret om Verden og hævende sig over den, som en from Bøn, der i det stille Kammer hæver sig til Himlen, omgivet af en storartet Naturs meest opløftende Scener. Den giennemsigtige, duftrige Morgentaage laae som et Jomfruslør over Klosterets beskedne Skiønhed, og da Afstanden lidt efter lidt tog det bort fra mine Øine, blev et Indtryk tilbage, liig en af de rene Erindringer, hvortil Siælen med et veemodigt Savn og et hemmeligt Ønske seer hen. Enkelte Bierge skimtede jeg i det Fierne, de hævede deres mægtige Toppe som blaae Skyer over Synskredsen, en let Brise fyldte Seilene og rask glede vi fremad.

Ombord forberedte man sig af alle Kræfter til Landingen, der blev malet og pudset, beget og tiæret, vasket og skuret, baade indvendig og udvendig, Skibet giorde sit Toilette saa fuldstændig som nogen Modedame og speilede sig imens i den blanke Sø. Om det saa var Hunden og Grisen, saa bleve de vaskede, og de fornegtede ingen-

lunde deres Charakteer under denne for dem begge lidet opbyggelige Handling. Der blev pumpet Søvand i et stort Kar, Tyrk blev uden videre dykket deri, og trods sine klynkende Indsigelser børstet og skrubbet over hele Kroppen. Imens løb hans Ven Griis urolig gryntende af Deeltagelse rundt omkring Karret, uden at ane, at Touren snart skulde komme til den, eller maaskee med heltemodigt Venskab trodsende den overhængende Fare. Det var ordentlig rørende at see dens Glæde, da Tyrk omsider blev befriet, og pustende og rystende sig ilede hen i Solskinnet; den løb smaagryntende efter ham, skubbede sig op ad ham, som for at tørre Vandet af hans vaade Skind, og lagde sin Tilfredshed for Dagen paa enhver Maade, der var mulig for et Sviin. Midt under sine Venskabsyttringer blev den grebet og puttet i Karret, men den opløftede en saa gudsjammerlig Klage og giorde saa fortvivlede Anstrængelser for at slippe løs, at Kokken, som var dens Kammertiener, indsaae Umuligheden af at udføre sin Bestilling. „Slaa en Tallie om den og smid den overbord!" sagde en af Matroserne. Som sagt, saa giort; et Reb blev snoet om Grisens trivelige Krop, den blev slæbt hen til Relingen og trods sin Sprætten og sine hylende Forsikkringer om at den ikke kunde svømme, kastet ud i Søen. Her fulgte den imidlertid, halv slæbt ved Touget, ganske godt med; skrige kunde den ikke, for ikke at faae Søvand i Halsen; men den kastede nu og da et ynksomt bedende Blik op til Skibet. Tyrk, som imidlertid var kommen sig efter sit Bad, stod under alt dette paa en Tønde, med Forbenene paa Relingen, og langtfra at giengiælde, Grisens Deeltagelse med en lignende Følelse, saae

han taus, med skadefro Glæde ned paa den nødtvungne Svømmer, og da Griis omsider blev halet op og vredtbrummende travede op og ned ad Dækket, var Tyrk ikke den, der skulde sige sin Stalbroder et Par venlige, formildende Ord, han gik ganske rolig hen til sit Trug og gav sig til at æde.

Strømmen af Atlanterhavet, der presses ind imod Strædet ved Gibraltar, begyndte nu at boble og bruse omkring os, og den, meer end Vinden, førte Skibet fremad. Henimod Aften saae jeg førstegang Land paa begge Sider; Afrikas og Spaniens Høilande, Cap Spartel og Trafalgar, viste sig i sex til syv Miles Afstand. Paa de spanske Bierge brændte der klare Flammer, formodentlig af en Skovbrand, og som Bauner lyste de i en lang Række rødlig igiennem Aftenens Mørke. Det er forunderligt at reise saadan tilsøes, man har i Grunden ingen rigtig Forestilling om, hvorlangt man er kommen, fordi de nærmeste Omgivelser bestandig vedblive at være eens. Jeg saae paa Afrikas og Spaniens fierne Høilande ikke stort anderledes, end jeg seer paa Sveriges og Siællands Kyster, naar jeg seiler igiennem Sundet, eller paa Englands og Frankriges i Canalen. Alle mine Følelser samlede sig i den ene: Utaalmodighed efter Forløsning; men denne blev stærkere med hver Time, og tillod mig knap at falde i Søvn, da jeg endelig henimod Midnat kastede mig paa min Koie, efterat have bedet Styrmanden om at vække mig, naar vi passerede Strædet. To Timer efter blev jeg purret op, jeg skyndte mig op paa Dækket; men Alt, hvad jeg fik at see af Herkules's Støtter, var kun en mørk Kæmpe-Skygge med et Fyr

foran — det var Klippen, og nogle Lys bagved — det var Byen Gibraltar. Fortrædelig herover gik jeg igien tilkois, men jeg fik rigelig Erstatning ved det Syn, som Morgenen bragte mig.

Høie, mægtige, dæmrende belyste af Morgensolens Skiær, laae det sydlige Spaniens bruunladne Kyster foran mig og bøde mig velkommen; snart brat skraanende imod Havet, med dybe, skyggefulde Dale, i hvis Hemmelighed mit Øie trængte længselfuldt og nysgierrigt ind; snart jævnt heldende nedad, med hvide Bygninger, Byer, mauriske Taarne, Viinhaver og Træplantninger, der atter afløstes af store, øde, solbrændte Flader, hvorigiennem den nøgne Klippe nu og da stak sit mægtige Hoved frem. Saaledes var den første Hilsen, jeg fik af det romantiske Land, jeg snart skal betræde. Staaende ved Relingen, med Kikkerten for Øiet, tabt i Beskuelsen af de maleriske Kyster, der glede forbi mig, eller følgende de smaa, sorte Fiskerbaade, som, hver med et trekantet, hvidtskinnende Bomuldsseil, fløi henover Bølgerne, mærkede jeg ikke, at vi styrede lige ind imod Malaga, før jeg hørte Capitainen give Befaling til at heise Lodsflaget, jeg vendte mig om og saae med eet de hvide Huse ligge ligefor mig bag en Skov af Master. En Baad kom gyngende henimod os, to halvnøgne, mørkebrune Rorkarle dreve den frem, og i Agterenden sad en høi, smuk Mand, klædt i Hvidt fra Top til Taa, med en bredskygget Straahat paa Hovedet; det var Lodsen, den første Spanier, jeg saae, den første Fremmede, der i tre Uger var kommen vort Skib saa nær. Jeg betragtede ham med en saa opmærksom Nysgierrighed, som om han var en Typus for hele

det spanske Folk, og som jeg paa ham kunde giøre alle de Iagttagelser, jeg haabede og længtes efter at anstille; jeg saae paa hans Hat, paa hans Bomuldstrøie, paa hans hvide Beenklæder, paa det røde Skiærf, han havde om Livet, og først og sidst paa hans guulbrune Ansigt, med den krogede Næse, de mørke Oine, de sorte Bakkenbarter; ja, jeg er vis paa, at saalænge jeg lever, glemmer jeg ikke, hvordan Lodsen i Malaga saae ud. Jeg brændte af Begierlighed efter at høre ham tale, for at faae at vide, om mit Selvstudium havde bragt mig saa vidt, at jeg kunde forstaae noget af Talesproget, men han værdigede os intet Ord; taus, med ægte spansk Grandeza, sad han i Baaden, der slæbtes frem med vort Skib ved en fastbunden Tallie, han pegede blot med Fingeren i hvad Retning vi skulde styre. Vi glede ind i Havnen, det ene Seil blev rebet efter det andet, Ankeret faldt, og nu ligger „Herkules“ igien stille, vuggende sig paa det rolige Vand, hvilende som en letfodet Ganger efter Løbet.

Rundtomkring os er der en svømmende By af Skibe, med brede Gader og smale Gyder, med lange Rækker af Barkskibe, Brigger, Skonnerter og Jagter, fra hvis Mastespiir alle Nationers Flag vaie i en broget Blanding. Ogsaa den røde Dug med det hvide Kors i skimter jeg iblandt de andre; men førend Quarantainecommissionen har undersøgt os selv og vore Passe og givet os „Prattica“, tør vi hverken hilse paa Landsmænd eller Fremmede. En forvirret Tummel lyder til alle Sider, Piben og Trommen fra de spanske Orlogsmænd, Matrosernes Opsange i alle mulige Tungemaal, de spanske Tal: unos, dos, tres og saa videre ligetil ciento, naar Rosinkasser og Vindrue-

krukker tælles og indskibes, derimellem Hundegiøen, Hanegal og Skriget af Sviin, som blive slagtede, Lyden af hundrede Skibsklokker, store og smaa, dybe og høie, klare og skrattende, giennemtrængende Raaben fra en Mængde Drenge, som i deres Baade, der ere fyldte med Druer, Meloner, Fisk, Kiød, Viin og Brød, roe ud og ind imellem Skibene, overalt Støien og Skrigen, Stødem og Trængen, Sang og Latter: det er en sand babylonisk Forvirring. Paa den ene Side af os ligger en spansk Barke, plump, bredskroget, sort, med smudsige Seil, og med Tougværk, snoet eller flettet af Græs. Der er kun to Mand paa Dækket, den ene ligger plat udstrakt paa Ryggen, sovende, med Armen under Hovedet og Hatten trukket nedover Ansigtet; den anden sidder paa Relingen, i Skygge af et Seil, og seer ligegyldig over til os; hans Ansigt er halv skiult af et sort, kruset Skæg, i Munden har han en dampende Papiircigar, paa Kroppen en Skiorte og intet Andet. Paa den anden Side svømmer en pyntelig amerikansk Brig, med Tougværket klart og net oprullet, med et Ruf af Mahogni, med speilblanke Kahytsvinduer og Trappeopstandere af skinnende Messing; over det hvidtskurede Dæk er udspændt et Solseil, og foran Kahytten er dækket et ziirligt Middagsbord, som formodentlig venter paa Capitainen. Skibslugerne staae aabne, og Matroserne ere ifærd med at indtage Ballast fra en Sandpram, som ligger forneden. En Mand synger for, og imellem hver Linie af Sangen kaster en af Mandskabet skifteviis en Skovlfuld ind igiennem Lugen. Den Sang er nok eens i hele Verden, tænker jeg, da jeg hører den samme langtrukne, alvorlige Melodie, der taktfast, som Hammerslag, lyder til Arbeidet hiemme i Norden.

Men hvad er det for et Sprog, han synger i? Det er ikke Engelsk og Spansk er det ikke; jeg lytter og gienkiender forundret Ord og Sprog:

Väl är jag trött af färden,
genmälte Frithiof vred,
dock må vi pröfva svärden,
förr än jag tigger fred.
Då såg man stålen ljunga
i solbrun kämpehand,
på Angurvadels tunga
hvar runa stod i brand.

Og videre sang den svenske Matros om Frithiofs Besøg hos Angantyr, alle Versene, det ene efter det andet, og imellem hver Linie giorde han en Pause, imedens en Skovl Sand blev kastet ind; for Matroserne, som stode hos, var hans Sang en Lyd uden Mening, en eensformig Takt til at arbeide efter, for mig og vel ogsaa for ham selv var den en venlig, forfriskende Hilsen fra det høie Nord, vor fælles Hiemstavn.

En stor, pyntelig Baad, med et broget, guult og hvidt Solseil over og fuld af Herrer i Uniform, lægger til ved Siden af vort Skib; det spanske Flag hænger i Folder ned fra Stangen og slæber med Spidsen i Vandet, de hvidklædte Matroser, med gule Skiærf om Livet, hvile paa Aarerne. En af Quarantainecommissionen tiltaler os paa daarligt Fransk og forlanger vore Passe og Skibsjournalen, efterat have hørt at vi komme fra „Dinamarca"; vi blive stillede op i en Række, han tæller os, for at være sikker paa, at Ingen er død af Pest underveis, og derpaa gives os Prattica, eller Frihed til at betræde Spaniens

Jordbund. Hidtil vare vi Fiender, som Enhver skulde skye; nu ere vi høit og lydelig proklamerede som Venner, og mangfoldige Indfødte, som i deres Baade, fyldte med Frugter, Viin og Kiød, utaalmodige havde ventet paa dette Øieblik, storme længselfulde op ad Skibstrappen, Glæde og Forventning staaer malet i deres Ansigter, og i deres udbredte Arme holde de store Kurve med Levnetsmidler, som de velvilligen tilbyde os — kun for en tredobbelt Betaling af hvad de koste i Land. Med Møie renses Dækket for de ubudne Giester, een efter een plumpe de med Skrigen og Skielden ned i deres Baade, det er en almindelig Forvirring, en Forfølgen og Flygten, ligesom i et Slag; Matrosernes skraldende Latter og vægtige danske Eder ere Skytset paa vor Side, imedens utallige: Caramba! Carajo! sendes op imod os fra de Slagne og falde som matte Kugler magtesløse tilbage. Kun een Fremmed staaer rolig tilbage paa den øde Valplads, hvor hist og her en sønderstraadt Viindrueklase, et knust Æg eller en uhyre, skinnende guul Citron fortæller om Kampen. Det er en lille, spinkel Mand, han har en sammenrullet Bylt i den ene Haand og en Kurv i den anden, og seer veltilfreds og kneisende omkring sig. Dersom ikke hans grønne Uniformskiole og snorebesatte Hue allerede vidnede om, at han er Militair, saa vilde et Par mægtige sorte Knebelsbarter, der gaae fra det ene Øre til det andet, høit og lydelig udraabe det. „Hvad Fanden er du for en Græshoppe?" spørger Capitainen ham ganske venlig, og som om han forstod Spørgsmaalet, svarer han smilende: „Aduanero, Señor Capitan". „Det er en Toldbetient, som vel skal have Tilsyn med Udlosningen", forklarer jeg

Capitainen, ikke lidet stolt af at kunne forstaae en ægte, indfødt Spanier; derpaa nærmer jeg mig til den Fremmede og forsøger at indlede en Samtale. Og han, overvættes glad over iblandt disse nordiske Barbarer at træffe En, der i det mindste kan sige nogle Ord paa hans Sprog og som yttrer Lyst til at lære mere, lægger sin Bylt — det er hans Seng — ned ved Siden af sig, sætter Kurven, — det er hans Kiøkken og Spisekammer — ved den anden Side, griber ned i Lommen, trækker et Bundt smaa Papiircigarer op og presenterer mig dem med et Buk og et paa engang ceremonielt og velvilligt: „Sirvase Usted“. Derpaa sætte vi os ned og begynde, saa godt det vil gaae, en Samtale. Det meste, af hvad han siger, overgaaer rigtignok min Fatteevne, og jeg, som endnu ikke er saa synderlig stærk i Brugen af de spanske Verber, fører paa min Side Samtalen, ved at nævne en Mængde Substantiver, ligesom man trækker Perler paa en Snor; men han opmuntrer mig bestandig: „Usted habla muy bien“; og jeg faaer virkelig omsider ud af hans Fortællinger, at han hedder Don Juan Sebastian de Agrela, er „meget adelig“ og gift med en „meget adelig“ Dame, Fader til to Børn; og at han beklæder sit Embede (et Toldbetientembede!) mere af Lyst, end af Trang; thi han besidder en Landeiendom nogle Mile fra Malaga; der lever hans Familie, og der tilbringer han selv den største Deel af Aaret; og medens han fortæller dette, skyder han Huen tilbage, stryger sin Knebelsbart og antager en Mine af Selvfølelse, som om han virkelig troede det altsammen selv. Da jeg med stor Andægtighed hører paa, hvad han siger, byder ham en af mine Cigarer, og lover ham Plads til hans Matras

i mit Lukaf, blive vi snart de bedste Venner af Verden, ja han lukker endog sin Kurv op og skærer Hul paa en saftig Vandmelon, for at jeg skal smage og beundre hans Fødelands Frugter.

Aftenen begynder imidlertid at falde paa, det er nu for sildigt at gaae i Land, og jeg maa nøies med, utaalmodig og forventningsfuld at betragte Kysten i Frastand. Rundtom Havnen, der imod Vest beskyttes for Middelhavets Bølger af den fremspringende Strandbred, imod Øst af en konstig Molo, paa hvis yderste Ende et hvidt Fyrtaarn allerede udstraaler sit Skin, krumme Byens Gader og hvide Huse sig i en Halvkreds; men de ere for langt borte til at jeg kan skielne Enkelthederne. Jeg kan kun see, at hele Byen høiner sig i en svag Skraaning opad og støttes i Ryggen og paa Siderne af brune, golde, forbrændte Bierge; de sneehvide Bygninger paa den mørke Baggrund ligne i Aftenens Dæmring Masser af Skum, som den stormende Brænding har kastet op paa en Havbreds sorte Kæmpestene. Høit imod Nordost, paa en nøgen Bakke, ligger den gamle, minderige, mauriske Fæstning Gibralfaro og seer mørk og truende udover Byen og Havet, henimod Afrikas fierne, brændende Lande. Tænker den paa de Tider, da Halvmaanen blinkede fra dens Tinde, da turbanklædte Krigere laae paa Vagt bag Murene, og Allahs og Prophetens Navne bleve priste fra de ranke Minareter? Den saae sin sidste Krigers Hoved rulle i Støvet, saae hans Kvinder og Børn med bagbundne Hænder følge de christne Fyrsters Seierstog, saae hans Snekke, jaget af spanske Skibe, for fulde Seil flyve over ad Afrika til, og selv var den sønderrevet af Kugler og Slyngekast, dens Mure halv

sammenstyrtede og dens bedste Taarne faldne i Gruus; og de have aldrig reist sig mere. Den nedgaaende Sol skinner paa Borgens rødbrune Taarne, saa at de faae en Farve, som om de vare blodige, og paa en lang, nøgen, brunlig Muur, der løber fra Fæstningen ned til Byen; det er som om den gamle, steenhaarde Kæmpe endnu strakte sin solbrændte Arm udover den bange Stad og knugede den i Støvet. Og der var en Tid, da disse Mure og Taarne vare røde af Blod, da en vældig, senestærk Arm som et Jernscepter styrede Byen deroppefra. Det var da Hamet Zeli, med Tilnavnet el Zegri, fordum Ronda's Forsvarer, med sine Krigere sad i Gibralfaro, som en Ørn i Reden, og knugede den rige Kiøbmandsstad, som en skiælvende Fugl, i sin Klo, dog ikke for at dræbe den, men for at tvinge de feige Kiøbmænd til at forsvare deres Arne imod de Christne. Dengang var Malaga heelt omgivet med høie, stærke Mure og mange Taarne; Brændingerne sloge op imod vældige Grunde af Steen, og Klipperne stode dengang som nu beskyttende bagved; imellem Taarnene og over de alvorlige Muurtinder ragede Orangetræer og Palmer op, hængende Haver, fulde af Myrter, Roser og Granatæbletræer, afvexlede med befæstede Bastioner og svære, skudfaste Værn; det var paa engang venligt og truende at see til.

Men Ferdinand den Katholske og hans Dronning Isabella havde svoret, at de vilde indtage Byen; tillands og tilvands havde de omringet den; en dobbelt Række af tunge, velbemandede Galeier spærrede Havnen, hvor nu Handelsskibene ligge, fra den ene Kyst til den anden; paa alle Biergene rundtomkring laae Tropper; tilhøire havde

Kongen selv sin Leir, hvor prægtige Silketelte glimrede i Solen og Castiliens kongelige Banner vaiede; tilvenstre forsvarede den tappre Ridder Rodrigo Ponce de Leon, Marquis af Cadiz, en af Høiderne, der næsten beherskede det kneisende Gibralfaro. Dag og Nat lød de Saaredes Jammerskrig og de Seirendes Jubel, Susen af Pile og Klang af Sværde, Stød af Muurbrækkere og Drønet af Spaniernes plumpe Kanoner; for de Beleirede var der ingen Hiælp at vente, thi Boabdil i Granada var Ferdinands Vasal, og den gamle el Zagal sad som en Flygtning i Guadix; hver Indgang og Udgang var stoppet, Levnetsmidlerne vare opbrugte, og de udtærede Mænd havde neppe Kraft mere til at løfte Sværdet, de grædende Kvinder havde ingen Die at give deres Børn; daglig saae de store Dynger af Korn og Frugter lyse fra de Spanskes Leir, men til dem kom ikke et Brød eller en Figen, kun Pile og gloende Stene slyngedes dem imøde; daglig bønfaldt de den ubønhørlige Hamet om at lyde den christne Konges Opfordringer til Overgivelse — han afslog bestandig, og kæmpede bestandig, skiøndt Mure og Taarne styrtede sammen omkring ham, og hans egne Landsmænd sammensvore sig imod ham. Kæmpende Skridt for Skridt trak han sig tilbage til sin Rede, indesluttede sig der med sine udvalgte Krigere, medens den hellige, hvide Fane, som en Dervisch havde givet ham, og ved hvilken han ventede Seier, stolt bølgede fra Gibralfaros høieste Taarn. Men Nøden steg, den blege Hunger stial sig ind i Borgen, og hans Mænd døde omkring ham; da giorde han med de Sidste et rasende Udfald, Mand imod Mand kæmpede Maurerne og de Christne, Sværdene lynede, Skioldene klang og Blodet flød

i Strømme; da ramte en Steen fra en Blide den hellige Dervisch, døende sank han om, det hvide Banner blev revet af hans Haand, og Forfærdelse greb nu Maurernes Skarer: „Fly! Allahs Maane skinner ikke længer; han har givet vort Liv i de Vantroes Haand!“ og flygtende styrtede de, der vare levnede, tilbage til Byen. Da overgav Malaga sig; under Paukers og Trompeters Lyd drog den katholske Konge i Spidsen for sin Hær indad den aabne Port; hans Dronning red ved Siden af ham paa en hvid, arabisk Ganger, der var sendt hende som Hyldingstegn; foran dem blev baaret det fiendtlige Banner, knækket og blodigt, men Castiliens Fane vaiede høit i Luften. Krigere og Kiøbmænd skiulte sig i deres Huse, Kvinderne knælede grædende i Gaderne, hvor Toget kom frem, og bade om Naade; men de bleve alle, Mænd og Kvinder og Børn, paa nogle enkelte Udvalgte nær, giorte til Slaver. Endnu i to Dage sad El Zegri og en lille Flok af hans troe Krigere, uden Viin, uden Brød, uden Olie, indesluttede bag Fæstningens stærke Mure; da først sendte de, tvungne af den truende Hungersdød, en Herold ned i den erobrede Stad for at bede om Fred. Slottets Porte aabnede sig, og en lille Skare af udmattede, blege, huulkindede Mænd med deres tappre, altfor tappre Høvding i Spidsen, vandrede langsomt, med bøiet Hoved og trodsig sammenbidte Læber, nedad Bierget, imellem de tvende Mure, som forbandt Fæstningen med Byen, og af hvilke endnu den ene er tilbage. Deres Vaaben bleve sønderbrudte, deres Hænder bundne, og selv bleve de sendte ind i Landet, for at trælle i Biergfæstningerne. Men Ferdinand og Isabella giorde et rigt Bytte af Guld og Sølv, af ædle Stene og kostbare Rø-

gelser, af fine østerlandske Slør og kostelige Tæpper; og saaledes blev Malaga erobret.

Og endnu ligger i denne Stund det gamle Gibralfaro høit oppe paa sin Klippe og seer mørkt og truende udover Byen og Havet, og længselfuldt over til det fierne Afrika. Den nedgaaende Sol skinner paa dets Taarne og farver dem med en blodig Rødme; det tænker paa hvad det engang var: et Skiold over de Troende, og hvad det nu er bleven: et Giemmested for Skielmer og Tyve. Men Solen synker længer ned, dens sidste Straaler lyse over de enkelte grønne Viinhaver og de hvide Lyststeder, som ligge adspredte paa en fiernere Bakke, der er mere frugtbar, end de andre Fielde; endnu et svagt Glimt paa Spidsen af Gibralfaro's Taarn, saa er den nede bag Biergene og det er Nat.

Nu tændes hundrede Lys rundtomkring paa de fremmede Skibe, og det skinner fra Vinduerne i Byen; men i Havnen er det stille. Jeg hører kun Vandet skvulpe imod Skibet, og nu og da en Aares Pladsken i Vandet, naar en af Skipperne, som har været i Besøg hos en anden, bliver roet tilbage til sit eget, svømmende Huus. Den store Kirkeklokke i Malaga slaaer ti, og Lyden bæres klart, fuldtonende ud til os af den sagte Landvind. En Skibsklokke slaaer fire Glas, derpaa en anden og en tredie og mange flere; det er ligesom om ogsaa de havde forskiellige Sprog, saa forskiellig er deres Lyd. Paa Amerikaneren ved Siden af os er mørkt, de sove alle; men paa den spanske Barke rører der sig nogle Skygger i Skumringen. Der lyde sagte Stemmer, jeg hører nogle Greb paa en Cithar, og derpaa begynder en haard, men smuk og dyb

mandlig Stemme at synge en spansk Vise, paa en klagende, langtrukken Melodie. Jeg kan forstaae, at det er en Elskovssang, og Omkvædet, som hyppig gientages, lister sig ind i mit Øre og i min Erindring:

Muy graciosa es la doncella
como es hermosa y bella.
Digas tu el marinero
que en las naves vivias,
si la nave, ó la vela,
ó la estrella, es tan bella?

Yndigst af alle er hun, min Pige,
Og hun er fager og fiin tillige.
Siig mig, du Sømand, som i Skibe lever,
Kan vel dit Skib eller Seil og Stierne
Saa skiøn du finde, som min Elskerinde?

Den første Dag i Land.

Neppe forgyldes Castellets Taarne og de yderste Bjergspidser igien af den opgaaende Sol, før jeg, brændende af Utaalmodighed, springer i Jollen; den støder fraborde og snoer sig frem imellem Skibene ud i det aabne Bassin foran Landingspladsen. Brogetmalede Baade, røde, grønne, sorte og hvide, giennemskære Vandet i alle mulige Retninger; store Pramme, ladede med Frugter, arbeide sig langsomt frem igiennem Brimmelen og skyde de mindre Baade tilside; Raaben og Skrigen, Banden og Skielden i alle mulige Tungemaal lyder omkring mig. Jeg naaer den store Steentrappe, i eet Spring er jeg ude af Baaden, den støder fra, og der staaer jeg da for første Gang ene i et fremmed Land, hvor jeg ikke veed Vei eller Sti, hvor jeg kiendes af Ingen og ikke kiender Nogen, hvor jeg ikke forstaaer en Trediedeel af hvad der tales omkring mig, og hvor mit eget Sprog ligger unyttig giemt, som en Mynt, der ikke giælder. Men jeg har ikke Tid til at anstille sørgmodige Betragtninger eller til at føle mig ene; det fremmede Liv griber mig i sin Hvirvel, det river mig med sig, det forbauser og beruser mig; jeg er tilmode som om jeg drømte. Som ved et Trylleslag staaer jeg, hvis sidste

Erindring er den sindige, stille, graaladne Toldbod i Kiøbenhavn, pludselig henflyttet i et sydligt Lands glødende Sommer, midt i en sydlig Nations brogede Folkeliv, iblandt Mænd og Kvinder, hvis Ansigtstræk og Dragter ere fremmede for mig, foran Bygninger, hvis Form er mig ny, imellem store Træer og Pragtblomster, som jeg enten aldrig før har seet, eller i det høieste kun som smaa Planter i Urtepotter. Er jeg en Aladdin og har jeg den magiske Lampe, som fremtryller alle disse Skabninger, unge og gamle, smukke og hæslige, sorte, hvide og brune for mit forundrede Blik? Eller sidder jeg med Øiet foran Kighullet i et Panorama og seer det ene Billede efter det andet drage forbi mig? Hvor skal jeg see hen? Tilhøire eller tilvenstre, fremad eller tilbage? Hvor skal jeg selv hen? Jeg skubbes og stødes, man taler til mig og leer ad mig, En tilbyder mig sin Baad, en Anden sit Æsel. Jeg flygter udaf Vrimmelen; derhenne ligger en stor Steen, paa den vil jeg krybe op, og saa i Ro fra mit Thronsæde see udover Folk, over Land og Sø.

Hele den støvhvide Kyst er fuld af Mennesker, Mænd, Kvinder og Børn, af Dyr, Heste, Muuldyr, Æsler, Oxer, Hunde og Geder, af Vogne og Kærrer, af Borde og Bænke, af Kasser og Kister — alle mulige Farver ere blandede imellem hverandre, som paa en uhyre Palet. Her staaer et Halvhundrede brune, solbrændte Lastdragere i en lang Række fra et Pakhuus ligened til Stranden; nogle af dem have kun et Par Svømmebeenklæder paa, andre kun en Skiorte og om Hovedet et broget Tørklæde; fra Haand til Haand vandre Rosinkasser, Druekrukker, Viindunke og Olieflasker fra Pakhuset ned i den store Pram, som ligger

ved Trappen, og skal føre det Altsammen ombord i de fremmede Skibe. Hist kommer en Skare Muuldyr og Æsler, skrydende, trampende, støvende inde fra Byen; de ere pyntede med rødt og blaat Seletøi, nogle have Fiærbuske i Panden og Klokker om Halsen, og paa deres Ryg er der opstablet Bierge af Rosinkasser, eller flettede Kurve med Meloner, Løg, Figener, Druer og Viinbariler. Bag efter dem komme Driverne løbende, huje og skrige, slaae dem med Stokke og kaste Stene paa dem for at faae dem frem. Her tumler sig en Mængde nøgne, af Smuds og Sol graabrune Tiggerdrenge, med lange, ravnsorte Haar, skrigende imellem hverandre; de samle Støvet op i Haandfulde og kaste paa hinanden, og naar et Læs Frugter kommer forbi, stiæle de af Kurvene og pile saa, forfulgte af Førerne, indad Byen til. Hist kommer et Train af plumpe Lastvogne langveis fra, rullende langsomt frem igiennem Støvhavet. Paa Siderne og foroven er Pindekærren bedækket med flettede Bastmaatter, saa ikke en Solstraale kan trænge ind; Frugter af alle Slags ligge opstablede derinde, og midt imellem dem ligger den dovne Bonde halvsovende udstrakt, med Hatten over Øinene; thi den ene Vogn gaaer i den andens Spor, og naar kun den ene styres ret, følge de andre af sig selv bagefter. Enhver af de uhyre, tohiulede Fragtvogne trækkes af to vældige Oxer, med lange, spidse Horn, med deres Hoveder bøiede under Aaget og stirrende vildt til Siden med de røde Øine, men pustende af Varme og langsomt slæbende sig fremad. Nu og da staaer en Vogn stille, da vaagner Bonden op, griber sin Stav og med et: „Carajo, pugneta! anda buey!" lader han den falde tungt paa de

dorske Dyrs Ryg til de atter sætte sig i Bevægelse. Andre Kærrer, ligeledes omgivne af en Straafletning, opfyldte med indpakkede Frugter, drages frem af Muuldyr, det ene spændt foran det andet, og ovenpaa hver Vogn ligger henkastet en rank, solbrændt Karl, med kulsorte Øine, og med en stolt, ligegyldig Mine. Om hans Skulder hænger en sort eller guul Fløielstrøie, paa Benene bærer han korte Beenklæder af Fløiel, opsplittede ved Knæerne, og Læggene ere indsnørede i vældige Lædergamascher, om Hovedet er bundet et rødt Silketørklæde, og derovenpaa sidder løst den bredskyggede, lavpullede, andalusiske Hat, med de to store, sorte Kvaster, skyggende for Solen, langt ned i Panden. Her kommer et Æsel ansættende i Galop, en Dreng sidder overskrævs paa Ryggen af det, men langt tilbage, næsten ligeved Halen, og stikker og slaaer det af alle Kræfter; hist vandrer en Bonde langsomt med en Ko og nogle Geder over Pladsen. Derimellem bevæge sig Kiøbmændene og deres Skrivere, som skulle have Tilsyn med Indskibningen, alvorlige, gravitetiske, eller vimse løbende hid og did, hvidklædte fra Hoved til Fod, med brede Straahatte. Her gaaer en Vandsælger, med sin Tønde paa Nakken og et Glas i hver Haand og raaber sit langtrukne: Agua fresca! Agua con limon! Hist kommer en Fiskehandler langsomt vraltende frem; han har sat begge Hænder i Siden, og paa hver Arm over Albuen hænger der i et dobbelt Reb en flettet Græskurv, fuld af smaabitte Fisk, som fanges i Havnen. Her sidder en Limonadehandler midt paa Veien, paa Kanten af sin Trillebør, hvori der staaer en Vandtønde, Glas og Citroner; en stor Paraply har han stukket ned i et Hul paa Børen, og eftersom Solen stiger høiere

op, dreier han sig med Skyggen af den udspændte Skiærm. Hist sidder en søvnig Vexelerer og nikker foran sit Bord med Kobbermynter, og ved Siden af ham, hvor et Akasietræ kaster en let Skygge over Støvet, ligge to Karle og spille Kort, med deres dampende Cigarritos i Munden. Letfodede Tienestepiger, med sorte Tørklæder om Hovedet og skyggende for Solen med sorte Vifter, ile frem og tilbage langsmed Husene, staae et Øieblik stille, for at sladdre med hinanden eller med en forbiridende Karl, og skynde sig derpaa videre. Nu og da iler en Rytter i hurtigt Trav, paa en rask andalusisk Ganger, henover Pladsen, eller en Karet med Tiener for og bag kiører midt igiennem Brimmelen, omgivet af Støvskyer, ned imod Badehusene ved Stranden. Der er en Mylren af Dyr og Mennesker omkring Quaien, som naar Bier flokkes ved Indgangen til deres Kube; der er en Skrigen og Skryden, Brinsken og Brølen af Kiøbende og Sælgende, af Æsler og Heste og Oxer, en uafladelig Ringen og Klingen af Muuldyrenes Klokker, en Trampen og Rumlen af Vogne, en Knagen og Bragen af Planker, Kasser og Kister, som er uden Ende; og hvidgraae Støvskyer, giennemglimtede af Solens glødende Straaler, indhylle stundom det Hele i deres tætte Dampe.

Jeg staaer høit paa min Steen, som en skibbrudden Mand paa en Klippe i Havet, og seer ned paa de levende Bølger, der brydes omkring mig. Forgieves stræber jeg at samle mine Tanker og ordne Hovedtrækkene af den livfulde Scene; i samme Øieblik, jeg fæster dem paa een Gienstand, rives de bort derfra af en anden, og fra den af en tredie, indtil jeg fortumlet lukker Øinene i, for strax

derpaa at aabne dem igien og lade mit Blik, som en Svømmer, paany styrte sig ud i det bevægede Hav. Kun Eet er jeg mig bevidst, da jeg stiger ned af Stenen: at dette forunderlige, phantastiske Skuespil, denne brogede Blanding af Farver under en klar, mørkeblaa Himmel, med en Forgrund af Skibe, smykkede med alle Nationers Flag, og bag dem det vidtstrakte Middelhav, som langtude smelter sammen med Horizonten — kan maaskee en Maler giengive; jeg vil hverken være istand til at beskrive det tilfulde med Ord, eller til at skildre det Indtryk, det giør paa mit friske Sind, som endnu ikke er sløvet af Reisens Overflødighed.

Fra Toldboden styrter jeg mig paa Lykke og Fromme ind i en af de snevre Gader, dreier fra den ind i en anden og en tredie, og nu har jeg allerede tabt Retningen, saa jeg kan ligesaa gierne blive ved at gaae efter Næsen, og imens see mig om tilhøire og venstre. Hvor ere de smale, disse Gader; der er neppe tre eller fire, som have to Vognes Bredde; hist henne mødes just to Kærrer og spærre hele Strædet, baade for de Gaaende og for hinanden. Der begynder en Trætte imellem Førerne, de springe ned af deres Vogne, men de skrige og gestikulere ikke, rolig, næsten truende see de paa hinanden og sige nogle Ord, som jeg ikke forstaaer, de Forbigaaende lægge sig derimellem, endelig giver den Ene efter og rykker baglænds sit Muuldyr udaf Gyden, Veien er igien fri, og jeg gaaer videre. Jeg vandrer fra den ene Gade ind i den anden, alle ere de smale, Fortog findes kun hist og her og Rendestene ingensteds. Men denne Sneverhed, som er en Levning fra Maurernes Tid, og sædvanlig i alle østerlandske

Byer, giver en velgiørende Skygge i den brændende Middagshede, og Lys mangler ikke, thi Husene ere i Almindelighed kun to Stokværk høie. De ere venlige at see til, hvidgraae eller gule, med flade Tage, store Vinduesaabninger og en Dør ud til Gaden, hvortil nogle Trin føre op. Men Vinduerne ere tildækkede med grønne Jalousier, og for det meste stærkt barrikaderede med Jernstænger; og uagtet alt det jeg kiger tilhøire og tilvenstre, kan jeg dog intet faae at see af det Indre. I første Stokværk forbindes gierne alle Vinduerne ved en lang Altan; ogsaa der hænge lange, stribede Gardiner fra den øverste Rand af Vinduerne udover Jerngitteret, men jeg kan dog stundom see, at der er fuldt af Blomster derinde og af Slyngplanter, som snoe sig villigen opad Jernstængerne; jeg kan see, at Husets Damer sidde paa Altanen, og nu og da bliver ogsaa en Flig af det misundelige Gardin trukket tilside, og et Par sorte Øine titte nysgierrig ud imellem Gitteret og de nedhængende Ranker efter den lyshaarede Fremmede, som vandrer forbi. I Stuen, ligemed Jorden, ere Værksteder af alle Slags; der staaer Snedkeren og høvler for aabne Døre, og Bageren bager sine Kager saagodtsom ude paa Gaden; Smeden hamrer, saa Gnisterne flyve omkring mig, ja Blikkenslageren, som skal smelte Tin til at lodde med, har faaet en Bunke Høvlspaaner hos sin Gienbo Tømmermanden, dem har han lagt lige midt paa Gaden, stukket Ild i dem og stillet sin Potte derover, og nu brænder der saa lystigt et Baal, at jeg, der skal forbi, omtrent er i samme Tilfælde, som Kong Rolf, da de Svenske vilde brænde ham inde, og jeg har tilmed intet Skiold at kaste over Ilden.

Med et Spring sætter jeg over Potten og Baalet, og med nok et Spring er jeg ude af Gaden og staaer paa et stort Torv. Det er nok Frugttorvet, kan jeg see; der ligge deilige, rødkindede Abrikoser og gule Sukkermeloner, store, hvide Løg, grønne og blaae Figener, og halvaabnede, blodrøde Granatæbler opstablede ved Siden af hverandre. Overskaarne, saftige Vandmeloner ere stablede op i Pyramider, og den skarlagenrøde spanske Peber straaler fra de fyldte Kurve. Mine nordiske, tarvelig vante Øine gotte sig ved Synet af denne Sydens „frugtbare Herlighed", og længe kan jeg ikke modstaae min Lyst; jeg kiøber for en Real blaae og grønne Malagadruer, og med Hænderne fulde, vandrer jeg spisende rundtomkring paa Torvet og betragter alle de Scener, som byde sig frem for mine Øine.

Ogsaa her vrimler det af Vandsælgere og Limonadehandlere; Haandværkeren og Lastdrageren staaer stille et Øieblik foran den vandrende Vanddunk, tørrer Sveden af sin Pande, mens Aguadoren presser en halv Citron i Glasset, betaler, drikker og gaaer videre; det skulde man byde vore Dragere derhiemme istedetfor en Snaps, tænker jeg, de vilde vist sætte et løierligt Ansigt op dertil. Paa hvert Hiørne sidder en Mand eller Kone under en Paraply, med sit Bord fuldt af Kobberpenge, og skiøndt halv sovende, have de dog en instinktmæssig Følelse af Fare, naar stundom en eller anden Lazzaron kommer deres Skat for nær; da fare de op af Søvne, og fra deres Læber strømme velklingende Ord, der dog formodentlig ikke lyde saa godt i Personens Øren, som i mine; thi han lusker slukøret videre. I en Krog sidder en lille

Pige paa en Steen; de brune Skuldre stikke frem af den lasede Kiole, og Fødderne ere nøgne; lange, sorte Haar hænge som en Ramme nedomkring det solbrændte Ansigt, og med kloge Øine seer hun paa mig og rækker en Græskurv frem, som er fuld af rødbrune Frugter, der ligne store Blommer, mens hun venlig og indsmigrende siger: „Chumbos, Señor! muy buenos“. Da jeg giør Mine til at ville kiøbe af de ubekiendte Frugter, giver hun sig til med en Kniv at flaae Skindet af dem, saa det røde Kiød kommer frem; men jeg, hos hvem Reenlighedssandsen endnu ikke er ganske uddød, seer paa Kniven og paa hendes Hænder, og peger paa de uskrællede, for at lade hende forstaae, at jeg ønsker af dem. Hun siger noget, Gud veed hvad, og vedbliver at række mig de tilberedte Frugter; da sniger en skændig Mistanke sig ind i min Siæl, at de, hun har skrællet, maaskee ere mindre gode, end de andre, ligesom naar hiemme i Danmark halvraadne, og derfor ogsaa halv skrællede Appelsiner bydes tilfals; jeg griber, trods hendes Indsigelser, selv ned i Kurven, tager to eller tre af de hele „Chumbos“, men lader dem hurtig falde igien; thi de ere fulde af smaa Pigge, som stikkende bore sig ind i mine Fingre. Pigen leer, og ærgerlig skynder jeg mig bort og piller møisommelig Tornene ud af min Haand. Saaledes giør jeg Bekiendtskab med de ellers velsmagende Frugter af den over hele Syden udbredte Ficus Indiæ, en mægtig, frodig voxende Kaktus-Art. Istedetfor Skrallevogne seer jeg Æsler, med store Kurve paa Ryggen, vandre over Pladsen, fulgte af Drenge, som i Kurvene opsamle Alt, hvad der som Overflødigt er kastet udaf Husene.

Paa Hiørnet af den Gade, hvor jeg nu dreier ind, ligger en Posada eller Værtshuus; i Porten staae et Par smukke, raske Bønderkarle i sorte Fløielstrøier med Sølvknapper, ryge deres Cigarer og see ud paa Gaden; deres Muuldyr staae fuldt oppakkede, pyntede med brogede Snore og Klokker, inde i Gaarden ved Vandtruget. Ligeoverfor, paa det andet Fortog, ligger en pialtet Familie udstrakt i Skyggen og holder sit Middagsmaaltid. Manden spiser veltilfreds et Stykke hvidt Brød med Løg til; ved Siden af ham ligger hans Søn paa Knæ og holder en Leerpotte over en Ild af sammenskrabet Halm og Høvlspaaner, imedens Moderen rører med en Pind i den dampende Potte. En mager Hund staaer i nogen Frastand, logrende med Halen, og betragter, ligesom jeg, den maleriske Scene. Ved den anden Ende af Strædet, hvor det løber ud i en bredere, mere befolket Gade, kommer jeg forbi et lille Capel, der egentlig ikke er andet end en stor Niche i Husets Muur; over et Alter, smykket med Blomster, hænger et Billede af Jomfru Maria i Glas og Ramme, en Lampe kaster et svagt, rødligt Skiær, der overvindes af Dagslyset, over Væggen. De Forbigaaende lette paa Hatten eller neie sig, derinde knæler en gammel Kone, med bøiet Hoved og foldede Hænder. Hvor er det smukt, midt i Byens Tummel og Støi at see dette stille, fredelige Tilflugtssted, hvor den travle Vandrer kan samle sine adspredte Tanker og bede et Øieblik, før han atter gaaer til sin Gierning. Igiennem en pyntelig Bazar, fuld af allehaande Boutiker, kommer jeg til et stort Torv i aflang Fiirkant, omgivet af smukke, høie Huse. I den ene Ende er en Vagt, Soldaterne staae under Gevær og

Trommerne røres; paa Bygningens Forside skinner med store, forgyldte Bogstaver: **Plaza de la constitucion.** Ligeoverfor, paa den anden Side, seer jeg Skiltet til et Kaffehuus; jeg er træt og varm og længes efter at hvile mig, jeg gaaer opad en Steentrappe, kommer igiennem en lang Gang, og staaer nu i en venlig, aflang Gaard, som er belagt med Marmorkvadere og overskygget af et broget, blaat og hvidt Solseil. Viinranker slynge sig opad Væggene og tunge, blaae Drueklasser stikke frem af det lysegrønne Løv; i Midten af Gaarden kaster et pladskende Springvand sin Straale et Par Alen iveiret og falder som en fiin Regn ned igien i Marmorbassinet. Rundtomkring, ved smaa Borde sidde de alvorlige Spaniere, med Hatten paa Hovedet og Papircigarer i Munden, tale med hverandre eller spille Skak. Jeg sætter mig i en Krog ved et Bord, Opvarteren staaer ved et andet Bord, taler med to Herrer, og lader ikke til at lægge Mærke til min Ankomst. Jeg banker i Bordet, han hører ikke, jeg kalder: **Mozo!** han dreier langsomt Hovedet om imod mig, nikker med Værdighed, og vedbliver derpaa sin Samtale. Gid Fanden havde dit spanske Væsen! tænker jeg og gynger utaalmodig frem og tilbage paa Stolen; men det hiælper ikke, han kommer først, da Samtalen er endt, og just som jeg er i Begreb med at gaae min Vei. Jeg bestiller et Glas Limonade, og han nikker atter gravitetisk med Hovedet, men langtfra at oprette sin forrige Tøven ved en fordobblet Hurtighed, gaaer han langsomt, med stolt Holdning, som om han var en **Grande** eller i det mindste hørte til Spaniens **Nobleza**, ud for at hente det Bestilte. Paa Veien møder han en anden Opvarter, nu

staaer han stille igien og taler nogle Ord med ham, og jeg hører, at de fuldkommen ceremonielt tiltale hinanden med Señor; derpaa gaaer hver til sit, og endelig faaer jeg da min Iislimonade, der rigtignok er saa fortræffelig, at jeg glemmer Opvarterens Grandeza. Jeg drikker den, ryger en Cigar og iler saa ud i Livet igien, for at see og undre mig.

Hist og her, hvor jeg gaaer forbi, staaer der en Dør aaben, og jeg kan ikke bare mig for at kige igiennem den lange, flisebelagte Forstue, ind i den lille Gaard, som altid er reenlig og lys, ofte omgivet af Buegange i en Fiirkant, og med en Brønd eller et Springvand i Midten. Rundtom staaer der Myrter og Oranger i Urtepotter, og Gaarden er beskyttet imod Solen ved et udspændt Seil eller ved et Trægitter, heelt dækket af Ranker, som i denne Tid hænge fulde af modne Druer. En eneste Libreria seer jeg paa min Vei, kiendelig ved Helgenbilleder af alle Slags, som, blandede med franske Lithographier og Straus's nyeste Valse, hænge i Glasskabe udenfor. Jeg træder ind i Bogladen og spørger om en god Reisehaandbog, en ny Udgave af Don Quijote og en spansk Literaturhistorie; de to første Bøger faaer jeg, men den sidste, forsikkrer Boghandleren mig, existerer ikke; dog finder han, efter lang Søgen, en Oversættelse af Schlegels: Ueber dramatische Kunst und Literatur, og presenterer mig den som et udmærket Værk af en original spansk Forfatter. En Catalog over Bogladens Assortiment af Skrifter og Musikalier forærer han mig til Afsked, og jeg kan deraf see, at man i Malaga som i hele Verden ikke

læser stort andet, end franske Romaner og Skuespil, og accompagnerer sig dertil med tydsk Dandsemusik.

Fra en af de snevre Gader træder jeg ud paa en aaben lille Plads og staaer med eet foran den store Cathedralkirke, en smuk Bygning, i sammensat, halv gothisk Stiil, beklædt med guulagtig Cement fra øverst til nederst, med store, hvælvede Vinduer og Døre og eet høit Taarn. Jeg gaaer opad en Marmortrappe, igiennem den store Indgang, trækker et Tæppe tilside, og staaer nu for første Gang i en katholsk Kirke. En stærk Lugt af Røgelse bølger mig imøde, det mystiske Halvmørke tillader mig først lidt efter lidt at skielne Gienstandene, som omgive mig, og min Ærbødighed for det Hellige, der endnu ikke er bleven fortrængt af Touristens næsvise Nysgierrighed, giør, at jeg holder mig i Baggrunden af Kirken og ikke nøiere undersøger de mange Nicher med Altere, som opfylde Sidegangene. Hist og her knæler en Skikkelse paa Steengulvet, meest Fruentimmer af den simple Classe, enhver foran sin Helgen, korsende sig og mumlende sagte. Chordrenge, i hvide Klæder, gaae frem og tilbage og svinge Røgelsekar af Sølv; foran det prægtige, marmorbeklædte, med mange Voxlys straalende Høialter, som staaer frit i Mellemskibet, vandre Præster i røde Fløielstalarer, messe, korse sig og neie, imedens Drengene ryge og ringe med smaa Sølvklokker; nu og da falder Orgelet ind, undertiden alvorligt, men for det meste muntert, næsten lystigt. Men det Hele er saa dødt, saa stille; de faa, neppe tyve Mennesker af Menigheden, det store Rum, den enkelte Præsts Stemme, som gienlyder under de tomme Hvælvinger: Alt bidrager til hos mig at fremkalde Forestillingen om en

Fest i et Huus, hvis Herre ikke er tilstede. Der er kun eet Parti af Kirken, eller rettere udenfor den, som tiltaler min Følelse. En Dør staaer aaben i et Hiørne af den ene Sidegang, og det lyse Dagskiær falder derudefra ind paa et Alter tætved Døren, med et brogetsmykket Mariabillede og levende Blomster i Glas foran det; udenfor er der en venlig, lille Klosterhave, med røde og blaae Blomster i Bede, med Citron- og Orangetræer; Solen skinner derned, og Ranker og Vedbend snoer sig opad Kirkemuren. Der gaaer jeg ud, derfra lyder Orgelet og Chordrengenes Sang dæmpet og smukt, og der synes mig først, at jeg føler, min Gud er tilstede: i Blomsternes liflige Duft og Farveskiær, i Solens glade Skin giennem Løvet.

Ad en anden Vei kommer jeg ud igien i de myldrende Gader; Solen staaer ikke længer saa høit paa Himlen, og endskiøndt jeg af viis Forsigtighed har ladet mit Uhr blive ombord, siger min Sult mig, at Klokken maa være henimod fire. Efter megen Spørgen og Leden finder jeg endelig et Casa de pupilos, hvor der er Table d'hôte til fast Priis, og hvor jeg altsaa ikke er nødt til at røbe min Ukyndighed i spanske Retters Navne og Beskaffenhed. Omgivet af Spaniere, Franskmænd og Tydskere, sidder jeg da nu her, ved en Ende af det lange Bord og fortærer i Taushed fremmede, aldrig seete eller anede Retter; om Navnet paa den Ret, jeg har spiist, spørger jeg kun een Gang, og da svarer Opvarteren mig: "ranas" (Frøer). Forfærdet gientager jeg: ranas? og han maa kunne læse min Forskrækkelse i mit Ansigt, thi han siger smilende: Si Señor, ranas en agridulce (Frøer i suur og sød

Sauce). Salige ere de, som hverken see eller vide, tænker jeg og spiser videre, men naar der kommer en Ret, som seer mig noget mistænkelig ud, lader jeg den dog gaae forbi; det kunde jo muligen være Muus eller Snegle. Midt under Maaltidet lyder der buldrende Trin og høirøstet Tale opad Trapperne, to Mænd komme ind i Stuen med hinanden under Armen og med Hattene paa; de ere lidt drukne, siger mit første Blik mig, de ere Skippere, det andet, de ere fra Norden, det tredie. De sætte sig for Bordenden paa to tomme Stole, beholde Hattene paa og tage for sig af Retterne. Da deres første Hunger er stillet, taler den ene: det er en Normand; den anden svarer: det er en Svensk; jeg selv tier stille, og jeg er en Dansk; her er altsaa hele Skandinavien broderlig forenet i os tre. De øvrige Giester ved Bordet blive opmærksomme paa de to Skippere, ikke fordi de tale høit og sidde med Hatten paa, men fordi navnlig Normanden, paa ægte nordisk Viis, er bleven modig af Rusen, lægger begge Albuerne paa Bordet og kaster udfordrende Blikke rundtomkring sig, som om Alle de, der ikke tale hans Sprog, vare hans Fiender. Man spørger hinanden tilhøire og tilvenstre om Bordet, hvad det kan være for Landsmænd; Spanierne mene, at det er Tydske, Franskmændene, at det er Engellændere; man seer paa dem, smiler og hvisker halvhøit. Normanden spiler Øinene op saa høit, som han kan, læner sig udover Bordet, og begynder med høi Røst og paa sit eget Maal følgende ziirlige Tale: „Hvem Diævelen griner I af, I sorte Abekatte? Er det af Jer selv eller er det af mig? For hvis det er af mig, saa kunde det nok være, at I handlede

klogeligen, ifald I lukkede Jeres Kahytsdør i". Svenskeren, som formodentlig er af en sagtmodigere Natur, tysser paa ham og mener, at han skulde tage sig iagt med hvad han siger. „Aa, til Helvede"! svarer den modige Skipper; „troer du der er Nogen af alle dem, der forstaaer en eneste Mundfuld Norsk? Jo, de maatte ønske dem det". Da jeg just har endt Maaltidet og betalt, reiser jeg mig op, sætter min Hat paa, og siger, idet jeg gaaer, til min Nabo: „Farvel, Hr. Capitain! Tak for godt Selskab". Han stirrer paa mig med opspilede Øine, hans Mund bliver staaende aaben, jeg troer, han bliver ædru af lutter Forbauselse. Men før han kommer sig af den, er jeg nede af Trapperne og borte.

Hvormange Gader, jeg gaaer igiennem, veed jeg ikke, men omsider kommer jeg til den udtørrede Flod, Gualmedinas Leie. Hvo skulde troe, at her, paa denne Sandbund, hvor der nu staaer Telte, Træskure og Sivhytter, hvor Heste og Muuldyr trække de tohiulede Kærrer, hvor der er et heelt Frugtmarked, fuldt af Kiøbende og Sælgende, hvor Drengene slaae Kolbytter og Sviin og Hunde strække sig dorske i Støvet: der bruse om Foraaret, naar Solen smelter paa Biergene, en Flods kiekke Bølger, og vælte sig høitskummende ud imod Havet, der stige de stundom op over Bredderne og jage de fattige Folk udaf deres Huse, som ligge langsmed Randen? Jeg følger Floden, saa veed jeg, at jeg omsider maa komme til Stranden, jeg skimter allerede det blaae Middelhav langt derude; men her vinke grønne Træer mig ved Siden, der maa jeg op.

Tre lange Alleer af Akasier og Popler ligge foran mig, det er Byens **Alameda** eller Promenade for Ridende, Kiørende og Fodgængere. Ved den øverste Ende af den, der hvor jeg staaer, er der en muret, halvrund lille Niche, omgivet af og smykket med Blomster; en klar Vandstraale springer udaf en Tud høit oppe i Muren, og nedenunder staaer en Flok Drenge for at drikke; de kunne ikke naae Springet, men med aaben Mund og Hovedet lagt tilbage, lade de det klare, kølige Vand løbe dem ned i Halsen med stor Færdighed. Langsmed Siderne, i de skyggefulde Alleer, ere Steenbænke af graat Marmor og Buster — Gud veed af hvem — opstillede, og der hvile og bevæge sig imellem hverandre Herrer og Damer i en broget Blanding, for at nyde Aftenens Køling og forfriskes af Søvinden, som alt har begyndt at blæse. Der er ingen Forskiel paa Stand; den simple Arbeidsmand, den velhavende Landmand, den rige Kiøbmand, alle gaae de frem og tilbage, lige stolte, eller hvile paa Bænkene og ryge deres Cigaritos. Unge Herrer — **Majos** kaldes de her, som i Frankrig **Lions** — klædte i en fiin, tætsluttende sort Klædes Trøie, med et bredt, rødt Silkeskiærf om Livet, snevre, lyse Beenklæder og den spanske Hat sat kiekt paa Hovedet, vandre op og ned, stolte i Bevidstheden om deres upaaklagelige Paaklædning, betragte de forbigaaende Damer, eller hviske vel endog et beundrende: „**Alma de mi vida!**“ naar en rank, letfodet, silkeklædt **Señorita** rasler dem forbi; thi her generer man sig ikke.

Og hvor skulde man kunne det, hvor skulde man faae Tid til at tænke paa det Passende, paa Convenients

og Selskabsformer, naar man er omgivet af det Skiøn-
neste, Jorden har frembragt, naar man fra alle Sider
er udsat for en Ild af sorte Flammer, saa stærk, saa
pludselig, saa giennemborende, at man enten brændes reent
til Aske og aldrig kommer mere til sig selv igien, eller
ogsaa opflammes og beruses, som om man havde tømt,
Gud veed hvormange Glas af den hede, spanske Viin?
I Spanien findes Verdens skiønneste Kvinder, det veed
Enhver; men ikke Enhver veed, at de skiønneste Spanier-
inder findes i Andalusien, og de skiønneste Andalusierinder
i Malaga. Kan man tænke sig noget paa engang mere
yndigt, let og lokkende, noget mere fornemt, stolt og fier-
nende, end den unge Dame, som ved Siden af sin gamle og
hæslige Moder — thi gammel og hæslig ere her Syno-
nymer — svæver ned igiennem Alleen. Hun er sort lige-
fra det stolte Hoved til den lille Fod; den sorte Silke-
kiole rasler i tykke Folder omkring hendes ranke Liv
og svulmende Lænder; en sort Atlaskes Mantille, rigt be-
sat med Kniplinger, hænger som et Slør over Hals og
Hoved og holdes sammen foran Brystet med den venstre
Haand. Derved dannes der ligesom en Ramme om det
ovale, blege, fine Ansigt, hvor Læberne ere som to Roser
i et Bed af Lilier, og Øinene — ja, dem kan jeg slet
ikke beskrive. Hun holder med den høire Haand sin sorte
Vifte og skiuler halvt Ansigtet med den; men idet jeg
gaaer forbi, lader hun den synke, og uden at dreie Ho-
vedet kaster hun fra de sorte Steenkulsøine et Sideblik,
saa jeg pludselig bliver staaende, som standset af en legem-
lig Magt. Jeg vender om og følger hende, da mødes

jeg af et Par andre funklende Stierneblikke, og idet jeg staaer ubestemt og ikke veed, hvad Vei jeg skal tage, drager paa den anden Side af Alleen en sort Silkesky forbi, et Lyn glimter ud derfra og slaaer ned i min allerede halv berusede Siæl. Og flere og flere Skyer samle sig under den klare Aftenhimmel, svæve susende forbi og slynge deres Lyn ud til alle Sider — det er et vældigt Tordenveir! Luften er ordentlig trykkende, lummerhed, i det mindste bliver jeg varmere og varmere. Der er en Kamp tilhøire og tilvenstre, tusinde Smile skydes ud fra Læbernes Buer, og som Kastespyd flyve brændende Blikke fra Señoritas til Señores og tilbage igien. Og det er ikke blot iblandt de Fornemme, iblandt de Silkeklædte, at Kampen raser, ogsaa Almuen er greben af dens Hvirvel, ogsaa i dens Rækker fægtes der med Hoved og Hænder, med Bryst og Fødder, ja mangen en Piil, som flyver ud fra en deilig og stolt adelig Dame, opfanges paa Veien af en rank, kraftig, fløielsklædt, sølvspændt Karl, og slynges dristig tilbage hvor den kom fra. Heller ikke de elegante Majos glemme at betragte disse smaa, lette, solblegede Piger af Folket, hvis sorte, skinnende Fletninger ere fæstede op i Nakken med en Skildpaddeskam og pyntede med friske Negliker, hvis hvide Kioler knap skiule Læggen og vise hele den utrolig lille Fod, med Silkeskoen og den sviklede Strømpe. Thi af sin Fod og sit deilige Haar er la Malagueña stolt og det medrette; den simpleste, fattigste Pige, hvis Kiole er sønderrevet og igien sammensyet mangfoldige Steder, har altid skinnende hvide Strømper og nette Sko, ofte af Silke, der slutte tæt til Foden og med

sorte Baand ere bundne fast om Ankelen. Og midt iblandt disse lynende Skarer, med kulsorte Haar og Øine, seer jeg nu og da en ærlig Skipper fra Norden, som med sin Hustru under Armen vandrer frem og tilbage i Alleerne; jeg kan ikke giøre for det, men jeg kommer til at smile ved at see den tykke, blonde, rødmussede Kone, med sit høirøde Shawl og sin gule, storskyggede Straahat gaae imellem de ranke, deilige Señoras; det er som naar man stundom i Skoven kan see en rødblisset Ko gaae rolig og græsse i en Flok af springende Raadyr; det er som Kakadues Røst i Capriciosa, der kalder mig tilbage fra Nymphernes Rige til den ægte, nordiske Virkelighed. Og under alt dette møder jeg min Capitain, han har søgt mig for at lade mig vide, at jeg strax maa gaae ombord, thi efter Klokken otte maa ingen Baade lægge til Quaien. Malaga er nemlig i en Slags Beleiringstilstand, en Sammensværgelse imod de høiere Officerer er nylig opdaget, en Oberst bleven myrdet, Tropperne forstærkede og Folket uroligt. Gibralfaros Castel er fuldt af politiske Fanger, paa de offentlige Pladser maa Ingen staae stille i større Tal end tre, for at tale sammen; Dronningens forestaaende Giftermaal, hvorom allehaande Rygter nu begynde at udbrede sig, forøger den bevægede Stemning. Jeg siger Farvel til Alamedaen, stiger i Jollen og roes ombord, for at sove den sidste Nat i det Skib, hvor jeg nu i næsten en Maaned har havt mit fredelige Hiem. Tyrk springer mig logrende imøde og Griis grynter omkring mig; den lille Toldbetient, som vel har kedet sig den lange Dag alene med

Styrmænd og Matroser, hilser venlig paa mig, med en Strøm af Complimenter, Kahytsdrengen kalder mig til Aftensbordet, og endelig sidder jeg da igien rolig i et Hiørne af Sofaen, i den lille Kahyt, og kan begynde at samle mine Tanker, hvori Dagens mangfoldige, forskielligartede Indtryk bevæge sig imellem hverandre, som Glasperlerne i et Kaleidoskop.

I Malaga.

Jeg har sagt Farvel til den hyggelige, lille Kahyt, til det snevre Lukaf, hvor de udenfor skvulpende Bølger saa tidt have vugget mig i Søvn, saa tidt ogsaa vækket mig af Søvne; til den venlige Capitain, til Styrmanden og Folkene, til min Ven Aduaneroen, til Hunden og Grisen og de hvide Duer; jeg har sagt Farvel til Mast og Raa og Seil og til de ustadige Vinde. Alene, med mig selv og min Koffert, boer jeg i Malaga, i et Casa de pupilos, høit oppe, det vil sige paa anden Sal, i et lille, simpelt Værelse. Alene, med mig selv, siger jeg; det vil sige, først jeg alene og derpaa jeg selv; og det er saaledes at forstaae, at det egentlig først nu, i disse tre Dage, jeg har tilbragt i en fremmed Stad, er bleven mig rigtig klart, at der er en dobbelt Bevidsthed i mig — som da endelig i ethvert Menneske, der kan tænke sig om — og at jeg saaledes egentlig aldrig er alene, og det er mig en stor Behagelighed.

Det var nemlig om Morgenen tidlig, jeg flyttede fra Skibet ind til Byen, alle Mennesker vare paa Benene rundtomkring, det var det samme Liv, den samme Bevægelse, som Dagen i Forveien; men da det nu ikke længer

var ganske nyt for mig, begyndte jeg at føle mig noget tilovers iblandt alle disse Mennesker, som stødte og skubbede mig, uden at sige: om Forladelse, og imellem hvem jeg ikke saae et eneste bekiendt Ansigt, ja som endydermere, sortsmudsede og skæggede, som de vare, saae ud som lutter Røvere. Da jeg derfor var kommen op paa mit Værelse, og Døren var lukket, følte jeg virkelig ligesom en Slags Medlidenhed med mig selv, og da jeg ikke vidste anden Maade at give den Luft paa, saae jeg paa min Koffert, der stod foran mig, og ligesom jeg giorde sin første Reise, og sagde: „Ja, nu er det giort, min Ven! nu er Reisen begyndt; og vi to maae nu see at holde os til hinanden og hiælpes ad, thi der er nok ingen Andre, som vil bryde sig om os. Det skulde da i al Fald være dig, der maaskee kunde tiltale en Fremmed saaledes, at han søgte at drage dig til sig; jeg kommer nok til at gaae min Gang alene". — „Nei, ingenlunde", var der en Stemme eller en Tanke, som svarede, „jeg skal have den Ære at ledsage Dig, hvorlangt Du saa reiser". — „Hvem er Du?" spurgte jeg forundret; thi, som sagt, jeg kiendte ikke Stemmen. „Jeg er Dig", svarede den. — „Er Du mig?" vedblev jeg endnu mere forundret og næsten stødt, „det var underligt; hvem er da jeg?" — „Du er ogsaa Dig, men en lavere Eenhed af Dit Væsens Tohed." — „Det forstaaer jeg ikke, jeg er ikke Philosoph." — „Det behøves heller ikke", blev Stemmen ved; „jeg vil blot erindre Dig om Licentiaten i Poul Møllers Fortælling." — "Ham med Jeg'erne," afbrød jeg forskrækket; „Du vil dog ikke sammenligne mig med ham?" — „Han var slet ikke saa gal fra Begyndelsen af", sagde

Stemmen; „men han blev det, fordi han med Vold vilde afklæde sin Bevidsthed og see den i dens absolute Nøgenhed; saa blev den vred og gøglede saalænge for ham, til hans Hoved blev confust. Det skal Du blot tage Dig iagt for med mig, saa vil Alting gaae godt. Nyd mit Selskab i den Form, hvorunder jeg kommer til Dig — eller viis mig bort, ligesom Du vil, saa kommer jeg igien en anden Gang i en anden Dragt.“ — Jeg begyndte at forstaae, hvordan det hængte sammen med dette mit andet Jeg, og spurgte: „Siig mig engang, jeg har altsaa formodentlig tidligere havt Æren af Dit Besøg?“ — „Ja mange Gange“, svarede Stemmen med en fiin Latter; „kan Du ikke huske, da Du var ganske ung, saa gik vi sammen „under lyse Bøg“, saae paa Maanen, som skinnede ned igiennem Løvet, og jeg var tidt meget bedrøvet paa Dine Vegne, fordi der var en vis Følsomhed i Dit Væsen, som let kunde tage Overhaand. Den gik dog imidlertid heldigen over, og siden kom jeg en enkelt sielden Gang til Dig, under Skikkelse af Din gode Samvittighed; men da det lod til, at Du skammede Dig ved mig, faldt det mig ind for nogle Aar siden at indfinde mig en Aftenstund som Din onde Samvittighed. Du husker nok selv, hvor vred Du blev og hvordan Du jog mig hovedkulds paa Døren. Siden har jeg nogle Gang kiget ind til Dig, for at see, hvordan Du havde det, og da Du nu skulde reise, giorde jeg mig istand og gik med ombord. Og nu er jeg her; jeg hørte Dig klage over Eensomhed, vil Du tage tiltakke med mit Selskab, skal jeg, som sagt, have den Ære at følge Dig, hvor Du reiser hen. Jeg er i et fortræffeligt Humeur, aldeles ikke gnaven, og alvorlig

er jeg kun engang imellem." — I det samme bankede det paa Døren. „Du behøver kun at tænke paa Dig selv, saa kommer jeg strax", raabte mit andet Jeg, og var allerede borte, da Opvarteren kom ind med en Kop Chokolade, jeg havde bestilt. Denne Aabenbaring satte mig i godt Lune, jeg nød med Velbehag den tykke, sorte, spanske Vand-Chokolade, og imens sagde jeg til min Koffert: „Ja, nu har Du selv hørt, vi ere tre, og tres faciunt collegium; der er altsaa ikke længer Tale om Eensomhed og Forladthed; den Herre, som nys forlod mig og jeg, vi ere uadskillelige, og jeg haaber, at Du ikke vil lade Dig noget foresnakke af de interessante, spanske ladrones, men blive trofast hos os indtil Enden — et bedre Selskab, tør jeg nok sige, finder Du som Kuffert ikke letteligen."

Og saaledes sidder jeg da nu alene, med mig selv og min Koffert i et lille, simpelt Værelse paa anden Sal, i et Casa de pupilos i Malaga. En Jernseng med et Mosquito-Gardin af grønt Flor, et lille Bord, et Speil og en Rørstol er hele mit Bohave og har været det i tre Dage. Glasdøren, som tillige er Værelsets Vindue, gaaer ud til en Balkon, hvor jeg om Morgenen tidlig trækker frisk Luft og morer mig med at see ned paa den lille Plads, som ligger foran Huset. Ligeoverfor er en stor Gaard, som tilhører en Kiøbmand; han har sit Contoir og sit Pakhuus deri, og udenfor samler sig tidlig, naar Solen knap er oppe, en Mængde Bønder med deres Æsler og Muuldyr, læssede med Frugt. Dyrenes langtrukne Skrig og Klangen af deres Biælder er den første Lyd, som vækker mig af min Morgensøvn, og jeg

har i disse tre Morgener grundigen studeret saavel deres som deres Herrers Egenskaber. At Sancho Panza kunde elske sin Rucio saa høit, at han kalder den sin kiæreste Ven og klager over dens Tab, som over Tabet af En, han forstaaer, og af hvem han igien forstaaes: det er nu bleven mig begribeligt, thi der er en Sympathi imellem disse Æsler og deres Drivere, som grændser til det Utrolige, og som kun et langt Samliv kan have udviklet saa stærkt. Naar det lille Torv om Morgenen er allerfuldest og en ny Drift kommer trækkende, som de Andre maae giøre Plads for, kalde Driverne blot deres Æsler ved Navn, saa komme de; og hører Dyret for de Andres Skrig, for Biældeklang og Raaben ikke strax, behøver han kun at kaste en lille Steen paa det, hvoraf han altid har et Forraad i Lommen, saa forstaaer det, spidser Øren og kommer naar han da gientager dets Navn. Og hele Timer kan et saadant taalmodigt Langøre staae der, med fuld Oppakning og vente, uden at faae saameget, som en Drik Vand eller en Mundfuld Hø; det er alene Pligtfølelse og Kiærlighed til dets Herre, som holder det oppe, og som det ligner Rucio, vil jeg haabe, at han ligner Sancho Panza og belønner dets Udholdenhed, naar de ere vendte hiem til Huus og Stald.

Før Solen er steget heelt op over Taget af min Gienboes Huus, og den glohede, blytunge Sirocco, som i disse Dage puster paa os ovre fra Afrika, har faaet rigtig Magt, kaster jeg en Frak om mig, sætter min Straahat paa Hovedet, og lister mig igiennem de endnu kølige Smaagader ned imod Stranden for at tage et Søbad. Men Skyggen naaer ikke længer end Husene, et

Stykke Vei maa jeg vandre langsmed Stranden, i varmt Sand og Støv, under Bakken, hvorpaa Castellet ligger, og skiøndt det kun er ti Minuters Gang, opheder den brændende Luft dog saadan mit Blod, at jeg mat og badet i Sved med Møie naaer ned 'til de røde Træhuse, som svømme paa Vandet. Under en aaben Veranda, skygget af et Soltag og fuld af blomstrende Roser og Oleandre, sætter jeg mig for at afkøles, og lader mit Øie glide over Havnen og Skibene, forbi Moloen og det hvide Fyrtaarn, langtud til det mørkeblaae, stille hvilende Middelhavs Flade. Ved Siden af mig sidder Badehusenes Eier, en gammel, hvidhaaret, rynket Mand, med en krum Ørnenæse og et Par sorte, livlige Øine; han har lagt det ene Been over det andet, læner sig tilbage paa Stolen og siger ikke et Ord, men ryger den ene Papircigar efter den anden og blæser Røgen ud igiennem sin Næse i lange Skyer. Ude i Vandet springer en Flok nøgne Drenge, med deres Klæder paa Armen, behændigen fra Steen til Steen, forfulgte af en Soldat, hvis Sædelighedsfølelse har slaaet Allarm ved at see dem afklædte uden Sky saa nær ved det privilegerede Badehuus. Smidigen springe de solbrændte Drenge som Hiorte afsted igiennem Vandet, den tunge Soldat i sin snevre, grønne Uniform løber bandende efter dem paa Stenene, nu snubler han, Foden glider, og han falder til Knæet i Vandet, medens Drengene juble og dandse i Bølgerne. Imedens jeg smilende seer paa den morsomme Scene, lyder der lette Trin nedad Badehuustrappen, et Par silketilhyllede Señoras træde rask ind, fulgte af deres Pige, som bærer Haandklæder og Lagener. Da de see den Fremmede, hæver Viften sig

hurtig, men den ene kan dog ikke bare sig for, idet hun gaaer forbi, at lade den falde halvt sammen; jeg seer en klar, bleg Kind, en lille Mund og opfanger et Blik af et Par sorte Øine. Derpaa gaae de alle tre over den smalle Bro ind i et Kammer og Døren lukker sig efter dem. Jeg er afkølet og lader mig ligeledes give et Værelse; Lærredsvægge paa Siderne og et Forhæng til at trække op indeslutter et lille firkantet Bassin, hvori Vandet skinner med klar, lysblaa Farve, og brogede, glindsende Smaafiske smutte frem og tilbage over den hvide Sandbund. Jeg klæder mig hurtig af og springer i Bassinet; da hører jeg paa engang Stemmer ved Siden af mig, bløde, velklingende Pigestemmer, jeg hører overgiven Latter og Pladsken i Vandet, det tykke, dobbelte Seildug bevæger sig, som om Nogen stødte derimod, og det stille Vand begynder at gynge sagte op og ned. Det maa være de to unge Damer og deres Pige, tænker jeg, forundret over denne, i nordiske Lande uhørte Frihed; jeg dukker mig igien ned og lader Vandet strømme over mit Hoved. Men det er ikke meer det samme; er Solen steget høiere og brænder stærkere derude, eller har en varm Strømning fra Afrika naaet den spanske Kyst og fyldt Bassinerne? Søen er lunken, de sagte bevægede Bølger gribe som varme Hænder omkring mig, det er snart hedere i Vandet end i Luften, jeg kan ikke holde det ud, jeg trækker Forhænget tilside og svømmer udenfor, langt ud, hvor Havet er koldt og dybt. Da jeg kommer tilbage, er alting stille, Vandet er roligt igien og en let Gysen giennemskiælver mig, da jeg stiger op for at klæde mig paa. Men Dagen efter søger jeg et Bad op inde i Byen,

som jeg kan gaae til og fra i Skygge, og hvor Vandets Temperatur er eens bestandig.

En rig Mand har, da Munkeordenerne bleve ophævede, kiøbt en Klosterbygning og indrettet den til et Badehuus: Baños de las delicias de Malaga. Refectoriets Tag har han løftet af og ladet store Glasruder lægge istedet, Gulvet er belagt med Marmorplader, og imellem dem staae runde, smaa Bede, fulde af allehaande stærkt duftende Blomster. I Midten af Salen reiser sig et Tempel, heelt af hvidt Marmor, med et Bassin, hvor Guldfiske svømme, og hvorfra fine Vandstraaler springe høit op og afkøle Luften. De mørke, snevre Celler rundtomkring ere udvidede, Dagens Lys er lukket ind, og i prægtige Marmorkar strømmer koldt og lunkent Vand. Udenfor i den lille Klosterhave, hvor Munkene før gik og arbeidede, vandre nu Herrer og Damer i de smale, skyggefulde Gange; et Par gamle, høie Palmer staae i et Hiørne, see ned paa den forandrede Scene og ryste sagte med deres bladrige Hoveder.

Jeg seer en stor Bygning i Nærheden og spørger, hvad det er; der svares mig: la plaza de los toros, og da jeg vel ikke faaer nogen Tyrefægtning at see, vil jeg dog i det mindste have seet den Arena, hvor de holdes. En Karl følger med mig ud af Klosterhaven, om ad en Sidegade, aabner Porten for mig, og jeg træder ind i et stort Amphitheater, rundt omgivet af mange Rader Bænke, og hvis øverste Rundkreds dannes af bedækkede Loger. Fra dem er der en deilig Udsigt til alle Sider, til de brune Bierge, som omgive Malaga, til det mauriske Castel paa deres Top og til Havet, der som et blaat

Tæppe ligger bredt ud for Fødderne af den venlige By. Forneden, i Arenaen, er Sandet endnu oprodet og Blodspor kiendelige hist og her. For faa Dage siden, fortæller min Ledsager, havde fire berømte Matadores fra Madrid givet deres sidste Giesteforestilling, hvorved fem Tyre og elleve Heste vare blevne dræbte. „Det var et herligt Syn!" tilføier han med Beundring og smækker af Glæde med Fingrene ligesom med Castagnetter; „det skulde Herren have seet, det var det smukkeste paa Jorden?" Og imedens vi stige ned, fortæller han mig, hvordan en Tyr, vild og ubændig, havde sat over Balustraden, som skiller Kamppladsen fra Tilskuerne, bragt Skræk og Forvirring iblandt Mænd og Kvinder, hvorledes den derpaa var styrtet ned igien paa Arenaen og alene havde taget Livet af sex Heste og saaret en Toreador, saa han blev liggende paa Pladsen. „I Madrid ere de lykkelige; der have de baade Tyre og kongelige Matadorer hele Aaret igiennem; der maa Herren reise hen; thi Den, som ikke har seet en Tyrekamp, har Intet seet." Henimod Middag vandrer jeg hiemad, og altfor snart glemmer jeg Badets Kølighed; thi Solen brænder som smeltet Bly, og skiøndt jeg for det meste gaaer i Skygge, er Luften dog ogsaa der ophedet til tredive Grader Reaumur; varer det saaledes ved, maa mit rolige nordiske Blod snart blive ligesaa blussende som det spanske. I mit Værelse er køligere, Soltæppet og Gardinerne ere trukne tæt for, saa hverken Lys eller Sirocco kan trænge ind, og i det mystiske Halvmørke kaster jeg mig træt, tankesløv og glemmende Alt paa Sengen, og synker i Dvale indtil Middagsklokken kalder.

Paa Reiser giør man hurtig Bekiendtskab; det giælder om at bruge Tiden og ikke spilde den med Indledninger og Omsvøb — imorgen reiser jeg til Øster og du til Vester, og saa sees vi maaskee aldrig meer i dette Liv. Og jo kortere man er med hinanden, desto meer vil man være for hinanden; man skiuler sine onde Vaner, fornegter sine egoistiske Tilbøieligheder, man ryger ikke Tobak i Vognen, naar det generer de Medreisende, man er behagelig, vittig, galant, eller taus opmærksom, alt eftersom Forholdene udfordre det, man tilbyder den Dame, som man har til vis-à-vis i Diligencen, sin Plads, hvis hun ikke kan taale at kiøre baglænds, man giør sig Umage for ikke at falde i Søvn, for at conversere hende, og for ikke at snorke, naar man endelig falder i Søvn; man trykker hinandens Haand ved Afskeden og haaber paa snarligt Giensyn: kort, man er i alle Maader elskværdig — at sige naar man ikke er Englænder; thi den reisende Englænder er uforanderlig sig selv, og en smuk Gienboerske i Vognen kan ikke bringe ham til at opgive sin Plads, naar han selv holder meest af at kiøre forlænds. Ved Bordet hilser man venlig og opmærksom paa sine Sidemænd, man lader Retterne presenteres først til dem, man skienker i deres Glas, og naar Caffeen kommer, byder man dem Cigarer; da aabne Hierterne sig, man udtrykker sin Glæde over det nye Bekiendtskab, man drikker endnu et Glas sammen, man er som gamle Venner, man betroer allerede hinanden hvad Landsmand man er, ja endog hvor man kommer fra og hvor man skal hen.

Og saaledes har ogsaa jeg ved Bordet i det Casa de pupilos, hvor jeg boer, sluttet Reisevenskab med mine

Sidemænd. Den ene er en Tydsker, fra Berlin, høi, bleg, med blonde Haar og et noget smægtende Udtryk i sit Ansigt, om det kommer af, at han smægter efter Livets Lykke, eller af at han har smagt formeget paa den, skal jeg lade være usagt, dog har jeg Grund til at troe det sidste. Hans Yndlingsthema er, at hæve Schiller paa Goethes Bekostning, og som Hovedanke imod den Sidste anfører han: at hans Skrifter indeholde saameget, „was man nicht gleich verstehen kann"; dog undtager han derfra Faust, som han finder „sehr hübsch und leicht verständlich". Hans uskyldige Glæde bestaaer i at blæse paa Fløite, og hans alvorlige Beskieftiglse er: „Reisen und Geschäfte in allerlei Manufacturwaaren zu machen". Den sentimentale Probenreuter sidder ved min venstre Side; tilhøire har jeg en lille Franskmand, med sort Haar og Skæg, ziirlige Staalbriller og lakerede Støvler, men forresten noget afslidt i sin Paaklædning. Gienstanden for hans Samtale er først og sidst Paris, la plus belle ville du monde, og dens vie facile, en sielden Gang giør han et Krydstog ind paa andre Gebeter, og glider da med Dampskibshurtighed igiennem Egne af den menneskelige Tænkning, hvor han aabenbart aldrig før har været. Det generer ham imidlertid ikke, hans Taleskib suser raskvæk afsted, efterlader rigtignok intet Spor, ikke engang et Kiølvand, men veed altid med stor Virtuositet at finde Seinen igien og lande i Hiertet af la grande ville. Hans Glæder ere ikke saa uskyldige, som den fløitespillende Probenreuters, de bestaae nemlig i at giøre Cour til Vertens smukke Datter Purificacion og formodentlig til mange Flere; og hans Livsopgave er at giøre saa gode Daguerreotyp-

Portraiter som mulig. Det er ikke blot om Middagen, at disse Herrer ere mine Sidemænd, de have ogsaa deres Værelser hver paa sin Side af mit, og naar jeg efter Bordet staaer paa min Altan og ryger en Cigar, giøre de det samme i deres Vinduer, og jeg er da Vidne til deres Bestræbelser for at tækkes den smukke Purificacion, thi heller ikke Tydskerens Hierte er ganske frit, og han kalder hende „ein allerliebstes, spanisches Gretchen".

Hun, som virkelig er en overmaade deilig Morena, med kulsorte Haar og Øine og en bleg, giennemsigtig Teint, der har et svagt olivenfarvet Skiær, sidder ligeunder mit Vindue paa Altanen og syer, rundt omgivet af Negliker, Roser og allehaande Slyngplanter. Ved Siden af hende gynger en spraglet Poppegøie sig i sit Messingbuur, og en lillebitte, hvid, langhaaret Hund leger med sin Herskerindes ubegribelig lille Fod, som titter frem under Kiolens Folder. Ligeoverfor hende, paa den anden Side af den smale Gade, sidder hendes Veninde paa sin Balkon; med hende vexler hun Spøg og Latter, og til hende henvender hun de indirecte Svar paa sine Tilbederes Galanterier. Skiøndt Tydskeren taler godt Spansk, og Franskmanden neppe kan sætte fem Ord sammen, har den sidste dog aabenbart vundet Forsædet i det unge Hierte. „Hvor var det dog et deiligt Maaneskinsveir i Aftes", siger Tydskeren, „jeg sad den halve Nat ved Vinduet og saae paa Himlen; holder De af Maaneskin, Señorita?" — „Kan du vel lide Fløitespil, Maria?" svarer ondskabsfuldt smilende Purificacion; „det lyder ligesom naar Zaide tuder". — „Taler Deres Poppegøie Fransk, hermosa Señorita?" falder Franskmanden ind; jeg vilde gierne giøre dens Bekiendtskab, mas no puedo hablar

Español, jeg kan ikke tale Spansk". — „Er det franske Sprog ikke smukt, Maria?" svarer den Lille, „naar En taler Tydsk, lyder det ligesom naar man slaaer Castagnetter uden at spille eller synge dertil; men allerbedst kan jeg dog lide det Spanske". — Og saaledes blive de ved at tale indtil Tydskeren trækker sig stødt tilbage, og Franskmanden beholder Marken til Solnedgang. Saa skal Purificacion ud at spadsere med sin Moder, Franskmanden tager Hat og Stok og agter formodentlig at træffe Damerne paa Alamedaen; jeg klæder mig paa for at gjøre Visiter. Thi skiøndt jeg kun har været tre Dage i Malaga, har jeg dog i dem faaet Tid til at giøre tre Bekiendtskaber og har besøgt tre spanske Huse.

Mit første Bekiendtskab var med en Oberst ved Infanteriet, en aldrende, graahaaret Mand, som var saa høflig at sige, „at hele hans Huus stod til min Disposition". Da jeg endnu ikke kiendte Betydningen af denne spanske Talemaade, klædte jeg mig, den første Aften, jeg tilbragte iland, i sorte Klæder, tog min Hat udaf dens Foderal og begav mig Klokken halv ni hen til hans Bopæl. Jeg bankede med Hammeren paa Huusdøren, lidt efter kigede en Pige udaf den lille, tilgittrede Aabning, der findes paa alle spanske Døre og spurgte: quien es? — „Servidor", svarede jeg saa spansk, som mulig, hvorpaa hun lukkede op og førte mig opad Trappen, ind i Familiens Dagligstue. En ganske ung, ret smuk Kone, som jeg siden fik at vide var Fruen i Huset, sad ved et Fortepiano, og hendes Mand stod ved Siden af; men meer fik jeg heller ikke at see; thi Obersten kom mig under tusinde Complimenter imøde og nødte mig med mange Buk til at gaae udad

Døren igien, nedad Trapperne og ind i hans Værelse. Her spurgte han, hvad jeg ønskede, og da han hørte, at jeg blot vilde besøge ham, var han uudtømmelig i Taksigelser, tilbød mig sin Tieneste, lovede at vise mig Byens Mærkværdigheder, men bad mig imidlertid ikke at komme igien, og indskrænkede sig dennegang til at sige mig, at han selv stod til min Disposition, hvorpaa jeg tog Afsked under mange Forsikkringer om, at han ligeledes kunde disponere over mig.

Mit andet Besøg, den anden Dag, jeg tilbragte i Malaga, var hos en Kiøbmand, der udtrykkelig havde bedet mig om at besøge sig en Aften. Da jeg her var vis paa at blive modtaget og indført i Familien, gik jeg lidt tidligere og belavede mig paa at nyde en Kop Thee i en hyggelig Familiekreds; jeg glædede mig ordentlig til igien at sidde tilbords iblandt Damer, og høre Maskinens Snurren og Koppernes Raslen, efterat jeg saalænge hver Dag havde havt en Styrmand til Borddame, og kun hørt det kolde Søvand koge og boble omkring Skibet. En Tiener tog imod mig og førte mig igiennem flere Værelser ind i en stor, luftig Sal, med aabne Altandøre, gammeldags meubleret, Væggene behængte med store Familieportraiter. Fra en gammel Sopha i et Hiørne af Salen reiste tre gamle Damer sig op, neiede stivt og satte sig igien. Kiøbmanden, som i det samme kom ind, presenterede os for hinanden: „Don Cristian de Dinamarca, — las mias hermanas: Juanita, Ursula, Jsabel.“ Det var hans Søstre og med det samme hele hans Familie, og den yngste kunde vel omtrent være fem og fyrgetyve Aar. Forresten var der ikke stor Forskiel paa deres Udseende: magre,

skarpe Træk, rynkede Kinder, dertil bart Haar, bar Hals og bare Arme, hvilket lader til at være Brug baade for Gamle og Unge her i dette sommerhede Klima, men unegtelig klæder de sidste langt bedre end de første. Altsaa: ingen Kone, ingen Døttre, ingen Sønner; kun de tre gamle Søstre, som ikke talte Fransk, jeg, som næsten ikke talte Spansk, og Kiøbmanden selv, som overhovedet ikke var meget talende i noget Sprog — og Klokken var endnu ikke otte. Jeg satte mig ned, hørte Damerne fortælle om Veir og Vind, om Baller, hvor de ikke havde været og Tyrefægtninger, de ikke havde seet, jeg giorde nu og da et Spørgsmaal, men Samtalen gik alligevel istaa. Da foreslog Kiøbmanden, at vi skulde spille — ja, hvad det hedder, har jeg glemt — men det var et Slags Billardspil i det Smaa; Tieneren bragte et Bord med grønt Klæde paa, samt Baller og Queuer, og vi begyndte. Jeg vandt og jeg tabte, jeg tabte igien og vandt atter, jeg begyndte at blive tørstig, Klokken slog halv ni; jeg begyndte at blive sulten, Klokken slog ni; der kom ingen Thee, intet Smørrebrød, og Spillet varede bestandig. Klokken ti vare vi endelig færdige, jeg betalte, hvad jeg havde tabt, og ventede nu ganske vist, at man skulde servere Aftensmaaltidet; men nei, tvertimod, da den store Klokke i Domkirkens Taarn slog halv elleve, trak Husets tre Damer sig høflig neiende tilbage, jeg tog min Hat og Stok og anbefalede mig. Alle Kaffehuse vare lukkede, ikke et Lys var der nogensteds at see; en søvnig Portner lukkede mig ind i Hotellet, men han forstod ikke at lave Thee, sagde han, og Verten var formodentlig ikke vant til, at hans pupilos kom hiem efter

Klokken ti og forlangte Aftensmad: kort sagt, jeg maatte gaae sulten og tørstig i Seng, og det var min anden Visit.

Der skal Mod til at giøre den tredie, tænker jeg; men det er hos en Consul, som vel er vant til at see Fremmede, og i al Fald skal jeg være saa forsigtig at spise til Aften før jeg gaaer. Klokken henimod ni kommer jeg til hans Gaard, banker paa Porten og bliver lukket ind. Trappegangen og Vestibulen ere store, oplyste, der er ødslet med Plads for at faae Luft; Trinene ere af graaligt Marmor, Væggene beklædte med Porcellain. Igiennem store, næsten fyrstelige Værelser føres jeg ind i et hyggeligt Cabinet, hvor en Astrallampes matte, rødlige Lys strider med de hvide Maanestraaler, som falde ind igiennem den aabne Altandør. Og i denne dobbelte Belysning sidde fire unge Piger, den ene smukkere end den anden, den ældste maaskee tyve Aar, den yngste femten. „Det er mine Børn", siger den venlige Vært, som kommer mig imøde; „sæt Dem ned hos os og vær som De var hiemme." Den ældste Datter bringer mig Cigarer og Lys, en af de andre henter et Glas Iislimonade, og der sidder jeg, talende Fransk og Spansk imellem hinanden, vel tilmode, strax fortrolig med de Fremmede, som om jeg havde kiendt dem længe, og forunderlig bevæget ved saa langt fra mit Hiem at kaste et Blik ind i et stille, lykkeligt Huusliv. Den ældste af de unge Piger sætter sig ved Claveret og spiller en spansk Nationalmelodie, la Jota Aragonica, for mig; den næstældste, en overgiven, livsglad, skielmsk Brunette, løser hende af og synger nogle Folkemelodier, medens den tredie Søster slaaer Castagnetter dertil. Viserne ere lystige, som hun selv: en ung Señorita, der giver sine Elskere Kurven, de Skuffedes

Klage og den Lykkeliges overmodige Jubel; en Bonde, der synger sin Morgensang imellem Biergene, Muuldyrets langtrukne Skrig og Driverens ærgerlige Raaben. „Syng nu ogsaa du, Francisca!“ siger Faderen til den yngste Datter, en fiin, bleg spansk Skiønhed, med store sorte Øine. Hun henter en Guitar, sætter sig i den aabne Altandør, og begynder at synge en Elskovssang i det deilige Sprog. Var det min længselfuldt bevægede Stemning, der henrev mig, eller var det det unge Barns stille, sværmeriske Skiønhed, som hun sad der i Maanelyset, midt imellem Blomsterne og lod sine smaa, hvide Fingre løbe over Strængene, eller var det virkelig en af de blødeste, klareste, siælfuldeste Stemmer, jeg nogensinde har hørt, blid og mild, næsten bange, som Maanens skiælvende Straaler, og bedøvende sød, som Orangeblomsternes Duft; og var det en Sang, som i sig indesluttede alle en sydlandsk Sommernats Hemmeligheder? Den var kort og klagende, men lang nok og varm; saalænge jeg lever, vil den Melodie klinge igien i min Siæl, som den unge Pige sang, imellem Blomsterne paa Altanen i den lyse Sommeraften. Hurtig blive et Par Timer spøgt og leet bort, og jeg lærer mere Spansk i dem, end i begge de to andre Dage tilsammen; det er Tid at sige Farvel, og jeg lærer nu første Gang at kiende den Sorg, som Reiselivet kun altfor ofte fører med sig, naar man skal skilles ad, for maaskee aldrig meer at mødes. Da jeg gaaer igiennem den snevre, mørke Gade under Vinduet, staae de alle fire deroppe i Maaneskinnet og vifte til Afsked med de hvide Tørklæder: „Buenas noches, Señor!“ — „A Dios! a los piès de Ustedes, Señoritas!“

Langsomt vandrer jeg hiemad og lægger Veien om ad Stranden, langsmed den stille Havn, hvor nu alting er bragt til Hvile, og kun et enkelt Vagtlys skinner hist og her paa Skibene, igiennem den maanebelyste Alameda, hvis Steenbænke nu tiene til Sovested, som de om Dagen have tient til Bord for en Mængde fattige Folk, der om Sommeren ansee det for en unødvendig Udgift at holde Huus og Hiem. Man har vel sagt mig, at det ikke er sikkert for en Fremmed at gaae saa sildig alene ved Stranden; men hvo skulde vel falde paa at besmitte en saa deilig, maaneklar Nats Reenhed med Røveri og Overfald? I saadanne lyse Nætter vaager en god Aand over Jorden, og dens usynlige Hænder føre mig ogsaa sikkert og rigtig igiennem Gadernes Labyrinter til Huset hvor jeg boer. Jeg trækker Vinduet til, klæder mig hurtig af, kaster mig paa Sengen og lukker Øinene, for at drømme om den Sang, jeg iaften har hørt. Jeg synker hen i den ubestemte Tilstand imellem Soven og Vaagen, naar Siælen ligesom staaer ved Indgangen til Drømmeverdenen, og medens Tonerne fra dette gaadefulde Rige klinge den imøde, endnu engang vender sig om og seer tilbage imod det virkelige Liv. Og som jeg ligger saaledes, og mine Tanker allerede begynde at faae Drømmevinger, og een efter een at løfte sig op, er det som om jeg endnu kan høre den sidste, sagte dirrende Tone af Franciscas Guitar; den kommer nærmere og bliver stærkere, jeg seer hende selv sidde hvidklædt paa Altanen imellem Blomsterne, nu er Tonen ganske nær, — da føler jeg et smerteligt Stik paa min Pande og vaagner paa engang op. Og forbi ere nu alle Syner og Billeder, jeg er i Kamp med den virkelige Verden, og

de eneste Toner, jeg hører omkring mig, ere Mosquitoernes syngende, summende Vingeslag. Jeg Ulykkelige! nu veed jeg, hvad der venter mig; jeg har glemt at lade Mosquiteroen falde ned, og nu er det for sildigt, nu ere de derinde, de smaa, blodtørstige Stridsmænd, nu fare de paa deres vingede Gangere, med skarpe Landser omkring mig og søge utrættelig et aabent Sted til Angreb. Forgieves jager jeg dem bort, de komme igien, jeg hører deres Summen først langtborte, derpaa nærmere, og Tonen bliver bestandig høiere, indtil den tætved mit Øre lyder næsten som en fiin Piccolofløite. Fortvivlet slaaer jeg omkring mig med mit Lommetørklæde til alle Sider, Fienden lader sig ikke skræmme, hans lette Cavalleri omsværmer mig bestandig, og hvert Øieblik faaer jeg et nyt Stik af de spidse Landser, indtil jeg endelig badet i Sved trækker Tæppet heelt op over Hovedet. Men nu begynde de solbrændte Sapeurer og de sorte Minegravere deres Arbeide og angribe mig nedenfra, saa jeg omsider halv rasende, „forbandende Jorden og min Fødsel", springer ud af Sengen, breder min Kappe ud paa Steengulvet, lægger mig paa den, hyller den omkring mine piinte Lemmer og trækker Hætten tæt sammen for Ansigtet. Saaledes hermetisk tillukket, i en Varme af vistnok fyrgetyve Grader, venter jeg med Fortvivlelsens Resignation paa Søvnens Komme, og spotter bag min tykke Skiærm af ægte jydsk Klæde mine Fienders frugtesløse Anfald. Jeg hører Cathedralens lille Klokke slaae det ene Kvarteer efter det andet, og den store falde drønende ind med Fuldslag, jeg hører Vægterne (serenos) skrige i Gaden under mine Vinduer og slaae i Stenene med deres lange Spyd, og langsomt sniger Natten

sig hen, indtil jeg omsider, halv kvalt af Varme, falder i Søvn henad Morgenstunden og vaagner et Par Timer efter med den faste Beslutning, endnu idag at flye fra denne kvalme, brændende Bagerovn til Granadas evig= grønne Sletter.

Fra Malaga til Granada.

Dagen er gaaet hen med allehaande Forberedelser til Reisen. Jeg har hævet Penge paa mit Creditiv og giemt dem saa omhyggelig, at Røverne — hvis virkelig min Vei skulde bringe mig et saa interessant Bekiendtskab — i det mindste ville blive nødte til at klæde mig af for at finde dem. Men skal jeg troe et Billede, jeg netop idag har seet udhængt i en Boglade, og som forestiller en reisende Englænder, der i en vild Biergegn bliver overfaldet af spanske ladrones, saa indskrænke disse sig til at kaste deres Kiærlighed paa Koffert og Natsæk, og lade Personen selv uanfægtet; og det er alt, hvad jeg forlanger. Thi jeg har sendt min Koffert iforveien, og Sækken offrer jeg villig, naar jeg for den kan kiøbe mig et Eventyr. Af de tre Veie, som føre fra Malaga til Granada, har jeg valgt den besværligste, men smukkeste, over Velez-Malaga og Alhama, og min Ven Kiøbmanden har anbefalet mig en Cosario eller Fragtmand, der i tredive Aar har drevet sine Muuldyr frem og tilbage imellem de to Steder, og som er saa sikker, at bemeldte Kiøbmand, efter hans eget Sigende, ofte har betroet ham Summer af indtil fem tusinde Duros uden Beviis, og det vil sige meget; saa kan jeg nok betroe ham

mig selv. Alt Fragtgodset har han sendt i Forveien med sin Søn, og imod Aften, naar Søvinden har blæst Kølighed i Luften, bryde vi op. Jeg har sagt det sidste Farvel til min Landsmand Skibet, som snart letter sit Anker, og givet det min sidste Hilsen med til Danmark; jeg har taget Afsked med den tydske vandrende Ridder, som med et Suk trykkede min Haand og sagde: „Ach, grüßen Sie Alhambra, das wunderschöne, morgenländische Märchen, voll Blumen und Nachtigallen, und wenn Sie im Garten der Lindaraja, inmitten aller Blumen eine wilde Rose finden — dann denken Sie an mich. Da habe ich geträumt und die Flöte gespielt in mondhellen Nächten". Der lyder Hestetrav over den lille Plads, det er min Cosario — Lanzas hedder han — som kommer for at hente mig. Paa Trappen staaer den tykke Vertinde og hendes Datter, for at sige mig Farvel; den smukke Purificacion forærer mig en lille Græskurv med Figener og Viindruer til Reisetæring, Moderen neier og beder mig med et venligere Smiil, end jeg nogensinde har seet paa hendes Ansigt, om at anbefale Hotellet, jeg lover det og skynder mig udaf Døren.

Der holder min Fører, midt paa Torvet, paa et ungt, lysebruunt Muuldyr, der utaalmodigt giør Caprioler; rundt omkring staae gabende Lediggængere af alle Slags, for at see den Fremmede reise, ja selv Purificacions lille Veninde titter ud bag Solgardinet. Men er det den Æseldriver, som jeg, uden selv at vide det, uvilkaarlig i mine Tanker har sammenlignet med en dansk Fragtmand eller Kalvekudsk? Høi og stolt, som en ægte Majo, med et solbrændt Ansigt, kraftig bygget, styrer han i en halv liggende, halv siddende Stilling det uregierlige Dyr og pidsker det med

et Knudetoug, som er fastgiort ved Saddelbommen. Den lavpuldede, sorte Hat med Kvasterne sidder skievt paa Hovedet, om Skulderen hænger den brune, udsyede Trøie, de sorte Fløiels Beenklæder, broderede med Rødt og opsplittede ved Knæerne, holdes oppe med et bredt, rødt Silkeskiærf, snoet mange Gange om Livet. Om Benene ere de gule Lædergamacher tæt snørede, og paa den høire Hæl sidder en vældig Spore, liig dem, man finder i Jorden fra den forsvundne Riddertid. Bagved Saddelen, paa høire Side, hænger en Bøsse, hvis lange Løb er indlagt med Sølv og hvis Skæfte er krummet paa en egen Maade, som man undertiden kan see paa tyrkiske Geværer. Muuldyret er pyntet rundtomkring med en bred, rød, vævet Bord, hvorfra lange Kvaster hænge ned, og om Halsen har det en lille Klokke. Saaledes udrustet, sidder han ovenpaa den høie Oppakning, stolt, som en Konge paa sin Throne, og nikker fortrolig til de omkringstaaende Piger, som han lader til at kiende godt. Til mig selv er der en smuk graa Skimmel, af den andalusiske Race, hvis ranke Krop, tynde Been og fiintdannede Hoved endnu vidner om det arabiske Blod, der flyder i dens Aarer. Den seer paa mig med store, kloge Øine, og jeg betragter den igien; formodentlig troer Lanzas, at jeg er bange for at stige op, thi han siger beroligende til mig: „Det er min egen Paloma, den er from som en Due og udholdende som en Kameel." Jeg sætter mig i Saddelen, der bred og magelig ligner en Lænestol, med høie Bomme for og bag som en Turneringssaddel, og stikker Fødderne i Stigbøilerne, der bestaae af hele Plader, aldeles ligesom de tyrkiske. En Spore spændes paa min Hæl, min Kappe bliver rullet

sammen og giort fast foran mig, jeg tænder en Cigar, og endelig ere vi færdige; Lanzas rider foran og jeg i hans Spor, igiennem Gaderne udad den Vei, hvor i gamle Dage la puerta de Granada var.

Solen var allerede ved at gaae ned da vi brøde op, nu falder Skumringen mere og mere paa. Langsmed Veien, der er som et Hav af Støv, og henad hvilken vi ride langsomt, Fod for Fod, skimter jeg smaa Barakker, hver med tre murede Piller foran, som bære Verandaens Tag og ere beklædte med Viinranker. Derinde brænder Lys, jeg kan see heelt ind i Husets eneste Stue, hvor Folkene sysle med deres Gierning; hist og her sidder Familien udenfor, under Løvtaget, Manden ryger Cigar eller spiller paa sin Guitar og synger dertil. Store Flokke af Æsler og Muuldyr komme os imøde, læssede med Frugt, som skal ind til Staden, eller Vogne, forspændte med Oxer, der slæbe sig langsomt frem. Lidt længere henne møde vi Diligencen fra Velez Malaga, et Kiøretøi, som i det mindste er fra salig Don Quijotes Tid. Det er en Karet med fire Pladser i, tung og plump, heelt af malet Træ, men Malingen er afbrændt og slidt, graa af Støv er den desuden, og den hænger i Remme paa Undervognen. Fire Muuldyr, behængte med Bielder, trække paa smaa, brede Hiul, Fod for Fod, denne besynderlige Antiqvitet fremad, med de Antiquitates foeminini generis, der sidde indeni, og som ærbart holde Vifterne for Ansigtet, mens vi ride forbi. Efterhaanden bliver vor Vei ødere og vildere, snart seer jeg ingen Huse meer paa Siderne, men skimter kun uhyre Kaktusplanter, der høie som Træer staae langsmed Veien og strække deres lange Arme og spidse Fingre ud

efter de Forbiridende. Mere og mere steilt, smalt og stenet bliver det, hvor vi ride; nu gaaer det opad de brune Bierge. Dybt under os bruse Middelhavets Bølger, og Brændingen slaaer op imod Kysten som en fiern, huult lydende Torden. Bestandig smalere bliver Veien, og er snart kun en Sti, hvorpaa Muuldyret og den andalusiske Hest skride langsomt, sikkert, følende sig for. Øverst oppe, hvor Stien dreier sig og igien gaaer nedad, holder Lanzas stille og peger tilbage med Fingeren, uden at sige noget. Igiennem Mørket skimter jeg fierne Lys, uregelmæssig spredte hist og her paa Kysten. „Er det Malaga?“ spørger jeg, og min Fører nikker taus med Hovedet. Vi holde paa det Sted, hvor de første blodige Kampe stode, da Kong Ferdinand nærmede sig Staden; det er denne Klippe, som behersker Passet, hvorigiennem han skulde drage, og om hvis Besiddelse Maurerne og de Christne kæmpede Mand imod Mand, med Sværd og Dolk; her er det Plateau, som den tappre Marquis af Cadiz omsider erobrede, og hvor han opslog sin Leir ligeoverfor Gibralfaro, og virkelig kan jeg igiennem den frembrydende Nats Slør see den mauriske Fæstning reise sig, i ikke lang Afstand, som en sort Skygge over Byen. „Her har det gaaet varmt til i gamle Dage,“ siger jeg, imedens vi holde stille for at lade vore Heste puste. „Aa ja,“ svarer Lanzas, „men lystigt har her ogsaa været. Her laae de Spanskes General, dengang han førte Krig med los moros; hans Telte vare af Silketøi, og der var mere Guld paa hans Hests Bidsel, end den rigeste Mand i Malaga nu eier. Engang havde han budet Kongen og Dronningen selv til Giest oppe hos sig og beværtede dem i tre Dage, og tilsidst viste

han dem, at han kunde skyde Morens Fane ned fra det høieste Taarn i Castellet." — „Men saa satte Moren jo Generalens egen Fane op istedet, som han havde taget fra ham," falder jeg ham i Talen. — „Si Señor! hvorfra veed De det? har De læst Krøniken?" Da jeg svarer ja, lader det til, at hans Nationalstolthed føler sig smigret; thi han begynder nu til Giengiæld at spørge mig om mit Land, om det er langt borte, og om der findes Bierge; og jeg fortæller ham, saa godt jeg kan, at hans egne Landsmænd engang have besøgt det fierne Dinamarca.

Imidlertid følge vi Stien, der igien gaaer nedad, Dyrene føle sig forsigtig for ved hvert Trin, nu og da glide de med Bagbenene, og Stenene rulle ned ad Klippeskraaningen; men de ere vante til at klattre paa Biergene og træde mere sikkert, end min uøvede Fod vilde kunne. Omsider naae vi Stranden igien, og nu er Byen og Lysene og den høie Borg skiult af Klippernes Dæmning, som vi have besteget. Høit oppe, ad en Sti jeg i Mørket ikke kan skimte, vandrer en Række Muuldyr, og see i Afstanden ud som sorte Fluer paa den lysgraa Biergvæg. Deres Klokker lyde melankolsk igiennem Nattens Taushed og Bølgernes Brusen, og endnu sørgeligere lyder det langtrukne, klagende Skrig, som nu og da et af Dyrene udstøder, og som strax svares af et andet og tredie i Flokken. Arrieroen begynder et Par Gange paa en Vise, nogle Toner klinge tilbage fra Bierget og naae ned til os, men han hører strax op igien, som om ogsaa han var undergivet den Taushedens alvorlige Magt, der ligger i Egnens Tomhed og Vildhed, i Nattens voxende Dæmring og Bølgernes truende Rullen under den steile Kyst.

Heller ikke Lanzas og jeg tale sammen, men ride tause fremad, han foran, jeg tæt bagefter. Paa nogle Steder træde Klipperne, bratte og nøgne, heelt ud i Havet, saa vi maae ride et Stykke i Vand; derpaa gaaer det atter opad, paa Stier, saa smale, at et Feiltrin af Hesten maaskee vilde sætte dens Rytters' Liv i Fare, men den gaaer rolig og sikkert og snubler aldrig. Bakkerne jævne sig meer og meer, og Stien bliver endelig igien til en bred, støvet Vei, som dog bestandig følger Stranden i nogen Afstand. Hist og her drage vi forbi en lille Plantage, i hvis Midte den hvide Hacienda ligger luunt og venlig, omgivet af Trægrupper; der skinner Lys fra et enkelt Vindue i Bygningen, og den vagtsomme Hund giøer høit, da den hører Dyrenes Trampen paa Veien. Store Sukkermarker strække sig paa vor venstre Side, og nu og da rager en enkelt Palme op iblandt Rørene, viftende med sin Fiærbusk for Nattevindenes Pust; derpaa ride vi igien et langt Stykke imellem et dobbelt Giærde af lutter store, støvbedækkede Kaktusplanter, der staae ubevægelige, som vare de ikke levende Væxter, men uformelige Plantekarrikaturer, udhugne af graa Sandsteen. Stundom, naar jeg i Tanker lader Hesten gaae for nær ved Veibredden, slaaer en af dem sine spidse Kløer i min Frak, som om den vilde holde mig tilbage, i det samme giør Hesten, der ogsaa bliver stukket af de skarpe Torne, sky et Spring tilsiden, og der mangler kun lidt i at jeg falder i Kæmpeblomstens Arme. Som vi ride saaledes henad den eensomme Vei, bliver jeg pludselig i nogen Afstand en Mængde smaa Hytter eller Huse vaer, der see ud til at være tækkede med Straa, og i en regelmæssig Rundkreds staae tætved hverandre paa

en aaben Plads, som om det kunde være en Landsby. Igiennem Nattens Dunkelhed kan jeg ikke ret skielne deres Størrelse og Form, men jeg tænker alt i mit stille Sind, at det vel kan være et Fiskerleie, eller maaskee en Zigeunerleir, eller Gud veed hvad; Velez Malaga er det ikke, det kan jeg dog begribe, thi dertil ere Husene for smaa. „Hvad er det for en By, der ligger hist henne?“ spørger jeg min Fører. „La ciudad de los carros“, (Vognbyen) svarer han ganske alvorlig. Det var et underligt Bynavn, tænker jeg; men da vi komme nærmere, hører jeg en Brummen af Oxer, og seer, at den hele By pludselig forvandles til en Samling af over tredive store Lastvogne, som ere stillede i Kreds rundtom en Kilde; Oxerne ligge drøvtyggende parviis foran deres Kærre, Bønderne sove indeni og drømme vistnok ikke om, at den Reisendes Indbildningskraft forvandler deres Vogne til Huse. Jeg mindes imidlertid, imedens vore tørstige Dyr drikke af Kilden, Don Quijotes Eventyr med Veirmøllerne, som han tog for Kæmper, og tænker, at jeg maaskee endnu kan komme ligesaa vidt som han. Lanzas leer saa smaat i Skæget, men siger ikke noget, og vi ride videre, bestandig med Stranden paa vor høire Haand.

Tykke Skyer bedække Himlen, og i Øst, langtborte over Middelhavet, lyner det stærkt; Brændingerne rulle med regelmæssig Brusen ind imod Kysten, og nu og da skræmmes en Søfugl op fra sit Leie paa Stenene, og flyver skrigende udover Vandet. Men ved Midnat skilles Skyerne ad og synke langsomt ned imod Horizonten, hvor de lægge sig til Hvile; Maanen kommer frem og stiger mildt leende op paa den mørkblaae Nattehimmel, og som

ved et Trylleslag forandres den hele Scene. Hvilken Nat at ride i, hvilken Sølvglands over Hav og Land, hvilket underligt dæmrende Skiær i Luften, hvilken Luunhed i de svage Vinde og hvilken ubeskrivelig Stilhed, der fylder Siælen med Veemod! Stundom lader Erindringen i en eensom og lykkelig Time sit skiulende Slør falde ned for det urolige Livs Higen og Stræben, da tie de mangfoldige Stemmer, som ellers raabe til Siælen og drive den fremad, og Tæppet gaaer op for en Scene, den længe har glemt. Der ligge det unge Hiertes Længselsegne, de dybe, dæmrende Skove og stille Søer, hvori Aftenstiernen speiler sig; en sagte Vind rører Træernes Blade og kruser det blanke Vand og sover atter blidelig ind, en Nattergal fløiter inde i det tætte Krat, lette Trin lyde i Græsset og et hvidt Slør svæver frem imellem Stammerne. Og i det samme halvlyse, milde, veemodige Skiær, der blødgiør alle Former for Øiet og alle Tanker for Siælen, svømme nu Bierge og Dale og Bølger omkring mig. Halvglemte Minder vækkes tillive igien, imedens Hesten bærer mig umærkelig og let i Fodgang henad den jevne, maanelyse Vei; jeg bliver vugget i Saddelen, som om jeg sad i en sagte bevæget Gynge, drømmende lader jeg mit Hoved synke, og Tøilen glider ud af min aabne Haand. Hvis En, som jeg elskede, nu red ved min Side, tænker jeg, og kunde lade sine Tanker vandre som jeg og med mig, og lade sin Siæl drikke Billedet af denne drømmerige Nat. Og som jeg rider, bedrøvet over min Eensomhed og længes, seer jeg en sneehvid Hest gaae langsomt ved Siden af min, jeg seer den, thi høre dens Trin kan jeg ikke, saa let træder den paa Jorden. Store, regnbuefarvede Vinger lette dens

Gang, og imellem dem sidder en tilsløret Kvinde og styrer den ved gyldne Tømmer. Jeg bliver glad, men ikke forundret, løfter mit Hoved op og rækker Haanden ud, da falder hendes Slør, jeg hører hendes Stemme, blid og kiærlig, hendes Haand lægger sig i min, og derpaa stirre vi begge tause ud i den lyse Nat. Hvordan er du kommen herhen? „Jeg hørte din Tanke kalde, og længtes efter dig, jeg døde af Længsel, og da fløi min Siæl dig imøde. Nu skal den atter blive hos dig og følge med dig hvorhen du gaaer, men det er kun i de maanelyse Nætter, at du kan see mig, som nu, ved din Side.“ Hvorlænge vi ride, veed jeg ikke; tynde Taageskyer drage op foran Maanen, og for hver en Sky paa Himmelen er det som om et Slør af Flor synker ned imellem os, og giør hendes Skikkelse meer ukiendelig; men naar hun forsvinder, kan jeg ikke sige; jeg vaagner først, da min Hest holder stille ved Porten af Posadaen i Velez Malaga, og skraber med sin Hov i Stenene.

Længe banker Lanzas paa, og Slagene give Gienlyd i den nattetomme Gade, endelig skinner der Lys igiennem Sprækken, Porten aabnes paa vid Gab, og Verten, en trivelig, lille Mand, med hvid Nathue paa, holder Lampen høit op for at belyse de Reisende. Bagved ham stikke hans Kone og en skiden Maritornes, halv afklædte og søvnige, deres Hoveder frem. Vi stige af og trække vore trætte Dyr efter os indad Porten, igiennem et hvælvet, forrøget Kiøkken ud i den lille Gaard. — Jeg har engang i en spansk Udgave af Cervantes’ Roman seet et Billede, der forestillede det Indre af den Posada, som Don Quijote og hans Vaabendrager holdt for et Slot, hvor

Ridderen af den bedrøvelige Skikkelse giorde sin første Vaabenvagt, og hvor siden allehaande Hændelser mødte ham. Igiennem et stort, sodet Kiøkken saae man ud i en fiirkantet Gaard, der var omgivet af en Buegang. I Midten af Gaarden stod en Brønd, og rundt om denne laae Sadler og Sække, Touge og Dækkener opstablede; bagved stod Døren aaben ind til en Stald, og et Æsel strakte skrydende sit langørede Hoved ud igiennem Aabningen. Foran paa Kiøkkengulvet stod et lille Bord med nogle væltede Træstole omkring, og i Hiørnerne laae fire eller fem Muuldrivere paa deres Tæpper og sov. Paa Brøndranden sad Don Quijote selv, lænende sig til sin Landse; Skiold og Hielm og Pandser, som han skulde vogte, laae ved Siden af ham, og Fuldmaanen skinnede over Taget ned paa den hele Scene. Og som jeg nu staaer der ved Brønden i Gaarden, og, medens Hesten drikker i lange Drag, seer mig nysgierrig omkring til alle Sider, seer Buegangene foroven og forneden, Pakgods af alle Slags spredt omkring i Gaarden, seer ind i det hvælvede Kiøkken, hvor tre Arrieros snorke høit paa Steengulvet og hvor Maritornes puster til Ilden paa Skorstenen, og paa den anden Side seer en Stalddør staae aaben og Muuldyr ligge i Halmen, medens Maanen skinner ned over det flade Tag: saa forekommer det mig, som om jeg havde seet det Altsammen før, og som om det netop maa være denne Kro, Cervantes beskriver. Og Digt og Virkelighed blander sig saaledes sammen i mit endnu halv drømmende Sind, saa jeg er nærved, da Verten i det samme nærmer sig, for at tage Saddelen af min Hest, at sige til ham: Ædle Castellan! Jeg er en vandrende Ridder

fra det høie Nord, der er draget ud paa Eventyr til min Dames Ære. Vil I unde mig og min Vaabendrager Huusly for i Nat i Eders prægtige Slot og vederkvæge vore trætte Legemer med Mad og Viin? Imorgen tidlig, naar Borgvægteren seer Solens første Straaler forgylde de fierne Biergtoppe og blæser i sit Horn, da drage vi atter afsted med Tak, og Eders Navn og Giestfriheds Ry skulle vi bringe vide om Verden. Da jeg imidlertid husker paa, at min Forgænger for en saadan Tiltales Skyld er bleven skammelig udleet og anseet for gal, indskrænker jeg mig til at spørge, om jeg kan faae noget at spise, og af hvad Beskaffenhed. Taus, med rolig Selvbevidsthed, peger da den ædle Vert hen til Arnestedet, hvor Maritornes alt har sat en Høne paa Spid, og nikkende med Hovedet vedbliver at dreie den rundt, skiøndt hun sover indeni. Den værdige Huusfrue er ifærd med at hælde Viin af en sort Lædersæk i et uhyre Leerkruus, hvis Størrelse tilfulde røber Slotsherrens Giestfrihed, og Brød, Ost og Druer ligge paa Bordet tæt ved hende. Men da jeg baade er søvnig og ikke vil misbruge den store Gavmildhed, skynder jeg mig at sige ham, at jeg for i Nat er tilfreds med koldt Kiøkken og Viin, og beder om han vil give mig et Værelse og en Seng, for at jeg saa snart som mulig kan komme til at hvile mine mødige Lemmer. Han søger heller ikke videre at overtale mig, men henter en Messinglampe med to Blus, og lyser mig opad den brede Steentrappe, der fører til Svalen, og aabner en Dør ind til et lille Kammer. En Glug i Muren bliver lukket med Træskodder, paa det lille Bord, som med en eneste Træstol foran staaer i et Hiørne af Stuen ved den opredte Seng, sætter han Lampen og

gaaer derpaa selv ned for at hente min Aftensmad. Den bestaaer af et hvidt Brød, i Form af en Krands, grønne Viindruer, et Stykke skarp Gedeost, og det store Kruus med rød Landviin, og da han har bragt mig den, ønsker han mig venlig buenas noches og lukker Døren efter sig. Vinen er suur, men desbedre slukker den Tørsten; Druerne ere smaa, men modne, Brødet er gammelt, men vel bagt, Osten lugter ilde, men smager godt, og jeg klæder mig veltilfreds af og lægger mig i Sengen — men ak, den seer godt ud og smager ilde. Uden Tvivl er det den samme, paa hvilken Don Quijote fordum hvilede sin mørslagne Krop, og hvis Puder „vare stoppede med smaat Gruus, men ikke gave den største Steen noget efter i Haardhed". Rigtignok synes det som om Matrasserne nu ere fyldte med Maisblade, efter den uafladelige Raslen at dømme, som enhver Bevægelse afstedkommer, og som i Førstningen bringer mig til at troe, at en halv Snees Muus have skiult sig derinde; men om de vare stoppede med Gruus, kunde de knap være haardere. Selv er jeg af det uvante Ridt saa øm og træt i mine Lemmer, som om en Flok Gedehyrder ligeledes havde banket mig, og jeg er saaledes i alle Maader vel skikket til at sætte mig ind i Ridderens Situation, som den beskrives i det sextende Capitel.

I Grunden er der, tænker jeg, mens jeg gabende vender mig i den steenhaarde Seng og forgieves stræber at bringe en bekvem Stilling tilveie, i Grunden er der heller ikke saa stor en Forskiel paa mig og Don Quijote, selv om man regner Omgivelserne fra. Ligesom han, har jeg givet mig paa Reiser, og søger jeg just ikke som han med Vold og Magt at fremtvinge Eventyr, saa har jeg

dog ikke det allermindste imod at de komme af dem selv. Som hans Hoved var fuldt af allehaande phantastiske Hiernespind, udklækkede ved Læsning af gamle Ridderromaner, saaledes er min Phantasie unegtelig befolket med en Hob underlige Skikkelser og Luftkasteller, som meer end een fornuftig Mand har raadet mig til at skille mig ved, som for en stor Deel vistnok skylde Romaner og Eventyr, Tragedier og Komedier deres Tilværelse, og hos mig ligesom hos Ridderen have fundet en villig Jordbund til at skyde op i. Don Quijote var ikke af denne Verden, han levede i en forsvunden Tid, manet frem af hans Tanke, og hans Sorger og Glæder, hans Tab og Bedrift vare indbildte meer end virkelige. Men skiøndt jeg i en vis Henseende er meget af denne Verden, maaskee altfor meget, kan jeg dog paa den anden Side ikke negte, at mit bedste Liv altid har været og er i en Verden, som ikke kan sees med Øine; en stor Deel af mine Sorger og Glæder ere vistnok indbildte, og den lille Bedrift, jeg stundom troer at sidde i, er maaskee den største Indbildning af det Altsammen. Vel har jeg ingen levende Dulcinea, hvis Skiønhed og Dyd jeg med Haand og Mund, med Sværd og Landse og Sonetter forsvarer imod Alverden; men jeg har dog en ideal, som jeg har giort en Slump Vers om, og som maaskee, naar Alt kommer til Alt, ikke er et Haar smukkere eller bedre, end hiin rødmussede, trivelige, spanske Bondepige. Don Quijotes Phantasie løb undertiden noget vild med ham, saa han svang sin Landse imod værgeløse Faar og holdt Turnering med uskadelige Vindmøller, og om jeg ikke lignede ham i andet, saa veed jeg nok, at jeg meer end eengang i mit Liv har taget et Faar for en Kæmpe og holdt en Vindmølle for

en Fandens Karl. Hvad vort Udvortes angaaer, saa er jeg jo unegtelig endeel yngre, og smigrer mig jo ogsaa med at være noget kiønnere, end de Afbildninger, jeg har seet af den bedrøvelige Ridder; men det er dog et stort Spørgsmaal, om jeg, i min lysegraa Frak, med Straahat, Vest og hvide Beenklæder, ikke tager mig ligesaa latterlig ud imellem de maleriske, andalusiske Dragter, som han i sit rustne Pandser og med et Barbeerbækken paa Hovedet. Det være nu som det vil, jeg mærker, at Søvnens Gud under disse trøstelige Betragtninger nærmer sig til mig, og haabende, at ingen uheldig Feiltagelse som den, der i sin Tid førte Maritornes til Ridderens Seng, skal forstyrre min Nattero, lukker jeg træt mine Øine og sover ind.

Endelig har jeg da kunnet hvile mig en heel Nat igiennem, uden at forstyrres af Mosquitoer eller andre ligesindede Udyr; jeg vaagner styrket og veltilmode, spiser en Frokost, ligesaa frugal, som Aftensmaden — Hønen lader Slotsherren til at ville giemme til Middag — og sætter mig derpaa med en tændt Cigar paa Svalen udenfor min Dør og betragter Morgenens forskielligartede Scener. Nedenfor i den lille, hvide Gaard er der for en Deel bleven giort ryddeligt; de fleste af Sækkene og Sadlerne ere forsvundne, thi Muuldriverne bryde tidlig op, før Solen stiger over Biergene. En Nysankommen, der har foretrukket at reise om Natten, vander sine Dyr ved Brønden; de stakkels, trætte Æsler, hvis Rygge ere graae af Støv og forgnavede af de tunge Paksaddeler, staae taalmodigen og vente til Hestene have drukket, thi Brønden er saa lille, at der kun er Plads for to ad Gangen; et Føl, som endnu ikke kiender Livets Besvær og dets Byrders Tyngde, springer lystig

omkring og jager en Flok langbenede, spanske Høns skrigende foran sig. I den hvælvede Kiøkkenport hvile tre andre Arrieros, som ligeledes ere ankomne i Morgenstunden, og spise deres Davre. De sidde paa smaa Træskamler, omkring et ganske lavt Bord; foran dem staaer i en bruun Leerskaal den rygende Olla, en Blanding af Kiød, Flesk, Hvidløg, Oliven og Gud veed, hvilke andre Ting; en blodrød, overskaaren Zandia eller Vandmelon ligger ved Siden af og skal spises til Desert. Allerede om Aftenen havde jeg lagt Mærke til det lille Bord, og troede, at det var indrettet for Værtens smaa Børn; nu falder det mig ind, at ogsaa dette, ligesom Hestenes Sadler og Stigbøiler, maa være en Levning fra Maurernes Tid, der formodentlig, ligesom alle østerlandske Folk, have siddet med korslagte Been paa et Tæppe og saaledes nødvendig maatte have lave Borde, hvis de skulde naae. Maritornes, der ikke er smukkere om Dagen, end ved Lys, og hvis hele Paaklædning vidner om, at hun ikke har fundet det Umagen værd at klæde sig af, bringer Giesterne Viin, og med stor Færdighed lade disse, Een efter Een, den røde Druesaft løbe ned i Halsen, uden at røre ved Kruset med Læberne. Verten selv, Slotsherren, Castellanen eller hvad jeg skal kalde ham, thi Aftenens Drømmerier spøge endnu i min Hierne, staaer imidlertid i Skiorteærmer, med begge Hænder i Buxelommerne og Benene spilede vidt ud fra hinanden, læner sig til den ene Portstolpe og synes med stor Opmærksomhed at betragte en sort Griis, som gryntende gnider sig opad den anden Stolpe; men i Virkeligheden ere vistnok hans Tanker langtborte, maaskee mindes han de Kampe, han i sin Ungdom har bestaaet, de Riddere, han har løftet

af Hesten, de skiønne Damer, hvis hvide Hænder have rakt ham Seirens Priis, og under hvis Vindue han har sunget Serenader til Guitarren i de stiernelyse Nætter. Nu er den borte, den lykkelige Tid og kommer aldrig meer, af hans Haand har Alderen revet Sværd og Landse, og hans graanende Haar jage de fortøiede Skiønheder bort; han drager et dybt Suk, sparker harmfuld til Grisen, som vil kløe sin Tryne paa hans læderomspændte Been, og gaaer langsomt og tungsindig, men dog med faste og stolte Trin over Gaarden ind i Stalden, og slaaer Døren i efter sig saa det ryster i Huset.

Ved Siden af mig, paa Svalen, lukkes der imidlertid op til et Kammer, en fremmed Pige kommer ud med Favnen fuld af Sengklæder, som hun bærer nedad Trapperne; lidt efter følges hun af en aldrende Mand, der holder en gammel Dame under Armen, to unge Piger og en halvvoxen Dreng, formodentlig deres Børn. Det maa være Giester, som have ligget her i Nat og nu skulle reise, tænker jeg og tager Hatten af, thi den Gamle bukker stivt for mig idet han gaaer forbi, men Damerne holde deres Vifter for Ansigtet, de ville, formodentlig af gode Grunde, nok see, men ikke sees. Men Sengklæderne? Det er da en underlig Skik at føre sine Sengklæder bort med sig, naar man reiser; eller er maaskee den ædle Verts Gavmildhed saa stor, at han giver sine Giester i Gave Alt hvad de have rørt ved i hans Huus, som man stundom læser om Konger og Fyrster i gamle Dage? At de skulle reise, kan jeg see; thi der kommer en solbrændt Arriero tilbage med Pigen, og nu bære de med forenede Kræfter en uhyre Koffert nedad Trappen og ud igiennem Kiøkkenet. Jeg reiser mig

selv op og gaaer ned for at see, hvad der foregaaer. I Porten ud til Gaden staae de Alle, reisefærdige, omgivne af gabende Lediggængere, til hvis Tal jeg ogsaa slutter mig, og vente imedens der bliver spændt for deres Vogn. Sengklæderne maae de dog nok selv have bragt med, thi jeg hører ikke, at de sige saameget som Tak til Huusfruen, men de lade baade Tæpper, Puder og Lagener roligen bringe afsted tilligemed Kofferten. Og Kiøretøiet selv? Det er hverken meer eller mindre end en stor, tohiulet Pindekærre, forspændt med Oxer, og behængt foroven og paa Siderne med Bastmaatter. Bagtil er den aaben, ligesom de gamle Triumphvogne, der bliver sat en Stol til, og Een efter Een krybe de ind og forsvinde i den rummelige Kærre. Da nu Alting er færdigt, da Oxerne have ædt deres Maisblade, da Vognhiulene ere blevne efterseete og smurte, og Kiøresvenden har stukket sit Kruus ud og tændt sin Cigar, sætter han sig endelig foran paa Vognstangen, stikker begge Oxerne et Par Gange med sin spidse Stav, raaber et: Arri! og Maskinen sætter sig i Bevægelse og ruller langsomt og tungt nedad Gaden.

Selv vandrer jeg bagefter for at see mig om i Byen. Den er temmelig stor og lys, Gaderne ere bredere end i Malaga, men Husene forfaldne og lidet pyntelige. Det er Søndag, saa alle Værksteder og Boutiker ere lukkede, kun nogle Kiærlinger sidde hist og her paa et Hiørne i Skyggen og sælge Druer og Meloner; dem bruger jeg som Mærker paa min Vei, for at finde tilbage igien til Posadaen. Jeg gaaer igiennem flere Gader, bestandig opad i en jevn Skraaning, men ingensteds er der noget Mærkeligt at see; det ene Huus ligner det andet, de ere

hvide eller smudsiggule, med flade Tage, Gittere for de nederste Vinduer, Balkoner udenfor de øverste, og Soltæpper og Gardiner trukne tæt sammen overalt. Et Sted kommer jeg forbi et Fængsel, der er lige med Jorden. Den store Vinduesaabning er stænget med et dobbelt Jerngitter, og indenfor staae tre eller fire Fanger i Samtale med nogle af deres Venner, som sidde paa den udvendige Karm. Efter de Sidstes Physiognomie at dømme, turde det maaskee være nok saa godt for Velez Malaga og dens Indbyggere, om de ogsaa vare indenfor Gitteret; selv lade de ikke til at dele denne Mening, men sidde ubekymrede ved Afgrundens Rand, lee og snakke, spille Kort og ryge Cigaritos med deres fangne Venner. Igiennem en smuk, lys Gade naaer jeg op til den, som det lader, for alle spanske Byer uundværlige Plaza de la constitucion, der er temmelig stor og omgivet med nogle offentlige Bygninger, som hverken ere mærkelige for deres Stiil eller Størrelse. Ved den ene Side ligger Byens Vagt, ved den anden den lille Kirke, med et fiirkantet Taarn, og den er det eneste, som drager min Opmærksomhed til sig, dog hverken af konstneriske eller religieuse Grunde, men fordi Taarnets Væg er benyttet til at bevare Erindringen om Borgerkrigene og om den Constitution, som endnu ikke har giort Spanien roligere eller lykkeligere. To brandgule Løver ligge omgivne af Faner, Sværd, Landser, Kanoner og andre krigerske Redskaber, Tungerne hænge dem langt ud af Halsen, og med røde Øine stirre de ganske forfærdelig ned paa Torvet. Ovenover dem staaer med store Bogstaver malet: Constitucion ó muerte! (Constitution eller Død) og nedenunder en Ar-

tikel af Constitutionen om Liighed for Loven, lige Adgang til Embeder o. s. v., ligesom for at hver Mand, naar han gaaer i Guds Huus, skal huske paa at bede for sin Ret og sin Frihed. Jeg vandrer videre, bestandig opad og kommer til Foden af en Høi, der hæver sig midt i den selv høitliggende By, og hvis Top er kronet med en Fæstnings mørke Mure. Halvveis bestiger jeg den skraae Vold, indtil jeg er et Stykke over alle Husene, der sætter jeg mig paa en Steen, og lader mit Blik glide udover den hvide Stad, som ligger venlig og luunt midt i en frugtbar Høidal, der er omgiven af Bierge paa alle Sider, og i jevn Skraaning strækker sig ned imod Middelhavet.

I Dalen selv, som en lille, nu halv udtørret Flod vander, ere Markerne for største Delen afhøstede, men paa Biergene rundtomkring vexler Olieskovenes graalige Grønt med Viinhavernes lysere Farver, der dog allerede begynde at spille i det Røde og Gule, thi Efteraaret er ikke langt borte. Ogsaa her, hvor nu et fredeligt Solskin kaster sit leende Lys over By og Land, har Krigens Fakkel flammet rødt i gamle Dage, hver Fodbred Jord, jeg træder paa, har drukket de Christnes og Maurernes Blod; paa min Reise til Granada gaaer jeg netop den modsatte Vei af den, Kong Ferdinand drog, da han med væbnet Haand rev Juvelerne een efter een af Granadas Krone. Den spanske Hær fyldte Dalen og omringede Velez Malaga paa alle Sider, men Alcayden var sin gamle Konge, El Zagal tro, og Portene bleve lukkede trods alle Opfordringer til Overgivelse. Daglig kæmpedes der under de høie Mure, og den lille Flod, som nu løber

klar og reen nedenfor Biergene, var rød af de Slagnes Blod. Men da Nøden blev stor, og Maurerne neppe havde Tid til om Natten at lukke de Huller, som deres Fienders Blidekast om Dagen slog, besluttede El Zagal, skiøndt han just dengang laae i Strid med Boabdil, som havde det halve Granada inde, at forlade Alhambra og komme sin troe Stad til Hiælp. Hurtig og skiult drog den listige gamle Konge med tyve tusinde Mand over Alpujarrasbiergene, der skille Velez Malagas Dal fra Granadas Vega, og en tidlig Morgen saae de forbausede Spaniere hundrede Halvmaaner blinke rundtomkring paa Fieldtoppene; Krigens Uveir var draget op over deres Hoveder uden at de havde mærket det, og nu vare de indelukkede i den snevre Dal. Men før han brød løs, sendte El Zagal et hemmeligt Bud til Alcayden i den beleirede By: at han paa et givet Tegn, naar han den følgende Nat saae Blus brænde paa Biergene, skulde giøre Udfald med alle vaabenføre Mænd, paa samme Tid vilde da Kongen med sin Hær styrte ned i Dalen, og Skræk og Død skulde slaae de Vantroe. Natten kom, Alting var stille, som om de Christne Intet anede; da tændtes paa engang et Baal høit oppe over deres Hoveder, et andet og tredie og mange flere flamme rundtomkring, men ved deres røde Skin seer El Zagal forbauset en slagfærdig Hær staae vaagen og rustet og vente ham. Og intet Blus fra Stadens Mure svarer paa hans Tegn, thi Sendebudet er bleven opsnappet af den aarvaagne Kong Ferdinand. Alligevel giver Maureren Tegn til Angreb, de turbanklædte Skarer styrte som rivende Biergstrømme nedad Skraaningen, men i Dalen møde de en Dæmning af Landser og Sværd, de standse, vakle, og slagne

af panisk Skræk, flygte de i vild Forvirring, forfulgte af de Christnes Pile, hvor de kom fra, tilbage over Biergstier og Kløfter, og standse ikke før de aandeløse have bragt Bud om det tabte Slag til det urolig ventende Granada. Da afløses Kiærligheden og Tilliden til den gamle Konge af Had og Forbandelser hos det let omskiftelige Folk, i store Flokke storme de op til Albaicin, udraabe Boabdil til deres Konge, og da El Zagal stum og nedslagen kommer ridende igiennem Vegaen, finder han Portene lukkede og maa vende sin Hest og drage til Guadix. Da først overgav Velez Malaga sig til Ferdinand den Katholske, og alle Smaabyerne rundtomkring i Alpujarrasbiergene underkastede sig den seirende Fyrste.

Giennemgaaende alle disse Minder i min Tanke, stiger jeg langsomt nedad Høien og finder uden Vanskelighed Veien tilbage imellem de tæt tillukkede Huse, hvor nu alle Folk holde Siesta. I Posadaen er imidlertid Middagsmaaltidet beredet, en ikke altfor reen Dug bliver lagt paa det samme lave Bord, hvorved Muuldriverne have spiist, Lanzas og jeg sætte os hver paa sin Skammel, og nu frembærer den ædle Borgfrue hiin tidt omtalte Høne, som først er stegt og siden skaaret i smaa Stykker og tillavet som en Ragout med Sauce af en rød Frugt, der kaldes Tomates, Hvidløg og spansk Peber. Atter komme de hvidt skinnende Brødkrandse, den gule Ost, de giennemsigtige Druer og den perlende Viin for Dagen, og omgivne af alle Husets Høns og Kyllinger, Katte, Hunde og Grise, der med bedende og beundrende Blikke bøie sig for os, som for Skabningens og det Skabtes, navnlig Madvarernes Herrer, betiente af Señoraen selv

og af den endnu bestandig halv sovende Maritornes, spise vi og drikke og ere vel tilmode. Under alt dette synker Solen lavere ned paa Himlen, det er ikke blot min og min Førers, men ogsaa Naturens Eftermiddag, og vi beslutte os til at sadle vore Gangere og forlade det giestmilde Tag. Nu først kommer Slotsherren tilsyne, som jeg ikke har seet siden imorges, han hiælper selv at lægge Bidsel og Saddel paa min Ganger, og som jeg udrækker min Haand, for venlig takkende at byde ham Farvel, presenterer han mig en Regning, hvis forunderlige Bogstaver jeg vel ikke kan læse, men hvis kun altfor tydelig skrevne Tal pludselig lade ham synke fra den ophøiede Stilling, min Phantasie havde forlenet ham med, ned til en simpel, ublu, optrækkende Krovært. Som altid, naar man berøves en Illusion, bliver jeg smertelig bevæget, jeg viser ham taus hen til min Fører, der tillige er Kassemester, ryster Støvet af mine Fødder, bestiger min Hest og rider uden Farvel ud paa Gaden. Da kommer Vertinden ud med det store Viinkruus og byder mig venlig nikkende en Affskedsdrik ligesom til Forsoning, mit Hierte bevæges, jeg drikker, og da nu ogsaa den tykke Vert, glad over sin Fortieneste, nærmer sig til mig, tager Nathuen af og med et dybt Buk ønsker mig: Buen viaje, Señor! forsvinder det sidste Glimt af Vrede, og veltilfreds rider jeg ved Siden af Lanzas ud igiennem Byen og ned i Dalen.

Tæt udenfor Staden ligger en aflang, aaben Plads, omgivet med en lav hvid Muur, med en Port ved hver Ende; derinde ere to lange, lige Gange bedækkede med Gruus, og langsmed dem staae i nogen Afstand fra hinanden murede Sæder. Et Par Fruentimmer sidde paa

en Bænk, skyggende med deres Vifter for Solen, som just er ifærd med at dukke ned bag Biergene; nogle Herrer gaae op og ned i den ene Gang og ryge Cigarer. Det Hele ligner en Kirkegaard, og jeg tager just min lille Ordbog op af Lommen for at slaae efter, hvad en saadan hedder paa Spansk, da Lanzas til min store Forundring fortæller mig, at det er Byens Alameda. De have dog underlige Indfald i fremmede Lande, tænker jeg; at vælge et saadant Sted til at spadsere paa, og at kalde en nøgen Plads, hvor der ikke voxer et eneste Træ, en „Poppel-Allee“, det er dog altfor spansk. Vor Vei gaaer imidlertid videre hen igiennem Dalen. Paa begge Sider strække sig brune, afhøstede Enge, hist og her kommer en Maisager eller en Sukkermark, og hvor Jorden er fugtig, vandet af Kanaler fra den lille Flod, staaer en Gruppe Popler og Akasier, hvis kølige Skygge indbyder den Vandrende til at hvile sig. Hvor vækkes der hiemlige Følelser hos mig, jeg kunde næsten kalde dem et let Anfald af Hiemvee, da jeg pludselig, midt imellem Sukkerrørerne og Maisstænglerne, opdager en lille Mark, halv plantet med Kartofler og halv med Kaal. Jeg holder stille — det er som om jeg var paa Amager — og stirrer over Kaktushækken hen paa mine Landsmænd, der see ud akkurat som deres Slægtninger i Danmark. Men her maa de formodentlig bære Frugt meer end eengang om Aaret, thi Kartoflerne staae i Blomst, og som om de kiendte mig og deelte mine Følelser, bevæge de sig sagte og see med blaae Øine op paa mig, imedens de tykke Kaalhoveder heller ikke her fornegte deres Natur, men udeeltagende og ligegyldige, som om de sov, ligge langs henad Jorden i

Rækker. Lanzas, som formodentlig tager min Hensynken i disse Betragtninger for Forundring, siger til mig, idet han peger paa Kaalen: „Saadanne Planter findes vel ikke i Dinamarca.“ — „Aa jo,“ svarer jeg, „dem har vi nok af.“ — „Vi Spanske kalde dem Col,“ bliver han ved. „Og vi Danske kalde dem Kaal.“ — „Ja saa maa det jo være de samme,“ slutter han, idet han rider videre.

Veien høiner sig efterhaanden meer og meer, som vi nærme os Biergene, og snart bliver den til en Fieldsti, som bredere eller smalere, jevn eller stenet, snoer sig snart op, snart ned, imellem Kaktushækker, der hænge fulde af rødbrune Frugter, som mine Fingre nu vogte sig vel for at komme i Berøring med, imellem grønne Oleanderbuske med blegrøde Blomster, uhyre, bredbladede, saftige Aloeplanter, fra hvis Midte Stængelen, høi og tyk som et Træ, stiger i Veiret, og øverst oppe bærer Stilke med Blomster, der rage ud til Siderne ligesom Armene paa en Kandelaber; igiennem smaa Oliеskove, hvor Ranker og Vedbend slynge sig opad Træernes Stammer, imellem Citron og Orangehaver og store Viinplantninger, hvor de ædle Vexter, lave men kraftige, i lange Rækker staae som Buske ved Siden af hverandre, tunge af de allerede modne Druer. Nu og da risler en lille Bæk, hørlig, men ikke altid synlig, ned imellem Stenene ved Siden af Veien, og i Nærheden ligger da gierne et lille muret, hvidkalket Bondehuus, med fladt Tag og en Veranda af Viinranker udenfor Døren. Under den er Familien samlet, Mand, Kone, voxne Døttre og halvnøgne Rollinger, thi det er Søndag idag og de arbeide ikke;

og imedens Fruentimmerne næsten hvert eneste Sted, med Hovedet i hinandens Skiød og det lange sorte Haar hængende ned til begge Sider, forestille den bekiendte „spanske Familiescene", klimprer Manden paa en daarlig Guitar og synger dertil, næsten altid en eensformig, sørgelig Melodie, hvis sidste Tone han trækker ud i det Uendelige. De nikke venlig til os, hilse os med det smukke Tilraab: Vaja Usted con Dios! (Gaa I med Gud), og vi ride forbi. Efterhaanden bliver Stien smalere og mere stenet og Husene sieldnere. Vore Heste — thi ogsaa Lanzas har i Velez Malaga faaet en Hest istedetfor sit Muuldyr — træde langsomt og forsigtigt imellem Stenene og føle sig for ved hvert Trin. En lille Landsby (pueblo), som min Fører kalder: la Viñuela, ligger midt inde imellem Biergene. Dens Huse ere smaa og see fattige ud, og den har kun een eneste Gade; men den ligger saa lyst og fredelig, omgivet af Træer og Viinhaver, at jeg ved Synet af den gribes af en Længsel efter Fred og Hvile og Samliv med Venner, som vistnok enhver Reisende, var han end nok saa ung og kiæk, har følt i Syd eller Nord, naar han ene med sin Fører i den frembrydende Aftens rolige Dæmring, er kommen forbi et venligt Huus, med en Have foran, hvor legende Børn tumlede sig i Græsset, og idet han kastede et Blik igiennem de aabne Døre, maatte sige ved sig selv: hvor der vist er hyggeligt derinde! Det er ikke Hiemvee; det er ikke Frygt for at være ene, saalidt som det er Sorg eller Tungsind; det er kun Billedet af en stille Lykke, dobbelt lys fordi den ikke kiendes, der kaster et Glimt ind i den Forbidragendes Siæl og kalder paa en af de Længsler, som sove derinde; thi hiemme eller

ude længes vi dog alle efter Lykken, ude søge vi den i et Hiem, og hiemme søge vi den i den vide Verden. Der er saa stille i den lille Landsbyes eneste Gade; Solen er gaaet ned, alt Arbeide hviler, og Folkene sidde udenfor deres lave Døre. Hist og her hviler iblandt de Andre en smuk, bruun Bondepige i sin Søndagspynt, lader nysgierrig sine sorte Øine følge den Fremmede, og nikker bekiendt til min Fører. Et Sted kaldes der paa os, vi holde stille, en letfodet Pige springer hurtig ind i Huset og kommer ud igien med en Pakke, som hun rækker Lanzas, idet hun beder ham passe godt paa den og give den til „Juan i Alhama". Det er formodentlig hendes Elsker, hvem hun sender en Foræring. Derpaa henter hun en Flaske med Anisbrændeviin, og enten jeg vil eller ikke, maa ogsaa jeg drikke et Glas og spise et Stykke Vandmelon dertil. Er det end ikke for min egen Skyld, jeg bliver trakteret, saa smigrer jeg mig dog med, at det er for min egen Skyld, hun til Afsked forærer mig en Bouket stærkt duftende Oleanderblomster. Hvad hun vil, jeg skal giøre med dem, veed jeg rigtignok ikke; thi hun siger udtrykkelig, at jeg maa ikke lugte til dem, de ere giftige. Jeg sætter dem i min Hat, vi ride atter afsted, og jeg har formodentlig for sidste, som for første Gang seet la **Viñuela.**

Det bliver imidlertid mørkere og mørkere, inden et Qvarteer er det fuldkommen dunkelt, og neppe kan jeg skimte de omliggende Bierghøider som uhyre store, sorte Masser. Men Maanen staaer snart op, det er min Trøst. Himlen begynder allerede at lysne over Biergene paa vor høire Side, dens blaa Farve bliver klarere og lysere

eftersom Natten løfter sin endnu usynlige Lampe høiere og høiere iveiret, nu kastes der et hvidt Skiær paa den yderste Spids af de ligeoverfor liggende Klippetoppe, og Skyggen, som før indhyllede dem heelt, synker længer og længer ned i Daldybet, altsom Himlen bliver lys paa den anden Side; det er som om Mørkets Magter nødig og nølende flygtede for den rene Glands. Endelig stiger da Maanen seierrig heelt op over Biergene, og nu faaer Alting det samme magiske Sølvskiær, som igaar. Da drømte jeg og troede at min Drøm var Sandhed; nu er jeg nærved at ansee selv Sandheden for en Drøm. Der rider jeg, som for fire Uger siden saae Maanen speile sig i Kallebodstrand og ikke besteg andre Bierge, end nu og da Valdbybakke, der rider jeg midt inde imellem Spaniens maleriske Bierge, mange hundrede Mile fra mit Hiem. Og foran mig rider paa en fyrig andalusisk Hingst en høi, stolt Spanier i sit Lands klædelige Dragt, med et rødt Silketørklæde flagrende løst om Hovedet og Hatten derover, med en bruun, broderet Lædertrøie, hvorved Sølvknapperne klinge, med sin Bøsse bagved sig, hvis lange Løb glimter i Maanelyset, og nynnende en spansk Canzoneta. Og rundt omkring os rage Klippeblokke frem, hvis sære Former, halv belyste, halv hvilende i Skygge, snart ligne Huse og Taarne, snart Kæmper og Dyr. Natten bliver koldere; Lanzas hiælper mig at spænde min Kappe løs, og selv hyller han sine kraftige Lemmer ind i en stor blaa Klædeskappe, med en Krave og en bred Bræmme foran af rødt Fløiel; thi han er velhavende og i alle Maader klædt som en andalusisk Majo. Da jeg seer paa Kappen og finder den smuk, fortæller han mig følgende

Historie om den. „Det kan vel være fem Aar siden jeg engang var med min Kone i Malaga, og hun fik mig til at kiøbe den for sex hundrede Realer. Før den Tid havde jeg altid, saalænge jeg havde været Cosario imellem Granada og Malaga, hiulpet mig med en grov, bruun, ulden Kappe, som de, Muuldriverne bære. Da jeg nu havde faaet den nye, fik jeg Lyst til at vise mig med den, og næste Gang, jeg red til Granada, havde jeg den foran mig paa Hesten, og tog den paa, da jeg red igiennem la Viñuela. Dengang var Egnen usikker, og jeg betalte en Piaster til visse Folk, som jeg kiendte, hver Gang jeg drog frem eller tilbage, for at faae Lov til at ride i Ro; havde jeg en Fremmed med mig, betalte jeg en til. Der var alligevel Nogle, som havde seet min Kappe og syntes godt om den, og da jeg nu i Aftenskumringen red alene ned ad Alhama til, det var just derhenne, hvor den store Steen ligger, kom der to Mænd ud af Skyggen og stillede sig paa Veien, som om de vilde tale med mig. Jeg kiendte dem godt, thi jeg kiender alle Mennesker i denne Egn og Alle kiende mig, og jeg vidste, at det var noget daarligt Pak (malos hombres); derfor holdt jeg stille i nogen Afstand og spurgte, hvad de vilde. „Det er en smuk Kappe, du har der, Lanzas?“ sagde den Ene. — „Synes du det, Christobal?“ svarede jeg. — „Hvormange Realer har den kostet dig?“ blev han ved. — „Du kan jo spørge Kiøbmanden i Malaga, saa faaer du det at vide, hvis du vil have dig en.“ — „Aa, du veed nok, jeg har ikke Raad til at kiøbe saa dyre Varer; men du kunde nok forære mig din“, sagde han, idet han nærmede sig. Han havde ingen andre

Vaaben, end sin Kniv, den Anden havde rigtignok en Bøsse, men han forstod ikke at bruge den saa godt, som jeg. Rask rev jeg derfor min Flint af Saddelstroppen, lagde an paa ham og sagde: „Vil du have min Kappe, Christobal, saa kan du jo komme og tage den." Men det havde han ingen Lyst til, han mumlede noget i Skægget, og derpaa listede de begge ned ad en Sidevei. Det er den eneste Gang, nogen Røver har lagt mig en Steen i Veien, og den var endda lille nok, tænker jeg." — Under denne Fortælling have vi naaet Biergtoppen, Stien begynder nu igien at gaae nedad, og lidt efter, omtrent ved Midnatstid, ride vi ind i den lille By Alhama. Dennegang er Lanzas min Vert, han hører hiemme her i Alhama, og har en Slags Posada, som hans Kone styrer, naar han er paa Reiser. En Pige lukker os op, hun hilser fornøiet paa sin Husbond og fortæller ham, at der er endnu en anden fremmed Señor i Huset, som er kommen om Eftermiddagen; jeg faaer et net Kammer og en noget blødere Seng, end den sidste, og skynder mig til Ro.

Træt af det lange Ridt, sover jeg til ud paa Formiddagen; da jeg er staaet op og aabner Vindueslugen, staaer Solen allerede høit paa den altid blaae Himmel. Nede i den lille Gaard seer jeg med Glæde min Koffert igien, fra hvilken jeg i et Døgn har været skilt. Den hviler sig, støvet af Reisen, iblandt en Mængde andet Pakgods, og ved Siden af staaer en midaldrende, fyldig Kone, med endnu kiønne Træk, men overvættes fed, med tykke, bare Arme og det sorte, glindsende Haar i en lang Fletning nedad Nakken, i Samtale med en halvvoxen Knøs,

der ligner Lanzas paa et Haar. Jeg formoder, at det er hans Kone og Søn og raaber et buenas dias ned til dem. Den lille Kone nikker og giør Tegn til mig, om jeg vil spise; derpaa skynder hun sig opad Trappen, og jeg gaaer ud af mit Kammer, ned i Stuen, hvor jeg træffer den anden fremmede Reisende. Han sidder paa en Stol midt paa Gulvet, sortklædt fra Top til Taa, med Sko og hvide Strømper, en bredskygget, graa Hat paa Hovedet, høie Flipper og meget hvidt Linned, med et langt, alvorligt Ansigt, store, røde Bakkenbarter, men forresten omhyggelig raget. Den tykke Vertinde raaber, leer og skriger, gestikulerer og arbeider omkring ham, Lanzas og hans Søn gaae ud og ind, andre Folk komme og gaae, jeg spiser min Frokost og reiser mig op igien fra Bordet: den Fremmede bliver siddende ubevægelig, udeeltagende paa sin Stol og læser i en Bog, han holder foran sig. Jeg nærmer mig, hilser og tiltaler ham paa Spansk, han ryster paa Hovedet; paa Fransk, han ryster paa Hovedet; paa Tydsk, bestandig Rysten. Dermed er mit Sprogforraad udtømt; jeg giør endnu den sidste Anstrengelse, søger op i min Erindring og siger: „I am understanding a little English“ — og nu kommer der Liv i Fyren. Han lægger sin Bog bort, taler og fortæller hundrede Ting, hvoraf jeg desværre næsten ikke forstaaer et eneste Ord. Omsider finde vi paa at tale Latin, og ved Hiælp heraf og af de enkelte engelske Ord, jeg kan huske eller forstaae, kommer der dog et Slags Samtale i Gang. Jeg erfarer, at han er en Traveller, at han har opholdt sig to Maaneder i Granada og nu reiser tilbage til Malaga, for derfra at gaae med et Dampskib til Marseille.

Det Morsomste ved det Hele er, at Engellænderen først nu, da han kun har nogle faa Dage at være i Spanien, begynder at lære sig spansk Grammatik, thi en saadan Bog seer jeg det er, som ligger ved Siden af ham.

Idag bryder Lanzas noget tidligere op, end igaar, thi vi skulle endnu iaften naae Granada, og helst før Natten falder paa, da den sidste lille Biergkiæde, som skiller os fra vor Reises Maal, vel ikke er høi, men brat og uveisom. Langsomt og forsigtig ride vi nedad Gaden; den er ikke brolagt, det er Klippen selv, som danner den, og i hvilken der er hugget Ridser, for at give Hestene Fodfæste. Thi den lille By Alhama ligger paa en steil Biergskraaning overordentlig malerisk, men ikke let tilgængelig. Flere Gange frem og tilbage snoer den murede og steensatte Konstvei sig ned imod Sletten, og vi følge dens Dreininger, indtil vi endelig have naaet den jevne Jord, hvor en lille Flod bugter sig, der nu, som i gamle Dage, er Byens eneste rindende Vand. Da vender jeg mig om paa Hesten og seer tilbage, op imod Staden, hvis graaladne Huse som Fuglereder ere klinede paa de steile Klipper; det bliver mig forstaaeligt, at den i gamle Dage, engang erobret, maatte være næsten uindtagelig, og mens jeg langsomt følger min Førers Spor henover Sletten, mindes jeg, hvad jeg har hørt om Alhamas Erobring af de Christne.

Dengang, i Slutningen af det femtende Aarhundrede, var Byen stor og mægtig, den var stærkt befæstet, som af Naturen, saa med Mure og Taarne; og paa den yderste Skrænt af Fieldvæggen, hvor den sænker sig brat, næsten ubestigelig, ned imod Sletten, kneisede et Castel,

som beherskede og beskyttede Alhama, der medrette kaldtes „Nøglen til Granada“. Da den gamle, kamplystne, mauriske Konge Muley Aben Hassan, Boabdils Fader, havde aabnet Krigen, der voldte hans egen og hans Riges Undergang, med den spanske Grændseby Zaharas Erobring og Plyndring, besluttede Ferdinand den Katholske i retfærdig Harme at hævne Fredsbruddet, og den tappre Marquis af Cadiz brød op med alle sine Riddere og Svende for at overraske Alhama. De droge hurtig afsted igiennem de ødeste Bierge, om Dagen hvilede de og holdt sig skiulte, om Natten ilede de fremad, de tændte ingen Vagtblus, de lode ikke Pauker og Krigstrompeter lyde, og alle Byer paa deres Vei undgik de, for at Maurerne ikke skulde faae Nys om deres Tog. Saaledes ankom de den tredie Nat, useete, uhørte, til en lille Dal, knap en halv Miil borte fra Alhama. Der gjorde Hæren Holdt, og Marquien af Cadiz udsøgte nu iblandt sine Mænd trehundrede af de raskeste Escaladores; thi her gialdt det om at krybe som Fluer opad den steile Klippevæg. Hans Speidere havde bragt ham Bud, at Murene vare vel vogtede paa alle Sider; kun der, hvor Naturen selv havde overtaget at værne Staden, paa Fæstningens Side, hvor Klipperne ansaaes for ubestigelige, der vare ingen Vagter udstillede, der maatte Angrebet skee. Sagte og lydløst listede de kiekke Mænd sig med Stormstiger og Reb i den mørke Nat igiennem Dalen, indtil de stode lige under Castellets Taarne. Da satte de Stigerne til, entrede op, Een efter Een, og naaede lykkelig Muurtinden; den forfærdede Vagt blev dræbt halv sovende, Krigsraab og Larm lød i Gaardene, Maurerne styrtede fortvivlede, med Sværd i Haand,

op paa Taarne og Mure, men det var for sildig, de bleve overvældede, slagne og styrtede ud over Borgtinden, ned i Dybet. Nu lod den christne Hær, som ventede forneden, sine Pauker og Cymbeler lyde og drog ind igiennem en Port, der blev aabnet for den. Alhamas Fæstning var i Marquien af Cadiz' Haand. Som de spanske Krigere, vaade af Blod og tørstende efter Bytte, trængte fra Gaardene ind i Fæstningens Haller, kom de til et afsides Værelse, hvor en Lampe kastede et mat Lys over silkebehængte Vægge og kostelige Divaner. Der laae den fraværende mauriske Alcaydes unge Hustru, bleg og forfærdet, skrækket op af Søvne, paa Knæ og strakte bedende sine Hænder ud imod den vilde Krigerskare. Allerede havde de Seierberusede revet Silketæpperne ned, grebet Lamperne og Røgelsekarrene af Sølv, og lagt Haand paa den deilige Morinde, da den ædle Ponce de Leon selv kom til og med ridderligt Høimod rakte hende sin Haand og gav hende Leide. — Men imidlertid vare Borgerne vaagnede i Byen, hurtig havde de grebet deres Vaaben og vare styrtede igiennem Gaderne op til Fæstningen, og da de Christne vilde aabne Gitterporten og drage ind, bleve de modtagne med en saadan Regn af Pile og Stene, at de maatte vige tilbage. Forgieves fornyede de Angrebet, Maurerne forsvarede sig som Rasende, og først henimod Aften, da Marquien lod bryde en Aabning paa et andet Sted i Fæstningsmuren, lykkedes det den spanske Hær at trænge ind. Og nu blev den rige Stad, hvor Skatte af alle Slags vare opdyngede, en vild Skueplads for Brand, Mord og Plyndring, Flammerne lyste vidt over Sletten, Kvinders Hyl og

værgeløse Børns Skrig gienløde i den trange Biergdal, og Morgensolen skinnede paa Liig og Blod.

Da Rygtet herom inden faa Timer kom til Alhambra, sprang den gamle Konge forbittret op og svor ved Allah og Propheten, at han vilde fæste Granadas tabte Nøgle igien ved sit Belte; han bød sine Krigere at ruste sig, og med mange tusinde Mand tilhest og tilfods ilede han over Vegaen op imod Alhama. Uden at give sig Tid til ordentligt Angreb, løb Maurerne Storm imod Murene fra mange Sider paa engang, liig vilde Tyre, der i blindt Raserie, med lukkede Øine, løbe Hornene fast i Arenaens Skranker; men overalt og mange Gange bleve de kastede tilbage. Da indesluttede Aben Hassan Byen og Fæstningen rundtomkring og besluttede at udhungre dem. Dage og Uger gik hen, hungrige bleve de indesluttede Christne vel ikke, thi der var Korn nok i den erobrede Stad; men tørstige desmere, thi de havde intet Vand, uden det, der randt i den lille Flod under Murene, og ved den stode deres Fiender paa Vagt. Hver Spand, de vilde øse, maatte de kiøbe med Blod, og hvert Bæger, de drak, var blandet med Blod. I deres Nød sendte de Bud paa Bud over Biergene til Kong Ferdinand om Hiælp; de tæredes hen af Tørst og Træthed og havde tilsidst neppe Kræfter til at lægge Buen til Kind eller slynge en Steen imod deres ventende Fiender. Men imens de gamle, prøvede Krigere alligevel stode udholdende og lydige paa Murene og kun i deres stille Tanker sukkede efter Forløsning, imedens de Yngre knurrede og forlangte, at Portene skulde aabnes, for at de kunde slaae sig igiennem og vinde til deres Hiem: blev

Hiælp beredt dem i det Fierne og var allerede paa Veien. Marquien af Cadiz' bedrøvede Hustru sendte i sin Sorg Bud til Hertugen af Medina Sidonia, og bad ham, da Kongen tøvede, at ruste sine egne Skarer og drage hendes Mand til Undsætning. Vel vidste hun, at han var Marquiens dødelige Fiende, men hun vidste ogsaa, at han var ædel og høimodig, som det sømmede sig en ægte Ridder. Og hun bad heller ikke forgieves; Hertugen glemte sit Had, samlede i Hast sine Vasaller og drog afsted for at befrie sin Fiende og forsvare den christne Tro. Paa samme Tid brød Kong Ferdinand op med en stor Hær fra Cordova, og saaledes nærmede der sig ad tvende Veie en kraftig Hiælp til den betrængte By. Maurerkongens Speidere bragte ham Nys herom, han saae, at han ikke var stærk nok til at modstaae et tredobbelt Angreb, og at han stod Fare for selv at blive indesluttet i Dalen og Biergpasset; da besluttede han sidste Gang at forsøge en Storm, og hvis den ikke lykkedes, da at drage bort.

Ogsaa han udvalgte nu en lille Skare af de forvovneste Krigere, af Granadas kiekkeste Ungdom, og medens de tidlig i Dagbrækningen satte deres Stiger til Muren paa et ubevogtet Sted, giorde han selv et falsk Angreb paa et andet Sted, for at bortlede de Beleiredes Opmærksomhed. Maurerne naaede Muurtinden og vare alt nede i Gaderne, før Krigsraabet lød og kaldte de Christne sammen paa Volden, hvor imidlertid flere og flere af deres Fiender klattrede op. Men nu kom der Kraft i de udtærede Mænd, og deres matte Arme svang Sværdet som før; de væltede Stormstigerne og tvang de Maurere, der vare komne op og allerede vilde følge deres forud-

gangne Landsmænd ned i Staden, til at vende om og springe ned igien fra de taarnhøie Mure. Da Faren saaledes var forbi foroven, ilede de ned efter den lille, forvovne Flok, der allerede havde banet sig en blodig Vei igiennem de snevre Gader, og nu kæmpede paa Liv og Død med Portvagten, for at komme til at aabne Gitteret, og lukke op for det brølende Hav, som bølgede udenfor, og kun higede efter at oversvømme Byen. I rette Tid naaede de christne Riddere derhen for at afværge Faren og hiælpe deres alt halv overvældede Landsmænd. Og nu saae man en sielden Kamp. Angrebne baade forfra og bagfra, toge de tappre mauriske Ynglinger Banneret med Halvmaanen imellem sig og sluttede sig sammen, Ryg imod Ryg. Een efter Een faldt de giennemborede af de Christnes Landser, og Flokken blev tyndere og tyndere, men de kæmpede alligevel. Bannerføreren var den sidste, hans Pande kløvedes af et Sværdhug og han faldt forover i Støvet med Prophetens Fane under sig. Da drog Aben Hassan bort igien med hele sin Hær, og neppe var han ude af Biergpasset, før Hertugen af Medina Sidonia naaede Sletten med sine Tropper; Portene aabnedes, jublende styrtede de Beleirede deres Befriere imøde, og den ædle Marquis af Cadiz omfavnede med Taarer sin fordums Fiende. — Nu ere Alhamas Taarne styrtede ned og dens Mure faldne i Gruus for længesiden, den rige og mægtige Stad er svunden ind til en fattig pueblo, men Klipperne staae der endnu, ligesaa steile og ubestigelige, som før, Husene ere endnu som Fuglereder klinede paa Biergskrænten, og Mindet om Erobringen af „Granadas Nøgle“ klinger endnu i den lille

mauriske Romanze, som Biergboerne synge til Guitarren: Ay de mi, Alhama!

I rask Trav ride Lanzas og jeg henover den øde, vidtstrakte Slette. Thi her ere Dalene, eller Rummet imellem de ligeløbende Biergkiæder, ikke smale og snevre; men som couperet Terrain strække de sig i store, brune, solbrændte Sletter hen imellem Biergene. Nu og da kommer man forbi en pløiet Ager eller en afhøstet Maismark, men forresten kan man ride hele Mile over den brune Hede, og ikke see andre levende Væsner, end en Flok Geder, der klattre paa Høiene med en Dreng, som vogter dem, eller en eensom Hyrde, der indhyllet i sin brune, lasede Kappe og støttende sig til sin lange Stav, staaer stille midt paa Marken iblandt en Brimmel sorte Sviin og betragter de Reisende. Øde og vild, men storartet i sin Tomhed er Naturen. Stundom drager en lang Række Muuldyr med deres Førere os forbi, og et Sted møde vi en spansk Familie af bedre Stand, formodentlig Eieren af en eller anden Hacienda, der har været paa Besøg i Staden og nu vender hiem igien til sit Landgods. Mand og Kone ride langsomt foran tilhest, bagefter komme Æsler, bepakkede med deres Reisegods, og Tienere, som føre dem. En Bonde, der har været ude at see til sin Mark, vandrer henad Veien, spisende paa en Vandmelon; da vi naae ham, staaer han stille, skærer to Skiver af den røde Zandia og byder os venlig en Hver; vi takke og med et: Vaja Usted con Dios! gaaer han videre, og vi ride ham forbi. Vi have tilbagelagt Sletten og drage nu opad igien over de sidste Høider, som begrændse Granadas Vega imod Syden. Paa en snever Biergsti møde vi en Flok Gitanos, der

komme fra et Marked og drage til et andet. Foran løbe nogle Æselsføl løse, pyntede med røde og gule Baand; derpaa kommer et Muuldyr, paa hvis Ryg der ligger en Zigeunerdreng, halvnøgen, blot iført en Skiorte. Hans Træk ere fladagtige, hans Hud sortegraa, men Haaret og de glindsende Øine ravnsorte. Bagefter kommer tilfods, lidt efter lidt hele Skaren, omtrent tyve Voxne og Børn. Baade Mænd og Kvinder ere klædte i stærke, brogede Farver, især rødt og guult, alle have de denne graasorte Farve, og det stride, kulsorte Haar flagrer uredt om deres Hoveder. Mændene lee og vise de hvide Tænder, nogle af dem lette paa Hatten; men Lanzas rider stolt forbi dem og svarer ikke paa deres Hilsen; de unge Piger skiule halv deres Ansigter i det røde Tørklæde, men dreie dog nysgierrige Hovedet om for at see, da vi ere komne forbi.

Vi drage igiennem flere smaa Biergbyer, bestandig opad, og seent paa Eftermiddagen naae vi et høit Punkt, hvor Lanzas standser sin Hest, peger fremad med Fingeren og siger: Granada! Og svagt kan jeg skimte vældige, sorte Biergmasser i det Fierne og noget Hvidt ved Foden af dem; det er Granadas Taarne, der fra Høisletten rage op over de mellemliggende, lavere Fieldspidser; men de ere neppe synlige for Øiet, thi Himlen er mørk og Sierra Nevada tilhyllet af Skyer. Efterhaanden falder Aftenen paa og Skyerne trække sig sammen over Granadas Vega og over vore Hoveder, imedens vi endnu ride henad Biergaasene. Det bliver bælgmørkt, neppe halvhundrede Skridt foran mig kan jeg skimte min Fører, over os tordner og lyner det bestandig stærkere og stærkere, og Drønene rulle med Gienlyd hen imellem Biergene. Veien bliver smalere

og mere ujevn, men de herlige andalusiske Hingster træde sikkert og fast imellem Stenene. Det lyner i Øst og Vest og Nord høit over Sletten, som om de hedenfarne Aander besøgte deres gamle Kampplads og atter skøde gloende Pile imod hinanden, og Tordendrønene lyde som huult Kampbulder, som Raslen af Skiolde og Stød i Basuner. Ikke en Haandbred kan jeg see foran mig; kun et Sekund, naar Lynet farer ned, oplyses det bratte Dyb ved min Side af et svovlblaat Skiær, derpaa bliver Alting endnu sortere for det blændede Øie. Jeg hyller mig i min Kappe, trækker Hætten op over Hovedet og giver Hesten Tøilen. Mere vilde og formløse blive Klippemasserne, meer uveisom den smale Sti, indtil vi endelig langt om længe have passeret Toppen. Tordenen drager længere bort, det er de svundne Tiders mægtige Aand, som har bragt mig sin Hilsen og budet mig Velkommen til de minderige Steder; og under en mild Regn stige vi nedad igiennem Mørket imod Vegaen. Da vi ere komne heelt ned i Dalen, holder Regnen op, Skyerne skilles og Maanen skinner klart fra den natblaae Himmel. Forundret og bevæget seer jeg mig om, jeg troer at være i Danmark igien, i mit venlige, savnede Hiem. De brune, øde Bakker og de takkede Field-spidser ere forsvundne, her voxe Popler og Piletræer, jeg kan skimte grønne Marker paa Siderne, og fornemme den friske Duft af Planterne efter den nysfaldne Regn. Veien er vaad og støver ikke længer, og rask ride vi henad den. Igiennem to Smaabyer, som min utaalmodige Forventning hver Gang vil giøre til Granada, naae vi omsider hen-imod Midnat en lang Allee, der fører til Byens Port, og i Maanelysets Dæmring rider jeg over Genilfloden ind i

den minderige Stad. Der er stille i Gaderne, kun et enkelt Lys skinner hist og her igiennem et nedrullet Gardin, foran hvilket Altandørene staae aabne, og en forsinket Fodgænger skynder sig langsmed Husene til sit Hiem. Træt og udmattet af den lange Dagreise skynder jeg mig at finde la Fonda Suiza, faaer mig udsøgt et smukt, luftigt Værelse med Alkove, faaer Sengen redt, kaster mig i den og sover ind, længselfuld efter ved Dagens Lys at see „Andalusiens Perle".

En Vandring i Granada.

Før Solen er oppe, vaagner jeg, og skynder mig at drikke min Chokolade. Opvarteren bringer mig en Veiviser: el libro del viajero en Granada, og et Kort over Byen, det bedste, som findes og nylig udkommet, men dog saa gammeldags og slet, som om ogsaa det var en typographisk Sieldenhed fra Don Quijotes Tider, og med Bogen under Armen og Kortet i Lommen gaaer jeg ud paa Gaden, for at tiltræde min Vandring igiennem Byen. Thi skiøndt en utaalmodig Længsel frister mig til strax at opsøge Alhambra, har jeg dog standhaftig foresat mig at giemme det Bedste tilsidst, og først orientere mig i Gaderne og giøre mig bekiendt med nogle af de „curiosidades", som min Veiviser vidtløftig omtaler, før jeg belønner min Udholdenhed med Synet af den verdensberømte Kongebolig. Fra det snevre Stræde (Calle de la montereria), hvori la fonda del Suizo ligger, dreier jeg ind i en anden Gade, ligesaa snever, og fra den i en tredie og fierde, der ikke ere bredere. Jeg gaaer langsomt videre, igiennem flere Gader, følgende det daarlige Kort, saagodt jeg kan, og nysgierrig betragtende Alt, hvad jeg møder eller gaaer forbi.

Ogsaa denne By er i sin Bygning ægte østerlandsk, med de Modificationer, som Forholde og Levemaade her have medført. For at giøre Skygge imod Sommersolen, ere Gaderne smale, undertiden i en saadan Grad, at Gienboerne maae kunne række hinanden Haanden fra deres Balkoner; ere de ikke selskabelige her, saa er det i det mindste ikke deres Boligers Skyld, thi Alt, hvad der skeer i et Huus paa den ene Side af Gaden, foregaaer i Grunden ligesaa godt i det, der ligger overfor; naar man taler og handler, spiser og drikker, synger og spiller, skiendes og slaaes i en Familie, faaer Gienboen, enten han vil eller ikke, sin Deel deraf. Forresten see Husene ud som i Malaga, kun noget ældre og mere forfaldne ere de; de have for det Meste to Stokværk, Balkoner udenfor hvert Vindue og stærke Jerngittere for de nederste Vinduesaabninger. Det er endnu saa tidligt, at Dørene ikke ere aabne; kun hist og her staaer en Altandør paa Klem, for at lade den kølige Morgenluft trænge ind imellem Gardinerne. Gaderne ere brolagte, uden Fortog, og som oftest med spidse, lidet bekvemme Stene; nu og da vandrer jeg igiennem en, paa hvis Udsmykning en særegen Luxus er anvendt. Istedetfor de graae, kantede Granitstene, er hele Gadens Brede bedækket med smaa, lyse Kiselstene, og paa denne Bund har man, som i Mosaik, lagt sorte Flintstykker i allehaande Tegninger, der meer eller mindre heldig forestille store Træer med Grene og Blade, Kæmpeblomster, Krandse og forskiellige mathematiske Figurer. Alt som jeg gaaer, stiger Solen høiere, og der begynder at blive Liv i Byen. Aguadorerne og deres Æsler, læssede med Vanddunke, ere komne ned fra Alhambra; af de kølige mauriske Brønde, som der-

oppe ere borede dybt ned i Klippen, have de fyldt Dunkene, og vandre nu skrigende igiennem Gaderne, standse hist og her for at sælge et Glas eller en Flaske og gaae saa videre. Vandet deroppefra bruges til at drikke, thi det er koldere og renere, end det, som rinder i Byen; men Fattigfolk tage tiltakke med det sidste, og de have nemt nok ved at øse det, takket være de flittige Maurere, som have ledet Biergkilderne i Aqvæducter op paa Høiderne og giennemkrydset Staden med underjordiske Vandledninger i alle mulige Retninger. Udenfor de fleste Døre, jeg kommer forbi, ligger en fiirkantet, flad Steen, i hvis Midte der er et lille Hul, dækket med et Steenlaag. Underneden flyder Vandet, og jeg seer hvert Øieblik en Gadedør aabnes, Pigen komme ud med en stor Leerdunk af egen, antik Form, lægge sig paa Knæ ved Stenen, og øse Vand af Hullet med et lille Blikmaal. Kommer en fattig Mand i det samme forbi, staaer han stille, og hvor skiden og laset han end er, seer jeg dog aldrig, det negtes ham at slukke sin Tørst af Krukken. Beder han om Andet, svarer Pigen ham venlig: Perdoni Usted por Dios, hermano! (Tilgiv mig, for Guds Skyld, min Broder!), og dermed gaaer han videre, uden at plage eller overhænge mere. Mænd og Koner, tilfods og tilæsels, med allehaande Frugter, meest Meloner og Druer i Kurve, møder jeg nu, de komme fra Haverne og Markerne i Vegaen og skulle paa Torvet med deres Varer; Vinduer og Altandøre lukkes op i Husene, jeg gaaer forbi, og meer end eengang stikker en smuk, halvpaaklædt Morena nysgierrig Hovedet ud og holder det lange, sorte, uflettede Haar tilbage fra Ansigtet, imens hun seer nedad Gaden. Jeg har imidlertid tabt Traaden i

denne Labyrint af Gader, og er ikke lidet glad, da jeg omsider kommer til en Flodseng, som jeg kan vide, maa være Darro's, den ene af de to Strømme, der giennemflyde Granada og løbe sammen, for derpaa i Forening at vande Vegaen og fylde dens hundrede Kanaler. Nu er Flodens dybe Leie halv udtørret af Sommervarmen; kun paa den ene Side flyder langsomt en sparsom Strøm og beskyller Fundamenterne af de gamle maleriske Huse, der ere byggede ligeud til Bredden. Paa deres Mure kan jeg see, hvor høit den Flod om Foraaret stiger, der nu lister sig søvnig og lav, som om den skammede sig, hen imellem Banker af Gruus og Dynd. Paa mange Steder rage Husene heelt udover den; grønne, sommergamle Slyngplanter voxe villig frem af Dæmningernes fugtige Revner; hist og her staaer en Pige paa en udhængende Altan og arbeider forgieves paa at fylde en Spand, som hun ved et langt Toug har hisset ned i Vandet. Jeg vandrer et Stykke langsmed den modsatte Bred, hvor en smal Gade følger Floden, gaaer derpaa over en af de smaa Broer tilbage til det Kvarteer, jeg kom fra, og staaer pludselig der, hvor jeg mindst af alle Steder ventede at være: i min egen Gade. For nu ikke atter at komme til at gaae en Time om i en Rundkreds, beslutter jeg at følge min Veiviser nøiagtig, og før jeg betræder en ny Gade, at søge den op paa Kortet, og med dette Forsæt gaaer jeg udad den modsatte Ende af Calle de la Montereria.

Neppe har jeg dreiet om Hiørnet, før jeg allerede hilses af et maurisk Mindesmærke. En høi, bruunrød, muret Dobbeltport, hvis hesteskoformede Bue hviler paa

lette, ranke Pilastre med mauriske Capitæler og Ornamenter, hæver sig alvorlig, krigersk imellem de fattige og ydmyge Huse, som omgive den. Det er en gammel Kæmpe fra den svundne Tid, som har taget Tieneste hos de Christne, for ei at forlade sin Fødeby; mørk og sørgende staaer han paa den samme Post, hvor han holdt Vagt i Granadas gyldne Dage, hans Pandser har faaet dybe Revner og Svalerne kline deres Reder til hans rustne Hielm; men han drømmer om den Tid, da Skioldene klang og Landserne splintredes omkring ham, og de lette Rør fløi susende fra Haand til Haand. Det er Puerta de Bib-Rambla, den Port, ad hvilken man fordum gik ind til hiin navnkundige Plads, hvor Maurerne holdt deres glimrende Ridderspil, Dystridt og Fester, Midtpunktet for Vaabenlegene, som for de blodige Partikampe, tidt besunget af de arabiske Digtere som et Samlingssted for de tappreste Krigere og de skiønneste Kvinder. Fra Porthvælvingen kan jeg overskue hele den langagtige, fiirkantede Plads, hvor Zegrier og Abencerrager fordum tumlede deres lette Gangere, imedens Zaïde og Zara, Daraja og Celinda, Sarracina og Jarafa og hundrede andre halv tilslørede Skiønheder, som nævnes i Sangene, stode paa Balkonerne rundtomkring for at see paa Legene, og det turbanklædte Folk trængtes og trykkedes i Sidegaderne og langsmed Husene, naar Muza, „Granadas Blomst og Ære", kom ned fra Alhambra med sine Venner for at bryde en Landse eller øve den Leeg med Stokke, der endnu den Dag i Dag under Navn af Dscherid kiendes blandt Araberne. Da lød det:

Bort, tilside! bort, tilside!
Frem den gieve Muza drager,
Høit i Spidsen af Qvadrillen,
For med Spyd og Rør at kaste.

Med ham følge, vidtberømte,
Tredive Abencerrager;
Himmelblaae, med Sølv udsyede,
Ere Riddernes Kaftaner.

Svanehvid er hver en Ganger,
Sort kun Halen er og Manken,
Paa de blanke, runde Skiolde
Valgsprog og Deviser stande.

Flyvende som Vinden over
Pladsen Vivarambla, lade
De paa hver Balkon tilbage
Tusind elskovssyge Damer.

Hist de fare, her de raabe,
Hist de dreie, her de standse,
Overalt man seer dem skierme
Sig for Stokkene i Farten.

Høit Trompeten høres skingre,
Pauken dem til Strid opflammer,
Klarinetterne begynde
Lydt at klinge op til Kampen.

Snelt Abencerrager fare
Frem og løfte Skiold paa Armen,
Nu de vende sig, nu kæmpe
Mod Zegrierne Mazarer.

Men Kong Chico, han, som veed at
Ufred vækkes let i Staden,
Rider paa sin brune Ganger
Med den sorte Man og Hale,

Svingende en Stav i Haanden,
Frem, for selv at ende Kampen;
Og han raaber: bort, tilside!
Og med Strenghed: bort nu Alle!

Alle Damer giør det samme
Og Balkonerne forlade,
Thi den samme Kamp der er i
Deres Siæle, som paa Pladsen.

Muza, som vel kiender Kongen,
Giennem Zacatinen jager,
Og de Andre af hans Skare
Flygte med ham til Alhambra.

Kongen lader flux dem fange,
Og han vogter fremfor Alle
Muza i Generalife,
For at gottes ved hans Angest.

Men den tredie Dag han naadig
Lader løs igien de Fangne,
Og al Vreden ender lystig
Med en Dands i Slottets Haller.

Dengang var Pladsen omgiven af regelmæssige eensfarvede Huse, med mauriske Buevinduer, som Jalousier skiulte; i Midten var der en noget sænket Arena, krandset af Træer, og for Enderne høie Springvande i Marmorskaaler. Men ti Aar efter Granadas Erobring befalede

„den katholske Dronning", at alle Buevinduer (Ajimeces) skulde forsvinde fra Byens Gader, og istedetfor de lette, ziirligt hvælvede Buer kom da de fiirkantede Vindueskarme, som endnu findes. Moderne Bygninger, høie og lave, hvide, graae og gule, omgive nu Torvet til alle Sider; den midterste Deel deraf er hævet nogle Trin over det øvrige og danner en ophøiet, regelmæssig, steensat Plan, og ved en besynderlig Ironi af Skiebnen er det Ruinerne af nogle efter Munkeforjagelsen nedrevne Klostergaarde, man for faa Aar siden har brugt til at fylde den mauriske Arena. Hvor de østerlandske Huse, med luftige Haller og marmordækkede Gaarde stode, reiste sig skumle Klostere med trange Celler; hvor mange af Klostrene stode, ere nu øde Tomter, og de øvrige vente halvforfaldne paa at Tiden skal styrte dem heelt i Gruus — og hvad skal da reise sig paa deres Grunde? I et Hiørne af Torvet ligger det statelige Raadhuus, los miradores kaldet, fordi Raadet fra dets Balkon seer paa de offentlige Fester og Optoge, naar Corpus Domini helligholdes, og høit oppe paa Façaden er „Constitutionsstenen" indmuret. Thi Pladsen er omdøbt og hedder nu Plaza de la Constitucion; det er kun i Folkets Mund og i de gamle Sange, at Navnet Bib-Rambla endnu lever.

Den stærke, hvælvede Port, hvorunder jeg staaer, har alt havt flere Navne siden hine berømmelige Tider, og intet af dem vidner i nogen særdeles Grad om Granadinernes milde Sæder eller Frygt for Loven. Først hed den nemlig „Knivporten" (puerta de los cuchillos), fordi Øvrigheden, naar et Mord var begaaet og Gierningsmanden greben, hængte hans Dolk op i den indre Port-

hvælving; mangen en omvendt Røver hængte vel ogsaa sit Vaaben ved Siden af de øvrige til Ære for „nuestra Señora de la Rosa“, hvis Billede endnu sees i et lille Capel i Muren, der efter Erobringen blev indviet til Guds Moders Ære. Nu hænger der vel ingen Dolke og Knive meer (dog bruges de vel ikke mindre); blodrøde Roser staae i en Skaal foran det hellige Billede, og en frodig Snylteplante har klynget sig til de rustne Søm: nu kaldes Porten P. de las Orejas eller Øreporten, og med dette Navn hænger det saaledes sammen. I Aaret 1621 efter Guds Byrd var den høimægtige Herre og Fyrste Philip den Fierde udraabt til Konge, og hans Thronbestigelse skulde ogsaa feires med Fester og Processioner i den troe Stad Granada. Loger og Gallerier bleve da byggede rundtomkring Torvet, for at Folket kunde see, alle Vinduer og Balkoner stode fulde af Herrer og Damer, og mange fornemme og rige Familier havde leiet sig Pladser paa de ophøiede Tribuner. Midt under Festen styrtede en saadan Tribune sammen, der var lænet op til „Knivporten“ og fuld af prægtigklædte Damer. Min Veiviser siger, at den var for svagt bygget til at bære de mange Tilskuere; jeg troer snarere, at den gamle, mauriske Port, harmfuld over at høre de Troendes Kampplads gienlyde af de Vantroes Jubelraab, har rørt sig i sine Grunde og stødt til det næsvise Brædeværk. Nok er det, det faldt sammen, og alle de, som stode derpaa, styrtede imellem hverandre; Nogle omkom, Andre bleve saarede, og det ikke blot ved Faldet. Thi under Paaskud af at hiælpe de klagende Señoras frem imellem Bielker og Bræder, benyttede „onde Mennesker“ sig af For-

virringen til at stiæle de Guldkiæder og Ringe, hvormed Damerne vare smykkede. Kunde de nu ikke i en Hast faae Ørenringene af, saa toge de Kniven frem, som altid sad løs i Beltet og skare Øret af; og saaledes mistede mange ædle Fruer og Frøkener paa en ynkelig Maade deres Øren. Men siden den Tid hedder Porten Puerta de las Orejas.

Som jeg lader mit Blik endnu engang glide henover det gamle Bib-Rambla og tænker paa, hvor ofte der vel i de lyse Nætter, naar Dagens Kampe vare tilende, har lydt Sang og Spil under Balkonerne — thi Maurerne vare ridderlige i al deres Færd, i Kamp, som i Elskov, trods nogen Christen — hvor ofte et Buevindue er bleven aabnet og hvide Hænder have draget Sløret tilside fra et deiligt Ansigt, for at lytte til Sangen: hører jeg Strængelyd bagved mig, og da jeg vender mig om, seer jeg to gamle, blinde Mænd, to spanske Folkesangere, der have stillet sig i Portalen og begyndt at klimpre paa Guitarren. Foran dem paa Jorden staae deres Hatte til Indsamling af milde Gaver, bagved, paa Steenbænken, sidder en lille, solbrændt Dreng, som følger dem igiennem Gaderne. Hurtig flokker sig en Mængde Tilhørere, Mænd, Kvinder og Børn omkring dem, thi Spanieren elsker Sang og Musik saa høit som Lyset og Luften; og nu begynde Troubadourerne at synge en Vexelsang om en Elskers Klage og hans troløse Elskerindes Svar. Det er ikke i Folkedialecten, de synge, men i reent Castiliansk, saa jeg forstaaer, om ikke hvert Ord, saa dog Meningen af hvert Vers; og Visen passer godt til min Stemning, jeg kommer til at tænke paa den smukke mauriske Romanze-

cyklus om Zaide og Zaida. Melodien er som alle de, jeg hidtil har hørt her i Andalusien, langsom og klagende, næsten sørgelig, Visen selv lader til at være uendelig, og da jeg har hørt henved en Snees Vers, og de Elskende endnu ikke have forligt sig, kaster jeg en Real i Sangerens Hat og gaaer min Vei, tværs over Torvet.

Jeg kommer ind i en lang, smal, men lys og luftig Gade, pyntelig brolagt med Steen-Mosaik, og forundret seer jeg mig om; jeg er nærved at troe, at jeg endnu ikke ret er ude af Drømmenes Verden. Thi de pragtfulde Boutiker paa Siderne, fulde af kostelige Silketøier og østerlandske Shawler, ere mauriske, runde Piller forbinde Vinduerne, og Buerne, som hvælve sig over dem, ere udtungede i fine Ornamenter og Arabesker. Jeg skynder mig at raadspørge mit Kort, og seer at jeg staaer i det nys opbyggede Alcaiceria, og imedens jeg langsomt vandrer opad den lige Gade, som det lader til Moro for Boutiksvendene og nogle Drenge, der vedholdende i Afstand følge mig med Raabet: Mosju! Fransjus! som om jeg virkelig var en Vantro, der havde vovet mig ind iblandt Prophetens Troende — læser jeg, hvad min vellærde Veiviser: Don Miguel Lafuente Alcántara fortæller om den mauriske Bazar. Efter en etymologisk Undersøgelse, der forklarer Alcaiceria ved Casa del César, og fører dets Oprindelse tilbage til den Tid, da Romerne havde Besiddelser i Afrika, bliver han saaledes ved: „Maurerne i Granada, som arvede deres afrikanske Stammefædres Skikke, byggede sig ogsaa et Alcaiceria, et eget lille Kvarteer, lukket med flere Porte og dannet af saa snevre og krumme Gader, at det lignede en Labyrint; og der solgte de Silke-

varer, Tæpper og kostbare vævede Tøier. Efter Granadas Erobring vedbleve Silkekræmmerne at handle i de arabiske Boutiker, der havde den samme Form, som la Alcaiceria i Fez. Men den nærværende Slægt, som er dømt til at see mangfoldige af de Mindesmærker, der ere bevarede igiennem Aarhundreder, lægges øde, har ogsaa bivaanet den forfærdelige Catastrofe, da næsten hele la Alcaiceria med alle dets Rigdomme gik tilgrunde." Og nu fortæller han vidtløftig, hvorledes der den 20de Juli 1843 Klokken to om Morgenen udbrød en Ildløs midt i Bazaren, hvorledes nogle Soldater, „der tilbragte Nattens fredelige Timer med at spille Guitar", først saae Røgstøtten stige i Veiret, hvorledes Brandraabet lød i Byens Gader og Alhambras Taarnklokker kimede; han fortæller, hvordan de uforfærdede Brandfolk styrtede sig ind i Luerne, „der lignede Helvede", hvordan det endelig lykkedes dem efter sex Timers fortvivlede Anstrængelse at slukke Ilden, da den havde fortæret næsten alle Boutikerne, og hvordan den næste Dag „Sorgen stod malet i de gode Granadineres Ansigter". Efter denne „fyrgterlige Ildebrand", der var sørgelig nok, forsaavidt som ved den mange ældgamle mauriske Bygninger bleve tilintetgiorte, byggede man den nye Bazar, i hvis Gader jeg nu vandrer.

Jeg følger et af de snevre Stræder, der snoe sig tilvenstre, og da jeg kommer ud deraf, staaer jeg med eet under Murene af Granadas mægtige Domkirke: Santa Maria de la Encarnacion. Forgieves forsøger jeg imidlertid, ved at gaae rundt om Kirkens mange Capeller og Udbygninger, at faae et heelt Billede af den vældige Masse, hvorfra et enkelt, halv fuldendt Taarn rager iveiret:

den ligger indeklemt imellem Husene, saa jeg ingenstedsfra kan see den i dens Heelhed; kun den prægtige Façade med tre høie Porte, der hæver sig i aftagende Brede, smykket med kolossale Statuer og Medailloner, kan jeg nogenlunde overskue. Jeg sætter mig paa Tærskelen af et Huus ligeoverfor Indgangen, og imens jeg læser om, hvordan Ferdinand og Isabella, da de paa selve Granadas Erobringsdag, den 2den Januar 1492, havde ladet læse Messe i den mauriske Moskee, derefter grundede Cathedralen; hvordan dens Bygning blev begyndt 1529 af den berømte Architekt Diego de Siloe, og først endt hundrede Aar derefter: begynde Klokkerne at ringe over mit Hoved, Døren aabnes, og et Liigtog stiger langsomt nedad Marmortrapperne og vandrer forbi mig. Foran gaae Præster og Chordrenge med Røgelsekar, derpaa kommer Liget selv, hvilende i en aaben Kiste med et Klæde over, og baaret paa Skulderen af sex Mænd i Uniform, siden hele Følget i en lang Række; sidst gaaer et Chor af Musikanter, blæsende en Sørgemarsch. Paa mit Spørgsmaal faaer jeg at vide, at det er en høi Officeer, der bliver begravet; der er først læst Dødningemesser over ham i Cathedralen, og nu skal han bisættes i en lille Kirke, der ligger indenfor Alhambras Fæstningsmure. I den store Kirke selv, hvori jeg træder ind, er tomt, næsten Alle have forladt den, for at følge Processionen; hist og her knæler en fattig Kone foran et af de mange Altere i Sideskibene, som det synes, hensunken i en inderlig Bøn; en gammel Mand er faldet i Søvn under den lange Messe og sidder endnu paa Trinene til et Capel, lænet op til Gitteret, med Hænderne foldede og Hovedet sunket ned paa Brystet;

en Chordreng gaaer omkring og slukker sparsommelig alle de Voxlys, der have brændt til Ære for den Afdøde. Skiøndt det er lys Dag udenfor, falder der kun et dæmrende Skiær ind igiennem de fem mægtige Skibes Piller, og svarer til den øde Stilhed, hvori mine Skridt over Steengulvet gienlyde fra de høie Vægge. Mig vil ikke denne forladte Tomhed hiælpe til at løfte Siælen op over Jorden; jeg føler mig fremmed her, ligesom i Malagas Kirke, underlig tilmode, som om en Brøde tyngede paa mit Sind; maaskee kommer det af, at jeg endnu ikke er vant til at gaae ind i Guds Huus for at see mig om, men kun for at bede.

Som jeg staaer stille og betragter det prægtige, med broget Marmor indlagte, forgyldte og blomstersmykkede Høialter, kommer Chordrengen hen til mig og spørger, om jeg vil see la Capilla real. Jeg følger ham igiennem en Sidedør ud i en hvælvet Vestibule, hvor et konstig udarbeidet Jerngitter skiller „det kongelige Capel" fra den øvrige Deel af Kirken. Han aabner det, jeg træder ind og staaer nu over de tause, mørke Hvælvinger, hvor Ferdinand og Isabella have fundet Hvile efter deres travle Liv, i det pragtfulde gothiske Capel, som grundet af dem, er indviet til deres Minde. Ranke Søilegrupper hæve sig i Hiørnerne og strække sig fra Capitælerne som Grene hen under Loftets Buer, efterlignende Palmer; det er en Bygningsstiil, som Korsfarerne have bragt med sig fra det hellige Land, og hvilken kunde vel mere passende anvendes paa det Sted, hvor „de hellige katholske Konger" skulle hvile i Fred indtil Dommedags-Basunen lyder? Midt paa Gulvet staaer den pragtfulde Kiste, af hvidt Alabast, som

Carl den Femte lod forfærdige til sine Forfædres Ære. Den er rundtom smykket med Billedhuggerarbeide, Engle, Blomsterkrandse, Trophæer og Vaaben; og paa Laaget ligger Kongen og hans Dronning udhugne i hvidt Marmor, med Hænderne foldede paa Brystet og Dødens Ro i deres Ansigt. Chordrengen korser sig og neier, idet han gaaer forbi de fyrstelige Grave, og som for at opfordre mig til at giøre det samme, siger han, pegende paa Isabella: „Det er en Helgen, Señor, som ligger der". Forbi en anden Alabastkiste ved Siden af, med Philip den Smukkes og hans Dronning Johannas Billeder, fører Drengen mig hen til Alteret, for at vise mig det, der efter hans Sigende er det Smukkeste af det Altsammen, tvende Basreliefs, som forestille, det ene, hvorledes Ferdinand og Isabella holde deres Indtog i Granada, omgivne af Hoffolk, Krigere og Damer; det andet, hvorlunde Munkene ere ifærd med efter Erobringen at døbe en stor Flok af de Overvundne. De stakkels Maurere! Ikke nøiede med at dræbe dem selv i levende Live, have de christne Forfølgere udstrakt deres Had ogsaa til Billederne; paa det ene Basrelief er Hovedet hugget af alle de Figurer, som forestille Maurerne, og Munkene døbe lutter hovedløse Kroppe. Chordrengen, som jeg spørger om naar denne Overlast er skeet, mener imidlertid, at det altid har været saadan, og at Figurerne uden Hoved ere Billederne af de Morer, sam faldt i Slaget ved Granada. Jeg lader mig nøie med denne Forklaring, og han følger mig nu ud af Capellet igien, ind i et dertil stødende Sacristie, hvor han aabner et Skab og udtager „los mejores curiosidades de la catedral". Det er først en kostbar Messebog, ziirlig

skreven og prydet med mange Billeder, i hvilken den fromme Dronning Isabella selv har læst sine Bønner, dernæst de Faner, som de seierrige Christne første Gang svang fra Alhambras Tinder, og endelig den katholske Konges Krone, Scepter og Sværd. Baade Kronen, som jeg til Chordrengens Forskrækkelse sætter paa mit kiætterske Hoved, og Scepteret ere sikkert nok smedede før Amerikas Opdagelse, thi de ere yderlig simple, af forgyldt Sølv og uden Ædelstene, og da først Columbus havde fundet Veien til den nye Verden, blev der snart saa godt Kiøb paa Guldet, at Spaniens Konge vel maa have faaet sig en Guldkrone. Fornøiet over den Sølvskilling, jeg giver ham, følger Drengen mig heelt ud paa Gaden og fortæller mig endnu til Afsked med en øvet Cicerones flydende Tunge, følgende lille Historie. „Hvor nu Capilla real og el Sagrario ere, stod fordum den største mauriske Moskee, i hvilken Hedningerne læste Messe førend den katholske Konge erobrede Granada. Dengang var der en tapper Mand iblandt de Christne, som hed Don Hernan Perez de Pulgar, og som ligger begravet i den snevre, lille Gang, vi nylig gik igiennem. Han indgik et Væddemaal med en af sine Venner, at han skulde komme ind i Granada førend Kong Ferdinand, og ud igien, uden at Nogen mærkede det. Og da det blev Nat, gik han ud i Floden Darro og blev ved at gaae langsmed Bredden, indtil han kom til Murene; derpaa svømmede han igiennem Canalen heelt ind i Byen, og da han kom forbi den store Moskee, tog han et Papiir, hvorpaa Ave Maria og Paternoster var skrevet, stak sin Dolk igiennem det og huggede det fast i Døren til Moskeen. Da han havde giort det, svømmede han tilbage igien, og

Maurerne mærkede ikke, at han havde været der, før den næste Morgen, da de kom og vilde gaae i Kirke. Det var en rigtig spansk Ridder; ikke sandt, Señor? spørger Drengen, og hans sorte Øine stirre saa kiekt paa mig, at jeg tør vædde ti mod een, han har mere Lyst til at svinge en Sabel, end et Røgelsekar.

Jeg vandrer videre langsmed Cathedralens Ydersìde og kommer forbi det egentlige Raadhuus (casa de ayuntamiento), hvor det store mauriske Læresæde var i Granadas Velmagtsdage; her havde det berømte Alkoran-Akademie sine Høresale, i hvilke først og fremmest Prophetens Lære blev foredraget, men foruden den ogsaa Mathematik, Rhetorik, Poesie, Medicin, Jurisprudents og Historie; thi i alle Videnskaber og Konster vare Maurerne den Tid udmærkede, og mange Lærde og Digtere udgik fra denne Høiskole. Nu er Huset ombygget og ikke til at kiende; over Trappen hænger et Billede af Jomfru Maria og et Brev, som skienker den Troende Aflad, der bøier sig for Himmeldronningen, naar han gaaer forbi; og underneden er paa en sort Marmortavle at læse, hvorlunde, Aar efter Guds Byrd 1729, dette Huus blev ombygget og forbedret, det vil sige, afført Kaftan og Turban, og iklædt Kiole og Paryk. — Maaskee er det en af de vise Lærere ved hiin berømmelige Skole, maaskee en i fremfarne Tider yndet Digter, der har laant den lille Gade, jeg nu vandrer igiennem, sit Navn, eller maaskee har en mægtig maurisk Høvdingeslægt i den havt sine Huse, jeg veed det ikke, og underligt nok, min kloge Veiviser veed det ikke heller; men paa Hiørnet staaer endnu med store Bogstaver: Calle de Aben Hamar. Den leder mig ind i Zacatinen,

en lang, lige Gade, som fordum var Granadas egentlige Bazar og er det den Dag i Dag. Boutiker af alle Slags, med Bøger, Billeder, Klæder, Galanterievarer, Uhre o. s. v. indtage det nederste Stokværk af Husene, der her hverken ere gammel- eller nymauriske, men slet og ret see ud som alle andre Huse i Byen, graae eller hvide, med lange Balkoner, smykkede med allehaande Blomster, og med Bastmaatter eller Soltæpper for Vinduerne. Der er ikke mange Folk paa Gaden, og de, jeg møder, høre meest til den fattige Classe: Tienestepiger med Kurve paa Armen og den sorte Mantille eller ogsaa blot et Silketørklæde flagrende løst om Hovedet; Bønder med korte hvide Beenklæder, der neppe bedække de nøgne, brune Been til Knæet, med den luvslidte Fløielstrøie hængende paa Armen og en Straahat eller den sorte Sombrero paa Hovedet, Aguadorer med eller uden Æsel, Frugtsælgere og Fiskehandlere. Nu og da lister en tyk Præst i sorte Klæder og med den storskyggede Hat paa Hovedet sig frem langsmed Husene, eller en Student, halv Patriot, med den andalusiske Lædertrøie, halv Majo, med stribede Sommerbeenklæder og Stropper under Støvlerne, gaaer med sine Bøger og sin Skrivemappe under Armen midt ad Gaden, nynnende en Vise og nikkende bekiendt til en og anden af de sortøiede Piger, som smutte ham forbi. Men den egentlige beau monde holder sig inde i Husene; thi Solen staaer allerede høit paa Himlen, og skiøndt Varmen ikke er saa trykkende som i Malaga, takket være de friske Biergvinde, der nu og da vifte fra Sierra nevada, er det dog ganske luunt i de snevre Gader.

Jeg følger Zacatinen indtil det Torv, der omtrent er Midtpunktet i Byen: la Plaza nueva. Her er et Slags Frugtmarked; Æsler og Muuldyr, læssede med allehaande Grøntsager, Kaal, Bønner, Salat, Gulerødder, Rødbeder, eller med Meloner, Viindruer og Figener staae halvsovende i Solen; langsmed Husene i Skyggen ligge deres Herrer, Bønder og Urtegaardsmænd fra Vegaen, ryge Cigarer og tale med hverandre; hist og her sidder en mørkebruun Gitana paa Hug foran et stort Kurvelaag fuldt af Chumbos; paa Hiørnet af Zacatinen har en gammel Kiærling opslaaet sin Boutik, ved Siden af hende staaer en Jernpande med Gløder, og over Ilden ligge store, gule Maisax for at ristes. Hvorfor Pladsen hedder den nye, veed jeg ikke; thi den er gammel nok. I Maurernes Tider blev der holdt Turneringer, Stokkelege, Tyrefægtninger og Ringspil her, saavelsom paa Bib-Rambla; der var Plads baade for de Legende og for en talløs Skare Tilskuere, og det uagtet hele det store Torv i Grunden ikke er andet, end en vældig Bro, der er slaaet over Darrofloden, som forsvinder under Jorden bagved Zacatinen, hvor Plaza nueva begynder, og kommer frem igien for Dagens Lys, hvor den holder op. Det er kun ved disse to Grændser, hvor Floden bliver borte og kommer tilsyne, at man aner Sammenhængen og seer de mægtige murede Buer, paa hvilke hele Torvet med Steenbro og Huse hviler, og som efter deres Form at dømme ere ældre end baade Maurere og Gother, et Kæmpeværk fra Romernes Tider. Dernedenunder i Mørket flyder Darrofloden rolig og ydmyg, kun sagte brummende, de to Trediedele af Aaret, men imod Vinterens Slutning og om Foraaret, naar Sneen smelter

paa de omliggende Bierge, bliver den vild, styrter afsted med rivende Fart, tordner og larmer under Hvælvingerne, og svulmer stundom saa høit, at den oversvømmer Torvet og de nærliggende Gader og vil sprænge Buerne. Men de ligge som Jernbaand om den urolige Flod, alt hvad den bruser og brøler, rokkes de ikke; og altid ender Kampen med at Darro bliver træt henad Sommeren, lader sine stærke Arme synke udmattede ned og lægger sig rolig til Hvile i sin Flodseng, for at samle Kræfter til den næste Dyst. Engang vil vel Broen blive sprængt og Buerne styrte sammen, thi selv et opus Romanum er jo ikke evigt. — Iblandt de Huse, der omgive Torvet, rager la Cancilleria eller Palacio de la Audiencia, som Philip den Anden har bygget, stolt iveiret, med sine tre Porte, Jaspissøiler og syv Balkoner, sin fiirkantede Gaard med Springvand og Arkader, og sine allegoriske Statuer; som en Grande seer det stivt og fornemt ned paa alle de tarvelige Smaahuse, der ligge ved Siden af det; men jeg iler forbi, for at opsøge flere mauriske Levninger.

Igiennem den lange Calle de Elvira kommer jeg til Resterne af Granadas stærke Mure, der begynde med Puerta de Elvira, den gamle Port: Bib-Elveira, som fik sit Navn fordi den skuer ud imod Biergkiæden Jebel-Elveira. Den ligger imod Nord, og ad den droge mangen en Gang de mauriske Konger ud, for pludselig, naar Egnen rundtomkring var tryg og ikke ventede Fienden, at kaste sig over en eller anden By og plyndre de spanske Grændselande; ad denne Port drog Boabdil el Chico ud til Slaget ved Lucena, hvor alle hans bedste Krigere faldt og han selv blev fanget, her mødte ham det første onde Varsel,

thi da han paa sin hvide Hest sprængte udaf Byen, brækkede han Odden af sin lange Landse imod Porthvælvingen. Nu staaer den gamle Bib-Elveira ligesom Porten ved Bib-Rambla, revnet og begroet med Græs og Ukrud, seer sørgende udover Vegaen til de fierne Bierge, og venter forgieves igien at høre Cymbelernes Lyd og see de turbanklædte Skarer paa lette Gangere flyve hiem over Sletten. Ad en snever Gade, som løber opad i jevn Skraaning, følger jeg den gamle, bruunrøde Muur, den eneste Levning af hine vældige Fæstningsværker, som i det femtende Aarhundrede omgave Granada og vare forsvarede af 1030 stærke Taarne. Forbi Puerta Monaita eller Faneporten, hvorfra Maurerkongen lod Halvmaane-Banneret vaie, naar Krigerne skulde kaldes sammen, stiger jeg, bestandig høiere, langsmed Muren, indtil den endelig hører op, og jeg staaer ved Overgangen til den ældste Deel af Byen, Albaicin, der hvor Granadas anden Fæstning truende kneisede ligeoverfor Alhambra, som skulde være dens Broder, men tidt var den en bittrere Modstander, end de christne Skarer, der vare leirede paa Sletten. Thi da det led mod Granadas sidste Dage, og Fader og Søn kæmpede mod hinanden, havde hver af dem sin Fæstning inde og Byen var skilt i tvende Halvdele. Alhambra staaer endnu, men af dens Rival har kun en enkelt Muur, med Fundamenter af Taarne, overlevet Ødelæggelsen og skuer mørkt og sørgelig ned paa Byen og Vegaen; og hvor Borgen Hinznarroman hævede sine Tinder, vandrer nu Urtegaardsmanden i sin frugtbare Have, beskærer Viinstokkene om Foraaret, og plukker i Høst de modne Druer. Stundom finder han i Jorden en rusten Piilspids eller den

halvfortærede Klinge af et Sværd, en sielden Gang vel ogsaa en lille arabisk Guldmynt; da mindes han de gamle Sagn om skiulte Skatte fra Maurernes Tider, han giennemroder Jorden paalangs og paatværs omkring Rankerne, men alt hvad han høster for sin Møie, er kun en større Rigdom af gyldne Druer.

Igiennem flere smaa Gyder, den ene snevrere end den anden, stiger jeg, bestandig opad, indtil jeg naaer en aaben Plads foran en lille Kirke, og staaer i Midten af Albaicin. Foran mig skraaner den lavere liggende By, med sine hvide, uregelmæssige Huse ned imod Darroflodens Dal; ved min ene Side rage Fundamenterne af en maurisk Bygning op af en Gruusbanke, ved den anden staaer en muret Brønd eller Cisterne, med et hvælvet Tag over, ligeledes en Levning fra hine Tider. Vandet rinder endnu klart og dybt dernede, og to fattige Koner staae ved Randen og lade en Spand gaae ned forat fylde deres Leerkrukker. Albaicin var i Granadas Velmagtsdage et rigt og mægtigt Kvarteer af Byen; det talte meer end ti tusinde Beboere indenfor sin Muur, dets Huse vare luftige og lette, prydede med allehaande Arabesker og Ornamenter, omgivne af Haver med Kilder og Springvande. En Green af den berømte Kilde la Fuente de Alfacar, var ledet op paa Høiderne; dens Vande fordeelte sig i de mauriske Aljibes eller Cisterner, som endnu findes, og i de private Huse, de strømmede forfriskende udover Haver og Viingaarde. Og midt imellem disse Haver og Huse kneisede en af Granadas prægtigste Moskeer, med sine ranke Minareter, hvorpaa Halvmaanen blinkede. Indbyggerne, der vare indvandrede efter den lille By Balzás Erobring af de Christne, kappedes med

de oprindelige Granadiner i Kraft og Mod. Naar Krigsfanen vaiede og Folket kaldtes til Vaaben, vare Beboerne af Albaicin altid de første, der mødte væbnede paa den store Plads (la plaza larga), som de vare de sidste, der efter Kampen stak deres Cimitarra i Skeden. Nu er al Herligheden forsvunden, paa Vandet fra Alfacarkilden nær, som endnu risler i de dybe Brønde; Albaicin ligner meer en Bunke Ruiner, end en Deel af en bebygget Stad; fattige Folk og Zigeunere boe i de mauriske Ridderes Huse; hvor fordum turbanklædte, skæggede Mænd vandrede under Pillerne, der sidde nu brune, sortøiede Kvinder og spinde paa Haandteen, et Mariabillede hænger over den lave Dør, og under det synger en Knøs til Guitarren om den slagne Maurerkonges Flugt og de Christnes Seier; men de faa Levninger, som endnu ere tilbage, tale dog om fremfarne Tiders Rigdom og Vælde.

Som jeg langsomt gaaer hen igiennem en forfalden Gade, imellem smaa, usle, synkefærdige Steenhytter, udenfor hvilke skidne, heelt nøgne Børn vælte sig i Gruset imellem nogle sorte Sviin, som ere Forældrenes Rigdom og Børnenes Legetøi, kommer jeg forbi en aaben Port til et noget større Huus, bagved hvilket der ligger en Have. Jeg seer et Glimt af gammel Bygningsstiil og bliver staaende for at see indad Porten; da kommer Eiermanden, der er bleven mig vaer, ud paa Gaden og spørger venlig, om jeg maaskee har Lyst til at see hans Huus, som „alle Fremmede besøge, der komme til Granada“. Jeg følger ham igiennem Porten ind i en langagtig fiirkantet Gaard, og troer mig igien for et Øieblik henflyttet i en anden Tid. Thi rundtom Gaarden løber en dækket Gang, der

hviler paa smaa, fine Marmorpiller, forbundne ved den arabiske Bue; i Midten er et stort Marmorbassin, fuldt af det klareste Vand, og over Stuedøren snoer sig, vel overkalket, men dog endnu synlig, en Krands af Ornamenter, der forbinde sig med hinanden i konstige Slyngninger som Blomster og Blade. Igiennem et Par smaa, tarvelige Stuer fører Manden mig ind i en større, som er Oplagsstedet for hans Frugter og den nylig høstede tyrkiske Hvede, og hvor der fra et enkelt, velbevaret maurisk Buevindue er en deilig Udsigt eller Nedsigt over Havens Skraaning til en Deel af den nedenunder liggende By. Han fortæller mig imidlertid, at han er Gartner, spørger, om jeg har Lyst til at smage hans Viindruer og fører mig ad en anden Vei ud i Haven. Der sidder, under en Veranda, dannet af Grene og dækket med Ranker, en gammel Kone, som jeg siden mærker er baade døv og blind, det er Gartnerens Moder; ved Siden af hende spinder hans middaldrende, endnu ret smukke Kone paa Haandteen, og en ung Pige, formodentlig hans Datter, fyldig og stærkt bygget, med et veldannet, solbrændt Ansigt, hvorover det kastaniebrune Haar slynger sig i en tyk Fletning, sidder paa en Skammel hos Moderen og syer ivrig paa et brandguult Skiørt, uden engang at løfte sine Øine fra Arbeidet. En flettet Rørstol bliver sat frem for mig, og snart bringer Gartneren mig en lille Kurv fuld af store, langagtig spidse, grønne Druer, som han kalder Corazon de Cabra (Gedehierte), og forsikkrer mig, ikke findes bedre i hele Granada.

Mens jeg hviler mig i Skyggen og spiser af de kølige Frugter, bliver jeg en lille Pige vaer, der staaer i nogen

Frastand, ligesom bange for at nærme sig. Da jeg spørger om, hvem hun er, siger Gartneren: „Det er min yngste lille Datter, hun er otte Aar gammel; Juanita! kom herhen og hils paa den fremmede Señor!“ Langsomt kommer Barnet nærmere, og lader de store sorte Øine nysgierrig hvile paa mig, der falder i Forundring over hendes Skiønhed. Om et fiint, blegt Ansigt, med den sydlandske giennemsigtige Olivenfarve, med en lige Næse og lille Mund hænge de tykke Lokker ned som sorte Drueklaser; hendes nøgne Fod og Been er yndig dannet, i de smaa Hænder holder hun en Busk røde Negliker. Som hun er ganske nær, springer hun med eet, let som en Hind, hen til Moderen, sætter sig paa hendes Skiød og begynder at stikke den ene Neglike efter den anden ind i hendes Haar; og hun giør det med en saa naturlig Ynde, en saa henrivende barnlig Glæde, som jeg aldrig før har seet Mage til. „Hvor hun er smuk!“ siger jeg til Faderen; og han smiler veltilfreds, nikker med Hovedet og svarer: „Ja hun er ikke ilde, min lille Juanita! For to Aar siden kom der engang en riig engelsk Dame herind, ligesom De, for at see paa Huset og spise Druer. Da var Juanita endnu kiønnere, og Inglesen vilde endelig kiøbe hende af mig og føre hende med sig. De kan vide, hun bød mig fem hundrede Duros for hende, men“, tilføier den simple Mand, paa engang kiærlig og stolt, idet han seer paa sin Datter, „meget fattig skulde jeg blive, før jeg vilde sælge min Siæls Barn“. Jeg er nærved at skamme mig paa Engelænderindens Vegne og skynder mig at fortælle, at jeg ikke er nogen Ingles, men fra et andet Land høit imod Norden, der hedder Dinamarca, og som han vel neppe har hørt

om. Men høilig overrasket bliver jeg ved at erfare, at han ikke alene kiender mit Fødeland af Navn, men at han endog har en gammel Arbeidsmand i sin Tieneste, som i sin Ungdom har været med Spanierne i Danmark. Den Gamle bliver hentet, det er en lille, graahaaret Mand, som med begge Hænderne i Lommen, og en bruun Nathue trukket ned over Ørene, med veltilfreds og vigtig Mine bekræfter sin Husbonds Ord. „Si Señor! jeg har været i Dinamarca for mange Aar siden, da jeg var ung; jeg har været i en By, som hed Col (Kolding) og i en, som hed Borgo (Nyborg), og i en anden, som var meget stor. Det var muy galantes hombres, disse Dinamarquezes; det var smukke Folk og vi levede meget godt hos dem. Jeg fik min første Kone i det Land — una muy buena muger — men hun døde paa Veien hiem, thi vi døiede meget Ondt i den Krig; si Señor“. Det er omtrent Alt, hvad han veed at fortælle om sit Ophold i Danmark; han tilføier, at der var mange danske Fruentimmer, som fulgte hiem med dem, og at der vist lever nogle af dem endnu, men hvor, det kan han ikke sige; i Granada mener han dog, er ingen. Jeg giver ham nogle Penge, at han kan giøre sig en glad Aften til Erindring om den første Danske, han har seet siden den Tid, han ønsker mig med mange Taksigelser en lykkelig Reise, og siger endnu for at smigre mig: „Det er et smukt Land Dinamarca, et meget smukt Land, næsten ligesaa smukt som Granada“; derpaa gaaer han igien til sit Arbeide.

Jeg siger Farvel til Gartneren, som, underligt nok, ikke vil have Penge for sine Druer, til hans Kone og den lille Juanita, lover at komme igien før jeg reiser, og gaaer

nedad Gaden, tænkende paa det smukke, venlige Reiseminde, som et heldigt Tilfælde har lagt paa min Vei. Jeg er nærved at være gladere over det, end over Alt, hvad jeg ellers har seet idag, blot fordi det er Hændelsen og ikke min lærde Veiviser, der har ført mig til Gartnerhuset, og fordi den lille Viinhave med sin grønne Veranda og sit deilige Barn, kun staaer optegnet i min Erindring og ikke i el libro del viajero. Paa Veien, som jeg følger, ned igien imod Puerta Elvira, kommer jeg forbi flere Huse, hvor en Dør, et Vindue, en hvælvet Bue med Ornamenter, en Pille, et Marmortrin minde om de svundne Tider; nu og da vel ogsaa forbi et enkelt, bedre bevaret maurisk Huus, som næsten ikke er forstyrret af Menneskene, men hvorpaa Tiden alene har lagt sin tunge Haand. Jeg gaaer ind i et af disse Huse, og igiennem en snever Gang og en nedstigende Steentrappe, kommer jeg til et hvælvet Rum under Jorden, hvor fordum et af de offentlige Bade har været. I Midten staaer endnu det store Bassin eller Badekar af Granit, fyldt med grønligt, stillestaaende Vand, og omgivet af lette, arabiske Søiler, som dog nu ere forvittrede, halv sunkne under Loftets Vægt, halv skiulte af Gruus og Steen, der har høinet Gulvet. Et sparsomt Lys falder ind igiennem en Aabning i den fugtige Væg, og som om alt Levende vil flygte fra den skumle Hvælving, rækker en eensom Slyngplante, hvis Lod det er bleven at skyde frem af Gruset, sit Hoved udaf Aabningen, blomstrer og dufter derudenfor, men skyder ikke et Blad inde i Mørket.

Nede ved Puerta Elvira falder det mig ind, at jeg, endnu før jeg gaaer hiem, kan besøge et af de største, nu

ophævede Klostere: La Cartuja, som ikke ligger langt udenfor Byen. Over den store, med Blomster og Træ-plantninger dækkede Plaza del Triunfo, vandrer jeg ad en støvet, lidt opad gaaende Vei udenfor Byen og naaer snart de Mure, som endnu begrændse en Deel af det forrige Klosters Grunde og Marker. Igiennem en stor Port i den halv forfaldne Muur, træder jeg ind i en vidtstrakt, fiirkantet, brolagt Gaard, plantet med allehaande Træer, Valdnødder, Oranger og Citroner; men Græs og Ukrud groer imellem Stenene, og paa Træerne, som have faaet Lov at voxe vildt, hænger der ingen Frugter. Paa begge Sider af Gaarden ligge store Bygninger, som i sin Tid tiente til Magaziner for det rige Kloster og siden til Stalde for Franskmændene, da de holdt Granada besat, og General Sebastiani havde sit Hovedqvarteer i La Cartuja. Nu ere Loer og Lader tomme, Porte og Lemme staae vidt aabne og Taget er giennembrudt paa mange Steder; thi Regieringen eller Dronningen, som eier det ophævede Kloster, lader dette ligesom alle andre offentlige Bygninger forfalde. Midt for Gaarden ligger Kirken, den er stor og smuk og høie Marmortrapper føre fra begge Sider op til Indgangen. Fra Trappen kan jeg oversee en stor Deel af alle de Marker, Enge og Haver, som det fordum saa rige Kloster havde i Eie, og som endnu vandes og frugtbargiøres af Canaler fra Kilden Alfacar. Thi her laae i gamle Dage Ainadamars vellystige Haver, hvor de rige Maurere havde deres Lystteder, og i hvis Lunde de tilbragte deres Azir eller de tre Foraarsmaaneder. Paa en af Markerne findes Ruiner og Fundamenter af et prægtigt, muret Bassin, som ligeledes fyldtes fra Alfacarkilden, og

deels tiente til at svømme i, deels til Forlystelse for de mauriske Fyrster, naar de vilde holde Fester tilsøes i Gondoler og Baade.

Endnu paa Maurernes Tid blev Klosteret grundet for Munke af S. Brunos Orden, og det af den berømte Feltherre Gonsalvo de Cordova, til Erindring om, at han netop paa dette Sted var bleven vidunderlig frelst fra Død eller Fangenskab i en Kamp med Granadinerne. Og over Indgangen til Kirken seer jeg endnu, da jeg løfter mit Øie, den hellige Brunos Billede, fortræffelig udført i hvidt Marmor af Risueño, en bekiendt spansk Billedhugger og Maler fra Begyndelsen af forrige Aarhundrede. Med skarpe og lidende, men smukke, fromme Træk staaer det ophævede Klosters forladte Helgen, og vender som i Begeistring Blikket imod Himlen, den høire Fod er stillet frem som til Gang, som vilde han forlade de øde Steder, Munkekiortelen falder i vide Folder ned om det udtærede Legeme og i Haanden holder han Bibelen. Inde i Kirken, som nu er en Sognekirke, hvor der to Gange om Ugen læses Messe, findes endnu mange Rester af den fordums Rigdom; Forgyldning, indlagt Arbeide, Marmor og Porphyr straaler i alle Farver fra Væggene; men det Bedste, Malerierne, hvoriblandt en Murillo, er borte. Igiennem en Sidedør — thi alle Døre staae aabne her, der er Intet meer at røve — kommer jeg fra Kirken ind i den egentlige Klosterbygning. Alene, uden at møde et Menneske, vandrer jeg fra Gang til Gang, fra Sal til Sal, forbi Rækker af lukkede Døre, som føre ind til Cellerne. Hist og her staae endnu latinske Bønner og Bibelsprog malede over Dørene og paa de hvide Vægge; i Salene, hvor

mine Trin paa Muursteensgulvet give Gienlyd imod hvælvede Lofter, sige de store Nagler og afblegede Pletter paa Væggene mig, hvor Malerierne have hængt; i den store, tomme Spisesal hænger der endnu et mægtigt, bruunt Trækors høit oppe paa Endevæggen, ligefor den Dør jeg træder indad. Jeg gaaer over Gulvet for at see Klosterlivets levnede Reliquie nærved, men bliver med Forundring vaer, at hvad jeg antog for at være virkeligt Træ, kun er malet, men med et saa ypperligt Perspectiv, en saa rigtig Fordeling af Lys og Skygge, at Illusionen er fuldkommen skuffende og, som min Veiviser i sin Beundring siger, selv de vilde Fugle komme flyvende ind, for at hvile sig paa Korsets Træ. En gammel Munk har udført baade dette og en Altervæg i et lille Capel, hvis malede Piller ligeledes paa det meest skuffende efterligne Steen.

Jeg forlader Refectoriet og gaaer tilbage igiennem en af de lange Gange, for igien at komme ud i Gaarden; da kommer jeg paa Veien forbi en Dør, der staaer aaben, jeg kiger ind og seer et lille, snevert, men lyst og venligt Kammer, hvor en Seng, en Stol og et Bord med et Helgenbillede over er hele det tarvelige Bohave. En ung Kone gaaer op og ned ad Gulvet med et lille Barn paa Armen, og deraf kan jeg da vide, om jeg ikke vidste det før, at Munkene ere flyttede og nye Leiere dragne ind. „Er det dig José“? siger hun, uden engang at see til Døren, saa vis er hun paa, at Ingen uden hendes Mand vil afbryde Klostergangens dybe Eensomhed; „hvoraf kommer det, at du er saa tidlig færdig med dit Arbeide idag“? Da hun intet Svar faaer, vender hun sig om, og forbauset over at see mig, bliver hun staaende stille midt paa Gulvet

uden at mæle et Ord. Jeg træder nærmere og beder, om jeg maa see Leiligheden. „Ja vær saa god," svarer hun da, „sirvase Usted! der er ikke meget at see". Og dermed lukker hun Døren op til et andet lille Værelse, med fire nøgne Vægge og et Steengulv, og følger forundret efter mig derind; hun kan vist aldeles ikke begribe, hvad jeg egentlig søger. Fra det andet Værelse gaaer der en Dør ud til en lille Have, som har været den Klosterbroders Eiendom, der boede i de tvende Celler, og som ved mandshøie Mure paa alle Sider er skilt fra de tilstødende Haver. En saadan Bolig og en saadan Plet Jord havde hver Munk, der levede og arbeidede han i fredelig Ro, og kunde vistnok være saa lykkelig som Nogen, om han havde Hvile og Ro i sin Siæl. Hvor er der venligt og stille i den lille, solklare Have! Viinranker og tæt Vedbend skiule Muren, omkring Huusdøren slynger sig en Convolvolus med store røde og hvide Blomster, og et Par Figentræer ere saa fulde af Frugter, at de endog ville dele med Haven ved Siden af og række Grenene ind over Muren. Smaa Bede, med en Rand af Steen omkring, staae fulde af allehaande Blomster, der her voxe op som Ukrud og hiemme i Danmark ere en Pryd i Urtepotter, i Midten er et lille Springvand, hvorfra Straalen, som før har sprunget kiek, nu bobler mat iveiret, og en Brønd med klart, rindende Vand læner sig op til den ene Muur og er næsten skiult af en Vedbends mørkegrønne Blade. Over den lille Klosterhaves idylliske Fred hvælver Himlen sig reen og blaa, og der er saa stille, som om man var udenfor Verden. Jeg sætter mig paa Randen af Brønden, seer derned og lytter til det eensformige, rislende

Fald af Vandet, som løber udaf et Rør i Muren; jeg hviler ikke blot mit Legeme, men ogsaa min Siæl i den dybe, velgiørende Eensomhed. Hvorlænge jeg sidder, veed jeg ikke; men tilsidst kommer Konen hen til mig og lader mig paa en høflig Maade forstaae, at hun helst vil være af med mig, „thi nu kommer hendes Mand snart hiem". Hun fortæller mig endnu paa mit Spørgsmaal, at han er Murer og arbeider inde i Byen, at de betale en Duro om Maaneden i Leie af de to Celler og Haven, og at „Dronningen, som er saa rig, nok kunde lade dem boe frit, thi det kan dog umulig giøre hende noget, om hun faaer de tolv Piastre om Aaret eller ikke". Jeg plukker et Par Figener, giver hende en Real, og forlader derpaa la Cartuja for at vandre tilbage til Granada. Mit Besøg i Alhambra vil jeg opsætte til imorgen, og idag nøies med at have seet Fæstningens røde Mure i Frastand. Thi Solen staaer allerede lavt, jeg er træt og sulten, og skal have ondt ved at komme i rette Tid til Table d'hôte i la fonda Suiza.

Jeg vandrer hiem igiennem de samme Gader, som da jeg gik ud, og da jeg kommer til Calle de la Montereria, staaer Mozoen allerede paa Altanen for at speide efter mig; ved Siden af ham staaer der endnu en lille Mand og nikker venlig til mig, jeg tager ikke Feil, det er min Ven Franskmanden fra Malaga. „Ah, bonjour Mr. Danémark! (mit Navn kunde han aldrig huske) Enchanté de vous voir! Jeg troede, jeg skulde komme først og overraske Dem, men le bon Dieu de l'Espagne vilde det anderledes. Diligencen — Guderne tilgive de Folk, at de give saadanne rumlende, rystende, stødende Pakkasser dette

Navn — Diligencen gik istykker paa Veien, og en heel Dag varede det før de fik den istand igien. I al den Tid maatte jeg spadsere omkring i un petit monstre d'un village, som kaldes — ja, Navnet har jeg glemt, hvor der var flere sorte Sviin end Mennesker, og hvor jeg morede mig med at daguerreotypere alle Indbyggerne. Jeg er først kommen hertil i dette Øieblik. A propos — hvad sagde den smukke Purificacion? Hun var excessivement triste, da jeg reiste, men Tydskeren var excessivement content. Her ligeoverfor boer en smuk Pige; kom hen til Vinduet, skal De see; jeg har allerede giort hendes Bekiendtskab, det vil sige, jeg har taget min Hat af for hende, og hun har ladet Soltæppet falde ned, det er en meget større Avance, end om hun havde hilst igien; thi det viser, at hun aner Faren". Og saaledes bliver han ved at snakke uden at forlange Svar, smager paa alle Retterne, sender nogle af dem ud igien, roser andre, vender sig engang imellem om til den aabne Altandør, bukker for den usynlige Gienboerske bag Soltæppet og tømmer sit Glas til hendes Ære, overbeviist om, at hun skiult følger enhver af hans Bevægelser med sine „beaux yeux noirs". Og i denne lykkelige Tro flytter han sin Stol ud paa Altanen, tænder sig en Cigar og bliver siddende for at ryge og coquettere, imedens jeg, træt af Dagens Vandring, trækker mig tilbage i mit Værelse, for endnu at læse en Stund og derpaa gaae til Hvile.

Alhambra.

Fra la Plaza nueva i Granada stiger der en Gade med temmelig steil Skraaning opad imod Øst. Paa Hiørnehuset staaer malet med store Bogstaver: Calle de Gomeles, og dette Navn bevarer endnu Erindringen om en kiek og mægtig Krigerstamme, los Gomeres, indfødte Afrikanere fra Biergkiæden Sierra de Velez de la Gomera, som henimod Midten af det fiortende Aarhundrede forlode deres Hiemstavn, og vel rustede med Spær og Cimitarra, paa lette Gangere droge ind i Granada, for at tiene den ædle Jusef, hvis Rygte var fløiet over Middelhavet. Mange og glimrende Bedrifter udførte de og deres Afkom i Krigene mod de Christne; naar der var Fare paafærde, naar et forvovent Streiftog skulde giøres over Grændsen, et Pas forsvares eller en Biergfæstning stormes, vare los Gomeres altid i Spidsen, og paa Turneringspladsen kappedes de med Zegrierne og Abencerragerne om Æren; derfor har Tiden skaanet deres Minde, Sangene tale endnu om dem, og den Gade, hvori deres Høvdinger boede, ligesom for at holde Vagt ved Indgangen til Alhambra, bærer endnu de tappre Krigeres Navn.

Opad denne Gade vandrer jeg i den tidlige Morgen; Himlen er blaa, som altid, men Solen er ikke staaet op over Sierra nevada og Nattens Kølighed dvæler endnu i Luften. Vinduer og Døre ere lukkede i alle de graae Huse, jeg kommer forbi; en Vandbærer gaaer foran mig, han holder sit Æsel i Halen, og halv trukket, halv gaaende, lister han sig med langsomme, tunge Skridt og bøiet Hoved opad Skraaningen. Ogsaa hans langørede Ven lader sit Hoved hænge næsten ned til Jorden, det er som om de begge sov indeni endnu. For Enden af Gaden viser der sig en høi, graaladen Port eller Triumphbue paa toskanske Piller; over den er Carl den Femtes Vaaben udhugget, Keiserørnen holder det i sine Kløer, men Fuglen er slemt medtaget af Tiden, dens Næb er brækket og den ene Vinge faldet af og ligger paa Gesimsen. Her stod i gamle Dage Porten Bib-Leujar, her var dengang, som endnu den Dag idag, Opgangen til Alhambra, her, hvor endnu et lille Stræde, Calle de Almanzora, snoer sig, førte en snever Sti hen til den berømte Bastion: las torres vermejas eller de røde Taarne, hvis Fundamenter endnu skinne frem imellem Træerne; jeg gaaer ind igiennem Porten, og nu staaer jeg paa Fæstningens Grund, hvor de fortryllede Steder begynde. Tre lange Alleer, skyggefulde og indbydende at see til, fortsætte Gomeles-Gaden i den samme jevne Skraaning, og jeg vandrer opad den midterste. Høie, susende Popler, mørke, alvorlige Cypresser, lette, fine Akasier og Elmetræer, hvis Blade allerede begynde at farves røde og gule imod Høsten, følge skifteviis hverandre i Lundens brede Gang, og imellem Stammerne staae allehaande Blomster, meest mørke

Roser og blegrøde Oleandre, som blande deres Duft med Orangernes inde i Tykningen, og fylde Luften med Vellugt. To klare Smaastrømme, der komme fra Fontainerne oppe i Slottet, løbe bestandig nedad, hver paa sin Side af Alleen, og vande Blomsternes Rødder; friske Vinde fra Biergene vifte imellem Træernes Blade; Bænke af graat Marmor indbyde til Hvile, og den drømmerige Stilhed afbrydes kun af et Springvands eensformige Pladsken i sit Steenbækken. Kun nogle faa Minuter har jeg vandret i den eensomme Lund, og det er alt som om jeg var langt borte fra Byen; Vandbæreren og hans Æsel ere gaaede opad Sidegangen, intet levende Væsen øines rundtomkring, det er saa stille, at jeg kan høre et Blad falde ned. Selv min lærde Veiviser, hvis Reisehaandbog jeg har taget med mig, bliver underlig sværmerisk tilmode paa disse Steder, han glemmer reent at beskrive den indvendige Side af Porten og udbryder: „Hvad enten man om Foraaret indaander den rene Luft, som er fyldt med Vellugt af alle de Blomster, der voxe i disse dunkle Lunde; eller man flygter for Sommerens Varme ind i de grønne, skyggefulde Buegange, hvorhen Solens Straaler aldrig trænge, og under hvilke man lytter til Nattergalens Sang og til Kildernes Rislen, eller man i Efteraarets sørgelige Dage træder paa Tæppet af Blade, som Nordenvinden har visnet, og skimter de mauriske Borgtinder imellem Elmetræernes og Cypressernes Kroner, der sagte bevæges af Vinden: skulde man troe sig henflyttet til Armidas magiske Haver, til de Steder, som Ariosts og Balbuenas phantastiske Muse beskriver, eller til de Enge, som Ossians melancholske Sange have malet.“ Længer og længer følger

jeg Gangen, indtil den endelig holder op, og jeg staaer under Fæstningens røde Mure, som forfaldne, med dybe Revner, hvori der voxer allehaande Urter, sænke sig brat ned imod Veien. Et vældigt, halv sammenstyrtet Taarn støtter sig op til den gamle Vold, og ved Siden af det ligger, med en Have foran, et lille Værtshuus: La Posada de los siete suelos. Jeg veed nu, at jeg staaer ved „Taarnet med de syv Stokværk", ved den tilmurede Port, ad hvilken fordum den ulykkelige Boabdil drog ud, da han slagen og ydmyget maatte forlade sit Fædrenerige, sit prægtige Slot og sine blomstrende Haver. Nu er der kun et eneste Stokværk tilbage af de mange; hele det øvrige Taarn sprængte Franskmændene i Luften, da de forlode Alhambra og søgte at demolere dets Fæstningsværker. Men Indgangen er ikke her, Veien dreier tilvenstre og løber steilere opad, langsmed Murenes Grundvold, som tildeels er skiult af Træer og Blomster, imellem hvilke nu og da en lille Strøm fra en af Slottets Aqvæducter, som et Vandfald i det Smaa, styrter sig pladskende ned. Alt seer jeg i det Fierne den høie, røde Porthvælving; jeg iler opad den brolagte Gang og staaer endelig paa „Retfærdighedens Vei", foran den mægtige „Dommerport", Hovedindgangen til Granadas Hovedfæstning, hundrede Gange besunget og Gud veed hvormange Gange beskrevet, under hvis Buer den mauriske Kadi, paa Østerlændernes patriarchalske Viis, holdt offentlig Rettergang, og hvis dobbelte Hvælvinger saa tidt have gienlydt af Hestenes Trampen og Trompeternes skraldende Toner, naar Maurerkongen drog ud og ind med sine Krigere. Stærk, næsten urørt af Tidens Tand, hvælver den

sin halvmaaneformede Bue imellem de to Porttaarne, som forsvare Indgangen; paa de tvende ranke, med mauriske Ornamenter smykkede Piller, der bære denne Bue, staaer der en arabisk Indskrift, som siger: „Æret være Gud! Der er ingen Gud uden Gud, og Mahomet er hans Prophet. Der er ingen Fæstning uden Gud". Og midt over Portbuen er ridset dybt i den røde Steen en Arm, med aaben Haand og oprakte Fingre; over Dobbeltportens indvendige, mindre Bue er paa det tilsvarende Sted ridset en Nøgle. Mangfoldige ere de skarpsindige Hypotheser, som min lærde Veiviser opstiller om denne Haand og denne Nøgle; jeg maa sætte mig ned paa en Steenbænk i Porthvælvingen, for opmærksomt at giennemlæse dem alle. En gammel Soldat, som formodentlig skal holde Vagt ved Fæstningsporten, staaer eller rettere ligger paa Post ved Siden af mig; Gevær og Sabel har han stillet op imod Muren, og sin Tornister bruger han til Hovedpude. Saaledes puster han veltilfreds den ene Røgsky efter den anden fra en tændt Cigarito op i Luften, og hans Øine stirre ufravendt paa en halv udslettet arabisk Indskrift ovenover Nøglen, som han muligen stræber at fortolke. Lidt længere inde i Porten sidde endnu to vagthavende Soldater paa Hug foran en anden Steenbænk og spille Kort; ingen af dem bryder sig om mig, og jeg kan roligen læse, hvad Sr. Alcantara skriver. Først siger han, at Araberne, som fra Ægypterne arvede Tegnsproget, ved en Haand havde for Skik at betegne *Kraften*; dernæst at Haanden var et Symbol for *Guds Haand*, og et compendiøst Udtryk for den muhamedanske Lov. Thi ligesom Haanden har fem Fingre og fiorten

Led, saaledes havde Loven fem Hoved-Forskrifter, der atter deelte sig i fiorten mindre Bud. Haandens Tegn er dernæst et mægtigt Forsvar imod Lovens Fiender, og havde desuden andre hemmelige Kræfter: stod det over en Fæstnings Port, slog det Fienderne med panisk Skræk, naar de vilde trænge ind; naar Tommelfingeren dannede et Kors med Pegefingeren, bleve Diævlene bange, og Hexenes Forbandelser mistede deres Kraft; men her springer min lærde Veiviser aabenbart ind paa den christne Overtroes Enemærker. Han tilføier, at meget lettroende Personer endnu bilde sig ind, at mange levende Væsener og især Børn ere udsatte for skadelig Paavirkning af gamle Koner og Zigeunere, som have et ondt Øie og Magt til at fortrylle, og at Mødrene derfor binde en lille Haand af Træ om Halsen paa deres Børn og Yndlingshunde. Efter denne Digression gaaer han over til at tale om Nøglen, og mener da, at den er Hovedtegnet for den muhamedanske Tro, og betyder Profetens Magt til at aabne og lukke Himmeriges Porte, og som saadan var den et almindeligt Vaabenmærke hos de andalusiske Maurere og stod i deres Faner og Skiolde. Til syvende og sidst er der endnu et Sagn, som gaaer iblandt Folket, og til det vil jeg for min Deel holde mig, det er lettest at huske. Da Maurerkongen Nazar ben Jusef i Aaret 1308 havde fuldendt Portens Bygning, kaldte han en mægtig Troldmand til Hiælp. Denne læste sine Besværgelser over Hvælvingen og Taarnene og indgrov i den røde Steen de kraftige Tegn; og før skulle Alhambras Mure ikke synke i Gruus, eller dets kongelige Haller forsvinde fra Jorden, før den Haand har grebet denne Nøgle. Og hvorfor skulde det

ikke være sandt? Endnu staae jo de stærke Mure, og kunne vel byde mangt et Stormløb Trods, og naar de engang synke, styrter Dommerporten vel med; da ligge Haand og Nøgle hos hinanden mellem Gruset, og Spaadommen er opfyldt, og Troldmandens Ære reddet. At vogte Porten og Slottet til evige Tider for Fald, som Maurerkongen tænkte, det evner Talismanen ikke længer, det Meste af sin Kraft har den tabt, thi over den staaer i en Niche Guds Moders hellige Billede, med Barnet paa Armen, udhugget i Træ, og længere inde under Porthvælvingen hænger der endnu til Overflod, bagved et lille Alter, et Maleri, som efter Folketroen er en Copi af det, den hellige Lucas malede, da Jomfru Maria aabenbarede sig for ham. Ved Siden deraf møder mit Øie endnu til Afsked en anden Erindring fra de gamle Dage; det er en stor, fiirkantet Marmorsteen, som er muret ind i Væggen. Tiden har gulnet det hvide Marmor, men de gothiske Bogstaver ere endnu tydelige og forkynde kort, koldt og syndigen, at „de høie, meget katholske og meget mægtige Fyrster: Don Fernando og Doña Isabel, med Vaabenmagt have erobret Riget og Staden Granada, og taget det i Besiddelse den 2den Januar, Aar eet Tusinde, fire Hundrede og to og Halvfemsindstyve efter Guds Byrd". Veien slynger sig videre opad mellem tvende Mure, jeg følger den forbi en lille, pyntelig maurisk Bygning, som i gamle Dage var et Mirab eller Oratorium, hvor de Troende kunde knæle og bede, men som nu kun er en Curiositet, der eies af en engelsk Lord, som engang kom til Granada, kiøbte Ruinen, ikke for at bruge den, men blot for at eie Noget

af Alhambra, reiste bort igien og formodentlig aldrig kommer tilbage.

Nogle Skridt endnu, saa hører Veien op, og jeg staaer paa Fæstningens Plan, paa den store, fiirkantede Plaza de los Aljibes, eller Cisternernes Plads. Foran begrændses mit Blik af Muurtinder, til Høire hæver sig Façaden af Carl den Femtes colossale, aldrig fuldendte Slot, og ved Siden af det løber der en Gade, med hvide Smaahuse, henad Høiens Ryg; til Venstre skiller en rød Tværmuur, med tvende mægtige, fiirkantede Taarne, den lavere Deel af Fæstningen, hvor jeg befinder mig, fra det høiere liggende, egentlige Citadel: la Alcazaba. Midt paa Pladsen staae de to murede Brønde, som have givet den Navn, bedækkede med et Tag af Træ og omgivne af en Skare Vandbærere tilfods og tilæsels, og af fattige Koner, der boe tilleie heroppe i de smaa Huse og i Taarnene, og i den tidlige Morgenstund vandre til Brønden for at fylde deres Leerkrukker med Vand. Jeg trænger mig igiennem Skaren og kiger over Randen af den ene Cisterne, men der er saa dybt, at mit Øie ikke kan naae Bunden. Vandet er køligt og forfriskende, det kommer fra Darrofloden og ledes igiennem en Aqvæduct op paa Høien, hvor det fylder de dybe Brønde, som Maurerne have boret i Klippen, og fra dem føres det igien ved Canaler ned i Byen, spreder sig rundt omkring i Gaderne, fylder Husenes Vandbeholdere og springer i Marmorbækkenerne, der staae i Midten af de smaa Gaarde, omgivne af Blomster. Velsignelse boer i det klare Vand, det bringer Planterne til at groe og grønner Vegaens Marker, det svaler og lædsker den solforbrændte Vandrer,

som paa sin Gang over Sletten hviler sig ved en af dens mange Kilder, og hvor dets Straaler i Alamedaen kaste en Støvregn i Veiret, er Luften køligere og Akasietræerne mere blomstrende. For Maureren var Vandet saa nødvendigt som Luften, selv hans Religion bød ham at bruge det, og hvor han vandrede, paa Sletten, i Dalen, over Bierghøiderne, paa en Fæstnings Mure eller i Husets inderste Sale, der fulgte ogsaa den klare Bølge, som en lydig Slave, hans Fodspor, skiult under Jorden, og naar han opslog sit Paulun for at hvile, sprang den lystig frem selv af den haardeste Klippegrund.

Lidt efter lidt have Aguadorerne faaet deres Dunke og smaa Tønder fyldte og vandre nu ned for at sælge Vandet i Staden, Konerne gaae hver til Sit, om de dybe Brønde drive nu kun nogle ørkesløse Soldater, og et Par halvnøgne Drenge more sig med at kaste Smaastene derned, for at høre dem pladske. Jeg gaaer selv langsomt over Pladsen opad la Alcazaba til, og tænker just paa, hvilket af Taarnene jeg skal bestige for at faae den bedste Udsigt over Byen og Sletten, da jeg seer en Dør staae aaben i den vestlige Muur, og mærker, at en stærk Blomsterduft trænger ud deraf. Hvor kan der være Blomster? tænker jeg; Daldybet sænker sig jo brat ned bag Murene; skulde maaskee en venlig hængende Have skiule sig bagved de truende Fæstningsværker? Skulde der giemme sig en indbydende Kiosk imellem Roser og Laurbær derinde, og en deilig Sultaninde ligge fortryllet fra Maurernes Tider og vente paa Befrielsens Stund? Saa skal hun ikke vente længer, siger jeg til mig selv, og gaaer rask indad Porten; og der er virkelig en yndig Have derinde, som fylder

Rummet imellem to Mure. Hvor Borgens Forsvarere i gamle Dage holdt Vagt, hvor de skød med Buer og stak med Landser, naar deres Brødre fra Albaicin løb Storm imod Murene, hvor Jorden mangen en Gang farvedes rød af Blod: der voxe nu kun de blodrøde Roser, der er Intet som saarer, undtagen deres Torne, der skydes ikke med Pile — undtagen fra et Par sorte Øine, som hist komme mig imøde. Thi min Sultana er vaagnet, da hun hørte fremmede Trin i sin Urtegaard, hun har svøbt den sorte Silkemantille om sig, og skiuler med Viften det blege Ansigt; let svæver hun ned igiennem Gangen, der er ikke Spor af hendes Fod at see i Sandet, hun smutter forbi mig og udaf Porten, og Alt hvad der bliver tilbage af den hele Aabenbaring, er Erindringen om Glimtet fra de deilige Øine. Jeg nærmer mig til en christen Slave, som er ifærd med at binde de yppige Rosenstokke med Bastbaand fast til Muren, og spørger ham: „Hvem var den unge Dame?" — „La hija del Gobernador," svarer han, idet han brækker en Rose af og byder mig; „det er en smuk Pige, ikke sandt Señor?" — Det er ikke godt at vide, om Rosen er rød, naar man kun faaer Stilken at see, tænker jeg ganske fortrydelig og vandrer videre op igiennem den smale Have. I Bedene staae allehaande Blomster, Oranger, Citroner og Jasminer skiule Murene og fylde Luften med Vellugt, hist og her pladsker et lille Springvand i sin Marmorskaal. Men Citronerne og Appelsinerne ere ikke de eneste gyldne Frugter, som frembringes af denne Jordbund, der er giødet med maurisk Blod. Man har fundet store Vaser af rigt smykket Porcellain, fyldte med Guldmynter; og for en af disse nedgravede

Skatte, som blev fundet i Marquien af Mondejar's Tid, er netop hele Haven anlagt.

Jeg gaaer udaf den samme Port, jeg kom indaf, thi der findes ingen anden, og følger nu Muren, indtil jeg staaer oppe paa Citadellets, la Alcazabas Plan. Rummet, som indsluttes af de indvendige Mure, er ikke meget stort; tilhøire, mod Øst løber den mægtige Skillemuur, med sine to Taarne (Torre Quebrada og T. de Homenaje), af hvilke det ene er halv sammenstyrtet. Det andet er i god Stand og tiener til Fængsel, hvilket min Veiviser, som i det Hele er bleven forunderlig følsom, siden han har betraadt Fæstningens Grund, synes at antyde, naar han siger, at „i dets dunkle Haller sukke de Ulykkelige, som Uretfærdighed, egen Vildfarelse eller Uklogskab fører til Forbrydelsens Boliger". Ligefor, imod Nord ere en Deel smaa, fattige Huse klinede op til Bastionerne, Græs og Blomster groe i Fred foran dem, Viinranker slynge sig opad Væggene; foran paa Pladsen løbe Smaabørn og lege med en Drage af Papir; der er saa fredeligt, som om det var midt ude paa en Mark og ikke indenfor en Fæstnings Mure, ikke en eneste Kanon kan jeg faae Øie paa. Jeg vandrer langsmed den sydlige Muur, op imod et høit Taarn: Torre de la Vela, der ligger yderst imod Vest og skuer ned over Byen og Darroflodens Dal. Det er det høieste af alle Fæstningens Taarne, og fra det skuer man videst udover Granadas velsignede Land. Nogle Trin føre op til den lille buede Port, som er overskygget af en paa engang simpel og prægtig Veranda, simpel, fordi den kun bestaaer af nogle flettede Kviste, som hvile paa en faldefærdig Stok, prægtig, fordi den skiønneste, frodigste

Viinranke kaster en Strøm af grønne Blade ud derover, og hænger fuld af modne, blaae Drueklasser. En gammel, huulstammet Figen staaer inderst i Krogen imellem Taarnet og Endemuren og strækker sine krogede, halvnøgne, frugtløse Grene ned imod Jorden, som om den var træt af Dage; og under den sidder, paa det nederste Trappetrin, dens levende Billede, en krogrygget, krumnæset, rynket gammel Kone, dreier Traaden paa en Haandteen med sine magre Fingre, og lægger slet ikke Mærke til at en Fremmed nærmer sig hendes Taarn. En langhaaret, rødbruun Kat ligger sovende i Solskinnet ved hendes Fødder, nogle Høns og et Par sorte Grise fuldende Billedet. „Eders Figentræ bærer ikke mange Frugter, Moer!“ siger jeg til hende; da seer hun op og svarer rolig: „Det er ældre, end jeg, nu er det vore Børn, som sørge for Føden. Giver Señoren mig ikke en Skilling til Brød?“ tilføier hun, idet jeg stiger opad Trappen, men hun takker ikke, da jeg lader en Real falde i hendes Skiød. I Taarnets nederste Stokværk er hele den fattige Familles Vaaning; foran en lille Ild, som brænder i et Hiørne med en Potte over, ligger en ung, særdeles let klædt Kone paa Knæ, det er formodentlig den Gamles Datter; et spædt Barn ligger paa nogle Puder i et andet Hiørne og skriger, og et Par ældre, næsten nøgne Drenge vælte sig legende om paa Steengulvet. Ingen tager mindste Notice af mig, og jeg stiger opad en snever Steentrappe i Baggrunden, som fører mig til et andet Stokværk og fra dette til et tredie. Trappen bliver bestandig mørkere og mere trang, jo høiere jeg stiger; kun et sparsomt Lys falder hist og her ind igiennem et enkelt Skydehul, som er udhugget i den favntykke Muur,

og jeg er nærved at give min lærde Veiviser Ret, naar han med en hemmelig Gysen siger, at „en noget enthousiastisk Jagttager kunde troe sig henflyttet til et af hine fortryllede Taarne, hvor de berygtede Alcaider eller Emirer boede, som arabiske Legender fortælle om, eller til et Fristed for Troldmænd og Hexe, som efter gamle Koners Fortællinger i Tusmørket komme ud af deres Huler, for at giøre natlige Farter giennem Verden."

Endelig nærmer Trappen sig sin Ende, det bliver lysere og lysere, endnu kun nogle Trin, og jeg staaer paa Taarnets brede Terrasse, og kaster nu mit Blik forbauset og henrykt til alle Sider. Thi det Syn, som mod alle Verdenshiørner oprulles for mig, med en broget Blanding af Former og Farver, er saa stort og overraskende, saa pragtfuldt og glimrende, saa henrivende deiligt, at hele Verden maaskee ikke kan opvise Magen dertil. Jeg tænker ikke paa at giengive med Ord, hvad mine Øine see i denne lykkelige Time, det vilde være en taabelig Tanke; jeg kan dog ikke faae Bogstaverne til at skinne som Snee, eller hvælve sig som Bierge, eller funkle som Solglands, eller suse som Træernes Kroner, naar Vinden bevæger dem; Alt hvad jeg evner er, med Tak til Gud, som lader mig see sin Skabning i al dens Fylde af Skiønhed, at giemme Billedet af den store Scene dybt i min Siæl blandt dens bedste og ædleste Minder; og at drage nogle døde, farveløse Linier og Omrids til et Malerie, der kun faaer Liv og Farve ved Erindringens Magt for Den, der, ligesom jeg, ung og glad har staaet paa Torre de la Vela i den tidlige Morgenstund og seet over Byen og Dalen til de fierne Bierge.

Mod Vest glider Øiet over Alhambras yderste Bastion, nedad steile Klippevolde til Byens hvide Huse, som med deres smaa Blomstergaarde i Midten flokke sig om Fæstningen, som Lam omkring deres Vogter. Imellem dem aabne de brogede Torve sig, Kirkespirene voxe som ranke Blomsterstængler frem iblandt de flade Tage, og over dem alle rager Cathedralens store Taarn med sine Spidser og Ornamenter, liig en vældig, tornefuld Kaktus. Ud og ind i en Bue slynger sig Darroflodens mørke Snor, og samler de hvide Bygninger som en Perlerad langsmed sine Bredder. Folket færdes travlt i de snevre Gader og paa Torvene, men heroppefra see Menneskene ud som smaa sorte Punkter, der bevæge sig imellem hverandre, og deres Larmen og Skrigen bliver dæmpet ved Afstanden og naaer kun mit Øre som en svag, neppe hørlig Summen. Om Byen snoer sig en Søm af grønne Alleer, og bagved dem svæver Blikket henover Marker og Høie, indtil det standses langtborte af Sierra Elviras brune, golde Biergsider, foran hvilke den lille By Santa Fé dukker op i den brede Dalmunding med sine hvide Bygninger. Luften er saa giennemsigtig, at Afstanden bliver til Intet, Milene trække sig sammen til det Halve af deres Længde, og de fierneste Gienstande vise sig klart, som om jeg saae igiennem en Kikkert.

Imod Nord, ligeoverfor Taarnet, jeg staaer paa, hæver den gamle By Albaicin sig terrasseformig op fra Darroflodens Dal. Dybest nede staae Husene tæt ved hverandre, men høiere oppe sprede de sig, smaa Haver ligge som grønne Blade paa Skraaningen, hist og her stikker den nøgne, graae Klippe sit skaldede Hoved frem imellem

Bygningerne, og hvor Byen hører op, ere Biergets Sider beklædte med store Strækninger af støvgraae Kaktusplanter. Imellem dem rage Ruinerne af Albaicins gamle Alcazaba iveiret, og den lange, røde Muur løber derfra, paa enkelte Steder afbrudt, nedad Høien forbi San Christobals Kirke med dens høie, fiirkantede Taarn, imellem Husene, til den store, med Træer og Blomster smykkede Plaza Larga. Længere nede imod Nordvest, hvor Bierget, som paa sin indvendige Skraaning bærer Albaicin, daler ned imod Vegaen, skiule Klosteret La Cartujas halvforfaldne Bygninger sig imellem Trægrupperne, som en Eneboer, der har trukket sig tilbage fra Verden; foran det brede sig de frugtbare Marker, bagved høine Klipperne sig lidt efter lidt, og Øiet glider forbi St. Miguels Høi, det hellige Bierg og Sierra de Alfacar til Biergbyerne Illora og Moclin, der fordum kaldtes „Granadas Øine".

Imod Øst seer jeg udover Fæstningen i hele dens Længde, over dens Taarne og Pladser, over Keiser Carls store Slot og den lille, hvide Kirke Santa Maria de la Alhambra, over den dybe Darro-Dal, som, dækket af Træer og Haver, liig et grønt Silkebaand snoer sig imellem Høiene, og mit Øie standser først ved en jevnt skraanende Bakke lidt borte fra Alhambra. Grønne Buske skiule den halvt, imellem dem staae Popler og Pile, Granat- og Morbærtræer, og hist og her have Olietræernes blaaladne Kroner samlet sig i en lysere Klynge. Midt paa Høien, ovenover Krat og Lunde, ligge to smaa, letformede, hvide Bygninger, forbundne ved et langt Gallerie med mauriske Buevinduer, og en Skare dunkle Cypresser staae i en Halvkreds bagved, som om det er et Gravmæle, de beskygge.

Og visselig ere mange skiønne Erindringer begravede imellem Blomsterne derinde, under de alvorlige, sørgende Træer, Skiemt og Latter, Sang og Strængeleg har gienlydt i de luftige Haller, og flere end een af de ældgamle Cypresser har i sin Ungdom lyttet dertil; thi det er Generalife eller „den yndige Have“, de mauriske Kongers kiæreste Sommerbolig, der sidder eensom og forladt paa Høien, „som en Brud, der venter sin Brudgom“. Ovenover, paa Høiens Top, skinner Morgensolen paa de røde Levninger af la Silla del re moro, Maurerkongens Sæde, der fordum var en stærk Fæstning, som i de Borgerkrige, der sønderreve Granada, meer end eengang maatte aabne sine Porte for den forjagne, flygtende Boabdil. Og over Alhambra og Generalife, over alle Bakker og Høie hæver sig endelig i Baggrunden den stolte Sierra Nevada, med sine dybe Kløfter og blaalige Klippesider, hvorom Skyerne svæve, med sine takkede Toppe og Sneelavinerne, der funkle i Solen, med sine grønne Bakkehæld og kølige Biergstrømme, „liig en omhyggelig Moder, der samler Sneen i sit Skiød og fordeler den langsomt, for at forfriske Granadas uforlignelige Skiønhed dermed“. Fra denne mægtige Kiæde rager Spaniens høieste Biergtop, Pico de Mulhacen, tretten Tusinde Fod iveiret, jeg saae den alt fra Skibet, længe før jeg landede, staae som en mørk Skygge paa Himlen.

Jeg vender mig endelig imod Syd. Forneden under Murene ligger et Daldyb, fuldt af Haver og Lunde, med Roser og Granatæbletræer, som sende deres Vellugt op til mig, ledsaget af Vindens Susen i Trætoppene, der er eensformig og uafbrudt som Lyden af et Vandfald. Derpaa

kommer en smal Strimmel af den hvide, maleriske By, og foran den breder sig som et rigt baldyret Tæppe den frugtbare Vega, begrændset i det Fierne af Alpujarrasbiergene, giennemstrømmet af Genilfloden, som udenfor Staden forener sig med Darro, og desuden af mangfoldige Canaler, dækket med mørkegrønne Lunde, med Viinhaver og Morbærplantninger, og med Marker, som gulne imod Høsten; oplivet af mange Landsbyer, der ligge adspredte paa den store Flade og af enkelte Haciendas, der som hvidt skinnende Perler titte frem imellem Trægrupperne.

Midt imellem al denne Rigdom og Skiønhed ligger Andalusiens Perle, Granada, paa en Høislette; over den hæver sig som en Thronhimmel „Sneebiergenes" Laviner, for dens Fødder er lagt et altid blomstrende Tæppe, som er grønt og frodigt, selv naar det øvrige Land er forbrændt af Sommersolens Straaler. Det er en høit velsignet Plet af Jorden, mine Øine i denne Stund hvile paa, og jeg kan vel forstaae, at Maurerne i gamle Dage elskede den over alt Andet, og troede, at Paradiset laae ovenover Vegaen, som om de ikke kunde være lykkelige efter Døden, undtagen de fra Himlen kunde see ned paa det jordiske Paradis, de havde forladt; jeg kan vel forstaae, at Spanierne endnu have det Mundheld, at „Den, som ikke har seet Granada, har Intet seet" (Quien no ha visto a Granada, no ha visto nada). Naar Siroccoens glødende Aande farer hen over det sydlige Andalusien, svider Græsset og Træernes Blade og faaer Blomsterne til at visne, saa formildes den fortærende Varme her af kølige Biergvinde; medens det øvrige Land rundtomkring lider under en langvarig Tørke, saa falder her

jevnlig forfriskende Regn, lokket ned af de skovbevoxede Bierge, der ligesom fastholde Skyerne. „Granada", siger en gammel arabisk Historieskriver, „er den yndigste Have, hvori Frugterne vexle uden Afbrydelse; alle Skabninger fortrylles af dens Skiønhed, dens Fæstninger overgaae alle andre i Styrke, og dens Marker ere frugtbare uden Lige; Hvede og Bælgfrugter, Silke og Sukker berige dens Omegn. Over den hæver sig en Biergkiæde, saa skinnende hvid, som om den var af Perlemoder, og af den fødes rigelige Kildevæld. Dens Luft er fuld af Sundhed, og dens Haver ere prægtige, dens Urter og Blomster udsende Vellugt". Og i de gamle Dage var den ikke mindre mægtig end skiøn. I det femtende Aarhundrede laae der 70,000 Huse indenfor dens Mure, og i dem boede 400,000 Mænd, Kvinder og Børn. Naar Krigstrompeten lød, strømmede 60,000 væbnede Mænd ud af Stadens Porte, for at kæmpe imod de castilianske Hære, og disse Mure og Bastioner, som omgive mig, bleve forsvarede af 40,000 Krigere. Dengang var Alhambra Granadas Krone og Skiold; nu ligger det som et forladt Minde om de svundne Tiders Magt og Glands, angrebet af Ingen, forsvaret af Ingen, men endnu beboet af Erindringens Aand, der fra de forfaldne Taarnes Tinder, i de tomme Haller og forladte Haver, taler snart høit og mægtig, snart mildt og veemodig bevægende til den fremmede Vandrer. Og medens jeg sidder paa Taarnets Tinde og lader mine Øine vandre over Staden og Vegaen, langsmed de fierne Biergkiæders mørke Volde, stiger frem i min Tanke eet Træk efter det andet af Alt, hvad jeg har hørt og læst om Granadas sidste Dage, jeg opsøger de Klippestier, ad hvilke den

christne Hær strømmede ned over Sletten, de Steder, hvor Kampene stode, den Vei, ad hvilken den slagne, ulykkelige Konge drog bort, og de seirende Fyrster holdt deres Indtog; hvad jeg ikke kan finde, erstatter Indbildningskraften, og et Billede staaer omsider i korte, men klare Træk levende for min Siæl.

Boabdils gamle Fader, som, saalænge han levede, havde været Sønnens bittreste Fiende, var død; den krigerske El Zagal var betvunget og ydmyget, han havde læsset sin sidste Eiendom paa Muuldyr og var draget med Hustruer og Børn og de faa Mænd, som bleve ham troe, over til Afrika: Boabdil el Chico sad endelig alene paa sine Fædres Throne i Alhambra. Men naar han steg op paa et af sin Fæstnings Taarne, da kunde hans Øine med Lethed overskue Alt, hvad der var levnet ham at herske over af hele det store Land, som hans Folk engang havde eiet, og som de nu i otte hundrede Aar havde forsvaret Fodbred for Fodbred imod de fremtrængende Christne. Om ham var det spaaet ved hans Fødsel, at han skulde være den Sidste af sin Stamme; i Folkets Mund hed han el Zogoybi eller den Ulykkelige, og Ulykken havde hidtil fulgt ham trolig og udholdende paa alle hans Livs Veie. Hans Fader havde hadet ham fra Fødselen af, og kun ved Flugt havde han undgaaet Døden; han havde hersket og var bleven forjaget, han havde kæmpet og var bleven slaaet, og fattig og ene maatte han bede sin Troes Fiender, de castilianske Fyrster, om Brød. Den listige Ferdinand havde hiulpet ham, for at nære Tvedragtens Gløb i Granada, og havde ført Vaaben i ti samfulde Aar imod hans Fader og Onkel. Bestandig var det castilianske Riges

Grændse rykket nærmere og nærmere i disse Aar, een By og een Biergfæstning efter den anden var vristet af Maurernes Hænder, snart stode „Granadas Øine“ Illora og Moclin og dets „Nøgle“ Alhama som de tre mægtige Grændsestene, der betegnede de Christnes Fremgang. Ogsaa disse faldt omsider, og fra deres Mure stirrede de spanske Krigere med begierlige Blikke ned i den frugtbare, smilende Vega. Nu kastede Ferdinand den Katholske Masken og sendte sit Bud til Boabdil, at Landet rundtomkring var faldet i hans Vold, kun Granada, den skiønneste Ædelsteen, fattedes endnu i hans Krone, og om den ikke blev givet ham frivillig, var det hans Agt at tage den selv med Sværd i Haand. Hvad skulde den ulykkelige Fyrste svare? Selv om han vilde aabne Stadens Porte og forlade sine Forfædres Slot, de kongelige Haller og yndefulde Haver, hvorved hans Hierte hang, saa kunde han det ikke; thi hans Folk var stærkere end han, og det vilde kæmpe. Granadas „Blomst og Ære“, den unge, skiønne, tappre Muza, som Kvinderne elskede og Mændene beundrede, viste i Boabdils Navn den christne Konges Sendebud bort med et haanligt Afslag. „Troer din Konge“, sagde han, „at vi ere gamle Mænd, som kunne nøies med Stave til at støtte os ved, siden han forlanger vore Vaaben? Lad ham hente dem, hvis han kan, men det bliver et blodigt Møde. Han vil, at vi skulle betale ham Skat; hils ham og siig, at i Granada myntes ikke Guld, der smedes kun Sværde“. Da drog Fredsbudet bort og de jernbeslagne Porte lukkedes efter ham. Ferdinand fnyste af Vrede, da Svaret blev bragt ham, men dog var han klog i al sin Harme. Han indsaae, at en Storm var saa

magtesløs imod Granadas stærke Mure, som Bølgens Slag imod en Strandbreds Klipper, og han besluttede at drage hiem, thi det lakkede ad Vinteren, samle en vældig Hær og komme igien om Foraaret for at udhungre Byen. Men Vegaens Marker stode fulde af Korn, som var modent til at høstes; lod han Maurerne samle det i Fred, vilde de have Brød for lang Tid, og Vand var der nok af i Byens dybe Brønde. Derfor faldt han endnu til Afsked med Ild og Sværd over den værgeløse Slette, Kornet blev trampet ned af Hestenes Hove, Frugttræer og Viinstokke omhuggede, Landsbyerne brændte af til Grunden. Fra Slottets Mure saae den ulykkelige Boabdil Røgstøtterne stige iveiret og det deilige Landskab visne som Blomster, der svides af Solen; og før drog ikke den christne Hær hiem over Sierra Elvira, før der ikke var en Busk eller et Blad tilbage paa den hele Slette. En arabisk Digter lignede fordum Granada ved en Sølvskaal, som var fyldt med Smaragder og Amethyster og stod paa et Blomstertæppe; Skaalen stod der endnu, men paa den nøgne, brune Jord, thi alle Blomsterne vare visnede og brændte.

Vinteren gik hen, de Spanske rustede sig, og Granadinerne satte deres Mure og Taarne istand. Da Foraaret kom, nærmede den christne Hær sig som en vældig Tordensky, og foran den flygtede Mænd og Kvinder og Børn, Hyrder med deres Kvæg og Muuldrivere med deres Lastdyr; hver en Maurer, som endnu ikke havde hyldet Kong Ferdinand, eller hos hvem Kiærlighed til Fødelandet vaagnede med fornyet Styrke i Nødens Stund, ilede ned ad Biergene, over Sletten til Granada. Halvanden Miil

fra Byen opslog Ferdinand sin Leir, og sendte endnu engang Bud til Boabdil, om han vilde overgive sig; men han, som tidt var svag og ubestemt, manglede ikke Mod, naar Nøden drev ham; hans høihiertede Moder Ayxa la Horra, hvis Siæl var mere mandig, end mangen en Krigers, talte diærve og indtrængende Ord til ham, naar han vaklede, Muza med sine Krigere lovede at kæmpe til den sidste Draabe Blod, og Sendebudet vendte atter tilbage med uforrettet Sag. Da giorde Kong Ferdinand endnu et Streiftog op i Alpujarrasbiergene, for at ødelægge de sidste grønne Marker paa Biergenes Skraaning og drive de sidste Hiorder bort derfra; derpaa drog han tilbage til sin Leir og ventede rolig paa, at Hungeren skulde snige sig indenfor Granadas Mure og hiælpe ham i Kampen mod de Vantroe. Imod Sommeren kom Dronning Isabella med alle sine Damer og hele sit Hof til Leiren; da blev der opreist prægtige Silketelte for at modtage de skiønne Giester; om Dagen holdtes der Fester med Dands og Spil, om Natten lød forelskede Ridderes Sang til Guitarren udenfor Teltene. Der var Lyst og Liv og Glæde, som ved Castiliens Hof; men kun en Miil længere borte bag de røde Mure, som skuede mørkt og truende udover Sletten, der var Alvor og Sorg, og Nød og bange Forventning. Alle Porte stode vidt aabne, Muza og hans Stamme holdt Vagt ved Indgangen, og det var et stærkere Lukke, end Bolt og Slaa. Derfra giorde de hyppig paa deres lette Gangere Streiftog lige til den christne Leir, og som fordum de homeriske Helte paa Trojas Slette, æskede de Ridderne til Enekamp. Da kæmpedes der med Landse og Sværd og Øxe, og retsom om det var en

Turnering i en fredelig By, stode de christne Damer paa Skandserne og saae paa Kampen, og af deres Hænder fik Ridderen Seirens Priis, ifald han vendte levende tilbage. Mangen en Vaabendaad blev udført paa begge Sider; de dristigste af dem alle var da Tarfe, en maurisk Kriger af Gomerernes Stamme, jog paa sin Ganger med slappe Tøiler indenfor Leirens Pallisader og slyngede sin Landse imod Dronningens Telt, saa den blev hængende i Silketæppets Folder; og da Don Hernan de Pulgar, for at hævne denne Frækhed af den Vantroe, sneg sig ind i den beleirede By og fæstede et Ave Maria paa Moskeens Dør. Men det var ikke blot i Enekamp, at de Beleirede mødtes med deres Fiender. Tidt stod der ordentlige Slag imellem større Afdelinger af begge Partier, under Murene, paa Sletten, ved Foden af de fierne Bierge, og navnlig lod Muza og hans Ryttere ingen Leilighed gaae forbi til at maale deres Landser med de Christne.

Dronning Isabella yttrede en Dag Lyst til at see Granada nærved; en stor Skare Riddere og Fodfolk satte sig i Bevægelse for at tiene hende og hendes Damer til Leide, og hele Toget bevægede sig henover Vegaen til den lille Landsby Zubia, som ligger tilhøire for Byen, og hvorfra Alhambra viser sig i hele sin krigerske Skiønhed, med Taarne og Mure. Et lille Huus yderst i Landsbyen var indrettet til at modtage de høie Giester; derfra saae de med Beundring og begierlig Længsel over paa Granada, imedens Hæren opstillede sig i Slagorden nedenfor og dannede et Værn imod det lette mauriske Cavalleri, som allerede sværmede om paa Sletten og æskede de

Christne til Kamp med haanlige Udraab. Men Dronningen havde strengt forbudet sine Riddere at modtage nogen Udfordring; hun vilde ikke, at hendes Nysgierrighed skulde koste en Draabe Blod, og med taus Harme holdt de ædle Castilianere sig ubevægelige i deres Rækker. Da kom den samme Tarfe, som før havde haanet Dronningen i hendes egen Leir, ridende tæt til den christne Hær, rustet fra Hoved til Fod, paa en vælig Ganger, og efter sig slæbte han i Støvet det hellige Pergament, med Ave Maria paa, bundet til Hestens Hale. Da giorde den unge Garcilasso de la Vega Knæfald for Dronningen, og bad om Tilladelse til at tugte den Vantroe for hans formastelige Spot, og da han fik den, red han ud imod Tarfe og dræbte ham. Dette var Tegnet til en almindelig Kamp; de Christnes Forbittrelse, som længe var holdt tilbage, brød ud med dobbelt Styrke, Sletten gienlød af Hestenes Trampen, af Skioldenes Klang og Pilenes Hvinen, og Seierherrernes Jubel og de Saaredes Skrig blandede sig dermed i vilde Toner. Imens laae den fromme katholske Dronning og hendes Damer paa Knæ i det lille Huus i Landsbyen, og bade Gud om at staae de Krigere bi, som kæmpede for hans hellige Tro. Han hørte deres Bønner og slog Maurerne med panisk Skræk, saa de paa een Gang vendte om, og trods alle Muzas Opmuntringer og Trudsler, flygtede tilbage til Byen. Harmfuld og nedslaaet i Sind maatte den ædle Muza følge de Feige, Granadas Porte bleve lukkede med Bolt og Slaa, og det var det sidste Udfald, de giorde. I den lille Landsby, hvis hvide Huse jeg skimter imellem Træerne i ikke lang Afstand, blev til Minde om Seiren stiftet et Franciskanerkloster; og derpaa

vendte Dronningen og hendes Hof med hele Hæren tilbage til deres Leir, og Dagen endte med en Glædesfest. Samme Nat udbrød der Ild i et af Teltene, og den halve Leir lagdes i Aske; da lode de christne Fyrster Bygningstømmer bringe ned fra Biergene og Arbeidere hente i Hundredtal, og inden to Maaneder efter Branden reiste den faste, murede By Santa Fé sig i de flygtige Teltes Sted; thi det var Kong Ferdinands fulde Agt, ikke at forlade Sletten før Krigen var endt og Granada havde overgivet sig.

Derinde voxede imidlertid Nøden Dag for Dag, Forraadskamrene vare næsten tømte, alt Hornkvæg var slagtet forlængesiden og to Trediedele af Rytteriets Heste vare dræbte og fortærede; ingen Hiælp var at vente nogensteds fra, paa den svedne Slette voxede der intet Korn, Olietræerne vare omhuggede rundtomkring og Viinstokkene afbrændte paa Høiene; Vinteren stod for Døren med Regnskyl og Kulde, mørkt som en Vinterdag var Krigernes Sind, og Folkets Mod var knækket. Da holdt Boabdil et Krigsraad oppe i sit Slot; alle Høvdinger undtagen Muza raadede ham til at overgive Byen, og Alcaiden Abdelmelek blev sendt til den christne Konge for at underhandle om Fred. Da han Dagen efter kom tilbage til Alhambra, hvor Kongen og hans Mænd med Uro ventede ham, og forkyndte Betingelserne: at Boabdil skulde forlade Granada og bosætte sig i Alpujarrasbjergene, at alle christne Fanger skulde løsgives, Folket sværge Troskab og betale Skat til Castiliens Konge: stod Sorgen malet i de graahærdede Krigeres Ansigt, men de taug, og Boabdil bøiede sit Hoved og sagde: „Allah er stor; hans Villie

skee!" Kun Muza reiste sig i ædel Vrede: „Troer ikke," sagde han, „I som foretrække et Liv med Skiændsel for en Død med Ære! troer ikke, at I vinde Frihed og Fred, fordi I aabne Eders Porte. Den christne Konge er listig og har mange Gange brudt sit Ord; han vil sønderbryde Eders Vaaben og jage Eder ud af Eders Fædres Huse; hans Krigere ville skænde Eders Koner og Døttre og giøre Eder selv til Trælle; men jeg vil ikke skue den Dag; jeg har levet med Ære, og Jorden skienker mig vel en Grav til at hvile i." Dermed forlod Muza Alhambras Haller, han iførte sig sin Rustning, slog Hielmgitteret ned for sit Ansigt, svang sig paa sin Stridshest, greb sin Landse, og red langsomt udaf Elvira-Porten paa Sletten. Og han blev aldrig seet mere. Ingen hørte om hans Død, eller vidste, hvor hans Grav var; men hans Navn lever endnu den Dag i Dag paa Folkets Læber, og mangen en Arriero synger en Sang om Muzas Bedrifter, mens han driver sine Muuldyr op over Biergstien.

Paa Aarets sidste Dag sendte Boabdil sin egen Søn og fire hundrede Gidsler til den christne Leir, og den 2den Januar blev bestemt til Granadas Overgivelse. Om Natten pakkedes Skatte og Kostbarheder paa Muuldyr, og før Daggry bevægede et sørgeligt Tog sig langsomt fra en af Alhambras Bagporte over Høiene ned imod Sletten. Det var Boabdils Moder Ayxa la Horra, som taus red foran, og bagefter kom hans høitelskede Hustru og hendes Kvinder med Suk og Klager. De fulgte Genilflodens Krumninger op imod Alpujarrasbiergene; i nogle Miles Afstand fra Byen skulde de vente den faldne Konge; thi

han havde ikke tømt Sorgens og Ydmygelsens Bæger til Bunden, han skulde endnu gjøre Knæfald for Kong Ferdinand, sværge Lydighed og kysse den Haand, som havde jaget ham ud af hans Fædrenerige. Neppe skinnede Solens første Straaler paa Sierra Nevadas Toppe, saa satte den christne Hær sig i Bevægelse, og drog med Kongen og Dronningen i Spidsen henover Vegaen til en lille Landsby, Armilla, som ligger en halv Miil fra Granada. Her giorde den Holdt, og en Skare Ryttere og Fodfolk under Anførsel af Marquien af Cadiz og Spaniens Cardinal Don Pedro de Mendoza ilede i Forveien bag om Byen, over Høiene for at besætte Alhambra. Da de kom til Torre de los siete suelos, red Boabdil dem forbi med en lille Flok udvalgte Krigere, som hellere vilde følge deres afsatte, fattige Konge, end tiene Seierherren for Brød; han sad taus, med mørke Miner paa Hesten og red langsomt, Fod for Fod, nedad den samme Vei, de Christne vare komne. Disse fandt Fæstningens Porte aabne, Murene og Taarnene uden Krigere og Alhambras Haller øde og stille, og de ilede op imod Torre de la Vela, for høitidelig at tage Slottet i Besiddelse. Imidlertid ventede Hæren og Fyrsterne med utaalmodig Længsel nede paa Sletten et Tegn fra deres forudsendte Landsmænd. Da saae de paa eèn Gang det store Sølvkors reises fra Tinderne af det høieste Taarn og glimre i Solstraalerne. Det var Cardinalen selv, som løftede det høit i sine Arme; paa samme Tid udfoldedes den kongelige Standart og Spaniens Skytspatron, S. Jago's Banner, og Heroldeerne raabte med høi Røst: „Granada, Granada! For Castiliens stormægtige Fyrster: Don Fernando og

Doña Isabel!" — Hele Hæren udbrød i et tordnende Jubelraab, det kongelige Capel sang **Te Deum**, og Ferdinand og Isabella stege ned af deres Heste, og knælende paa Sletten takkede de Gud for den lykkelig tilendebragte Krig og den nye Krone; derpaa droge de Alle videre henimod Byen.

Tæt under Murene, hvor Høiene skraane ned imod Genilfloden, og hvor der endnu ligger et ophævet Kloster, S. Sebastian, kom Boabdil Hæren imøde. Han steg af sin Hest og vilde kysse Ferdinands Haand, men denne tillod det ikke, han følte Medynk med den faldne Konge og omfavnede ham venlig. Derpaa modtog han Stadens Nøgler, som Boabdil med sørgmodig Mine rakte ham, idet han sagde: „Disse Nøgler ere de sidste Levninger af Arabernes Herredømme i Spanien. Dig, o Konge! tilhøre nu vore Vaaben, vort Rige og vi selv. Modtag det Alt med den Mildhed, Du har lovet, og som vi vente af Dine Hænder. Gud er stor! Der er ingen Gud uden Gud, og saaledes var det hans Villie." Da han havde sagt dette, besteg han igien sin Hest og red med sit lille Følge henover Sletten til det Sted, hvor Moder og Hustru ventede ham, og Alle droge de derpaa samlede op imod Biergene, som Seierherren havde skienket ham til sparsom Erstatning for hvad han havde mistet. To Mile borte fra Granada er et Sted paa Alpujarrasbiergenes Skraaning, hvor Klippestien bøier ud af en Dal, og hvor Staden viser sig første Gang tydelig i hele sin Udstrækning for Den, der kommer Syd fra. Her standsede Boabdil sin Hest og vendte sig om for at kaste det sidste Blik udover Vegaen, og for altid tage Afsked med det Sted,

hvor han var født og havde baaret en Krones tunge Guldring. Aldrig syntes Granada ham skiønnere, end i denne Stund. Oplyst af Solstraaler laae det smilende, som et Barn i sin Vugge, imellem Høiene, Sneen skinnede foroven og Genilflodens Sølvstrømme snoede sig om Murenes Fod. I denne Stad havde han lidt og kæmpet, men ogsaa elsket og været lykkelig. „Gud er stor!“ udbrød han, men hans Stemme kvaltes af Graad og han skiulte sit Ansigt i sine Hænder. Da vendte hans høihiertede Moder Ayxa sig til ham og sagde: „Græd kun som en Kvinde over Granada, thi Du har ikke kæmpet for det som en Mand!“ Derpaa bøiede de Alle om Biergets Side og forsvandt i Dalen. Men fra det Øieblik og indtil denne Time hedder Klippen, hvor Boabdil græd: El ultimo suspiro del re moro, eller Maurerkongens sidste Suk.

Da alle Mure og Taarne i Granada vare besatte med spanske Tropper, holdt Ferdinand og Isabella et høitideligt Indtog i Staden. Omgivne af udvalgte Riddere og fulgte af en Afdeling af Hæren, droge de med vaiende Faner og Musik igiennem Gaderne; men der var stille overalt, Husene vare lukkede, hvor de kom frem, og Maurerne begræd i deres inderste Kammer den Skiebne, som havde rammet Granada. Fyrsterne rede hen til den store Moskee, der stege de af Hestene, og medens de knælede paa Dørtærskelen, indviede Cardinalen den prægtige Bygning til et Tempel for de Christnes Gud. Derpaa toge Ferdinand og hans Dronning deres Residents i Alhambra; og saaledes endte Maurernes Herredømme i det Land, som de havde erobret i to Aar, og som de Christne brugte

meer end syv Aarhundreder til at fratage dem. Boabdils sidste Ønske, at den Port, ad hvilken han var draget ud af sit Slot, skulde tilmures og Ingen drage igiennem den, blev opfyldt, og endnu den Dag i Dag er den lille Port i **Torre de los siete suelos** muret til og spærret af Ruiner. Selv forlod han Aaret efter Spanien, drog over til Afrika, og faldt der i et Slag.

En Jaspisplade med forgyldt Indskrift, som er muret ind i det lille Klokketaarn paa Tinden af **Torre de la Vela**, forkynder, at den katholske Konges Banner vaiede først fra dette Taarn; og siden den Tid har det beholdt en Forrang fremfor Alhambras øvrige Taarne, lige indtil den sildigste Tid, og har spillet en Rolle med i alle Begivenheder, der have bevæget Granadas Folk. Nu er det kun til fredelig Dont, dets store Klokke ringer. Hele Natten igiennem lyde dens fuldtonende Slag til bestemte Tider, for at Arbeiderne og Urtegaardsmændene i Vegaen derefter kunne regulere Fordelingen af det Vand, som de fra Canalerne lade strømme udover deres Jorder. Men neppe bryder Dagbrækningen frem, neppe kalder Cathedralens Klokke til Messe, saa hører Alhambras op at ringe, og dens Metalmund tier nu, indtil det bliver Nat igien. Kun en eneste Gang om Aaret bliver den rørt ved Dagen; det er den anden Januar, da ringer den uafbrudt i tolv Timer til Minde om Granadas Erobring, og det er Bønderknøse rundtomkring fra Vegaen, som trække Klokkerebet; thi der er et Sagn hos Almuen, som siger, at Den, der paa hiin lykkelige Dag ringer med **La Campana de la Vela**, skal hele Aaret igiennem være lykkelig i Kiærlighed. For saadan en Priis er det nok

værd at staae tidlig op og røre sine Arme. Den Dag er desuden en Festdag for hele Byen og Omegnen, og Alle, baade Gamle og Unge, ere paa Benene. De omliggende Høie, Alamedaen, Fæstningen, selv Alhambras stille Haller ere fulde af pyntede Folk, af Forældre med deres Børn, og Piger med deres Elskere. Der bliver snakket og leet, sunget, spillet og dandset; Violin, Guitar og Castagnetter lyde indtil den sildige Aften, Alle juble og glæde sig, som om de selv havde været med at erobre Granada, og Ingen af de brune, sorthaarede Majos eller af Pigerne med de brændende Øine tænker paa, at der visselig flyder maurisk Blod i deres Aarer, og at de dandse paa deres Forfædres Grave.

Før jeg stiger ned igien fra Taarnets Terrasse, for at opsøge det mauriske Slot og dets levnede Sale, kaster jeg endnu til Afsked et Blik udover Fæstningen, Byen og Vegaen. Imellem de hvide Huse, der ligge forneden, stigende og dalende med det bølgeformede Terrain, hæver Høien, hvorpaa Alhambra ligger, sig som en langagtig, grøn Klippeø midt i Havet, rundtom krandset med Mure og røde fiirkantede Taarne, af hvilke Torre de la Vela og Torre de Comarech ere de største og bedst bevarede. Indenfor disse rager Carl den Femtes colossale Palads iveiret, som et lille Steenbierg ovenpaa det store, og rundtomkring det ligge Huse, Pladser og dyrkede Haver; Alhambra er som en anden, mindre By indeni Granada. Jeg giennemløber endnu engang i Tankerne de Skiebner, den gamle Borg har fristet, og som jeg blader i Sr. Alcantaras Bog, falder mine Øine paa en smuk, gammel maurisk Romanze, som han har ladet af-

trykke, om Granadas Skiønhed og Magt, og om Don Juan II., der med en mægtig Hær leirede sig paa Sierra Elviras Skraaning, og udfordrede Maurerkongen til Kamp. De sidste fire Stropher af Sangen synes at være en sildigere Tilsætning efter Erobringen. Den lyder saaledes:

Don Juan, Spaniens Drot, en Dag
Hans Ganger fremad bar,
Og fra de høie Bierges Top
Blev han Granada vaer.

Da sagde han, af Synet ramt:
„Du ynderige Stad!
Din Skiønhed ene volder, at
Jeg aldrig ret er glad.“

„Jeg rækker, ved min Riddertro,
Den høire Haand dig hen
Som Prøve paa min Kiærlighed,
Og venter din igien.“

„Foreen dit Vaabenmærke med
Castiliens Fane god,
Cordova og Sevilla da
Jeg lægger for din Fod.“

„Jeg vil dig skienke Sølv og Guld
Og Ædelstenes Skat,
Naar Maurerkongen villig først
For mig du har forladt.“

Da svarede Granada stolt:
„Gaa til Toledo hen!
Jeg er alt gift, og ikke kan
Jeg elske dig igien.“

„Læg Tømme paa din Lyst, og gak
Du længer bort, o Drot!
Betragt det høie Banner hist,
Som vaier paa mit Slot."

„Behold kun dine Gaver selv,
Og for dit Pengemaal,
Ifald du troer dig selv saa stærk,
Prøv da engang med Staal."

„Mig vogte tusind Taarnes Muur,
Og hundred tusind Mænd
Staae rustede paa Vagt og see
Mod dine Skarer hen." —

Saalunde talte du engang,
Men Løgn var i din Mund;
Meensvoren blev Granada i
Ulykkens haarde Stund.

Og en forbandet, vantro Hund
Nu i sin Eie har
Abencerragens skiønne Arv —
Saadan det skrevet var!

Hvo har, du Rod af gieve Mænd!
Til Undergang dig bragt?
Hvo har, du Kildevældets Stad!
I Bast og Baand dig lagt?

Alhambra, du min Kiærlighed!
Hvor Lyst og Glæde leer —
Hvad er vel hele Livet værd,
Naar ikke dig jeg seer?

Solen er steget høit op paa den blaae Himmel, dens Straaler synke brændende ned paa Taarnets Tinde, og Stenene gløde under mine Fødder; jeg ender nogle Optegnelser i min Lommebog, lukker den i og vil just gaae nedad Trappen igien, da der i det samme kommer en Underofficeer og to Soldater, i Uniform og med Sabel ved Siden, een efter een, opad det snevre Hul. Underofficeren, en lille spædlemmet, guulbruun Person, bliver staaende paa det øverste Trin og henvender hurtig, utydelig og barsk nogle Ord til mig, som jeg ikke forstaaer; han gientager dem med høiere Stemme, jeg forstaaer ham endnu ikke; han raaber tilsidst med Stentorrøst, og accentuerer navnlig eet Ord, som jeg gierne vilde lade være at forstaae, hvis jeg kunde, nemlig prision, paa Dansk: Arrest. Derpaa peger han med Fingeren nedad. Soldaterne nærme sig, han gaaer foran, jeg i Midten, de bagefter; det er en formelig Arrestering. Jeg begriber ikke et Ord af det Altsammen, det maa være en Misforstaaelse, trøster jeg mig med; eller skulde det være et Eventyr i Don Quijotes Maneer? Skulde Soldaterne være Udsendinger fra la Santa Hermandad, som af en eller anden Grund har faaet et godt Øie til mig, eller skulde Inqvisitionen existere endnu, uagtet Kofods Verdenshistorie fortæller, at den er ophævet? Jeg veed ikke, hvad jeg skal troe, jeg taber mig i Gisninger. Vi gaae ud af Taarnet, den gamle Kone sidder endnu paa Trappen og spinder, og hendes Datter sender et medlidende Blik efter mig, som om hun vilde sige: Herregud, hvor han er ung, og allerede saavidt! Vi tage Veien over Pladsen, henimod Torre del Homenaje, som min Veiviser siger

er Opholdssted for „de Ulykkelige, hvem Andres Uretfærdighed, egen Vildfarelse eller Uklogskab fører til Forbrydelsens Boliger." Med mig maa da det Første være Tilfældet, tænker jeg; jeg bliver bevæget, jeg mindes mit fierne Fødeland, min Slægt og mine Venner, som jeg maaskee aldrig skal giensee. Vi komme forbi nogle af hine „Ulykkelige" med Lænker om Haand og Fod; da oprøres min Stolthed, jeg staaer stille og raaber til Underofficeren: „Stands, Tyran! Dræb mig, om du vil, men jeg gaaer ikke længer, før jeg faaer at vide, hvad min Brøde er, og hvorhen jeg føres." Han bliver imponeret af min Holdning og mit Sprog og siger høflig: „Den vagthavende Officeer har befalet mig at hente Dem ned fra Taarnet, Señor! Det er ikke tilladt at tegne Fæstningsværkerne af." — „Jeg har ikke tegnet Noget, lad mig gaae!" bliver jeg ved; men han har allerede sat sig i Bevægelse, Soldaterne trampe bagved mig, jeg maa følge med. Jeg forbereder mig i Stilhed paa en Tordentale om fredelige Reisendes Mishandling og Militairdespotie, og vi komme imidlertid til Vagtstuen, hvor Underofficeren gaaer ind for at aflægge Rapport. Lidt efter kommer han ud igien, og erklærer, at jeg skal føres til el Gobernador. Forgieves forlanger jeg at tale med Officeren; han vil ikke komme ud, jeg maa ikke komme ind, og vi gaae videre, langsmed den store Muur, over Plaza de los Aljibes, henimod Husene. Aguadorerne forlade deres Æsler, Konerne deres Krukker, Drengene holde op at lege, Alle følge de med i nogen Afstand, og i dette Optog kommer jeg til Commandantens Huus. Underofficeren gaaer atter ind for at aflægge Rapport, og et

Dieblik efter kommer han ned for at hente mig. Jeg bliver ført ind i et Værelse, hvor en midaldrende Mand spadserer op og ned ad Gulvet, rygende en Cigar; det er Alhambras Commandant. „Señor!“ begynder jeg, „jeg har reist Verden rundt (det er ikke sandt, men det er det samme), „jeg har seet England og Frankrig“ (rigtignok kun i Frastand, men det kan han ikke vide); „men aldrig før idag — —“ her afbryder han mig ved med et høfligt Buk at byde mig en Cigar, og siger derpaa: „Min Herre! det er vistnok en Misforstaaelse, jeg skylder den Fornøielse at see Dem hos mig.“ — „Aa, jeg beder,“ svarer jeg noget forlegen, „Fornøielsen er paa min Side.“ — „De har formodentlig ikke villet optage nogen militair Tegning af Alhambra?“ bliver han ved. — „Nei, paa ingen Maade,“ svarer jeg hurtig, tager min Tegnebog op af Lommen og viser ham dens Indhold; „De veed, Señor Gobernador, at Alhambras Ry er trængt til de fierneste Lande, og jeg er kommen fra det yderste Norden for at see Andalusiens Perle.“ — „Ja, jeg forstaaer Dem, Señor,“ siger han, „De er formodentlig en Ingles.“ Dermed bukker han for mig, og jeg gaaer ned igien ad Trapperne, igiennem den ventende Folkeskare, ud paa Gaden. Jeg knæler ikke og takker Himlen for min Frihed, men jeg er dog ganske vel tilmode, og tager høflig min Hat af for Commandantens Datter, som nysgierrig kiger ud af Vinduet og ved min Hilsen hurtig trækker Hovedet tilbage. Ved Enden af Gaden venter Underofficeren og de to Soldater paa mig; han nærmer sig bukkende og siger en heel Deel, som jeg ikke forstaaer; men Enden paa den hele Historie er da, at jeg maa rykke

ud med tre Realer til mine Fangevogtere. Det er en Rigsort, tænker jeg, medens jeg gaaer videre, som Beskrivelsen af hvad jeg saae fra Torre de la Vela har kostet; det skulde glæde mig, ifald den var Pengene værd.

Jeg opholder mig ikke ved Carl den Femtes Pallads, men giemmer Undersøgelsen af dets Façade med Piller og Basreliefs til en anden Gang. Det er paa Tiden, at jeg, efter al Opsættelse og Gienvordighed, seer at finde det mauriske Slot. Efter Kortet skal Indgangen være ved Siden af den ufuldendte Keiserborg, men der seer jeg ikke andet end nogle hvide Smaahuse med kalkede Vægge og teglhængte Tage, som ligge i en Klynge imellem Fæstningsmuren og Palladset. Maaskee boer Opsynsmanden der, tænker jeg, og jeg gaaer nærmere og ringer paa Portklokken. Porten aabnes af en usynlig Haand; jeg træder ind, og forbauset bliver jeg staaende stille, thi jeg troer mig henflyttet til Scenen for tusind og een Nats Fortællinger.

Jeg staaer i en langagtig fiirkantet Gaard, som er indsluttet af det vældige, bruunrøde Torre de Comarech imod Nord, af Keiserslottet imod Syd, og af to lave Bygninger paa Siderne. Men det gamle Taarn, som udenfor seer saa skummelt og uvenligt ud, er her, indtil ser Alen fra Gulvet, drapperet med den ziirligste Veranda, som hviler paa lette Marmorpiller og indvendig er beklædt med mangefarvet Porcellain-Mosaik; og foran Carl den Femtes colossale Ruin staaer en yndig, letbygget maurisk Façade, bestaaende af et dobbelt Gallerie, der hviler paa en Porticus med otte ranke Søiler. Det er den sidste Levning af det mauriske Vinterslot, en af hiin fuldendte

Architekturs fine Blomster, som blev frelst, da Keiserens plumpe Steencolos satte sin Elephantfod paa Alhambras Vidunder. Gaardens Gulv er belagt med Marmorfliser; i Midten er et fiirkantet Bassin af over hundrede Fods Længde, omgivet med en Krands af smaa Cypresser og hvidtblomstrende Myrter, og fyldt med det klareste Vand. Der falder et varmt, blændende Sollys henover Gaarden, og i dets Straaler skinne alle de Guld= og Sølvfiske, der lege i Marmorbassinet, med en Glands, som om de virkelig vare af ædelt Metal. Langsomt og forundret gaaer jeg henover de hvide Fliser; Ingen kommer for at spørge mig, hvem jeg er eller hvad jeg vil; der er stille rundt omkring, kun to smaa Springvande ved hver Ende af Gaarden kaste pladskende deres Straaler en Alen iveiret, som om de talte med hinanden om den svundne Tid. Fiskene i Bassinet ere det eneste Levende, jeg seer; de samle sig i Flokke og stikke deres Hoveder op af Vandet, som om de undrede sig over, at en Dødelig igien betræder dette Sted. Maaskee er det de fordums Beboere af Alhambra, tænker jeg, der, ligesom i hiint østerlandske Eventyr, ere fortryllede af en ond Aand, og holdes fangne herinde, indtil Befrielsens sene Time kommer; maaskee sidder Fyrsten selv, halv forvandlet til Marmor, paa sin Throne hist inde i den dunkle Sal, hvis Indgang jeg skimter imellem Pillerne; maaskee har Porten, som en usynlig Haand aabnede for Dig, nu lukket sig for evig, og Du er bundet til disse Sale, saalænge Du ikke gietter Ordet, som kan løse Trolddommen. Jeg taber mig i Gisninger og giver mig hen i Tanken om det Forunderlige, som har trykket sit Stempel paa alle mine Omgivel=

ser, indtil min forstandige Veiviser, Sr. Alcantaras Bog endelig river mig ud af Drømmen ved at oplyse mig om, at jeg staaer i „Myrtegaarden“ (Patio de los Arrayanes), at Bassinet i fordums Dage var bestemt til de religiøse Renselser for den kongelige Slægt og for dem, der bivaanede Gudstienesten i Slottets private Moskee, at Fiskene ere virkelige Fiske, og at der i det lille Huus tilvenstre boer en Portner, som vel i Nødsfald kan lukke mig ud. Men jeg kan dog ikke betvinge en hemmelig Gysen — just ikke af Angst, men af Forventning og Ærefrygt — da jeg træder ind imellem Verandaens Piller og staaer foran den pragtfulde Port, som er aabnet i Comarech-Taarnets tykke Muur og skal føre mig til Slottets indre Gemakker. Den er høi og hvælvet i en halvmaaneformet Bue, over den er der tre, ligeledes let buede Vinduesaabninger, og under dem, rundtom Portbuen slynger sig som et Baand en arabisk Indskrift. Det Indvendige af Porten er halv beklædt med Marmor; hvor denne Beklædning hører op, er der paa hver Side en lille Niche, indvendig smykket med Mosaik, udvendig med forgyldte arabiske Bogstaver, udhugne i Marmoret. I disse Fordybninger satte de Indtrædende deres Skoe; thi Etiquetten bød, at Undersaatterne skulde nærme sig deres Konge med blottede Fødder. Igiennem Porten gaaer jeg, bestandig uforstyrret og med voxende Beundring, og kommer ind i en langagtig Vestibule (la antesala de Comarech). Ogsaa her er Gulvet belagt med Marmorplader og brogede Kvadere; rundtom Væggene løber forneden et Paneel af Porcellain-Mosaik, hvor de forskielligste Farver, Blaat, Grønt, Violet og Guult forene sig i smagfulde

Mønstere, og hvor dette hører op, slynger en Krands af Indskrifter sig ligesom en Feston om Hallen. Over denne ere Væggene beklædte med Stuk, som er formet til de skiønneste Ornamenter, til Blomster og Blade i Basrelief, giennemslyngede med arabiske Tankesprog og endnu paa mange Steder bedækkede med de oprindelige Farver: Guld, Himmelblaat og Zinober. Foroven ender Væggen med en Frise, som bærer Hvælvingen, og i hvilken store, tydelige arabiske Bogstaver forbinde sig til det hyppig gientagne Sprog: „Gud alene er Seierherre“. Loftet, som bedækker denne Hal, er af Træ, i buet Form, og prydet med indlagt Arbeide, der igien er malet med de tre nævnte Grundfarver. I hvert af Hallens fire Hiørner sænker det sig ned imod en Pille og er paa den forunderligste Maade formet ligisom Stalaktit, med Rødt og Blaat i Fordybningerne og Guld paa de nedhængende Drypstene. Vel ere Farverne i det Hele blegnede og udviskede, men paa mange Steder skinne de dog endnu friske og varme, og vidne om en Konst, som ingen Konges Slot meer kan vise Magen til.

Fra denne Sal, hvis yndefulde Skiønhed paa en værdig Maade har indviet mig til at træde over Maurerkongens Tærskel, fører en mindre, halvmaaneformet Dør, hvis Bue hviler paa lette Søiler, og hvis Dørtrin er en eneste stor Marmorplade, ind i Comarech-Taarnet, til „Gesandternes Hal“ (Sala de los Embajadores), hvor de mauriske Konger gave Audients. Der er Dæmring i den store Sal, det stærke Sollys er holdt ude og kun et mat, vellystigt Skiær falder igiennem de smaa Buevinduer; saa at jeg i Førstningen ikke ret kan see,

hvor stor og høi den er, mit Øie glider opad Væggene og naaer ikke Loftet; men en mild Kølighed kommer mig forfriskende imøde som en sagte Vind og indbyder mig til at træde nærmere. Der er stille og øde derinde, mine sagte Trin gienlyde under Hvælvingerne, Ingen boer der, uden Erindringen, men den er ogsaa stor og rig nok til at fylde Hallen alene. Lidt efter lidt vænner Øiet sig til Overgangen fra Dagens hvide Lys til den dæmrende Skygge, og lidt efter lidt reiser Kongesalen sig for mit forbausede Blik af det Mørke, hvori den i Begyndelsen hvilede. Som om en hemmelig Magt tvang Murene til langsomt at løfte sig fra Jorden og hvælvede Loftet over dem, som om Lampens Aander vare usynligen tilstede, føiede Steen til Steen, og slyngede Ornamenternes Guirlander dristig og yndefuldt fra Væg til Væg, bliver endelig hele Rummet reist omkring mig, men dog ikke anderledes, end at jeg, ligesom det er Tilfældet med Phantasiens Billeder, maa anstrænge Øie og Tanke for at fastholde og forstaae Formerne. Jeg staaer midt i en firkantet Hal, som fylder hele det mægtige Taarn baade i Omkreds og Høide; den er hvælvet foroven, og Lyset falder ind igiennem ni smaa Vinduer, der ere udhuggede i de tykke Mure. Dens Ornamenter begynde ved det steenlagte Gulv med et Paneel af Porcellain-Mosaik, som afvexlende i sine Farver og med smagfulde Tegninger løber rundtom alle Væggene; over det er et andet Belte af ovale Medailloner med cufiske Bogstaver, som, omslyngede af Blade og Blomster, i forskiellige Tankesprog prise Guds Magt og Viisdom. Og saaledes afvexle ziirlig formede Indskrifter med Blomster og Frugter i utallige konstige Sammenslyngninger; men

skiøndt Øiet forvildes, naar det vil følge de enkelte Slyngegange, er der dog en Lov i det Alt, og regelmæssige Figurer træde i lige Afstand fra hverandre udaf Forvirringen. En bred Krands slynger sig om Midten af Væggene, som et magisk Belte af Syvstierner; over den, høit oppe, er der endnu andre smaa, ziirlige, halvmaaneformede Vinduer, og derpaa begynder den dristige Kuppel at hvælve sig, som med sit Toppunkt rører ved Taarnets Platform, og med sit indlagte Arbeide, sine hvide, forgyldte eller himmelblaae Kredse, Kroner og Stierner „er skiønnere end Maanen paa Himlen," som en af Indskrifterne siger. Foran ethvert Vindue danner Muren ved sin Tykkelse en Alkove, hvis Bue hviler paa lette Pilastre, og indvendig er rigt smykket med Blomsterslyngninger og arabiske Skrifttegn i ophøiet Arbeide, der endnu for en Deel bevare den oprindelige Farve og Forgyldning. Indskrifterne prise Slottet og dets Herre, og en af dem begynder saaledes: „Du rigeste Slot! Dig lovpriser Arabien, for dig bøie Alle sig fra om Morgenen, som Solen belyser, indtil den dunkle Nat er kommen. Du er et Bryst, som indeslutter Siælens Styrke og Livets Fryd."

Med min Bog i Haanden sætter jeg mig i en af Vinduesfordybningerne for at læse om „Gesandternes Sal." Udenfor sænker Muren sig brat ned imod Daldybet, hvor Darroen flyder langsomt i sit brede Leie. Det er stille og sommervarmt i Luften, selv Fuglene holde Siesta, og kun en enkelt Svale flyver piilsnart forbi mig over Dalen; en sagte Susen fra Orangetræerne og Cypresserne, en utydelig Rislen fra et lille Vandfald, som skiult i Krattet løber nedad Skraaningen, er den eneste Lyd, der trænger

til mit Øre i den Sal, hvor fordum Midtpunktet var for et glimrende Hofliv.

La Sala de los Embajadores er ligesom Patio de los Arrayanes bygget i det trettende Aarhundrede af Alhamar eller, som de mauriske Krøniker kalde ham, Muhamed Abu Abdallah ben Jusef ben Nazar, en af Granadas tappreste, klogeste og ædleste Konger. Han var en Ven af den spanske Konge S. Fernando, som selv gav ham Ridderslaget i Sevilla, og ved denne Leilighed valgte han til sin Devise det Valgsprog, som saa hyppig findes gientaget paa Slottets Vægge: Ingen er Seierherre uden ved Allah. Han var de Fattiges Hiælp, de Bedrøvedes Trøst, Konstneres og Viismænds Beskytter, og en Ven af Castiliens ædle Riddere; han anlagde Hospitaler, Skoler og Moskeer; han lod Vegaen giennemskære med Canaler og bragte Silkeavlen til en høi Grad af Fuldendelse; han var saa nedladende, at da de mauriske Konstnere byggede hans Slot, blandede han sig imellem Tømmerfolk og Murere, gav dem Befalinger, og styrede selv de kostelige Arbeider; det var hans Lyst at opelske Blomster og duftende Planter, og i sine Haver dyrkede han allehaande Frugter; i sit Harem havde han meget faa Kvinder, og han elskede altid hende høiest, som han havde valgt til Gemalinde, den skiønne Datter af en fortient Alcaide. „Da han døde", siger en arabisk Krønikeskriver, „græd Alle, som om Enhver havde mistet sin egen Fader." Over et af Vinduerne i Salen lovpriser en Indskrift ham i følgende Ord: „Nazar er den største Konge af alle Konger; fra hans Hof udstraaler Pragt og Triumph; i Styrke og i Ry er han saa ophøiet,

at Fiendernes Folk seer ham med Forfærdelse. Hvis han for at hæve sig, vil stige til den høie Himmel, da ville de skinnende Stierner vorde formørkede. Og naar han svinger sit Sværd, da knæler og frygter den troende Maurer og den vantroe Christen". Den Deel af Alhambra, han har bygget, er ikke blot rig og smagfuld indeni, men er ogsaa udentil stærkere og mere storartet, end det øvrige Slot. Hvad der overhovedet giælder om Alhambra, og mere eller mindre om alle østerlandske Bygninger: at deres Beboere ikke vilde, at noget nysgierrigt Øie udenfra skulde ane den Skiønhed og Nydelse, de giemte i deres Indre, giælder især om de Taarne og Haller, Alhamar har bygget. Hos den Reisende, som første Gang kommer til Granada, og i Darroflodens Dal standser sin Hest, for at betragte det skumle, bruunrøde Comarech-Taarns vældige Mure, der som Klipper ovenpaa Klippen skue udover Vegaen, vækkes kun Forestillingen om mørke Fængsler og snevre Taarntrapper; han aner mindst, at en vellystig Marmorhave, en glimrende Kongesal, overdaadig prydet med Guld og Purpur, hvile giemte derinde som Perler i deres Skal. Og forbauses man endnu den Dag i Dag ved Modsætningen, hvilken Virkning maa den da have havt i hine Tider, da alt Det, der nu er gammelt og afbleget, var nyt og straalede i sin unge Skiønhed.

Min lærde Veiviser, der, ligesom jeg selv, med hvert Trin, vi giøre i dette forunderlige Slot, bliver mere og mere henrykt, har alt længe „følt sin Indbildningskraft fuld af de meest behagelige og poetiske Minder"; det var Synd, ikke at lade ham komme tilorde. Jeg læner min

Nakke imod Væggens Mosaik, og lyttende til Vindens Susen, der bringer mig Duft af Orangeblomster, og til Springvandets eensformige Pladsken i den solklare Marmorgaard, hører jeg paa hvad han fortæller. „Tænk dig", siger han, „denne Sal smykket med rige Tæpper, med bløde Puder og vellystige Divaner langsmed de straalende Vægge, medens Luften er giennemstrømmet af Blomsterduft og fyldt med lette Skyer af Arabiens kostelige Røgelser; tænk dig den paa en af de Dage, da Maurerkongen gav en Ridder Audients, som var sendt fra Castiliens Fyrster for at kræve Skat, eller slutte Fred, eller forkynde Krig. Cadier og Alfakier, Vezirer, Valier og Emirer, med Turbaner og Sværde funklende af Guld og Perler, staae omkring Monarken. Et straalende Tienerskab af Slaver, Eunucher og Negre vente i Gaarden og Forsalen for festlig at modtage den christne Gesandt. Snart kommer han, væbnet fra Hoved til Fod, med Korset paa sit Bryst, og hans Jernklædning danner en alvorsfuld Modsætning til de mauriske Kapper og Kaftaner. Da var det værd at være tilstede, at see den ærbødige Hilsen og den venlige Modtagelse, at høre de giensidige Løfter, Forslag til Vaabenstilstand eller Forbund, og lytte til hiin glimrende og kloge Forsamlings Raadslagninger. Thi hvad jeg her har skildret dig, er ingen Illusion eller lunefuld Opdigtelse. Jeg siger ikke, at en saadan Scene kunde være foregaaet i denne Sal, men jeg siger, at den forvist har fundet Sted".

Som en Modsætning til disse muntre og straalende Billeder, bliver jeg — idet jeg til Afsked bøier mig udover Dalen — ved at see et lille Jerngitter foran et

Vindue i Taarnets Kielder, mindet om en anden Scene, hvortil disse Mure i gamle Dage have været Vidner. Det var en mørk og stormfuld Høstnat, Vinden hylede omkring Alhambras Taarne, og Darrofloden løb skummende og brusende igiennem sit opfyldte Leie. I Byen vare alle Lys slukkede, ingen Elsker stod under Buevinduet for hviskende at sige sin Dame Godnat, der hørtes ingen Sang eller Spil i Gaderne, alle Granadas Mænd og Kvinder og Børn laae i Søvnens Arme. Ogsaa den gamle Aben Hassan var gaaet til Hvile, men han sov ikke; hans unge, foretrukne Hustru, den skiønne, men listige Zoraya eller „Morgenstiernen" sad ved hans Hovedgierde, og medens hun lod sin Haand glide over Oldingens rynkede Pande, gled hendes sledske og overtalende Ord ind i hans Øre. „Det er ikke nok", sagde hun, „at du har forskudt Ayra og sluttet hende og din Søn Boabdil inde i Taarnets Kielder; husk paa, hvad der blev spaaet dig ved hans Fødsel, at han og hans Moder skulde støde dig fra Granadas Throne. Bolt og Slaa ere for svage Vaaben, naar du vil kæmpe imod Stiernerne; thi en Moders Kiærlighed kan bringe Jern til at smuldne; men Den, som er død, kan ikke Skiebnen selv kalde tillive igien". Da besluttede Aben Hassan, at hans Hustru og Søn skulde døe ved Dagens Frembrud. Under Salen, hvor Kongen hvilede ved Zorayas Side og drømte om Blod og Kamp, var en Hvælving paa Bunden af Comarech-Taarnet. Den er der endnu, snever og mørk, som dengang, med et eneste Vindue, der vender ud imod Skrænten og Darroflodens Dal. Naar Halvmaanen nu og da skinnede frem imellem de flyvende Skymasser, lyste den paa en høi,

alvorlig Kvinde, som stod ved Fængslets Vindue og med et blegt, bevæget Ansigt bøiede sig lyttende ud imod Dalen. Hun var prægtig klædt, havde Guldringe om Haandleddene, og hendes Haar var giennemflettet med Perler: det var Ayxa la Horra eller „den Kydske", Aben Hassans forskudte Gemalinde, Boabdils Moder. Ved Siden af hende stod en halvvoxen Dreng med gule Haar og et venligt Ansigt; hans Træk vare endnu ikke heelt udviklede, men de røbede mere Svaghed, end Alvor og Kraft; det var Boabdil, hvem Stiernernes Varsel allerede fra Fødselen af havde givet Navnet el Zogoybi eller „den Ulykkelige". To Slavinder sad med korslagte Fødder, halv sovende i et Hiørne af Fængslet. Længe stod Ayxa og stirrede taus ned i Dalen, og naar hendes Søn spurgte hende: „Moder! hvad seer Du efter"? svarede hun Intet. Da lød det med eet som fierne Hovslag af Heste, og nede ved Flodbredden tændtes der en Fakkel, som kastede sit Skin udover Bølgerne; nu vendte Dronningen sig pludselig bort fra Vinduet og med høit rødmende Kinder og bankende Hierte sluttede hun Drengen i sine Arme. „Timen er kommen, i hvilken Stiernernes Varsel skal begynde at opfyldes", sagde hun; „Timen er kommen, som skal bringe dig Frihed og Seier og Hævn, og din Moder Stolthed og Glæde. Nede i Dalen, hvor Faklerne skinne, venter en trofast Tjener dig med en sadlet Hest, rid rask over Vegaen til Biergene, kom snart tilbage, og som det er første Gang, du flygter for en Fiende, saa lad det ogsaa være den sidste. Du er en Dreng endnu, men hvis din Moders Velsignelse ikke har modnet dig til Mand naar Halvmaanen næste Gang skinner, saa bliver du det

aldrig. Allah og Propheten være med dig". Med disse Ord tog Ayxa sit lange Silkeskiærf af, som var snoet mange Gange om hendes Liv, bandt det sammen med Slavindernes, og lod derpaa den ene Ende deraf falde udover Taarnvinduets Altan. Nølende og bange betroede Drengen sig til den flagrende Snor, der neppe naaede til Taarnets Fod; derpaa klattrede han nedad Skrænten, fandt Hesten, som ventede, og flygtede ad Veien til Guadix, for der at samle en Hær, hvormed han kunde styrte sin Fader fra Thronen. Men hans Moder stod i Vinduet, indtil Morgenen gryede, og stirrede udover Vegaen.

Bestandig uforstyrret og ene med Erindringen, forlader jeg „Gesandternes Sal" igiennem en Sidedør, og kommer til en lang, tom Corridor. Endnu hører jeg i den dybe Stilhed, som omgiver mig, Springvandets eensformige Pladsken i Myrtegaarden; den bliver sagtere og sagtere, tilsidst forsvinder den ganske, og i nogle Dieblikke hører jeg ikke Andet end mine egne Trin paa Steengulvet. Men snart naaer en lignende, rislende Lyd forfra mit Øre, jeg følger den, gaaer nedad en Trappe og kommer til en lille fiirkantet Gaard, som paa alle Sider er omgivet af høie Mure, og i hvis Midte der paa en lav Søile staaer en ziirlig lille Skaal af Alabast, hvorfra Vandet bobler iveiret. Det er el Patio de la Reja, eller „Gittergaarden", saaledes kaldet, fordi en Deel af den er lukket med et stort Jerngitter. Ogsaa til denne Gaard er der knyttet et Sagn; thi her i Slottet voxe Mindeblomster frem overalt af Marmorgulvene, og deres Duft dysse Vandrerens Siæl i Slummer, saa at han glemmer Livet udenfor og kun lever i Drømmen. Der for-

tælles, at da Boabdils meest elskede Hustru falskelig beskyldtes for Utroskab, og Kongen var behersket af den rasende Skinsyge, som, efter Sagnet i Perez de Hitas Krønike, medførte Abencerragernes Mord, lod han Sultanaen indeslutte i et Kammer, som stødte op til denne Gaard og gav hende det afsluttede Rum bag Jerngitteret til at bevæge sig i.

Fra denne Gaard fører en Trappe nogle Trin ned til de underjordiske, kølige Badekamre. For Østerlænderne er, som bekiendt, Badet ikke blot en Renselse, men meget mere en af deres Livs høieste Nydelser. Det er derfor intet Under, at Maurerkongens Badekammer, hvori jeg nu træder ind, er køligt, stille, vellystig smykket og skikket til at dysse Siælen ind i Glemsel af alle jordiske Sorger. Fra en Mængde Stierner, hvormed det hvælvede Loft er giennembrudt, falder et dæmrende Lys ned paa det tavlede Gulv, paa de indlagte Vægge og paa to store, sneehvide Badekar, som hvert især er udhugget af een eneste Marmorblok fra Macael. I Væggen sees endnu de Aabninger, hvorfra varmt og koldt Vand strømmede ud i Karrene, og naar jeg lægger mit Øre til Muren, kan jeg høre de samme Vandaarer, som i konstige Slyngninger giennemskære hele Slottet, risle herinde i Rørene. Det største af Badekarrene har endnu Navn af Kongens, det mindre af Dronningens Bad; og et Værelse ved Siden af, hvor der findes to ganske smaa Kar, ligeledes af Marmor og hvert i sin Alkove, hedder el Baño de los Niños. Naar Maurerkongen og Fyrstinden vare forfriskede af Badet, naar de vare salvede med kostelig Olie og iførte bløde Silkeklæder, gik de ind i et større Værelse

ved Siden af for at hvile, og jeg følger dem i Tanken. Røgelse giennemstrømmede Luften derinde, Lyd af Fløiter, Añafiler og Guitarrer tonede ned fra et lille Galleri høit oppe under det hvælvede Loft, og deilige Slavinder dandsede paa det marmorbelagte Gulv, imedens Granadas Behersker og hans Dronning, hvilende paa kostelige Tæpper i Alkoven, saae paa Dandsen. Værelset staaer der endnu, som dengang; det letbyggede Galleri med de fire Marmorsøiler, som bære det, er uforstyrret, Alhamierne eller Alkoverne med deres hvide Søiler og Halvmaanebuer aabne sig nu som fordum for den Indtrædende, og de broget indlagte Løibænke indbyde til Hvile. Det er, som om ikke Aarhundreder, men kun en ganske kort Tid laae imellem hine Dage og disse, som om Boabdil havde forladt sit Slot for snart at vende tilbage. Man kan ikke forstaae, at disse Sale, som ere saa prægtige endnu, skiøndt deres Farver ere blegnede, skulle staae farveløse og forladte bestandig; ja, som jeg her sidder alene i Alkoven, i en Stilhed, der ikke afbrydes af nogen Lyd, og i hvilken Erindringen virker med sin fulde Magt, har jeg en Følelse, som om Begrebet om Tid skulde forvirres for mig, som om jeg selv var Giest hos Maurerkongen og hvert Øieblik kunde vente at see en turbanklædt Skikkelse staae paa Dørtrinnet, eller en sortøiet Sultana glide hen over Gulvet med tilbageslaaet Slør. Det undrer mig ikke, at Granadas Almue med en overtroisk Frygt betræder disse Steder og føler sig fremmed herinde; thi de svundne Tiders Aand boer her endnu. Er det ikke, som om jeg hørte sagte Fodtrin og hviskende Stemmer langt borte? Og dog er det kun Vinden, som suser i Træerne der-

udenfor, og det pladskende Vand i en fiern Fontaine; ikke hiint flygtede Sprogs bløde Strubetoner. Men Illusionen er saa stærk, at jeg reiser mig op for at overbevises og udrives af denne Drømmeverden.

Jeg gaaer nogle Skridt henimod en Opgang, hvorigiennem det fulde Dagslys skinner, en stærk Duft af Blomster strømmer mig imøde, jeg gaaer op ad Marmortrappen — da ligger der udfoldet for mig et Billede, saa yndigt og klart og tillokkende, at ingen Maler i en lykkelig Stund har kunnet tænke sig et skiønnere. Skiult imellem Slottets Bygninger, som en eensom lille Sø kan være giemt i Skovens Dyb, ligger Lindarajas Have. I smaa Bede, krandsede med Myrter, staae blege Oleandere og carmoisinrøde Roser ved Siden af hverandre og udsende deres Vellugt. De voxe og grønnes, knoppes og blomstre; men hvor er Lindaraja, hvis Øie de skulde glæde, Gazuls Brud, som Sangene berømme? Opad de femten ranke, fine Marmorsøiler, som bære denne Buegang, der paa tre Sider omslutter Haven, snoer Viinranken sig, tung af modne Druer; Oranger og blodrøde Granatæbler skinne ned fra det Espalier, der bedækker Murene; men hvor ere de hvide Hænder, som skulde plukke den modne Frugt? Fra den høie, pragtfulde Skaal af Alabast, der staaer midt imellem Blomsterbedene i et Marmorbassin, risler Vandet bestandig; men hvor er det yndige Ansigt, de lange Lokker, den hvide Pande, de sorte Øine, som første Gang speilede sig i den blanke Flade? Saadan spørger Tanken uvilkaarlig, og uden at vide det selv, træder jeg sagte paa Sandet, for ikke at vække den slumrende Skiønhed. Thi her kan ikke være tomt og ubeboet; dertil er

Blomsternes Duft for sød og Orangerne for gyldne og Himlen altfor blaa, som hvælver sig over denne Slottets Juveel. Maaskee staaer hun i Ly af Figentræet derhenne, hvis brede Blade skygge som en Løvhytte om Stammen, og plukker af de grønne svulmende Frugter; eller hun sidder skiult bag den Rosenbusk, der høi som et Træ dækker det Halve af Marmorpillen hist. Lette Fodtrin i Sandet føre derhen, jeg følger dem og kommer til et Gittervindue, der er brudt igiennem Muren ud imod Dalen. Det er den eneste Forbindelse imellem Livet udenfor og denne Have, der er skiult, som et Harems Helligdom, for hvert nysgierrigt Øie. Men hvor yndig er den Plet af Verden, hvorpaa Lindarajas Øine skulde hvile! I Daldybet skyder Floden sig blinkende frem, man seer ikke, hvorfra den kommer eller hvor den gaaer hen, og over den hæver sig en Høi, fra Foden til Toppen bedækket med Olietræer, Viinhaver og Cypresser, imellem hvilke Generalife skiuler sin Skiønhed som en „Jomfru i det Grønne." Over Sommerslottet ligge Ruinerne af la silla del Moro, og i det Fierne smelte de blaae Biergtoppe sammen med Skyerne. Ved dette Vindue høre Fodtrinene op, her har hun siddet, Marmorkildens Najade, Havens beskyttende Gudinde, og stirret ud over Dalen, og plukket Bladene af en Rose; de ligge endnu spredte som Bloddraaber i det hvide Sand. Nu er hun borte, og saaledes flygter alt det Skiønne, man længes efter, som en forsvindende Tone, naar man vil gribe det med Hænder. Langsomt gaaer jeg tilbage igiennem Gangene, imedens jeg mindes en gammel Sang om Lindaraja, der skildrer en Forsoning imellem hende og hendes Elsker,

som maaskee har fundet Sted i denne Have. Skinsyg paa Gazul havde hun lukket sit Vindue i for ham; men snart angrede hun sin forstilte Haardhed og længtes efter at see ham igien. „Thi", siger den spanske Sanger, „i Amors Dands er slig Skiften en jevnlig Tour, og den dandse mangen en Gang de, som elske hinanden af Hiertet". Da hun nu desuden fik at vide, at Gazul af Sorg havde knækket sin Landse og byttet sin grønne Dragt med en guul, saa sendte hun sin Page til ham med prægtige Gaver, og lod ham bede, om han vilde komme til hende. Tre Gange spurgte Gazul, overrasket og glad, om det var sandt, hvad Pagen sagde, og derpaa ilede han afsted, for at „skue Glandsen af sin Dames Øie". Han traf hende i Haven, hvor hun gik og skar Blomster af; men de himmelblaae lod hun staae og valgte de dunkle. Af Maanedsroser og Jasminer bandt hun en Blomsterkost; „de hvide Farver bar hun paa Brystet og de mørke i Siælen". Da Gazul nærmede sig hende, løftede han neppe Øinene fra Jorden, „liig En, der kommer fra Mørket og bliver blændet af Solen". Lindaraja rakte ham Haanden, „lidt rød og forvirret" — og saa var Striden glemt. Jeg plukker en Rose til Afsked, og seer mig endnu engang om til alle Sider. Lette Vinde fra Biergene bølge over Haven og bære Blomsterduften op til Slottes Sale; en ubeskrivelig Stilhed og mild Fred hviler over dette Sted; den meddeler sig ogsaa til den urolige Vandrer, vugger hans Siæl ind i Drømme om Fortidens Liv og dysser Fremtidens Higen i Slummer. Alhambras Slot med dets Haller og Gaarde er som en vidunderlig østerlandsk Fortælling; men Lindarajas Have

er indflettet deri som en Kiærlighedssang, sunget til Guitarren i en maanelys Nat.

Med Møie river jeg mig løs fra en Plet af Jord, der fængsler den Dvælende ligesom Armidas Tryllehave, og hvor man kunde ønske at hendrømme hele sit Liv. Jeg gaaer tilbage igiennem Gittergaarden og Gesandternes Sal for at søge den over hele Verden berømte Patio de los Leones. Ved Enden af Myrtegaarden, ligeoverfor den Port, jeg kom indad, fører en hvælvet Dør mig ind i et Slags Forsal, der aabner sig imod Baggrunden i tre Buer. Igiennem den midterste, hvis Ornamenter i Skiønhed og Konst overgaae Alt, hvad jeg endnu har seet, og næsten kunne kaldes Filigranarbeide i Gips, har jeg Udsigt til den pragtfulde „Løvegaard". Den er langagtig fiirkantet, og paa alle Sider omgivet af Slottets Bygninger; rundtomkring den løber en Colonnade, hvilende paa hundrede og fire og tyve ranke Søiler af hvidt Marmor, som ere forbundne med Buer, hvis giennembrudte Arbeide er fiint som Kniplinger. Ved hver Ende af Gaarden springer en letbygget, af Piller baaren Veranda frem, luftig og indbydende til Hvile, som en skyggefuld Kiosk; og i Midten, omgivet til alle Sider af de hvide Søilestængler, der bære Slottets pragtfulde Blomst, staaer den store, dobbelte Marmorskaal, hvilende paa tolv Løver og udstrømmende Vand til alle Sider. Den er smykket med en Rand af ziirlig udarbeidede Blade og Blomster, og imellem disse slynge sig arabiske Vers af følgende Indhold: „Velsignet være han, der gav vor Fyrste en Bolig, hvis Skiønhed overgaaer alle. Betragt denne Have, i hvilken der findes Vidundere, som Gud ikke har tilladt

maae findes andre Steder, end ikke i de to Helligdomme; i hvilken der findes en Høi af giennemsigtige Perler, hvis Glands lyser i Fontainens Spring, der bestandig bevæges. Seer du ikke, hvor overflødig Vandet strømmer ud, og alligevel er der bestandig nye Væld, som flyde. Det er som en Elskende, der udgyder sig i Taarer, som en hvid Sky, der sænker sig ned over Løverne. Paa samme Viis udstrækker Kalifen sin gavmilde Haand, og uddeler sine Skatte til Krigens vilde Løver. O du, som betragter disse Løver, frygt ikke, thi de mangle Liv til at rase! O du Arving af Nazariternes Blod! Ingen Hæder ligner din, du har arvet Magt og Storhed! Guds Fred være med dig bestandig, han styre dit Folk og betvinge dine Fiender!" Den Fyrste, for hvem disse Bønner opstege, var Muhamed den Femte, der lod „Løvegaarden" bygge i Aaret 1377 af en konstfærdig maurisk Bygmester, ved Navn Aben Cencind. Han forskiønnede Granada meget, og befordrede Industri og Handel, saa at der under hans Beskyttelse kom Kiøbmænd fra Syrien, Ægypten, Afrika og Italien, baade Muhamedanere, Jøder og Christne til Andalusien. Han elskede Pragt, og da han ægtede den skiønne Zahire, holdt han en Række af Fester og Giestebud i Alhambra, samt Turneringer og Tyrefægtninger, hvortil han indbød christne Riddere fra Castilien og Frankrig. „Da skulde man have seet „Løvegaarden" i dens Pragt; Marmorgulvets Glands, Verandaernes og Galleriernes Skiønhed, der hvilede paa Jaspis, hvidt som Snee, Væggenes Emaille af Guld, Sølv og Purpur, Vandets Giennemsigtighed, der strømmede i Løvernes Kilde eller sprang fra de mange Alabastskaaler, der vare for-

deelte rundtomkring, frembød en af de vidunderlige Decorationer, om hvilke tusind og een Nats Fortællinger berette."

Og vistnok er el Patio de los Leones, skiøndt ikke saa storartet, som Gesandternes Sal, en Bygning af udmærket Smag og det meest delicate Arbeide, vel skikket til at giemme Maurerkongen i sit vellystige Skiød og lade ham glemme Herskerens Sorger; og som den ligger udstrakt for mig i et blændende Sollys, der ved at give det gulnede Marmor ny Hvidhed, ligesom forynger den alderstegne Skiønhed, negter jeg den ikke min Beundring, som et kosteligt Sidestykke til Lindarajas Have. Men alligevel er det, som om der fra hiin halvdunkle Portal, der i Gaardens ene Sidevæg skiuler sig bag Pillerne, bredte sig et Tusmørke med sin hemmelige Gysen udover det Altsammen; det er Erindringen, der sidder paa Tærskelen og kaster sin Slagskygge udover Marmoret, den farver Vandet i Fontainerne blodig rødt, og faaer Straalens Rislen til at lyde som Dødssuk og undertrykt Klage. Thi ad disse Marmortrin stiger man op til „Abencerragernes Hal", og længe nok kan man kalde Historien om deres Mord et Eventyr — det Eventyr har bragt mig til at gyse som Barn, og har gravet sig med uudslettelige Træk ind i min Tanke, Folket i Granada troer derpaa, som paa den hellige Jomfru selv, og den kritiske Historieskriver maa tilstaae, at vel kan Sagnets Sandhed ikke bevises, men dets Usandhed ligesaa lidt. Og vist er det, at „Løvegaarden" mange Gange og til mange Tider har flydt med Blod, at dens tause Piller, der som en Kreds af Drabanter i Marmorrustning staae omkring Springvandet, have

hørt Sværdgny og Skioldeklang, naar Fader og Søn i Spidsen for deres Skarer kæmpede imod hinanden, eller Ørens Susen, naar et ædelt Hoved faldt i den eensomme Dødstime. Sagnet om Abencerragernes Mord er bekiendt. Deres bestandige Modstandere, Zegriernes mægtige Stamme, som omgav Boabdil, satte Ondt for dem hos den svage Konge, og en Dag traadte en Zegri frem og beskyldte falskelig Alfaima, Boabdils meest elskede Hustru, for Utroskab. En maaneklar Aften, fortalte Bedrageren, da der var en Zambra eller maurisk Dandsefest i Generalife, spadserede han med en anden Zegri i Haven, og da de kom ind i Myrtealleen, saae de Dronningen og Abencerragen Aben Hamar sidde under et Rosentræ, holde hinanden i Haanden og vexle Elskovsord og Kysse. Forskrækkede skiulte de sig bag et Orangetræ for at speide, og nogle Øieblikke efter saae de, at Dronningen rev sig ud af sin Elskers Favn, og vandrede om ad den Sti, som førte til Laurbær-Fontainen, hvor hun atter sluttede sig til sine Slavinder. Lidt efter saae de Aben Hamar komme ud af Lunden, han plukkede Roser og Jasminer, og da han havde flettet en Krands, satte han den paa sit Hoved. De gik hen til ham og spurgte, hvad han giorde. „Jeg besøger disse grønne Buegange," svarede han, „hvis Vellugt opfylder Luften". Med disse Ord bød han hver af dem to Roser, og derpaa gik de sammen tilbage til Slottet. Neppe havde Boabdil hørt denne Fortælling, før han, uden at give sig Tid til at undersøge Sandheden, blev opfyldt af den heftigste Skinsyge. Da den lumske Zegri derhos benyttede denne Stemning og fremstillede sine Modstanderes hele Færd som troløs og sigtende til at

styrte Kongen og sætte hans Fader igien paa Granadas Throne, besluttede Boabdil at tage en frygtelig Hævn over Stammen. Den næste Dag lod han de ædleste og fornemste Abencerrager kalde op til Alhambra, og de fulgte alle hans Indbydelse uden Mistro. Men i Løvegaarden under Pillerne vare deres bittreste Fiender samlede og ventede dem med blottede Sværde. Een efter een bleve de tappre Krigere, Gamle og Unge, efterhaanden som de ankom, førte derind, og de store Fløidøre lukkedes efter Dødsofferet. Zegrierne styrtede sig over ham, før han fik Tid at drage sit Værge, de slæbte ham over Gaarden, opad Marmortrinene, ind i den dunkle Hal; og her blev hans Hoved afhugget over Randen af Marmorbassinet, og hans Blod farvede Vandet. Saaledes omkom tredive Abencerrager, men den tredivte havde sin Page med sig ind i Løvegaarden, og da Drengen saae, at hans Herre blev overvældet, og saae Blodet flyde igiennem Marmorrenderne nedad Trappen, flygtede han, kom lykkelig ud af Slottet og fortalte de Kommende, hvad han havde seet. Grebne af Sorg og Harme vendte de deres Heste, joge nedad Skraaningen tilbage til Byen, samlede deres Stamme og udraabte i alle Gader Boabdils skiændige Forræderie. Og nu brød Borgerkrigen ud i høie Luer, den rasede i Byen og i Alhambra, og Hundreder af Slagne maatte bøde for de myrdede Mænd. — Men fra den Tid hedder den dunkle Hal, paa hvis Tærskel jeg nu staaer, la Sala de los Abencerrajes. Midt under det hvælvede Loft hæver et rundt Marmorbassin sin Rand en Fod fra Gulvet; Straalen springer ikke muntert iveiret, men bobler langsomt og sørgelig op af Røret, udgyder sig over Ste-

nen og risler derpaa igiennem en Fordybning nedad Trinene, for at forene sig med Vandet fra Løvernes Springvand. Marmoret i Skaalen er hvidt, men paa Bunden er der store, bruunrøde Pletter, der ligne Rust; det er Abencerragernes Blod, fortæller Sagnet, som har efterladt disse Mærker, de ere trængte ind i Stenens Aarer, og ikke engang det altid rislende Vand er istand til at tvætte dem af. Men ved Nattetid hører Soldaten, som staaer paa Vagt udenfor, og Majoen, der med Guitarren under sin Kappe lister sig over „la Plaza de los Aljibes", tidt Suk og Jamren inde i Slottet; da korser han sig og mumler et Ave, og naar han kommer i Huus, fortæller han, at han har hørt „los Abencerrajes."

Jeg forlader den skumle Hal og gaaer tværs over Gaarden til „de to Søstres Sal", som ligeoverfor, solbelyst, smiler mig indbydende imøde. Her aander jeg frit, og de mørke Billeder forsvinde; her er venligt og muntert, Solen skinner ind igiennem den buede Dør, Blomsterduft opfylder Luften, her maa Lindaraja have boet. Her, paa disse to uhyre Marmorplader, som ligge foran Indgangen og give Salen Navn, har hun dandset til Añafilens og Tamborilens Klang; her ved Springvandet har hun kølet sit rødmende Ansigt efter Dandsen; i Alkoverne hist, som under ziirlige Buer skiule sig i Salens Sidevægge, har hun holdt Siesta og hvilet bag persiske Tæpper, naar Middagssolen giorde Luften lunken; i den lille Pavillon, som gaaer ud til Haven og dannes af et fremspringende Vindue, har hun siddet i den lyse, kølige Aften og indaandet Blomsternes Vellugt; den bærer endnu hendes Navn: el Mirador de Lindaraja.

Den hele Sal er yndig, rigt smykket, elegant som et Boudoir, dens Vægge ere forneden omgivne af broget Porcellain-Mosaik, foroven bedækkede med Stuk, hvis konstig slyngede Blomster og Blade, Indskrifter, Stierner og Medailloner ere forenede i endnu ziirligere Mønstre, end i Gesandternes Sal. Over hver Vinduesbue er der andre, mindre Vinduer, skiulte af Træ-Jalousier med giennembrudt Arbeide; de staae i Forbindelse med Slottets indre Værelser, der tiente til Harem, og fra dem kunde Sultanaerne see ned i Salen uden selv at sees. En Krands af fire og tyve smaa Marmorsøiler, som i fordums Tid vare forgyldte, omgiver det Øverste af Væggene, og paa dem hviler den lette Kuppel med sine beundringsværdige Stalaktit-Ornamenter. Den er saa smuk, at, som en af Indskrifterne siger, „Tvillingernes Stiernebillede strækker sin Haand ud imod Kuppelen for at hilse den, og for at tale med den stiger Maanen ned fra sit Sæde paa Himmelen.“ Men Salens Perle er den Mirador eller Belvedere, som hænger udover Haven; i hver af dens tre Sider er et Ajimez eller maurisk Buevindue, den fierde er aaben indad til, saa at man i Perspectiv kan see igiennem den hvælvede Portal ud til Løvegaardens Springvand, som glimrer i Solen. Der svæver en svag Duft af Moskus derinde, ligesom en Levning af de Røgelser, hvormed Salen før har været giennemstrømmet; Væggene ere rigt prydede med Løvværk i mangehaande Mønstre, som endnu hist og her bevare Forgyldning og Farve, og som Stedets Devise staaer, imellem Sprog af Koranen, det ene Ord: „Lykke.“ Min Veiviser fortæller, at da han en Dag vandrede igiennem det arabiske Alcazar og kom til Lindarajas Mi-

rador, „der er saa skiøn, at man maa troe, at en Fyrste har ladet den bygge, for dermed at overraske sine Tankers Herskerinde", saae han en Maurer, som var kommen fra Afrika for at besøge sine Forfædres Borg, knæle tilbedende og beundrende paa Marmorgulvet. Thi hos Efterkommerne af Boabdils forjagne Folk har Mindet om Granada vedligeholdt sig som Traditionen om et Paradis paa Jorden, der engang har tilhørt deres Stamme; og der findes Familier paa Afrikas Nordkyst, som endnu giemme de rustne Nøgler, deres Forfædre toge med sig, da de lukkede deres Huse og forlode Spanien. De haabe endnu bestandig, som Jøderne i Babylon, at Guds Vrede skal faae Ende, og at der skal komme en Dag, da de kunne vende tilbage til Granada og atter plante Halvmaanen paa Torre de la Vela.

Jeg vandrer ud af la Sala de las dos Hermanas og staaer atter i Løvegaarden. Solen er steget høit op paa Himlen, den lyser imellem Verandaens Piller ved Gaardens Ende og viser mig Veien ind til „Dommersalene", for hvilke Løvegaarden er ligesom en Forhal. En Corridor med tre Buer skiller Verandaen fra den midterste og største af de smaa Sale, hvor der fortælles, at Maurerkongen gav sine Vasaller Audients og dømte i de Sager, hvis Afgiørelse tilkom Kongen alene. I disse Værelser er der kun lidt tilbage af den fordums Pragt; blot de hvælvede Lofter ere endnu bevarede, som de vare paa Arabernes Tid, men de alene ere nok til at give las Salas de Tribunal en høi Grad af eiendommelig Interesse, thi paa dem findes de eneste oprindelige Malerier, som endnu ere tilovers i Slottet. Som bekiendt

er det forbudet Muhamedanerne ved nogen Slags Konst at efterligne levende Gienstande, de troe, at alle saadanne Billeder, især Fremstillingen af Mennesker, engang ville komme til deres Mester for at forlange Siæl og Liv; og det er Grunden til, at, medens de architektoniske Ornamenter i Alhambra vidne om den høieste Konstfærdighed, røbe saavel Løverne omkring det store Springvand, der ligne alt Andet meer end Løver, som disse Malerier, en barnlig, maaskee forsætlig Ufuldkommenhed. Til Erstatning er der ødslet saameget desto mere med Guld og glimrende Farver. Loftet i det midterste Værelse, den egentlige Dommersal, er prægtigst; det er lakeret, med en Guldrand, besaaet med Stierner, og i Midten er der, ligeledes paa gylden Grund, et Malerie, som forestiller ti af Granadas Konger, siddende i en Kreds med Benene overkors, paa Puder, med lange hvide Skæg, iførte Burnusser, hvis Hætter slutte tæt om deres Hoveder, og med deres høire Haand hvilende paa Sværdfæstet. Loftmalerierne i de to Sideværelser ere ikke Portraiter, men snarere en Art phantastiske Genrebilleder. Paa det ene Billede seer man saaledes en Have med en Sø og et Springvand, som dannes af et Bassin og en Pille, ovenpaa hvilken der sidder en lille Hund med opløftet Hoved, og lader Vandet strømme ud af sin Mund. Rundtomkring er der Træer af alle Slags, befolkede med Fugle og Aber i de forskielligste Stillinger, det Ene i stor Forvirring og uden Perspectiv spredt imellem det Andet. Foran Kilden sidder en ung Mand og en Kvinde, som om de betragtede de skiønne, klare Vandstraaler, der strømme udaf Skaalen igiennem to Løvegab, og i Skoven seer man Riddere med deres Vaaben-

dragere paa Jagt. I det ene Hiørne af Maleriet er der en Fæstning med Taarne, fra hvilken man seer Damer komme ud, fulgte af deres Dueñas, for at modtage de hiemvendende Jægere, der lægge Vildsviin og Biørne for de Skiønnes Fødder. — Paa det andet Billede sees i Baggrunden en stor Fæstning med flere Taarne; i et af disse staaer en Dame med sin Dueña og opsender Bønner for den ene af de to Riddere, som kæmpe med fældet Landse foran Slottet, og af hvilke den Seirende er klædt i maurisk Dragt. Muligen er det en Fremstilling af den Strid, som efter Sagnet fire christne Riddere bestode med ligesaamange Zegrier, for at bevise den falskelig anklagede Sultanas Uskyldighed. Ligeoverfor Slottet staaer en anden Kvinde, som holder en Løve i Lænke, og nærved er der en Kamp imellem en Troldmand af et forfærdeligt Udseende, heelt begroet med Haar som en Abe, og en Ridder, der er kommen for at befrie den fangne Skiønhed. I to af de andre Taarne sees endnu to, som det synes, fængslede og bedrøvede Damer, og en tredie sidder ved Foden af Taarnet paa en Pude og spiller Skak med en Ridder. — Mangel paa Forhold og Perspectiv have disse Malerier tilfælles med de fleste andre fra samme Tid, Damerne ere større end Taarnene, og Riddernes Heste vilde kunne springe over Portbuen; men de mangle derhos den Siæl og det Udtryk af enfoldig Barnlighed, som Troen gav de gamle christelige Malere, og som bringer Beskueren til at glemme al technisk Ufuldkommenhed for det elskelige Sind, som udtaler sig igiennem deres Billeder.

Men det er paa Tiden, at jeg river mig løs fra disse Sale og Marmorgaarde og Haver, som nu alt i

mange Timer have bragt mig til at glemme, hvem jeg er og i hvad Aarhundrede jeg lever. Der er endnu kun et lille Værelse at see, det saakaldte Tocador de la reina, eller Dronningens Toilet; og for at finde det, vandrer jeg tilbage til Gesandternes Sal, og derfra ind i en lang Corridor, som fører til Værelser, der ere blevne moderniserede, da de spanske Fyrster i gamle Dage beboede Alhambra. Men hvor fattig og tarvelig, hvor plump og smagløs er de christne Kongers Luxus ved Siden af Kalifernes Pragt! Medens de mauriske Sale endnu henrykke den langveis fra kommende Vandrer, ved deres af Tiden næsten urørte Herligheder, hvo har da Lyst til at betragte de halvudslettede Landskaber, mythologiske Fremstillinger, Blomsterguirlander og Frugter, hvormed de nyere Vægge ere overlæssede, om ogsaa Frugterne i sin Tid saa skuffende efterlignede Naturen, at „Fuglene lode sig narre deraf", som en spansk Poet fortæller i et Digt til Granadas Ære. Jeg i det Mindste tænker kun, ved at gaae igiennem Stuerne, paa de yndefulde, som Kniplinger fine Ornamenter, der, straalende af Purpur og Guld, have dækket disse Vægge, og som vanhellige Hænder have tilintetgiort for at sætte deres egne, kedsommelige Malerier i Stedet, der dog kun forholde sig til Maurernes ziirlige Slyngninger af ophøiet Løvværk, Blomster og arabiske Skrifttegn, som en lang, farveløs, fornuftig Periode i Prosa, med dens Forsætning og Mellemled og Eftersætning, forholder sig til en let, glimrende, sødt klingende Sonet eller Redondille. — Som jeg gaaer i disse Tanker og lægger lidet Mærke til Omgivelserne, lyder der med eet en Stemme giennem Salene. Jeg standser forundret,

næsten forskrækket; thi saalænge har jeg nu været vant til Eensomheden herinde, at denne Afbrydelse overrasker mig næsten ligesaa meget, som om Maurerkongen selv var traadt frem fra en af Pillerne. Jeg lytter, det er en frisk, ungdommelig Kvindestemme, der synger; Ordene kan jeg ikke forstaae. Men snart, da jeg er kommen igiennem et Værelse til, opdager jeg Sangersken; det er en ung, sorthaaret, ret tækkelig Pige, som spinder paa Haandteen og synger en Vise dertil, for at forkorte sig Tiden. Hun sidder paa Randen af et lille aabent Gallerie, der vender ud imod Dalen med Udsigt til Generalife, Vegaen og Biergene, og hvis Tag hviler paa smaa, fine Marmorpiller. Contouren af hendes regelmæssige, noget fyldige Træk tegner sig af imod den blaa Luft; hun synger, dreier Traaden imellem sine Fingre, og mærker ikke, at jeg kommer, før jeg er tæt ved hende. „Buenas dias, Señor!" siger hun derpaa, uden at lade sig forstyrre; „hvem har lukket Eder ind i Alamvra?" — „Jeg veed ikke," svarer jeg, „jeg ringede paa Klokken, saa gik Porten op." — „Saa maa Fader være kommen hiem," bliver hun ved; „han er Portero ved Slottet, maa De vide. Det er et smukt Slot, ikke sandt, Señor?" tilføier hun, som om hun havde Lyst til at begynde en Samtale, der kunde adsprede hende i hendes Eensomhed. „Det lille, runde Værelse med Pillerne hist," siger hun, idet hun reiser sig for at vise mig det, „var en el tiempo de los moros, et Slags Klokketaarn, hvorfra Præsten — thi de havde ogsaa Præster, skiøndt de vare Hedninger — kaldte Folk sammen, naar de skulde gaae i Kirke. Siden brugte den katholske Dronning det til Paaklædningsværelse; der seer

De endnu i Gulvet en Marmorplade med smaa Huller i, for at Røgelsen, som blev antændt underneden, kunde lade sin Vellugt stige op til hende." — „Du veed god Beskeed; hvem har lært Dig det?" spørger jeg. — „Det har Fader læst for mig i Sr. Alcántaras Bog, for at jeg kan vise de Fremmede om nu, han er gammel." — „Kommer der mange Fremmede hertil?" — „Ja, ifior var her over to Hundrede, men de Fleste vare dog Spaniere." — „Ja, det er et smukt Slot," bliver jeg ved, „jeg vilde ønske, det var mit." — „Det troer jeg nok," siger hun, „men det er ikke at faae tilkiøbs, det hører Dronningen til." — „Maaskee vilde hun sælge det, naar jeg gav hende mange Penge derfor." — „Det fik hun ikke Lov til for Folket i Granada," svarer hun ganske stolt; „og hvis I havde kiøbt det, vilde Folket jage Eder ud igien." — „Men hvis jeg nu stillede mig her paa Galleriet med en stor Sæk Duros ved Siden af mig, og kastede dem i Grams blandt dem, der vilde jage mig bort, hvad saa?" — Hun seer saa forundret, halv vred paa mig, at jeg kommer til at lee, og siger: „Nei, jeg hverken kan eller vil kiøbe Alhambra, men maa jeg komme herop hver Dag, saalænge jeg er i Granada, og gaae alene omkring i Slottet, skal Du og Din Fader have Tak." — „Vær saa god," siger hun formildet, „Slottet staaer til Deres Tieneste." — „Og hvem skal jeg kalde paa, naar jeg vil tale med Dig?" — „Paa Catalina, Señor?" siger hun neiende, idet jeg gaaer bort. Langsomt gaaer jeg tilbage den samme Vei, jeg er kommen, igiennem Gesandternes Sal og Myrtegaarden, over Cisternernes Plads og igiennem de rosenduftende Alleer ned imod Byen. Hvad jeg

idag har seet, tænker jeg ved mig selv, vil jeg aldrig komme til at glemme, hvilke Skiebner jeg saa skal friste, og hvor gammel jeg end bliver, saalidt som man glemmer sin Ungdoms smukkeste Drømme. Men hver en Gang jeg i Fremtiden under Nordens taagede Himmel erindrer denne Dag, vil der falde Solskin ind i min Siæl og mine Tanker ville faae Rosernes Farve; jeg vil længes efter at see, hvad jeg engang saae, og giør jeg end ikke den mauriske Sangers Ord til mine, vil jeg dog forstaae hans Længsel, naar han synger:

„Alhambra, du min Kiærlighed!
Hvor Lyst og Glæde leer —
Hvad er vel hele Livet værd,
Naar ikke dig jeg seer!“

I Granada.

Paa Hiørnet af den lille, stilfærdige Calle de la montereria, der er bred nok til at Morgen- og Aftenvinden fra Biergene kan vifte derigiennem, og smal nok til at holde Solstraalerne ude det meste af Dagen, nærved Darrofloden og ikke langtfra Alamedaens kølige Skygger, ligger La Fonda del Suizo, hvor jeg boer. Jeg maa i Forbigaaende bemærke, hvad Erfaringen har lært mig, at der i Virkeligheden er en ikke ringe Forskiel paa Betydningen af de tre Ord: Fonda, Posada og Venta, for hvilke min Ordbog kun har een Oversættelse, nemlig: „Wirthshaus": og jeg vil ikke raade nogen Reisende til, stolende paa den tydske Grundighed, at spørge efter en Posada, naar han har Lyst til et godt Maaltid, eller efter en Venta, naar han trænger til en blød Seng. Thi medens de spanske Vertshuse vel maaskee for en høiere, abstraherende Betragtning kunne synes at være lige slette, er der dog den ikke uvæsentlige Forskiel paa dem, at man i en Fonda kan faae baade Mad og Seng, i en Posada kun Seng, samt Ild og Skorsteen til at koge hvad man selv bringer med, og i en Venta ingen af Delene, med mindre man vil kalde et Leie paa en bar Træbænk, med sin Kappe omkring sig

og en Vadsæk under Hovedet, en Seng, og Brød, Ost og Viin et Middagsmaaltid. Saaledes er i det mindste Regelen, og enkelte Undtagelser, som jeg har været heldig nok til at træffe paa, forandre den jo ikke. Jeg boer altsaa i La Fonda del Suizo, i et ret hyggeligt lille Værelse, med en Alkove, en Glasdør og en Balkon, omgivet af et Jerngitter. Naar jeg trækker den lange, brede Straamaatte op, der som et Rullegardin hænger udover Gitteret for at skiærme imod Solen, har jeg Udsigt til et lille, graamalet, tarveligt Huus, med fladt Tag og en aaben Loggia foroven, som i Almindelighed hænger fuld af Tøi, der skal tørres. Huset er forresten ret malerisk i al sin Fattigdom, Murene ere revnede hist og her, Døren er sunket, og Jerngitteret foran det eneste, store Vindue er halv skiult af Caprifolier og Vedbend, som fra to Urtepotter snoe sig opad Stængerne. I den lille Indgang fra Gaden er der, ligesom paa vore Bønderhuse, to Halvdøre, af hvilke den øverste gierne staaer aaben for Lysnings Skyld og tillader mig at see heelt ind i Stuen. Der boer en fattig, gammel Skolemester inde; hele Formiddagen sidder han krumbøiet for Enden af det umalede Træbord, i en luvslidt, sort Trøie, som vist i sine unge Dage har været en Kiole, med Nathuen trukket ned over Ørene og et Par Klemmebriller paa Næsen; foran ham staaer hans Tobaksdaase, et kort Spanskrør, som han forøvrigt sielden bruger, har han besynderligt nok stukket ned imellem Trøiekraven og Ryggen, hvorfra det rager iveiret ligesom Staaltraaden paa en Marionet. Saaledes udrustet, tilbringer han den halve Deel af Dagen med at indprente syv Drenge — thi fleer er der i det mindste

for Øieblikket ikke i hans Skole — det klangfulde spanske Sprog, der imidlertid ikke lyder nær saa melodisk i hans Mund, som det f. Ex. flød fra Purificacions Læber i Malaga. Hvor fattig og ringe anseet den gamle Skolemester end er, saa har han dog bevaret en vis Grandeza i sit Væsen, der især viser sig i den rolige, næsten nedladende Maade, hvorpaa han slaaer ud med Haanden og siger sit: „buenas noches, Señor!“ naar jeg om Aftenen gaaer forbi ham, mens han staaer i sin Dør og ryger en Cigarito. Den samme Modsætning frembyder hans ormstukne Skilt, der paa Enden af en lang Stang som en Fane rager ud over Gaden; thi skiøndt det medtaget og træt bøier sit Hoved ned imod Steenbroen, bærer det alligevel den stolte Indskrift: „Don Manuel de Lozago y Cardinal; Profesor de primeras letras, Autor de un metodo de lectura, muy ventajoso a la juventud.“

Ovenover hans Læsestue, paa første Sal og ligeoverfor mit Vindue, er Familiens Værelse; der sidder hans midaldrende Hustru og femten Aars Datter bag Solmaatten, bøiede over Sytøiet og arbeidende med Naal og Traad uafbrudt fra den tidlige Morgen indtil Aften. Men naar Solen er ved at gaae ned og det bliver køligt i Luften, rulle de Tæppet op, og da tager det lystige Barn Erstatning for Dagens Taushed og Eensomhed, hilser og coquetterer, snakker og leer tilhøire og venstre. Her, i det lykkelige Syd, hvor man nærmer sig hinanden uden Forbeholdenhed og Mistro og finder Livet for skiønt og for kort til at spilde det med Omsvøb, hvor et Smiil kun er et Smiil og et Blik et Blik, og hvor de venlige, indsmigrende Ord, der let og villig flyde strax fra Læberne, ikke ere

Lygtemænd over Siælens Mosedyb, men Blomster, der af sig selv skyde frem af en lykkelig Jordbund: her behøver man — i det mindste hvad Mellemclasserne angaaer — ikke at præsenteres for sine Medmennesker, for at kunne tale med dem; man tager Hatten af, siger Goddag, og dermed er Bekiendtskabet giort. Det er naturligviis flygtigt og let, uden dybe Rødder, som Urterne, der voxe op i en Nat og blomstre Dagen derefter, men det er ogsaa muntert, solbeskinnet, glimrende som de. Den første Aften, jeg trak Soltæppet op og traadte ud paa min Balkon, slog Skolemesteren ud med sin Haand og sagde: Servidor! Jeg bukkede for hans smukke Datter, som stod ligeoverfor, knap fire Alen borte, og sagde ligeledes: Servidor! og nu tale vi med hinanden over Gaden, som om jeg var født i La Fonda del Suizo og havde boet der alle mine Dage — kun at jeg saa formodentlig vilde kunne udtrykke mig lidt bedre paa Spansk. Den lille Maria er egentlig ikke regelmæssig smuk, men hendes kulsorte Øine ere saa skinnende, at Ansigtstrækkene altid faae en livlig Belysning af deres Glimten; hun er derhos yndig i sine Bevægelser, et Fortrin, som Spanierinderne sielden mangle, og overmaade lystig og glad over Livet, skiøndt hendes er saa eensformigt, som man kan tænke sig. Men hvorfra skulde der vel ogsaa komme Længsler og uforstaaede Savn, Anelser og sværmeriske Drømme og tungsindige Tanker, eller hvad alt det hedder, som forstyrrer Hierterne i Norden, ind i hendes? Himmelen er blaa over hendes Hoved og Biergvindene giøre Luften let, Vinteren er kort og Sommeren lang i Granada, hendes Elsker — thi hun har allerede fortalt mig, at hun har en Elsker, som er muy

gentil — kommer hver Aften under Balkonen, bringer hende Blomster og er aldrig skinsyg, og af Kundskabens Træ har hun ikke spist, thi hun er saa elskværdig uvidende, som noget Barn før det kommer i Skole. Jeg antager, at hun kan læse og skrive, siden hendes Fader er Profesor de primeras letras, men vis derpaa er jeg ikke, og videre end til las primeras letras er hun i al Fald ikke kommen. Af Videnskaberne har hun kun tilegnet sig ganske enkelte Partier; saaledes er hun i høi Grad bevandret i sin Gades Personalhistorie, hun veed til Punkt og Prikke, hvormange Elskere eller Kiærester — novios kaldes de her — Ana og Ines og Isabel have havt, hvorfor Pedro slog op med Skræderens smukke Datter Carlota, og hvem det var, der sidste Nat sang en Serenade udenfor Encarnacions Dør; men om det er meer end femten Aar siden los moros regierede i Granada, det veed hun ikke, thi længer kan hun ikke huske tilbage. Veien fra Calle de la montereria til Kirken, til Alamedaen og til Modehandleren i Zacatinen kiender hun udenad og kunde gaae den i Mørke, Veien til Pedros Hierte har hun ogsaa fundet ganske godt; men alle øvrige Veie og Stæder og Lande ere for hende, som om de ikke vare til. Det er forgieves, at jeg vil giøre hende begribeligt, hvor mit Fødeland ligger; naar hun har hørt et Dieblik paa mig, spørger hun: „Ere Damerne smukke i Dinamarca? Hvad hedder Deres amante?“ Astronomie studerer hun kun i Almanakken, for at vide, naar det er Fuldmaane, thi da spadserer hun med sin Elsker i Alamedaen, og af Botaniken veed hun ikke meer, end at Roser og Negliker dufte bedre, end alle andre Blomster. Hendes Tro er

stærk og barnlig, paa Jomfru Maria, som paa Aander og Hexe og onde Øine; især vilde hun ikke for Alt i Verden, som jeg, tilbringe Dagen alene i Alhambra. Hun elsker Pedro, sin Fader og Moder, sine Blomster, sin Fugl, sit Fødeland, men meer end Alt elsker hun sine nye Kioler og Silkesko, og for en elegant Mantille, besat med Kniplinger, troer jeg, man kunde kiøbe hendes Siæl. Af alt det Stof, jeg her har nævnet, Blomster og Silkekioler, Maaneskin og Hexe, og fremfor Alt af Kiærlighed og Giftermaal spinder hun de lette, lystige Samtaler, hvormed hun snart spørgende, snart svarende, altid coquet, leende og gestikulerende, forkorter mig de kølige, stiernelyse Aftener. Hendes Moder blander nu og da et Ord ind med, men Skolemesteren gaaer i Seng, naar han har røget sin Cigarito, og vi savne ham slet ikke. Det er ikke saa lidt, jeg paa den Maade faaer at vide, især morer det mig at høre, hvordan de gode Granadinere bære sig ad med at giøre Cour. „Naar en ung Mand," fortæller Maria, „gaaer igiennem en Gade og seer en smuk Señorita paa en Balkon, bliver han enamorado" — — „Skeer det altid?" afbryder jeg hende, og hun svarer troskyldig: „Si, Señor! næsten altid, naar han ikke er apasionado iforveien. Naar han da er kommen til Enden af Gaden, vender han om, og saaledes bliver han ved, indtil jeg lægger Mærke til ham (hun gaaer her i Talens Livlighed over til første Person). Hvis det da er en smuk Caballero, som jeg synes om, trækker jeg Soltæppet lidt tilside, han bliver staaende stille og skriver med Fingeren i den flade Haand — det skal betyde, om han maa skrive mig til. Derpaa nikker jeg og lader Soltæppet gaae ned

igien, lidt efter kommer hans Bud med et Brev til mig, og saa" — — „Hvad saa?" spørger jeg, da hun standser. — „Ja saa er han min Novio." — „Hvad vil det sige?" — „Det vil sige, at han kommer hiem i vort Huus, bringer mig Blomster og Komediebilletter og taler med mig, og om Aftenen, naar jeg gaaer med Moder i Alamedaen, kommer han hen til os, spadserer med og følger os hiem, og hvis Klokken ikke er Ti gaaer han op med og spiser til Aften." — „Men dersom Klokken er Ti?" — „Saa passer det sig ikke, at han kommer ind, saa bliver Gadedøren lukket." — „Sige I da saa Godnat til hinanden?" — „Nei, hvor vil De hen? Det var altfor tidlig; saa er det først, vi ret kunne tale sammen i Ro. Han stiller sig da udenfor, jeg staaer op paa en Stol indenfor, og saa tale vi med hinanden igiennem det lille Vindue med Jerngitteret, som De seer paa alle Døre i Granada. Det er netop derfor, det er indrettet," føier hun leende til. „Naar De engang gaaer ud efter Klokken Ti, skal De see, at der næsten ved hver eneste Gadedør staaer en Señor og hvisker igiennem Vinduet; det er allesammen Novios, som staae der for at „pelar la pava", som man kalder det, eller giøre Cour." — „Hvorlænge tale I da saa sammen igiennem Døren?" spørger jeg. — „Det kommer an paa, hvormeget vi have at sige hinanden, Señor," svarer hun lidt spidst, „og saa paa hvordan Veiret er. Er det rigtig smukt Maaneskin, henter han ogsaa tidt sin Guitar, for at bringe mig en Serenata." — „Men saa komme vel los serenos" (Vægterne), siger jeg leende, „og jage ham bort." — „Fy, nu giør De Nar ad mig, nu vil jeg ikke tale meer med Dem!" og dermed

springer hun ind og lukker Altandøren i; men lidt efter stikker hun dog Hovedet ud igien, nikker og siger venlig: „Buenas noches!“

Min Ven Franskmandens let fængelige Hierte har vor lille Gienboerske stukket aldeles i Brand; han kiøber Blomster og Komediebilletter og sender over til hende, hver Dag ved Middagsmaaltidet, som vi holde for aabne Vinduer, kaster han, til Vertens Ærgrelse, Druer, Ferskener, Aprikoser, kort det Halve af Deserten fra Balkonen over i hendes Skiød; ja han gaaer endog saa vidt i sin Kiærlighed, at han hver Aften paa Sengen lærer spanske Gloser udenad, for at kunne anvende dem i Samtalen med hende næste Dag. Men han giør Regning uden Vert, den Stakkel; Maria er ikke Purificacion, hun bliver sin Novio tro, og uagtet Alt det, Franskmanden fortæller om hendes deilige Haar og Øine, hendes lille Haand og spæde Fod, kommer han ikke et Skridt videre, end han var den første Dag, da hun lod Soltæppet falde ned ved hans Hilsen. Dog er dette saa langt fra at bringe ham udaf Fatning, at han tværtimod, efter hver afslaaet Storm henter en ny Reserve af Elskværdighed, snakker og leer og kysser paa Fingeren al den Tid, han er hiemme, ja taler endog om at ville kiøbe sig en Guitar, som han forstaaer at spille, for mulig af Toner at bygge en Bro over den smale Gade, der adskiller ham fra „la reina de su corazon,“ som han har lært sig til at kalde hende.

Foruden Franskmanden og mig boer der endnu en tredie Reisende i La Fonda del Suizo, en ung preussisk Literatus, der kalder sig selv „Doctor der Philosophie.“ Det er en løierlig Fyr; godmodig og dog paastaaelig, ad-

spredt og upraktisk i høieste Grad, og dog altid paafærde, bestandig studerende, med Lommerne fulde af Bøger og Optegnelser, og dog Intet vidende tilbunds, vanker han omkring i alle Gader og Stræder i Granada, uden ret at vide, hvad han vil, søger uden at finde, taler uden at blive forstaaet, men er altid utrættelig til at søge og tale paany. I den stærkeste Solhede, naar Granadinerne holde Siesta, og jeg, saa let klædt, som Anstændigheden nogenlunde tillader, skiuler mig i Alhambras kølige Sale, gaaer han alene omkring paa de ophedede Torve og i de lumre Gader, iført en sort Klædeskiole, som „skal slides op", en tung, hvid Filtehat og grønne Vinterbeenklæder, puster og sveder og vandrer sig træt, for at finde et maurisk Vindue eller en Dørstolpe, som staaer omtalt i hans Reisehaandbog, og som han ligesaa let kunde opsøge i den kølige Morgenstund, eller reent springe over. Skiøndt han har tilbragt fem Dage i Granada, har han af lutter Fuldstændighed endnu ikke været i Alhambra; han vil først være „orienteret i Byen", siger han, men det frygter jeg for, han aldrig bliver, thi endnu har han ikke lært at kiende vort Huus fra Bagerens ved Siden af. Hans hele Reise er underlig, som han selv. For et Aar siden døde hans Fader, han arvede nogle Penge og besluttede i den Anledning at giøre en lille Tour nedad Rhinen; han pakkede sin Vadsæk og drog afsted. Men da han kom til Straßburg, bleve hans Øine syge, og det faldt ham ind, at han maaskee kunde have godt af at tilbringe en Maaneds Tid ved et Bad i det sydlige Frankrig; han vilde derfra vende tilbage til Berlin, for at studere videre. Han reiste altsaa, og kom, jeg veed ikke hvorfor eller hvordan,

til Marseille. Som han her gik omkring, saae han paa Gadehiørnerne en Bekiendtgiørelse om Dampskibenes Afgang til Italien, og formodentlig har Søndenvinden baaret en varm Blomsterduft forbi ham, thi med eet mindedes han „Digterkongens Sang" og besluttede, endnu før han begravede sig i den Berlinske Vinter, at see „das Land, wo die Citronen blühn." Saaledes kom han til Rom, men da han først var der, raadede Alle ham til at see Neapel med det samme, og siden han nu engang var kommen saa langt, meente han, det var bedst at ende hele Reisen i Sicilien. Han kom til Syracusa, der traf han en Landsmand, som vilde til Malta, paa Malta en anden Reisende, som vilde til Algier, og bestandig fulgte han med, haabende i Sommersemesteret at kunne oprette, hvad han i Vinterhalvaaret havde forsømt, og bestandig satte han det næste Sted som Meta for sin Vandring. Paa Grund af det Improviserede ved hele hans Reise, havde han ikke beregnet Aarstiden ret, og kom saaledes til Nordafrika lige midt i den hedeste Sommertid, iført sine Berliner Vinterklæder, som han ikke vilde bytte, thi han stod jo altid i Begreb med at vende om og drage nordpaa igien. Og nu er han i Granada; hver Dag taler han om, at han snart skal giensee Berlin, men jeg er bange for, at naar han kommer til Malaga for at indskibe sig til Marseille, skal han træffe paa en Landsmand, som skal til den nye Verden, og faae det Indfald, „endnu før Vintersemesteret" at giøre en Tour til Brasilien eller de forenede Stater. Imidlertid vanker han nu her omkring, skiøtter sig selv og kommer kun nu og da udaf Concepterne, naar Mozoen i Hotellet, den trivelige Pedro, ikke kan forstaae hans mon=

strøse, tydsk-spanske Constructioner; da dreier han sig omkring paa Hælen, stamper i Gulvet og raaber den ene Gang efter den anden: Diablo! til stor Moro for den joviale Opvarter. — Hans Ubekiendtskab med Sproget, tilligemed hans underlige, vinterlige Udseende midt i Sommerheden, der strax stempler ham som Fremmed, har forresten flere Gange bragt ham i comiske Forlegenheder. Saaledes kom han forleden Aften hiem og var yderst forbittret. Som han gik i Zacatinen i sine egne Betragtninger, havde en Dreng, som løb forbi, trukket ham i Kioleskiødet og raabt: „Mosju!" Han havde da vendt sig om og begyndt at skiænde paa sit barbariske Spansk, og naturligviis havde der efterhaanden samlet sig en Skare lystige Granadinere omkring ham, saa at han tilsidst havde maattet søge Tilflugt hos en Boghandler. Fra dennes Dør havde han derpaa begyndt at haranguere Folket først paa Spansk, og da det ikke vilde gaae, paa Latin, til bestandig stigende Fornøielse for Tilhørerne, der havde ledsaget hans Tale med uhyre Bifaldsraab. Disse vare dog efterhaanden blevne saa levende, at Boghandleren havde fundet det rigtigst at praktisere ham udaf en Bagdør, og det var egentlig denne nødtvungne Flugt, som forbittrede ham meest; thi han vedbliver at paastaae, at han ellers nok tilsidst skulde have overbeviist Mængden om, at han havde Ret.

Foruden ham, Franskmanden, Skolemesterens Maria og Portneren og hans Datter i Alhambra, kiender jeg Ingen i Granada. Rigtignok giorde jeg strax den første Dag en Visit hos en ung Kiøbmand, til hvem jeg fra Malaga havde et Anbefalingsbrev, men jeg har kun havt

liden Glæde af dette Bekiendtskab. Det var en ung Mand, han modtog mig meget venlig, førte mig igiennem en smuk, blomstersmykket Gaard, hvor hans Kone og to smaa Børn sad ved Springvandet, ind i sit Contoir, bad mig sidde ned, og spurgte derpaa, hvad jeg ønskede. Jeg gav ham Brevet, forklarede ham, at Hensigten med mit improviserede Besøg i Spanien kun var, i hurtig Flugt at see og nyde lidt af dets Skiønhed, tilføiede, at jeg vilde betragte det som en særdeles Gunst, om han, ved at aabne sit Huus for mig, vilde sætte mig istand til at forøge min Erfaring med det smukkeste af de flygtige Billeder, jeg kunde samle, Billedet af et lykkeligt Familieliv, og derpaa taug jeg stille. Han taug ogsaa, og vi sad nogen Tid i Taushed og betragtede hinanden; endelig reiste han sig op, bukkede høflig for mig, fulgte mig meget artig igiennem Gaarden, hvor hans Familie sad, ud til Døren, gav mig venlig Haanden og sagde Farvel, og dermed var det Besøg tilende.

Men denne Eensomhed, hvori jeg saaledes tilbringer en stor Deel af Dagen, er ikke mørk eller byrdefuld; drømmerig og lys giør den Tankerne klare og lette, fylder Siælen med Erindringer og Syner, og lader mit Sind giennemløbe en Scala af Stemninger, som vel kan hæve sig til dithyrambisk Glæde over den solbeskinnede, blomstersmykkede Verden, der omgiver mig, men aldrig synker længere ned, end til Erindringens milde Veemod. I den tidlige Morgen, før Solen er staaet op over Sneebiergene, vandrer jeg langsmed den guldrige Darro ud i den Dal, der som en Guirlande af Blade og Blomster er bundet til Flodens Sølvtraad og følger dens Krumninger ud og ind imellem Biergene, ligefra den fire Leguas bortfiernede

Kilde til Byens Mure. Paa sin Vei optager Darrofloden mange smaa Kilder og Bække, der som nysgierrige Børn skynde sig nedad Biergsiderne, naar de høre Strømmen komme brusende, gribe fat i Fligen af dens bølgende Klædning, og følge leende og dandsende med den ned imod Vegaen. Den største og skiønneste af disse er Avellano-Kilden, og op til den styrer jeg mine Skridt ad en lille Biergsti, der hist og her som et hvidt Baand kommer tilsyne imellem Buskene paa høire Side af Dalen. Paa Veien møder jeg Bønder med Frugt, Piger med Leerdunke paa Hovedet, som de have fyldt ved Kilden, og Aguadorer, hvis Æsler, belæssede med Vandtønder, gaae langsomt og forsigtigt nedad den steile Vei. Vilde Roser og Oleandre, samt allehaande stærkt duftende Urter bedække Skraaningen; Duggen ligger endnu paa deres Blade, og Blomsterne have ikke ret aabnet sig efter Nattesøvnen. Hist og her stikker den nøgne Klippe sit Ansigt frem bag et Net af mørkegrønne Slyngplanter, hvis ungdommelige Maske skiuler de steenhaarde, rynkede Træk; og eet Sted styrter der ligesom et Vandfald af Roser og Caprifolier udover Biergvæggen. Efter en halv Times Vandring naaer jeg den høitliggende, steensatte Kilde, som beskygget af Popler og Cypresser, og omgivet af Nøddebuske, der formodentlig have givet den Navn, ligger paa en Terrasse, ved en Krumning af Biergveien, og som en velgiørende Nymphe giver den trætte Vandringsmand Hvile, køler hans solhede Pande og rækker ham et Bæger fuldt af det klareste Vand. Jeg sætter mig paa Randen og drikker af en Kumme, som en af Pigerne har ladet blive staaende under Vandstraalen, for at den kan fyldes til hun kommer tilbage; derpaa for-

frisker jeg min Siæl ved Synet af det deilige, morgenstille Landskab. Tilvenstre ligger Byen, dybt nede, og hvor den hører op, begynder en uafbrudt Række af smaa, hvide Landsteder, som, halv skiulte imellem Nøddelunde og Kastanier, følge Flodens Løb opad, men blive sieldnere og sieldnere, indtil de tilsidst ganske forsvinde, og kun en enkelt Hacienda eller et lille Bondehuus afbryder Daldybets grønne Skygger. Lige overfor hæver Dalens anden Væg sig, fra øverst til nederst bedækket med Træer, Buske og Blomster, og høiest oppe ligger la collegiata del Sacro-Monte, alvorlig, som et gothisk Slot ved Rhinens Bredder.

Endnu er Solen ikke heelt oppe over Biergene, men Sneen rødmer allerede paa de blaalige Toppe, og jeg skynder mig tilbage, medens Dalen og Byen ligge i Skygge. Forbi Generalifes hvide Bygninger kommer jeg ad en Sidevei til Levningerne af de prægtige Haver, som omgive det fordum rige og ansete Kloster el Campo de los Mártires. Det hed saaledes, fordi Traditionen fortalte, at Maurerne i de første Tider efter Spaniens Erobring, paa disse Høie dræbte de christne Fanger, som faldt i deres Hænder, og indesluttede de til Døden bestemte Offere i nogle underjordiske Fængsler, der endnu findes i Nærheden af Klosteret. Tre høie Steenkors betegne det Sted, hvor efter Sagnet Martyrernes Blod har flydt; dem har man ladet staae, men Klosteret selv er man ifærd med at bryde ned, for at anvende Stenene andensteds. I Haven, hvor fordum de barfodede Carmelitermunke plantede og vandede og bandt Blomster op, gaaer der nu nogle Urtegaardsmænd og luge deres Kaal, og

som et Mindetræ, plantet paa Graven, staaer en eensom, gammel Ceder endnu paa en Høi, der er beplantet med Myrter og Roser; det er som om disse alene havde reddet sig, da en Syndflod af nyttige Kiøkkenurter strømmede ud over Blomsterverdenen, og som de i deres Skræk havde trængt sig tæt sammen om den gamle Ceder, der strækker sine knuddrede, med dunkelt Løvværk dækkede Grene beskyttende ud over de værgeløse Smaa.

Videre fremad vandrer jeg, fra Martyrernes Grave, igiennem de øverste Gader i den gamle By, hvor faldefærdige Rønner støtte sig til hinanden, og nøgne Tiggerbørn skrigende forfølge mig; jeg venter bestandig, at Stien, som jeg følger, skal gaae nedad, men den løber i sagte Stigen henad Høien, Husene høre op, og jeg staaer pludselig, før jeg ventede det, i Zigeunernes Land. Rundtom brede sig store Plantninger af den støvgraae, tornefulde Kaktus, hvis Frugter Zigeunerpigerne bringe ned i Byen og sælge. Selv boe los Gitanos midt imellem disse øde, steenlignende Ørkenblomster, i Biergets Huler, som vilde Dyr. Det er som om de, ligesom de Parias, fra hvem de efter Sagnet skulle nedstamme, vare forviste fra det menneskelige Samfund, som om det var dem negtet at bygge sig Huse eller at eie dyrkelig Muldjord, og de derfor vare flygtede til Hulerne, og havde valgt Kaktussen, der groer uden Jord i Klipperevnerne, til deres Plante. Nølende, halv uvillig vandrer jeg frem ad en smal Sti, der løber igiennem de uhyggelige Kaktusmarker. Jeg kommer forbi flere Huler, som ere tomme, og hvis Døre — thi fortil ere de forsynede med en Laage — staae vidt aabne; formodentlig ere Beboerne paa Vandring, eller

maaskee ere de døde, og Biergets Aand har endnu ingen nye Leiere fundet. Endelig seer jeg en Røg stige op et Stykke foran mig, og da jeg følger Stiens Krumning, kommer jeg til et beboet Sted. Foran Indgangen til en halvmørk Hule, som faaer sin eneste Lysning igiennem Døren, sidder en gammel Mand paa Hug ved en Ild, der er antændt paa Jorden, og er beskieftiget med at dreie nogle smaa Stykker Kiød rundt paa en Pind over Ilden. Hans Haar ere hvide, hans Hud graa, men Øinene gnistrende sorte, en rød Hue, en gammel Trøie og et Par korte Lærredsbeenklæder, som naae til Knæerne, er hele hans Dragt. Paa en Steen ved Indgangen til Hulen sidder en ung Kone og giver et lille Barn Bryst. Hun har regelmæssige Træk, en stærkt kroget Næse og en lille Mund, og vilde være smuk, hvis hun ikke var saa mager; men Kinderne ere indfaldne og Læberne farveløse. Hendes tykke, sorte Haar hænger, halv flettet, halv uredt ned over den ene Skulder, et rødt Skiørt, forneden besat med gule Baand, skiuler Benene til nedenfor Læggen, men lader de brune, blottede Fødder komme tilsyne; i Ørene og paa nogle af Fingrene har hun Sølvringe, ellers ingen Prydelse. To ganske nøgne Børn, levende Murillo-Billeder, ligge dovne i Solen, og omkring dem gaae tre eller fire Høns og hakke imellem Stenene — det er det hele Selskab. Ingen af dem bryder sig det mindste om mig, først da jeg gaaer hen til dem, reiser den Gamle sig og letter paa Huen; men da jeg peger paa Kiødet og siger, at han ikke maa lade det brændes, sætter han sig rolig ned og begynder igien at dreie sit Spid. Jeg sætter mig paa en Steen ved Siden af ham, spørger ham om flere

Ting, og han svarer mig meget høflig, men røber forresten ingen videre Lyst til at indlade sig med mig. Da falder det mig ind at fortælle ham, at der langt borte herfra, i mit Fødeland, ogsaa findes Gitanos, der see anderledes ud, end Landets øvrige Folk, vandre omkring paa Hederne og have deres eget Sprog. Det vækker hans Opmærksomhed, han spørger, hvad det Land hedder og hvor langt det er borte fra Spanien, om der er mange Gitanos, og hvordan deres Sprog lyder. Jeg kan tilfældigviis huske en Sætning i det jydske Zigeunersprog, og lader ham høre den, efter først at have sagt den paa Spansk; baade han og Konen finde formodentlig deres Frænders Sprog meget naragtigt, thi neppe har jeg endt, før de begge to udbryde i en skraldende Latter, og derpaa vexle nogle Ord med hinanden i deres eget Tungemaal. Det gaaer saa hurtigt, at jeg ikke er istand til at opfatte alle de enkelte Lyd, men jeg hører dog flere spanske Ord derimellem, og formoder, at det kun er en vilkaarlig Fordreining af Landets Sprog. At jeg saaledes i dette Øieblik er ligesom det Mellemled, der forbinder to adskilte Zigeunerstammer, maa formodentlig have vakt velvillige Følelser for mig hos den Gamle; thi han spørger mig pludselig, om jeg har Lyst til at høre en Canzoneta, kalder paa en af Drengene, for at han skal dreie Spiddet, og henter en gammel Guitar inde i Hulen. Klimprende paa den, begynder han derpaa med snøvlende, giennemtrængende Stemme en Sang, som han halv synger, halv fremsiger, til en eensformig, kort Melodie, og hvoraf jeg ikke forstaaer et eneste Ord. Mens han synger, falder det mig ind, at Hotellets Leietiener Dagen efterat jeg var kommen til Gra-

nada, spurgte mig, om jeg havde Lyst til at see los Gitanos dandse; men da han sagde, at et saadant Skuespil vilde koste otte Piastre, bad jeg ham gaae til en Reisende, hvis Pung var bedre forsynet end min. Maaskee, tænker jeg, kan du nu faae en Dands at see for Intet, og da den Gamle har endt sin Vise, giør jeg ham begribeligt, hvad jeg ønsker. Han betænker sig lidt og svarer derpaa, at hvis jeg vil komme igien om Eftermiddagen, naar Pigerne ere komne hiem, som nu ere nede i Byen for at sælge Chumbos, skal han indrette det Hele, og det skal kun koste mig een Piaster, foruden Viin; „thi Viin maa der til, siger han, ellers gaae Benene ikke lystig". Men om Eftermiddagen har jeg aftalt en Tour til Generalife med Franskmanden; jeg spørger derfor Zigeuneren, om de Dandsende ikke kunne komme derhen, og efterat han har raadført sig noget med Konen, lover han at opfylde mit Ønske, imod at jeg betaler een Piaster til. Jeg bestemmer Tiden til Klokken syv, og derpaa skilles vi ad, velfornøiede paa begge Sider.

Under denne Vandring og Samtale er Solen imidlertid kommen et godt Stykke op paa Himmelen; vel er Varmen i sig selv ikke trykkende, thi Biergvindene giøre Luften let at bære, men Straalerne brænde dog, hvor de træffe, og bringe mig til at længes efter Skygge. Og idag, som hver Dag ved denne Tid, skynder jeg mig ad den nærmeste Vei op til Alhambra, for der „i kølende Skygger, i Mørke, som Roser udbrede", at holde Siesta paa en marmorklædt Løibænk, lyttende til Springvandets Pladsken i Eensomheden, eller vandre omkring i de stille Sale, læsende en Krønike om Granadas Fortid, eller sidde

ved Vinduet i Lindarajas Have, see ud over Dalen og Høiene og sladdre med den muntre Catalina. En gammel Gartner, som passer Blomsterne i Haven, bringer mig Figener, Viindruer og Brød, og hvad jeg faaer tilovers af min Frokost, deler jeg ud iblandt Guldfiskene i Myrtegaarden, der ere saa tamme, at de snappe Brødet af mine Hænder. Stundom kommer Franskmanden op, for til Catalinas og hendes Faders store Fornøielse at daguerreotypere en eller anden Deel af Slottet, han tager da os med i sine Billeder, som han vil sende til Paris, og vore Portraiter komme maaskee engang til at hænge tilskue paa Boulevard des Italiens. Foruden ham kommer der lykkeligviis slet Ingen og afbryder den romantiske, drømmerige Eensomhed. Timerne glide hen, den ene efter den anden, lydløst som Bølger over Sandet, intet utaalmodigt Ønske, intet smerteligt Savn forstyrrer Freden i Erindringens Slot, og løfter Længselens Fugl sig end stundom for at flagre mod Nord, lader den dog snart igien Vingerne synke og lægger sig rolig til Hvile. Før jeg tænker derpaa, er det Eftermiddag, de solbeskinnede Gaarde ligge i Skygge, og foran Indgangen til Salene begynder Dæmringen at væve sine fine Slør. Jeg plukker endnu nogle Roser i Lindarajas Have, river mig derpaa med Magt løs fra de tryllende Steder og vandrer langsomt tilbage til Byen.

Før jeg naaer den, bliver jeg af med mine Blomster, men faaer istedet en smuk Erindring om Naturlighed og Ynde. Paa en af Steenbænkene i den Lund, der fører ned til Gomeles-Gaden, sidder der et Selskab af Herrer og Damer, for at nyde Eftermiddagens Kølighed; de tale,

lee og gestikulere, den Ene ivrigere end den Anden, og synes at more sig fortræffeligt. Da jeg nærmer mig til Stedet, hvor de sidde, langsomt gaaende, med min Boukei af mørkerøde Roser i Haanden, mærker jeg, at Alles Øine paa engang vende sig imod mig; de lee endnu høiere, og jeg hører en af Damerne sige: „Naa, saa giør det da, Juanita! Du tør dog ikke." Jeg er imidlertid kommen ganske nær, og vil just gaae forbi, da i det samme en ung, silkeklædt Dame — hun kan i det høieste være sexten Aar — reiser sig op og kommer hen imod mig. Hendes Haar er strøget tilbage fra Panden og lader det skielmske, nu høitrødmende Ansigt komme frit tilsyne, Mantillen hænger løst paa hendes venstre Arm, og med den høire Haand holder hun en Flig af Kiolen op, mens hun let løber hen over Sandet. Jeg staaer forundret stille og tager Hatten af, da neier hun med en yndig Bevægelse for mig og siger hurtig, med nedslagne Øine: „Vil De ikke nok forære mig en af Deres Roser, Señor?" — Jeg bliver saa overrasket, at jeg staaer et Øieblik uden at svare, men derpaa tager jeg den smukkeste Rose, giver hende den, og beder hende dele de andre ud til de øvrige Damer, og hun iler afsted med et: Gracias, Señor! som et Barn, der har villet vise sit Mod, men dog er glad over, at den vovelige Gierning er forbi. Endnu længe efter, medens jeg gaaer nedad Gangen, hører jeg dem lee, og den ubekiendte Juanita er vist ikke Den, der leer mindst.

Middagsmaaltidet er endt, den tydske Doctor er færdig med sin Forelæsning over de Mærkværdigheder, han idag har seet, og ryger nu i Taushed sin Pibe; Fransk=

manden har faaet sin lille Samtale med Maria, har som sædvanlig kastet Frugter over til hende, sagt hende smukke Ord, og faaet Drillerier til Giengiæld; een Cigar har han allerede røget, og idet han tænder den anden, vender han sig til mig og siger: „Eh bien, que faire ce soir, Monsieur Danémark?“ Jeg erindrer ham om, hvad han naturligviis har glemt, at vi have aftalt at gaae til Generalife, og foreslaaer Tydskeren at giøre Følgeskab. Denne yttrer nogle Betænkeligheder ved saaledes at afvige fra sin Plan, ifølge hvilken han egentlig først skal see det mauriske Sommerslot om to Dage; men da jeg lover ham et ualmindeligt Skuespil, uden dog at nævne, hvori det bestaaer, lader han sig overtale til at gaae med, og vi begive os alle tre paa Veien, igiennem Zacatinen, Calle de Gomeles og Alhambras Alleer, forbi la Posada de los siete suelos opad Generalife til. Doctoren gaaer som med lukkede Øine, han vil ikke see noget paa Veien, fordi Alhambra ikke staaer paa hans Timeseddel for denne Dag, „übermorgen wird er ja doch Alles genau untersuchen“; men Franskmanden vil betragte hver en Muchacha, vi gaae forbi, nærved, hvile et Øieblik paa hver Bænk og drikke et Glas Vand hos enhver Aguador, der kommer os imøde. Endelig komme vi, bestandig stigende opad i jevn Skraaning, til Enden af Alleerne, dreie ind i en Have tilvenstre for Veien, og naae ad Gange, hvis Sider ere beplantede med Figener og Granatæbletræer, den lille mauriske Port, som fører ind til Slottet, og som er overskygget af en deilig Viinranke, fuld af store, blaae Drueklaser. Jeg banker paa, en gammel Portner lukker op, og vi træde ind i en lille Gaard, hvor kun nogle enkelte Buer og Ornamenter

ere tilbage af den fordums Pragt; jeg underretter med nogle Ord Portneren om mit Ønske, at see Zigeunerne dandse derinde, og han lover at lade hente Viin og indrette Alting paa det Bedste, imedens vi besee Slottet. Vi stige nu opad en snever Trappe, aabne en lille Dør, og staae i den første af Generalifes vellystige Haver, der, ikke meget stor, strækker sig i en langagtig Fiirkant imellem Slottets Bygninger. I dens Bede, der ligesom i Lindarajas Have, ere omgivne med Myrtehækker, voxe Negliker og mørkerøde Roser ved Siden af hverandre, af Jasminer og Oleandre dannes skyggefulde Løvhytter, modne Appelsiner og Citroner blande deres Aroma med Blomsterduften, og Luften er i egentligste Forstand bedøvende af Vellugt, saa at selv min Ven Tydskeren strækker sig veltilfreds paa en Bænk, aabner sine Næsebor vidt og udbryder: „Wahrhaftig, es riecht ja ganz maurisch hier!“ Paalangs giennemskæres Haven af en lille Kanal, hvis Bredder ere indfattede i Marmor, og som staaer i Forbindelse med flere smaa Springvande, der paa forskiellige Steder kaste deres Straaler iveiret; brogede Sommerfugle af alle Slags flagre omkring og hvile paa Blomsterne, Biernes Summen, Vandets Rislen og en enkelt Svales susende Vingeslag er den eneste Lyd, der høres herinde. Langsmed den venstre Side af Haven løber et Gallerie med sytten aabne Buevinduer, hvorfra der er en henrivende Udsigt over Darrodalen til det ligeoverfor liggende Alhambras alvorlige, mandige Skiønhed. „Til hvilket af disse Vinduer Tilskueren end træder hen,“ siger Sr. Alcántara, „bliver han lige forbauset, som om han pludselig befandt sig i Paradisets Egne. Hvad kan jeg sige, som han ikke føler,

der betragter det prægtige Billede, som fra dette Gallerie aabenbarer sig for ham? Hvor Øinene vende sig hen, viser der sig Gienstande for Beundring: Haver, grønnende Lunde, det arabiske Alcázar med sine Taarnes forunderlige Former, omgivne af tætte Urtegaarde; dybere nede Byens talrige Huse; i det Fierne Vegaen med sin klare Horizont. Hvo føler ikke en uudsigelig Lyst, ved i Taushed at betragte slige Underværker?" — Jeg kan hertil svare: Franskmanden; thi han forstyrrer mig idelig ved sin høirøstede Begeistring, og ved sine enthousiastiske Betragtninger over det Liv, man her kunde føre med „une jeune femme, belle et bien aimée, et cent mille livres de rente."

Igiennem Galleriet komme vi til en lille, men smuk, letbygget Vestibule, som fortil er aaben ud imod Haven og hviler paa fire Søiler af Marmor fra Macael. Den udvendige Side er prydet med de sædvanlige mauriske, blomsterformede Ornamenter i Stuk, som ere giennemslyngede af lange arabiske Indskrifter, der prise Allah, Propheten og den pragtelskende Fyrste, som lod Slottet bygge. Loftet i denne Veranda eller Forsal er fladt, formet som Stierner, smaa Fordybninger og fine Zirater, og smagfuldt malet med stærke, glimrende Farver. Tre Buer, hvilende paa ranke Søiler, over hvilke der er Vinduer med giennembrudt Arbeide, skille Vestibulen fra en anden Forsal, som ligeledes er rig paa Ornamenter og Indskrifter, og fra denne træde vi ind i det ene af de tre Værelser, der udfylde Bygningens Dyb. Det kaldes el cuarto de los Retratos, fordi dets Vægge ere behængte med Portraiter af forskiellige, i Granadas Historie be-

kiendte Personer. Ogsaa den sidste Maurerkonges Billede hænger ved en Side. Boabdil har et smukt, mildt og godmodigt, men charakteerløst Ansigt, hans Hudfarve er hvid og Haarene blonde. Han er iført en Klædning af Guldbrokade, har en sort Fløiels Barret paa Hovedet og over denne bærer han den Krone, som var ham saa tung. Franskmanden, for hvem jeg maa forklare, hvem Boabdil var, og hvordan det gik ham, seer medlidende paa Portraitet, og siger: „Pauvre diable! il a l'air d'un bon garçon.“ — Ved Siden af dette Værelse er der et andet, mindre, som ligger midt for Indgangen. Fra dets ene, store Vindue seer jeg udover Byen til det gamle Slot. Nedenunder ligger der en yndig, lille, fiirkantet Have, omgivet af en lav Muur med Buer og Ventanas, opad hvilke Viinranker snoe sig. Blomsterbedene ere forfaldne, men et deiligt Springvand kaster endnu sin Straale vel sex Alen iveiret. I den sidste Sal, som i Størrelse svarer til el cuarto de los Retratos, hænger der ogsaa forskiellige Portraiter af spanske, fyrstelige Personer, og iblandt disse Ferdinand den Katholske og Isabella. Kongens Ansigt har grove Træk, en stor Næse og et alvorligt Udtryk; hans Haar er sort, og han bærer et lille Mundskæg af samme Farve; den Klædning, han er iført, er rød, besat med Guld. Isabellas Ansigt har regelmæssige Træk, smukke Øienbryn, en svagt bøiet Næse og en lille Mund, et klogt, bestemt, men koldt Udtryk. Paa Hovedet bærer hun en tætsluttende Hue, der gaaer nedover Ørene, hendes Kiole er graa, broderet med Guld og prydet med et Smykke af Perler; i den høire Haand holder hun en Bønnebog, som hun trykker op imod Brystet.

Denne Pavillon og disse Værelser, som jeg nu forlader, er den eneste Bygning, der er tilbage af det yndefulde Sommerslot, som Kalifen Omar byggede, for der „at tilbringe et blødt og roligt Liv, offret til Kiærlighed, til Musikens Tryllerie og til landlige Glæder, og frit for Hoffets Støi og Bekymringer.“ Men der er endnu en Have tilbage, foruden den, jeg har seet: el Patio de los Cipreses, og til den vandrer jeg nu opad en kort, steensat Trapppe. Den er fiirkantet, Indgangen dannes af et aabent Gallerie, som hviler paa Piller, ved Siderne staae pragtfulde Oleanderbuske og allehaande Blomster, og i Midten af Haven er der en Øe, hvor et Springvand kaster sine Straaler, omgivet af Roser. Iblandt de høie Cypresser, der ere plantede i en Række, langsmed Havemuren, er der en ældgammel, hvis Top rager op over alle de andre; den kaldes el Ciprés de la reina Sultana, og under dens Skygge, fortæller Sagnet, foregav den falske Zegri, at han havde seet Boabdils Hustru i Abencerragens Arme, medens han stod paa Luur høit oppe, bag Laurbærbuskene. Hvad enten Sagnet er sandt eller ikke, saa har det stakkels Træ maattet undgielde derfor; thi enhver Reisende, som har villet have et Minde med sig fra Generalife, har revet et Stykke af Barken, saa at Stammen nu staaer nøgen, ligesom for at advare alle sine Brødre om ikke at skygge over forbuden Kiærlighed. — En anden Steentrappe fører os op til en dunkel Buegang af Laurbærtræer, i hvis dæmrende Skygger de mauriske Sultanas vel tidt have vandret, drømmende om den Verden, der laae udenfor deres yndige Fængsel; og igiennem denne komme vi, ad en anden Steentrappe, der er beskygget af

Elmetræer og Akasier, og ved hvis Sider to smaa Vandfald løbe rislende nedad Skraaningen, til den øverste Terrasse, hvor Slottets Administrador har ladet bygge en lille Pavillon. Fra dens flade Tag overseer jeg Generalife med dets Haver og Lunde, der i sin vellystige Skiønhed, halv skiult bag Træerne, ligeoverfor Alhambras mørke Mure, ligner en hvidklædt Kvinde, der halv undseelig, halv lokkende dølger sit Ansigt bag Sløret for den dristige, pandserklædte Beiler. Darrodalen, Byen og Vegaen udfolde sig ogsaa her for mine Øine, og paa Toppen af den Bakke, hvis Skraaning 'bærer mig, kneise Ruinerne af la Silla del Moro.

Min lærde Veiviser lægger ogsaa her en forbausende historisk og archæologisk Kundskab for Dagen, fortæller vidt og bredt om krigerske Scener, der ere forefaldne i Nærheden, om de mange yndige Lystslotte, der i fordums Dage prydede Høiene, og hvoraf der nu kun er sparsomme Ruiner hist og her tilbage. Jeg vilde gierne læse, hvad han skriver om Darlaroca eller Brudens Slot, om de mange steensatte Bassiner, som findes rundtomkring, og om det prægtigste og rigeste Pallads, Maurerkongerne besad, endnu meer glimrende, end Alhambra og Generalife: los Alixares, som nu er næsten sporløst forsvundet; men Tiden tillader det ikke, min Ven Franskmanden begynder at give lydelige Tegn paa Utaalmodighed, der yttrer sig i de meest urimelige Ønsker og Længsler efter Paris, efter en Souper hos Very, en Dands i Jardin Mabille og hundrede andre Ting; Solen er desuden ikke langt fra sin Nedgang, og los Gitanos ere formodentlig allerede komne. Skuffer mit Øre mig ikke, saa hører jeg allerede Lyden af

en Tamboril i det Fierne, Franskmanden maa have hørt det samme, thi med et Glædesudraab springer han pludselig afsted, udaf Pavillonen og nedad Steentrappen. Jeg følger hurtig efter, og da jeg kommer ned i den første Have, seer jeg en heel Zigeunerleir forsamlet om den tydske Doctor, som forgieves stræber at giøre sig forstaaelig for dem eller at blive forstaaet. Der er to gamle Mænd og to unge, en gammel Kone, tre unge Piger og adskillige Børn, som alle snakkende, leende og gestikulerende omgive Tydskeren. Franskmanden, der strax har giættet, hvad det skal betyde, er henrykt over denne Overraskelse; han løber omkring fra den Ene til den Anden, klapper de unge Gitanas paa Kinden, taler til de gamle, slaaer paa Tamborilerne og giør imellem et Entrechat for at give sin Glæde Luft. Ved min Ankomst holde de op at tale, Pigerne neie, og de Gamle tage deres Instrumenter frem, thi jeg er Slottets Sultan iaften, og de ere for to Piastre mine Slaver og Slavinder, hvis Sang og Dands skal forkorte mig Tiden.

I den aabne Veranda, imellem Marmorpillerne er et lille Bord dækket med Brød og tørrede, candiserede Frugter; ved Siden af paa Gulvet staaer en Leerkrukke med Viin, og Portneren trøster mig med, at han har meer hiemme, hvis dette ikke slaaer til. Tætved disse Herligheder tager Konen og de to ældste Gitanos, af hvilke den ene er min gamle Ven fra Bierget, Plads paa Rørstole; hun griber en Tamboril, Mændene have hver sin Guitar; vi andre sætte os paa en Bænk under et Akasietræ, og derpaa begynder Forestillingen. Pigerne, som ere klædte i deres bedste Stads, med korte, gule og høirøde Skiørter,

snechvide Strømper og pyntelige Skoe paa de smaa Fødder, med bare Arme og et Silketørklæde kastet løst om den brune Hals, med det kulsorte Haar strøget tilbage fra Ansigtet og smykket med frisk afplukkede Negliker, stille sig paa den ene Side; deres to Meddandsere, iførte snevre, lyse Beenklæder, brune Sko af raat Læder og korte Trøier, med den spanske Sombrero sat paa tre Haar, og brede, røde Silkeskiærf om Livet, tage Plads ligeoverfor dem; Guitarrerne begynde at klinge, Tamborilen falder ind i Takt, og derpaa dandse de — Fandango, Zapateado, Jaleo, eller hvad de kalde alle disse Sammensætninger af smaa Skridt, vellystige Dreininger, vinkende Armbevægelser, stolte Kast med Nakken, vuggende Gang, bølgende Løb og lokkende Hvile; Navne have de til alle Dandsene, men det er kun Tydskeren, som nøiagtig skriver dem op i sin Tegnebog, Franskmanden og jeg indskrænke os til at see, idet vi snart beundre, snart forundre os, thi her er Stof til begge Dele. Saavidt jeg kan dømme derom, ere Zigeunerdandsene frie Variationer af de bekiendte spanske Dandse, hvis Navne de bære, og i dobbelt Betydning frie, thi næsten alle Baand, undtagen den naturlige Graties, ere løste. Hver Dands er en mimisk Udførelse af den vaagnende, attraaende og tilfredsstillede Kiærlighed, og udføres i Almindelighed af To, saaledes at dog de Andre, som et dandsende Chor, af og til falde ind. Først staae de Dandsende stille og betragte hinanden, hun hæver sig paa Taaspidserne og begynder langsomt paa en eiendommelig Maade at dreie de svulmende Hofter, saa at snart den høire, snart den venstre Side skyder sig frem, imedens Fødder og Overkrop ere ubevægelige; det er et Motiv,

som hyppig gientages. Han staaer imidlertid rolig, seer paa Dandserinden og slaaer Castagnetter eller fløiter. Hendes Bevægelser blive livligere, Armene hæve sig, Overkroppen bøies tilbage, Fødderne dreie sig, og hun begynder langsomt, slangeagtig at glide frem i en Kreds omkring ham, der følger enhver af hendes Bevægelser med stirrende Blikke. Musikens Tempo bliver hurtigere, hendes Fødder løfte sig fra Gulvet, og i en bestandig snevrere Kreds svæver hun om ham, kastende Legemet i vellystige Bøininger frem og tilbage, opfordrende, vinkende og lovende. Musiken bliver bestandig hurtigere, og snart overdøves Guitarren af den støiende Tamboril; hendes Dands bliver vild, som en beruset Bacchantinde sværmer hun omkring paa Marmorgulvet foran og bagved ham, og ryster Castagnetterne over hans Hoved. Lidt efter lidt opflammes Dandseren, hans Øine brænde, han strækker Armene ud og forfølger hende, som nu viger tilbage og gradviis afkøles, efterhaanden som han bliver varm. Tilsidst have de skiftet Roller, hun staaer rolig, vugger sig paa Taaspidserne og bevæger Hofterne ud og ind, han flyver omkring hende og udstøder stundom et vildt Skrig, ligesom for at anspore sig selv til større Hurtighed, han kommer hende nærmere og nærmere, omsider berøre de hinanden, og i samme Øieblik er Dandsen forbi. Det samme Thema varieres nu paa utallige Maader, den ene mere vellystig end den anden; men dog er der en naturlig Ynde i enhver Bevægelse, som forsoner med den vilde Sandselighed, og Lidenskabens kaadeste Yttringer ere dog aldrig reent uskiønne. Hvert Øieblik ønsker jeg, at jeg kunde male, for i et flygtigt Omrids at fastholde en eller anden af de Stillinger,

hvis dithyrambiske Skiønheder hurtig som Lynglimt afløse hverandre: den spæde, udstrakte Fod, de vinkende Arme, den stolt kneisende Nakke, Hovedets forføreriske Dreining og den rolige, selvbevidste Hvilen; eller at jeg kunde udkaste et Billede af den hele Scene: de mørkegrønne Træer og Buske ved Siden, i Baggrunden den letbyggede Veranda, over hvis Marmorgulv Aftensolen kaster sit varme Skiær, de gamle Gitanos spillende og drikkende ved Bordet, de brune Piger, som blussende af Varme, med Haaret hængende opløst nedover den blottede Hals, tilvifte sig Køling med Silketørklæder — det er som det var ordnet for en Malers Pensel. Den tydske Doctor har travlt med at opskrive alle Enkelthederne af de Dandsendes Dragt; men Franskmanden, som længe har siddet urolig paa sin Stol, bliver endelig elektriseret af den almindelige Lystighed, og da en af Pigerne i Dandsen nærmer sig til ham, tager en Neglike af Haaret og række ham den, springer han op, kaster sin Frakke og begynder under Zigeunernes Jubel at dandse Cancan. Viinkrukken er snart tømt, men den fyldes paany; Lystigheden tiltager, selv Børnene begynde nu at dandse, og Generalifes stille Haver gienlyde atter, maaskee efter Aarhundreders Forløb, af Latter og Sang, af Tamborilernes Raslen, Strængenes Klang og Castagnetternes Klappren. Lidt efter lidt sænke Aftenens Skygger sig svalende og beroligende nedover Slottet og indhylle alle Gienstande i deres Dæmring; da først holde de Dandsende op, og sætte sig udmattede og aandeløse til Hvile. Viinkrukken bliver fyldt tredie Gang, Frugterne forsvinde, og der hentes nye, og Selskabet lader til at slaae sig til Ro herinde. Men jeg overlader til Portneren at see, hvor-

dan han bliver af med de overstadig muntre Giester, betaler ham, hvad han har lagt ud, giver den gamle Zigeuner to Piastere, og siger derpaa Farvel. Franskmanden kan jeg ikke formaae til at gaae med, han har taget Guitarren fra en af de Gamle, spiller, synger og drikker omkap med Zigeunerne, og lader til at befinde sig saa vel, at hvis der var en Preciosa blandt Pigerne vilde jeg maaskee aldrig meer faae ham at see.

Ved den opgaaende Maanes Skin vandrer jeg med den tydske Doctor tilbage til Byen, igiennem Alhambras Alleer, som imod Sædvane ere tomme, og hvor der kun hist og her sidder et eensomt, hviskende Par paa en Steenbænk i Skyggen af Træerne. Thi det er Feria de Gracias idag, Granadas Børnefest, paa hvilken Børnene faae Foræringer, ligesom hos os ved Juletid, og Alle, baade Unge og Gamle, ere ude for at kiøbe Legetøi. Allerede i Frastand lyder en forvirret Tummel os imøde, og da vi komme til det lille Torv, der tiener til Markedsplads, kunne vi neppe trænge os igiennem den tætte Folkemængde. Pladsen frembyder det meest brogede Skuespil, man kan tænke sig; hundrede Boder og Borde af alle Slags, med Æbler, Nødder, Abrikoser, med Legetøi, Skralder, Piber og Trommer staae ved Siden af hverandre. Tusinde Lys og brogede Papiirlamper ere tændte, ophængte og opstillede rundtomkring og belyse de røde og gule Frugter, Kæmpemelonerne og de giennemsigtige Viindruer. De, der ikke eie et Bord eller en Stol, have dynget deres Frugter op paa Jorden, stukket et Lys ned imellem Stenene foran, og skrige ligesaa høit som de øvrige. Thi der er en saa forvirret Larm af raabende, snakkende, leende Stemmer, af

Piben, Trommen, Skralden og Syngen, at man neppe kan høre Ørenlyd. At trænge sig igiennem, er umuligt, ved hvert Trin bliver man dreiet, klemt og puffet; snart træder man i en Bunke ristede Maisax, og bliver overøst med en Strøm af Carajos og Carambas, snart bliver man skubbet over paa et Bord, saa Legetøiet rasler og Lamperne gynge; at staae stille, er endnu meer umuligt, thi Strømmen af alleslags Folk, Lastdragere, pyntede Herrer og Arrieros, Zigeunerpiger og silkeklædte Señoras, bevæger sig bestandig fremad. Med begge Hænder i Lommerne, for ikke ufrivillig at komme til at dele deres Indhold med en eller anden Gitano, lader jeg mig langsomt drive et Par Gange rundtom Torvet; endelig lykkes det mig at slippe ud i en Sidegade, og nu skynder jeg mig hiemad alene, thi min Ledsager er bleven borte i Trængselen.

Gaderne ere tomme; kun hist og her staaer der en mørk Skikkelse, indhyllet i sin Kappe, og hvisker igiennem den lille Aabning paa Gadedøren, og Klokken maa altsaa, efter Marias Forklaring, være over Ti, siden Kiæresterne allerede ere ude af Husene. Træt og søvnig gaaer jeg tilsengs, saasnart jeg kommer hiem; men just som jeg skal til at sove ind, lyder der Guitarspil ude paa Gaden. Jeg reiser mig op og lytter, en klar Fruentimmerstemme begynder at synge høit og giennemtrængende, en anden kvindelig Røst svarer, og saaledes skiftende, vedvarer Sangen i nogen Tid til Accompagnement af Guitar. Jeg kan ikke forstaae Ordene, men Melodien er smuk, noget klagende, og i det dæmrende Maaneskin, som halv oplyser min Stue, giør Sangen dobbelt sin Virkning. Da den hører op, kaster jeg en Kappe om mig, aabner Altandøren og kom-

mer netop tidsnok til at see Guitarspilleren og de to Sangerinder dreie om Hiørnet. I det samme lukker Maria Vinduet paaklem, stikker Hovedet ud, og da hun seer mig, siger hun med inderlig Tilfredshed: „Hørte De den smukke Serenade, Señor? Det var til Ære for mig." — „Det troer jeg ikke," svarer jeg, for at drille hende lidt, „den blev jo sunget lige under min Balkon; det var snarere for min Skyld." — „Jo vist, nu bringer man nok Herrerne Serenader." — „Ja, det var jo to Piger, der sang," siger jeg leende. — „Det var Pedros Søstre," svarer hun ganske stødt, „thi han kan ikke synge; men det var ham, der spillede, maa De vide. Buenas noches, Señor!" Og dermed slaaer hun Vinduet i, og jeg lægger mig atter til Hvile.

Fra Granada til Gibraltar.

Tolv Dage ere forløbne, hurtig som en billedrig Drøm, siden den Aften, da jeg første Gang red over Vegaen, og i dem har jeg levet og nydt; nu skal jeg igien flytte min Vandringsstav videre. Jeg har giort Akkord med en Cosario om to Heste og en Fører, der i fem Dage skulle bringe mig igiennem Biergene, over Loja og Ronda til Gibraltar, og derfor skal jeg betale ham fem og tyve Piastre, netop det Halve af hvad han først forlangte. Jeg har sagt Farvel til Franskmanden iaftes, thi han vil ikke gierne have sin Morgensøvn forstyrret, men erklærede forresten, at han vilde være „henrykt“ ved at see mig igien; den tydske Doctor har jeg, efter hans eget Ønske, vækket og taget Afsked med paa Sengen. „Ich hoffe, wir werden uns bald in Berlin wiedersehen“, vare hans sidste Ord, „ich kehre nächstens nach Hause.“ Klokken er fire, Hestene vente nede i den morgenstille Gade, den ene bærer min Koffert og Natsæk, og desuden en lille halv-gammel Karl, med et godmodigt Ansigt, som skal være min Fører; paa den anden, en smuk, letfodet, lysebruun Hingst, tager jeg selv Sæde; Pedro forærer mig til Afsked fra Vertinden en stegt Høne og et Stykke Gedeost,

samt fylder den lille, trekantede Lædersæk, der hænger ved Saddelen, med Malagaviin, og ønsker mig derpaa: „buen viaje, Don Cristian!“ — Da aabnes Altandøren ligeoverfor paaklem, og Skolemesterens Maria stikker sit muntre Ansigt ud; med den ene Haand holder hun det opløste, sorte Haar tilbage, med den anden vinker hun venlig til Afsked: „A Dios Señor! lykkelig Reise! Gaa med Gud, og kom snart igien!“ Det bliver nok ikke i dette Liv, tænker jeg, kysser paa Fingeren, og siger: „Farvel! Jeg kaster mig for Deres Fødder, Señorita!“ Derpaa ride vi afsted i hurtig Trav igiennem de tomme Gader udaf Byen. Solen er endnu ikke staaet op over Biergene, og Morgendæmringen hviler som en giennemsigtig Taage paa Vegaen.

Og som en Taage hviler Afskedens Veemod over min Siæl; jeg er ikke langt fra at græde som Boabdil, da han forlod „Andalusiens Perle.“ Thi vel har mit Livs Vært slaaet sine Rødder i en anden Egn, og dyrebare Baand, som Afstanden ikke kan sønderrive, binde mig til mit Fødeland; men det er som om en Trolddom havde løst disse Baand, mens jeg var i Granada; jeg savnede Intet og længtes efter Intet, mit Liv var let som den Luft, jeg indaandede, farvestraalende som Landet omkring mig, klangfuldt som de gamle Sange, rigt paa Skiønhed som Maurerkongens Sale. Jeg tænkte ikke paa den Dag, der skulde komme, men kun paa det solklare Øieblik og paa de længst forsvundne Tider, som Erindringens Maanelys beskinnede. Jeg, som var vant til, at Poesiens gyldne Regn kun sparsomt nu og da lod et Guldstykke trille hen for mine Fødder, jeg levede ødselt

her, som i en Konges Skatkammer; thi en Rigdom af Skiønhed og Poesie, saa stor, som jeg neppe havde drømt om, i Naturen, i Folkelivet og i Mindesmærkerne, klang mig imøde ved hvert Trin, jeg giorde i denne Blomsterhave. Derfor rider jeg sørgmodig, som om jeg havde taget Afsked fra En, jeg elskede, i Morgendæmringen henover Vegaen; Den, der ikke har været i Granada, kan ikke forstaae mit Savn, og jeg kan ikke beskrive, hvad jeg har forladt. Thi skulde jeg det, maatte jeg være istand til at kunne fremtrylle Solskin og Varme, Duft af Roser og Lyden af springende Kilder, da maatte jeg være istand til med Ord at kunne reise marmorklædte Haller og ranke Alabastpiller, da maatte Farven af min Skrift ikke være Sort paa Hvidt, men Guld og Purpur med Sydens blaa Himmel til Baggrund. Kun saameget kan jeg sige med Vished, at Enhver, der besidder noget Kiendskab til Historien om Arabernes Herredømme i Spanien, og som har nogen Sympathie for den forunderlige orientalsk-romantiske Charakteer, der udtaler sig i Folkesangenes Fortællinger om hine Tiders Kampe, Ridderspil og Elskovshandler, ham vil ingen By fængsle som Granada; og Enhver, der i Syden søger et livligt og eiendommeligt, af den moderne Cultur endnu uberørt Folkeliv, med Sang og Dands og maleriske Dragter, han vil finde, hvad han søger, i Granada. Men Den, der med aaben Sands for Erindringens og Livets Skiønhed, med en Siæl, som villig og glad giver sig hen til de vexlende Indtryk, er kommen dertil og har levet derinde, han vil aldrig glemme Granada.

Taagen løfter sig, Solen stiger op over Sierra Nevada, og vi ride langsomt frem. Ad støvede Veie, forbi brune, afhøstede Marker, hvor store Flokke af Geder og sorte Sviin gaae gnavende imellem Stubbene, komme vi, efter nogle Timers Ridt, til den lille By Santa Fé. Men det gaaer med denne minderige Stad, der er af gammel Adel fra Fernandos og Isabels Tider, berømt ved at Granadas Capitulation i den blev underskrevet, og ved at Columbus der havde sin første Audients hos Spaniens Konge — det gaaer med den som med saa mange Minder, der faae Glands ved Afstanden og miste den nærved. Thi den ligger saa fladt og lidet malerisk i Dalmundingen, og er saa graa og uanseelig, at jeg ikke finder det Umagen værd at standse min Hest derinde, men rider lige igiennem den lange Gade. I en lille, eensomt liggende Venta paa den anden Side af Byen, holde vi stille for at spise Frokost; jeg deler mit Forraad med min skikkelige Fører, Francisco, der lader til at være meget omhyggelig for mit Bedste, med stor Sparsomhed pakker Levningerne af Maaltidet ind igien og sørger for at faae Læderposen fyldt paany. Derpaa ride vi igien videre ad den støvede Vei henimod Sierra Elviras golde, brune Biergstrækning. Granada er forlængst bleven usynlig, kun Sneebiergenes skinnende Toppe vise Stedet, hvor den gamle Stad ligger; mit Sind befrier sig efterhaanden for Afskedens sørgmodige Stemning, og let og glad skuer jeg omsider fra Saddelen udover Marker og Høie, som vi drage forbi.

Francisco, som i Begyndelsen taus holdt sig i en ærbødig Afstand bagved mig, er bleven snaksom af Vinen,

rider hen ved Siden af mig og begynder en Samtale, hvis Gienstand imidlertid ikke er den meest skikkede til at sætte en Reisende i godt Humeur. Han begynder med at tale om Reiselivets Besværligheder og Fataliteter i Almindelighed, gaaer derfra over til at omtale en særegen „Ubekvemmelighed“, som han kalder det, ved en Reise i Spanien, nemlig Veienes Usikkerhed, og ender omsider med den lidet trøstelige Forsikkring, at en Deel af den Vei, vi skulle tilbagelægge, netop er meget i Vanrygte, hvilken Paastand han søger at give Kraft ved en Mængde Historier om Røverier og Overfald, den ene mere opbyggelig, end den anden. „Og“, tilføier han, med utvivlsomme Tegn paa Frygtsomhed, „det er især Englændere, som la mala gente ikke kan lade reise i Fred, thi det er bekiendt, at disse gierne have mange Penge hos sig. Ifior, det var netop ved denne Tid, blev en Ingles overfaldet hist henne ved Foden af Sierra Elvira; og tænk engang, de slette Mennesker toge ikke alene Alt, hvad han havde, Penge, Uhr og Klæder, men ogsaa hans stakkels Fører klædte de af til Skiorten, og det var dog Synd at giøre mod en fattig Karl. Señoren er vel ingen Ingles?“ spørger han derpaa med et saa komisk Udtryk af Ængstelighed, at jeg ikke kan bare mig for at lee, og trøster ham med, at han i den Henseende kan være ganske rolig, dersom ellers Røverne kun overfalde Englændere. „Ja“, tilføier han beroliget, „her paa Landeveien tænker jeg heller ikke, det har nogen Fare; thi her ere Guardianer, maa Señoren vide, der staae paa Vagt baade Nat og Dag, fordi det er en Postvei; men længere oppe, imellem Biergene, der bliver det ikke saa

sikkert. Vor Frue og alle Helgene holde deres Haand over os!"

Det varer ikke længe, saa komme vi virkelig forbi en saadan Guardian eller Veivogter. Paa en forfalden Steenbro, der fører over en lille Bæk, som adskiller tvende Viinhaver, staaer der en gammel, hvidhaaret Mand, vist ikke langt fra de Halvfierds, men rank og høi, med graat Skæg, en krum Ørnenæse og sorte, buskede Bryn over de livlige Øine; han læner sig til Rækværket og holder en lang Bøsse i Armen. Da vi komme ridende, nærmer han sig med militair Holdning, rækker Haanden ud og beder om en Skilling til Tobak. Jeg giver ham nogle Smaapenge, og spørger med det samme om Veien er sikker. Da hæver han Hovedet med den stolteste, meest selvbevidste, spanske Mine, peger paa Skiltet med Spaniens Vaaben, som han bærer paa Brystet, og siger kort og fyndig: „Señor! Jeg har været Guardian her paa denne Vei i tre og tyve Aar — der er ingen Røvere meer." — Jeg kommer til at smile over hans martialske Selvtillid, men Francisco betragter ham med inderlig Glæde og Beundring, og seer derpaa hen til mig, som om han vilde sige: See det er en Karl! Saalænge han staaer der, ere vi sikkre. Og det lader virkelig til at Synet af den gamle Skildvagt har beroliget ham, thi en Stund ride vi videre, uden at han taler mere om Røvere. Han fortæller Løst og Fast om sig selv og sin Fattigdom, om sin Tieneste og sin Husbond, om sin Kone og sine Børn, men først og sidst om det velsignede Granada; engang imellem laaner han Læderposen, for at tage sig en Slurk Viin, som han med stor Færdighed lader

straale sig ned i Halsen igiennnem en lille Aabning, der er boret i Træproppen, og uden at berøre Randen med Læberne, derpaa snakker han igien og bliver mere og mere munter. Men nu er Skiebnen saa ondskabsfuld, at den, for ligesom at forstyrre hans gode Lune og paa en Maade giøre Guardianens Forsikkring tilskamme, netop skal føre os otte veritable, levende, kraftfulde — men til al Lykke lænkede Røvere imøde. Det er en heel Karavane. Foran kommer en halv Snees solbrændte Politisoldater tilfods, med Geværet i Haanden, bedækkede med Støv, med opsmøgede Beenklæder og opknappede Uniformskioler, trætte og pustende af Hede. Bag efter dem gaae Røverne, med bagbundne Hænder, næsten alle unge, raske, smukt klædte Karle; og med dem følger en Flok af vist over tredive Mænd, Koner og Børn, tilhest og tilæsels, nogle Enkelte ogsaa gaaende. Det er de Fangnes Slægt og Venner, der følge dem fra deres foreløbige Fængsel til Granada, hvor Dommen skal fældes, opmuntre og forfriske dem paa Veien. Nok en halv Snees Soldater slentre et Stykke fra og slutte Toget. En af disse, der seer ud til at være Underofficeer, kommer hen til os og forlanger med vigtig Embedsmine at see vore Passe — thi ogsaa Francisco har maattet forsyne sig med et Reisepas — men efter nogle forgieves Bestræbelser for at læse mit, der er skrevet paa Fransk, giver han os dem tilbage, og yttrer derpaa i en beskednere Tone Lyst til ogsaa at eftersee vor Viinsæk. Den forstaaer han sig bedre paa, han drikker dygtig, fortæller os derpaa, at Bønderne i den nærliggende Landsby selv have fanget Røverne oppe imellem Biergene to Miil borte, og trasker saa videre. Men nu

er Franciscos gode Humeur forjaget, han lamenterer igien over Veienes Usikkerhed og det slette Politi, der nøder Bønderne til selv at holde Orden, og da jeg bemærker, at Røverne baade vare godt klædte og saae veltilfredse ud, udraaber han med dyb Indignation: Valga me dios! det Kiæltringepak! Gid de laae femten Favne under Jorden! Kan de ikke sagtens være godt klædte, som stiæle Klæderne fra os Andre? Og hvad skulde de være bedrøvede for? Har de ikke Penge nok giemte i deres Huller; og for Penge kan man faae Alting, ogsaa Friheden. Der er ingen Justits her, Señor!" tilføier han med sagtere Stemme, „der er ingen Justits. Vil En blot spendere hundrede Duros, kan han gierne slaae sin Fader ihiel — Gud tilgive mig! — og han slipper dog med at sidde et Aars Tid i Fængsel. Nei, Señor, der er ingen Justits her i Landet, siger jeg Dem." Og dermed giver han Hesten et Par dygtige Rap, ledsagede af en halv Snees Skieldsord, for at faae den i Trav; men fra nu af er Alting ham iveien, Solen brænder, Veien støver og faaer ingen Ende, og nu og da kaster han mistænkelige Blikke tilhøire og venstre, om der ikke bag Kaktushækkerne skulde skiule sig mala gente. Henimod Aften naae vi, igiennem store Olieplantninger, hvor de hvide Haciendas titte frem bag Træerne, den lille By Loja, der, saavidt jeg i Skumringen kan see, ligger ret malerisk, omgivet af Bierge og bygget paa Klippegrund.

Skiøndt ikke saa frygtsom, som Francisco, kan jeg ikke negte, at hans Historier, Mødet med Røverne og den eensomme Vei i Halvmørket igiennem Olieskovene har sat mig i en uhyggelig Stemning, og den bliver just ikke

forjaget ved Synet af den skumle, halv forfaldne Posada, udenfor hvilken vi holde stille. Høirøstede Stemmer og en raa Latter lyder mig imøde fra Bygningen, og da jeg træder ind, møder der mine Øine en Scene, som malet af Rembrandt vilde vække min Beundring; men som nu, da min Førers Mistænkelighed har begyndt at smitte mig, ingenlunde er mig velkommen in natura. I det høie, hvælvede Kiøkken, hvis sodede Vægge ere svagt belyste af Skorsteensilden, sidder der en halv Snees solbrændte, skæggede Karle, i andalusisk Dragt, omkring et lavt Bord og spille Kort. En døsig Lampe staaer ved Siden af Viinkruset midt paa Bordet, og kaster sit ustadige Skiær igiennem Tobaksrøgen paa de vilde Ansigter, der ere medtagne af Sol og Vind og ophidsede af Vinen og Spillet. Sølvmynter og skidne Kort ligge imellem hverandre foran dem, og den eensomme Posada gienlyder af Raab og Latter, af Banden og Slag i Bordet. At det er reisende Giester, seer jeg strax, thi Sadler og Bidsler, Dækkener og Pakker ligge strøede over Gulvet, men hvad for Slags Folk det er, kan jeg ikke vide; de lange Bøsser, som ligge over Sadlerne, kunne ligesaavel tiene til Angreb, som til Forsvar, og den brede, skarpslebne Kniv, hvormed En af dem just skærer en Vandmelon over, vilde ogsaa kunne bruges til andre Ting. Men hvad er herved at gjøre? Vi ere nu engang derinde, Verten har allerede trukket vore Heste ud i Stalden og stillet min arme, vaabenløse Koffert ved Siden af de fremmede Bøsser, Pigen, hvis runde, godmodige Ansigt er det eneste Venlige, mit Øie møder, har dækket et lille Bord og sat to smaa Straaskamler tilrette, og nu bringer hun Brød,

Ost og Æg, Viin og Druer, og siger, pegende derpaa: Sirvase Usted! Der er ikke andet for, end, som altid, at finde sig i det Uundgaaelige. Og det giør Francisco allerede, han hugger tappert løs paa Aftensmaden, men skotter dog af og til hen til det støiende Selskab, og jeg følger hans Exempel. Men nu hænder det, at tværtimod Spaniernes Sædvane, der ellers aldrig ere nysgierrige, vender en af Karlene sig om til os, letter paa Huen, blæser en tyk Røgsky udaf Munden og siger derpaa: „Med Forlov, hvor kommer den fremmede Señor fra?" — „Fra Granada", svarer jeg, saa kort, som mulig; — „Ja saa, Señoren er vel en Ingles, kan jeg troe!" — „Nei vist ikke", skynder Francisco sig at svare, Señoren er fra Dinamarca, han er kommen med et Skib til Malaga." — „Naa saaledes", vedbliver den Spørgende, „saa reiser han vel nu tilbage til Malaga?" — „No, Señor!" svarer jeg netop i det samme Francisco siger: „Si, Señor!" — Karlen synes ikke at lægge videre Mærke til denne Uovereensstemmelse i Angivelsen af vor Reiseroute, men rækker med et Nik sit Viinkruus hen til mig og opfordrer mig til at drikke. Men desto mere lægger jeg Mærke dertil, og den Tanke farer mig igiennem Hovedet, at Francisco, af en altfor begribelig Grund, med sit Si har villet lede den Spørgende paa Vildspor. For da nu, om mulig, at giøre min dumme Oprigtighed god igien, lader jeg mit Kruus fylde med Viin, henter en Pakke Cigarer, flytter min Stol hen til de Spillende, og indbyder dem til at ryge og drikke. Paa samme Tid begynder jeg uopfordret at improvisere en Historie om min Reise, hvoraf ikke et Ord er sandt, men hvis tvende

vigtigste, hyppig gientagne Punkter ere: 1) at jeg er paa Reisen til Malaga, 2) at mine Penge ere slupne op i Granada. Tilsyneladende tage de ogsaa min Beretning for gode Varer, de drikke min Viin og byde mig af deres, ryge mine Cigarer og give mig Cigaritos til Giengield, og efterhaanden blive vi ret fidele Venner; men min Mistanke vil dog ikke ganske forlade mig. Jeg er imidlertid ret tilfreds med Virkningen af min opdigtede Historie, thi jeg seer, at selv Francisco, som dog skulde være min Medvider, lader sig narre, og hører med aaben Mund og et comisk forbauset Ansigt, at vi ikke reise til Gibraltar, men til Malaga. Omsider, da Vinen er drukket og Cigarerne røgte, siger jeg Godnat og gaaer op paa mit Kammer, hvorhen jeg i Forveien har ladet Verten bringe min Koffert og Natsæk. Men sove kan jeg ikke; Vinen eller Frygten, eller begge Dele holder mig vaagen, og endnu længe efter at jeg har pustet min Lampe ud, hører jeg de Spillendes Raab og Latter. Lidt efter lidt bliver det stille, Søvnen nærmer sig til mig, mine Tanker blive uklare, men Billederne af de Røvere, jeg mødte paa Veien, begynde at blande sig med Giesterne i Posadaen. Da vaagner jeg pludselig igien ved at høre sagte, listende Trin paa Svalen udenfor min Dør; jeg reiser mig op i Sengen, endnu forvirret af de Drømmebilleder, der begyndte at omgive mig, mit Hierte slaaer voldsomt, jeg griber en Dolk — det eneste, sagtens unyttige Vaaben, jeg er i Besiddelse af — som jeg paa Reisen altid lægger ved Siden af min Seng, og giør mig færdig til med eet Spring at være ude paa Gulvet. Fodtrinene standse udenfor min Dør, og den Gaaende synes at lytte, derpaa

dreier han sagte Laasen om, aabner langsomt Døren, som ikke kan laases, og ved Skinnet af en Lampe seer jeg Franciscos skikkelige Ansigt. Skiøndt ellers nok en Ven af Eventyr, kan jeg dog ikke negte, at jeg er glad over at det ingen Anden er, og beroliget lægger jeg mig ned igien idet jeg spørger, hvad han vil. „Undskyld, Señor!" siger han, „at jeg forstyrrer Dem, men jeg vilde gierne vide, om vi ikke reise til Gibraltar". — „Jo vist giør vi det", svarer jeg. — „Ja, for Señoren fortalte dernede — —" — „Det troer jeg nok", afbryder jeg ham; „jeg tænkte, det var mala gente". — „Valga me Dios!" udbryder han forundret, „hvor kan Señoren falde paa det? Det er lutter ærlige Tobakshandlere" (hvilket da vil sige saameget som de værste Smuglere, der findes i Spanien). — „Ja saa", svarer jeg, „det er en anden Sag! men det er dog bedst, at vi bryde op lidt tidlig imorgen." — „Som Señoren befaler!" — Om det ominøse Si, som har givet Anledning til hele Misforstaaelsen, kan han ikke forklare noget, men mener dog, at jeg ikke har hørt rigtig, og dermed skilles vi ad, og jeg sover snart rolig og veltilfreds ind.

Klokken To kommer Francisco igien og vækker mig; alle Smuglerne ere borte, thi de foretrække naturligviis at reise om Natten, og vi ride i Mulm og Mørke igiennem Lojas Gader. Himlen er fuld af Skyer, det regner fiint, og saa hedt det havde været om Dagen, saa iisnende kold er Natteluften nu. Jeg svøber mig i min Kappe og rider taus bagefter Føreren, vender mig engang imellem om imod Byen, som lidt efter lidt begynder at stige op af de natlige Skygger, og tænker paa, hvorledes ogsaa

den engang var stærk og velbefæstet, og har kostet mange tappre Krigeres Blod. I den skuffende Dæmring synes den endnu stor og omgivet med Mure, som den var, da den gieve, halvfemsindstyveaarige Alcaide Ali Atar forsvarede den med Fortvivlelsens Mod, da Genilflodens Vande, hvorover vi nu ride, vare røde af Blod, da slagne Christnes Legemer bedækkede Høien Albohacin derhenne, og Kong Ferdinand omsider, vred og ydmyget, maatte hæve Beleiringen. Men han drog kun bort igien, for snart at vende stærkere tilbage, og denne Gang maatte Loja bøie Nakken under hans Sværd. Nu er den kun en lille By, dens Mure ere sunkne i Gruus, Pigerne fylde fredeligen deres Vandkrukker i Genilfloden, og Bonden høster sine Oliven paa Albohacins Skraaning, uden at forstyrres af Tanken om den blodige Fortid. Synger han imellemstunder en Sang om Ali Atars Storm imod Høien, veed han knap, at Kampen har raset der, hvor han selv nu vandrer. Landskabet, vi ride igiennem, er bruunt og tørt, Sæden er høstet og Markerne forbrændte af Solen, som nu efterhaanden stiger høit op paa Himlen og giennemgløder Luften, der for faa Timer siden var kold og raa. Veien bliver eensformig og kedelig, det eneste Smukke er snart de blaae Bierge i det Fierne, og en eller anden vild Blomst, som jeg staaer af Hesten for at plukke. Da dukker Længselen efter Granada atter op i mit Sind, jeg tænker paa Alhambras kølige Sale og Generalifes yndefulde Roser, paa det muntre Liv i Zacatinen, paa den letsindige Franskmand og den lystige Maria; og var jeg min egen Herre og havde Duros nok — por Dios! jeg

vendte min Hest og red igien til Granada, og Gud veed, naar jeg saa kom derfra.

Beskieftiget med disse længselfulde Tanker og med allehaande Luftkasteller og „spanske Slotte", naaer jeg imidlertid henad Middag den lille Venta de Archidona. Den ligger ved Foden af en mægtig eneståaende Klippe, hvis øverste Deel er kløvet i tre Spidser. Paa den ene af disse ligger der Ruiner af et gammelt Castel fra Ferdinand den Katholskes Tid, og en Sti, som udhugget i Klippen, slynger sig langs henad dens steile Væg, hedder endnu la via de la reina Isabel. Som et Mindesmærke paa en Grav skiuler en ydmyg, fredelig Ermita med en lille Kirke sig deroppe imellem de sammenstyrtede Mure; dens Klokke ringer just til Messe medens jeg staaer udenfor Ventaens Port og seer derop, og Tonerne flyde stille igiennem Luften, som en from Bøn for de hedenfarne Fyrsters Siæle. Fra Archidona høiner Veien sig mere, og paa Biergskraaningen ligge Viinhaver, hvis Løv alt begynder at rødme imod Efteraaret; mere end eengang standser jeg Hesten for at bede den Vogter, som væbnet med Spyd eller Bøsse skal passe paa Frugten, om Tilladelse til at plukke af de søde, grønne Druer, og han svarer altid venlig: „Sirvase Usted!" Af og til møde vi en veifarende Bonde, som syngende traver henad Biergstien paa sit Æsel, og et Sted, høit oppe, hvor Klippen skraaner brat ned imod den dybtliggende Dal, og hvor en Kilde sprudler frem imellem Brombærranker og allehaande stærkt duftende Urter, komme vi forbi en halv Snees letklædte, solbrændte Bønderpiger fra en nærliggende Pueblo, som leende, snakkende og syngende ere ifærd

med at vadske Linned ved Springet. Foran, paa den grønne Skraaning ligger Tøiet udbredt for at tørres, og en af Pigerne er just i Begreb med at samle op, hvad der er tørt og bleget, da der i det samme kommer et heftigt Vindstød, river et Stykke Linned ud af hendes Haand, blæser det op, løfter det iveiret og derpaa fører det som en Luftballon langtud over Dalen. „Jesus Maria!“ skriger hun, og nu bliver der en Latter og en Raaben blandt de andre; alle forlade de Kilden og stirre ud efter den røvede Skiorte, som omsider langsomt og flagrende synker ned imod Daldybet. „Hun faaer rørt Benene“, siger Francisco smaaleende, „der er da i det mindste en halv Legua derned og en halv op igien“. Og endnu længe efter at Veiens Krumning har skiult Pigerne, høre vi deres Latter og Skrigen.

Sildig, efter femten Timers udmattende Ridt, naae vi den lille By Campillo. En duftende Olla, fuld af Løg, Peber og Tomates, bliver snart fortæret; derpaa skynder jeg mig til Ro. „Imorgen faae vi Selskab, Señor“, siger Francisco fornøiet, i det jeg gaaer. „Af hvem?“ spørger jeg. — „Af en Cosario og fire Arrieros; thi Veien herfra til Ronda reiser Ingen alene, der er fuldt af mala gente. Men nu, vi ere saa mange, har det ingen Nød, nu vogte de sig nok, det Kiæltringepak! Gud forbande dem!“

„Staa op, Señor! staa op! For Guds Kiærligheds Skyld, lig dog ikke længer, men skynd Dem!“ lyder det den næste Morgen. „Hvad er der paafærde?“ spørger jeg halv sovende Francisco, som med et ængsteligt Udtryk i sit skikkelige Ansigt staaer ved mit Leie. „Ak Señor! vi

have sovet over os, de Andre ere borte for en halv Time siden; Gud fordømme den Slyngel af en Vert, som har ladet os sove saalænge!" — og saaledes bliver han ved at jamre og bande, imedens jeg klæder mig paa. „Du naaer dem nok", siger phlegmatisk den tykke Vært, idet han rækker ham den fyldte Viinpose; „lad kun Hestene trave ud." — „Ak, de stakkels Dyr! de nedrige Kiæltringer! den Syvsover af en Vert!" skiænder Francisco, altsom vi ride henad Veien; og med Hæle og Tømme, og et hyppig gientaget, langtrukket: Anda Caba-llo! bringer han sin Hest i Trav. Til Lykke for hans Humeur, som ellers vilde være complet spoleret, indhente vi de Andre efter et Par Timers Ridt, og vort Selskab forøges nu med en halvgammel, kraftig Mand tilhest, hans tolvaars Søn, en deilig Dreng, som, klædt i den andalusiske Dragt, med Fløiels Trøie og Hatten paa tre Haar, ligger stolt som en Majo henad Ryggen af et Muuldyr; med fire pialtede Arrieros, og en heel Skare Æsler og Muuldyr, belæssede med Kornsække. I Spidsen gaaer et gammelt erfarent Muulæsel med en Klokke om Halsen, bagefter det følge alle de andre, eet efter eet, i en lang Række, allersidst rider jeg ved Siden af den smukke Dreng, som det morer mig at snakke med. Enhver af de Fremmede, selv Drengen ikke undtagen, har til Franciscos inderlige Glæde sin Bøsse hængende ladt ved Saddelen, og er færdig til at forsvare sit Gods, om det skulde behøves. Og saaledes gaaer det nu op ad de vilde Bierge.

Veien fra Campillo til Ronda er den interessanteste, men ogsaa den vildeste, ødeste og besværligste af dem, jeg har tilbagelagt. Smale Stier, undertiden knap

en halv Alen brede, undertiden udvidende sig til en heel Steenmark, slynge sig imellem nøgne Klipper op og ned, ud og ind, snart brat skraanende, som om de vilde styrte sig ned i Afgrunden, snart igien steilt stigende opad, saa at Æsler og Heste knap kunne faae Fodfæste. Og forøven forme Biergene sig i de forunderligste Skikkelser. Nøgne, askegraae eller bruunsorte, stundom halv forvittrede, ligne de snart Dyr, snart Mennesker, snart paa det meest skuffende fierne Byer, med graae Steenhuse, spidse Gavle, Spire og Taarne. Hist og her kneise de røde Levninger af et gammelt maurisk Vagttaarn høit oppe paa Spidsen af en Klippe, som en eensom Kæmpe, der ikke har villet forlade sin Post, men endnu med halvlukkede Øine vogter den nedenfor liggende Dalvei. Der findes ingen Venta paa den hele Vei, og vi leire os derfor ved Middagstid om en klar, rislende Biergkilde, spise vor Ost og Brød, drikke Viin af Gedeskindsflasken og ryge et Par Cigaritos. Derpaa gaaer det igien opad imod Ronda. Min unge Reisefælle, hvis Lethed og Skiønhed jeg ikke noksom kan beundre, er i en evig Bevægelse. Snart er et af Æslerne kommen udenfor Veien, snart staaer et andet stille, snart trykker Saddelen et tredie, og altid er han paafærde, springer ned af sit Muuldyr og op igien, leende og syngende, kiælende for Dyrene eller skiændende paa dem, men altid lystig og glad, flink og hurtig ved Haanden. Og Faderens Øie følger ham med Stolthed, naar han behændig som en Ged springer fra Steen til Steen, eller svinger sig over de høie Saddelbomme.

Udpaa Eftermiddagen siger det mere dyrkede Terrain, Oliventræerne og adspredte Viinplantninger mig at

vi nærme os Ronda, og et Par Timer før Solnedgang see vi endelig de hvidgraae Huse ligge for os, midt paa en couperet lille Biergslette, der egentlig kun er Toppen af et eneſtaaende Field, og som sparsomt er bedækket med et tyndt Lag Jord, hvorigiennem Graniten hist og her stikker sin nøgne Pande. Vi komme hurtig i Huus, og Hestene blive trukne ind i Stalden, for at hvile sig efter den anstrængende Dag; jeg selv vil benytte den Timestid, det endnu er lyst, til i Selskab med min Reisefælle at vandre igiennem Byens Gader.

Ronda var i gamle Dage bekiendt som en af Maurernes stærkeste Fæstninger. Rundtomkring omgivet af øde, vilde, uveisomme Bierge, la Serrania de Ronda, kneisede den bag tykke Mure, som en Ørnerede paa en eensom Klippetop. Dens Indbyggere vare dierve og krigerske fremfor alle de andre Biergboere, og ingen Maaned gik hen, uden at en eller anden af de nærliggende christne Landstrækninger hørte deres Kampraab og saae Rondas Bannere vaie. Under Anførsel af den tappre Alcaide, Hamet el Zegri, der siden blev berømt ved sit trodsige Forsvar af Malaga, styrtede Krigerne, som Falken paa sit Rov, nedover de værgeløse Sletter, brændte og plyndrede og droge derpaa, belæssede med Bytte, tilbage til deres Klipperede. Ronda var fuld af røvede Skatte, og i dets dybe Fængsler laae Hundreder af christne Fanger i Jern. Da besluttede Kong Ferdinand at forsøge paa at erobre Byen; han samlede sin Hær og drog i Stilhed frem over Biergene. Hamet el Zegri havde just giort et Røvertog ned i Hertugen af Medina Sidonias Land; fulgt af sine tappreste Krigere, drog han nu

tilbage, og drev en talrig Skare Fanger, Kvæg og Muuldyr, belæssede med Kostbarheder, foran sig. Men hvad skildrer hans Overraskelse, da han kom op af Biergkløfterne, og saae sin Stad paa alle Sider omringet af den christne Hær? Forgieves forsøgte han at slaae sig igiennem; fnysende af Harme maatte han fra de nærliggende Klippetoppe være Vidne til at det ene Taarn efter det andet faldt for de spanske Kugler, at Husene bleve antændte og Murene styrtede sammen. Men endnu forsvarede Indbyggerne sig med fortvivlet Mod. Da lod Kong Ferdinand en Mine sprænge, og naaede saaledes den underjordiske Trappe, som, udhugget i Bierget, ad mange hundrede Trin førte ned til den lille Flod Rio verde, hvorfra de Beleirede hentede Vand. Han lod Aabningen tilstoppe, og nu nødte Tørsten, en mægtigere Fiende end Castiliens Konge selv, snart Ronda til at overgive sig.

En lang, bred Gade fører fra Posadaen i jevn Skraaning opad; vi vandre igiennem den, over et lille Torv, og staae snart ved Randen af den Afgrund, der giør Rondas Beliggenhed saa pittoresk, som man vel kan tænke sig. Thi Klippen, hvorpaa Byen er anlagt, er, som ved et Jordskiælv, kløvet i to Dele, lige ned til sine dybeste Rødder; paa begge Sider af den bratte Kløft ligge Husene ligeud til Bredden, to dristige Broer ere murede over det svimlende Dyb, og forbinde med deres Buer de adskilte Dele af Byen, og dybt, dybt nede paa Bunden af Klipperevnen flyder „den grønne Flod". Fra Toppen af den ene Bro, der hviler paa en muret Pille, næsten tre hundrede Fod over Flodens Vande, betragter jeg de sorte Bierges kæmpemæssige Former; letsindige som legende

Børn ligge de smaa hvide Huse ved Randen og betragte hverandre, skrøbelige Verandaer, dækkede med Viinløv, rage næsten udover Afgrunden, og Rio verde suser og brummer huult dernede i Dybet. Men ligesom for ikke at forskrække sine Børn, for at mildne og skiule det Haarde og Nøgne, har Naturen, som en omhyggelig Moder, hængt sine aldrig falmende, pragtfulde Tapeter af Slyngplanter, giennemvævede med Blomster, op paa de steile Steenvægge, kantet Flodsengen med allehaande Værter og Urter, og lader nu just den nedgaaende Sols varme Lys falde henigiennem Dalens Snevring, saa Flodens Bølger see ud som en levende Strøm af Roser fra Alhambra. — Hiinsides Kløften er i et lille Huus Nedgangen til den Kæmpetrappe, som Maurerne efter Sagnet lode hugge af deres christne Fanger. Meer end fire hundrede Trin lang, fører den giennem Biergets Kierne ned til Floden, oplyst hist og her af smaa favntykke Glugger, og endnu den Dag idag vandre Pigerne fra Ronda op og ned med deres Vanddunke paa Hovedet. Jeg lader mig nøie med at stige et halv hundrede Trin ned, uagtet min lille, utrættelige Førers Opmuntringer, thi Aftenen falder paa, Middagsmaden venter, og desuden er det just ikke saa lige en Sag, naar man har redet en heel Dag, at gaae op og ned ad en Trappe paa fire hundrede Trin. Vi vandre altsaa hiemad igien, men endnu maa jeg paa Veien see Arenaen, et simpelt, middelmaadig stort Amphitheater af Træ, som Drengen imidlertid synes er det Herligste af Alt. Hans Øine funkle ordentlig ved Tanken om de Tyrefægtninger, han har seet, og da jeg spørger ham, om han havde Lyst til

selv at tage Deel i saadan en Kamp, klapper han i Hænderne og siger: „Ja, naar jeg bliver stor, Señor! saa vil jeg kæmpe med. Picador vil jeg ikke være, thi dem stanger Tyren aldrig efter, det er kun deres Heste, han angriber, men at gaae ganske ene frem, som Matadoren, med den røde Kappe omkring mig og det blanke Sværd i Haanden, det har jeg Lyst til". — Hiemme i Posadaen staaer en dampende Ragout af Tomates, Peber, Æg, Løg og smaa Stykker Kiød paa Bordet; i Selskab med Cosarioen og Muuldriverne stiller jeg min Hunger og Tørst, og hviler saa med inderlig Tilfredshed mine trætte Lemmer paa Uldmatrasserne.

Alene med Francisco — thi hele vort Reiseselskab hører hiemme i Ronda — rider jeg atter den næste Morgen afsted imellem Biergene. Vore Heste klattre opad de samme uveisomme, smale Stier, som Hamet el Zegri fordum flygtende betraadte, og de ere ikke mere banede nu, end dengang. Nøgne, kantede, halv forvittrede paa Overfladen kneise de uhyre Granitblokke rundtomkring os, intet Græs og ingen Træer findes heroppe i den tynde Bierglust, kun hist og her, hvor en Smule Jord har samlet sig i en Revne, staaer en lille Bouket af violette Crocus, uden Blade, som om en Vandringsmand havde bragt dem med sig fra Dalen og stukket dem ned imellem Stenene, da han var ked af at bære dem. Veien bliver smalere og steilere, dybe Afgrunde sænke sig brat ned ved Siden af den, og paa den anden Side reiser den lodrette Klippevæg sig som en Muur. Vi stige af Hestene for at lette dem Byrden, og pustende arbeide de ædle Dyr sig opad Skraaningen, idet de nu og da af sig selv staae stille

for at hvile. Det er en mageløs Udholdenhed, de lægge for Dagen, og den vidner om, at der er arabisk Blod i deres Aarer; det er nu den fierde Dag, de samme Heste bære os frem, uden at have faaet anden Hvile, end de faa Timer, mens vi overnattede; de gaae ufortrødne fra den tidlige Morgen til seent paa Aftenen, klattre som Geder op og ned ad de besværligste Stier, og faae ikke andet den hele Dag, end et Blad, de hist og her kunne snappe af en Busk, og en Drik Vand, ifald vi komme forbi en Kilde. Det skulde man byde vore danske Heste, som maae bede ved hveranden Miil, og hvile sig to Dage, naar de have gaaet i een, og det endda kun ad den slagne Landevei. Forresten er det ikke blot for Hestene, dette Ridt over la Serrania de Ronda er besværligt, ogsaa Rytterne, eller i det mindste jeg, stønner og trættes ved denne Klavren op og ned; jeg er bestandig drivvaad af Sved, og Solen brænder igiennem Klæderne, som om jeg stod med Ryggen op til en glohed Ovn. Francisco troer jeg ikke føler synderlig til Varmen, hans guulbrune Hud er saa indtørret som Pergament, og Solen kan vist ikke trænge igiennem den. Han besøger Viinsækken noget tiere, end ellers, det er den hele synlige Virkning, Anstrængelsen har paa ham; forresten er han vel tilfreds, snakker og leer, og naar jeg standser, for at tørre Sveden af min Pande og hvile mig nogle Øieblikke paa en Steen, siger han stadig for at trøste mig: „Det er varmt, Señor! men det er meget smukt Veir; vil Señoren ikke drikke engang?“ — Der er tomt og øde paa Veien, kun eengang, høit oppe, møde vi en Afdeling Carabinieros tilhest, med to Muuldyr, læssede med Contrabande, som de

med Magt have frataget Smuglerne i en eensom lille Venta, hvor de om Natten havde overrasket dem.

Omsider naae vi Toppen af Biergstrækningen, og Veiene blive nu noget, skiøndt ikke meget mere banede. Men deilige, charakteerfulde Landskaber oprulle sig nu for mit beundrende Øie, Dale, saa grønne og dybe, som jeg aldrig har seet, med saftige Enge, giennemstrømmede af smaa Floder paa Bunden, Viinhaver paa Skrænten af Biergene, hvor Karle og Piger, leende og syngende, ere ifærd med at afplukke de overmodne Druer; derimellem af og til dristige Klippeformer, og hist og her en enkelt kneisende Top med de røde Levninger af et gammelt Vagttaarn fra Maurernes eller maaskee fra Romernes Tider. Ud paa Eftermiddagen naae vi en lille By — Algoazin kalder min Fører den — som liig en Fuglerede er bygget paa den yderste Skrænt af en Klippe, der som et Forbierg skyder sig frem imod Dalen. Her skulde vi egentlig ligge over, men da det endnu er temmelig tidligt, foretrækker jeg at ride to Mile til, for at være saameget nærmere ved Gibraltar. Fra Byen gaaer vor Vei endelig nedad igien, den besværlige Deel af Reisen er nu overstaaet, og — til Franciscos Glæde — ogsaa den usikkre, der er kun syv Leguas til „Linien“, eller Grændseskiellet imellem Spanien og England. I Dalen følge vi langsmed en lille Flod, som næsten er udtørret, men hvis Bredder staae fulde af herligt duftende Oleanderbuske med blegrøde Blomster, over hvilke der hist og her rager en eensom Daddelpalme iveiret, og ved Solnedgang naae vi endelig, mere trætte, end nogensinde, den lille Venta, hvor jeg — for-

modentlig for sidste Gang i mit Liv — skal sove paa spansk Grund.

Men som om min Reises Skytsaand vil have, at den sidste af disse classiske Kroer, jeg betræder, skal være baade malerisk, eiendommelig spansk og ægte Don Quijotisk, har han ført mig til en Venta, som baade indvendig og udvendig er en Typus for disse fattige, sodede, smudsige, skumle, men alligevel hyggelige og morsomme Bygninger. Tilhøire for Floden, paa en lille Slette, bagved en Lund af høie Rør skiuler det lave, graae, faldefærdige Huus sig beskedent, foragtende al Pralen og vel vidende, at ingen Arriero drager forbi giennem Dalen, uden først at kige derind, høre Nyt fra Gibraltar og fylde sin Viinsæk med den røde Landviin, som voxer paa Høiene deromkring. Taget er dækket med Rør, der næsten ere skiulte af allehaande Urter og Mos, som af sig selv har søgt Fristed deroppe, Muren er hist og her revnet, men en frodig Viinranke breder ogsaa her sine smukke, rødtskinnende Blade udover den nøgne Fattigdom, og den simple Veranda, som den danner over Døren, er et mere indbydende Skilt, end det sodede Bræt, der med en utydelig Indskrift paa, rager ud under Tagskægget paa Enden af en Stang. Ved Siden af Kroen staaer Stalden, men den er endnu tarveligere end Ventaen selv, thi det er kun en Hytte af Grene og Rør, og Familiens eneste Æsel stikker sans façon sit langørede Hoved ud igiennem Væggen, gloer nysgierrig paa os og skryder til Velkomst. En sort So med tre Grise og en halv Snees langbenede, stumphalede Høns vandre fredelig imellem hverandre paa Veien udenfor Døren. Men saa ussel Ventaen er, saa pragtfuld er

dens Beliggenhed; bagved løfte sig i nogen Afstand de maleriske Bierge, med Olieskove og Viinhaver, hvis Farve nu imod Efteraaret er mere afvexlende, end nogensinde, de høine sig lidt efter lidt, og længst borte kneise Toppene af Rondas Klippestrækning, tilslørede af Fraſtandens blaalige Taage. Foran breder Dalen sig, oplivet af smaa Lunde og hist og her af enkelte, majestætiske Palmer, som en smal Stribe slynger Flodsengen sig paalangs igiennem den, og Sandet faaer en rødlig Farve af den nedgaaende Sol.

Vi holde stille udenfor Døren, Francisco kaster et temmelig foragteligt Blik paa de fattige Omgivelser og siger: „Por dios, Señor! Vi havde giort bedre i at blive i Algoazin inat; her vanker der nok ikke mange Mundfulde. Var det endda Mortensdag, saa kunde en af Grisene holde for; nu komme vi nok til at leve af vor Indbildning og af en mager Høne, thi her seer saa fattigt ud, som i min Lomme. Hei, hombres!“ raaber han derpaa, „kom ud og viis mig Stalden, her er en Caballero, som vil have Natteleie og Aftensmad.“ Døren aabnes, en halvgammel Mand stikker Hovedet ud, og tre eller fire Børn kige nysgierrige ud bagved ham. Da han seer mig, letter han paa Huen, mønstrer først mig og min Oppakning nøiagtig, og siger derpaa meget rolig, idet han peger paa Rørhytten: „Der er Stalden.“ Francisco giør store Oine, brummer noget i Skægget, men laver sig dog til at trække Hestene ind i Æselets beskedne Bolig. Jeg selv gaaer ind i den næsten ligesaa beskedne Venta, for at underhandle om Aftensmaden, som uden Tvivl vil blive det beskedneste af Alt. „Hvad kan jeg faae at spise?“

spørger jeg Vertinden, det første jeg kommer ind. „Alt, hvad Señoren behager,“ er her som allevegne Svaret. „Hvad spise I selv tilaften?“ spørger jeg videre, thi jeg veed af Erfaring, at Alt i en spansk Venta omtrent er det samme som Intet i en dansk Kro. „Tomates, Señor!“ svarer Konen. Det er den samme Lectie, som gientager sig overalt. „Kan jeg ikke faae en Høne slagtet?“ — „Ak, Señor, Hønsene ere saa dyre.“ — „Men jeg skal nok betale, hvad den koster.“ — „Ja, naar Señoren befaler — —“ og dermed gaaer hun dybt sukkende ud, og snart hører jeg Dødsskriget af den kvalte Høne. Imens den bliver plukket og tilberedt, seer jeg mig omkring i Huset. Hele den nederste Vaaning indtages af Kiøkkenet, der tillige er Spisestue, Hundehuus, Hønsesti og, som det lader til, ogsaa Sovekammer. Thi jeg kan ikke forestille mig, at der paa det giennemsigtige Loft, der bestaaer af løse Bræder og Stokke, kan findes Kamre eller Senge, Vinduer er der i det mindste ikke i Taget, saameget har jeg seet. Som jeg staaer og speculerer paa, hvordan jeg bedst kan indrette mit Leie til Natten, kommer Husets ældste Datter ind med en Vandkrukke paa Hovedet, som hun har fyldt ved Kilden. Hun standser et Øieblik i den aabne Dør, ved at see den Fremmede, og som hun staaer der paa Tærskelen og tegner sig af imod den rødmende Aftenluft, med den ene Haand løftet til Krukken og med den anden samlende sit eneste Klædningsstykke foran Brystet, som er halv bedækket af de lange, sorte Haar, forekommer hun mig saa smuk, at jeg i et Øieblik bliver forsonet med alle Husets Mangler. „Hvad hedder Du?“ spørger jeg, da hun har sat Krukken og vi have hilst paa

hinanden. „Encarnacion," svarer hun venlig neiende, og byder mig derpaa godmodig et Stykke af et Granatæble, som hun selv spiser af. „Det er da et underligt Navn," bliver jeg ved. — „Underligt! saaledes hedder jo den velsignede Jomfru selv," siger hun forundret og giver sig derpaa til at hiælpe Moderen med Aftensmaden. Alle disse Navne, som Encarnacion, Purificacion og andre, ere nemlig optagne efter Jomfru Marias Festdage, og betyde egentlig Undfangelse, Renselse o. s. v.; derfor forekomme de saa hyppig. Efter en Timestids Forløb er Hønen færdig; den er skaaret i ganske smaa Stykker, for at bøde paa Kiødets Seighed, tilberedt med Tomatessauce, bliver serveret i en sprukken Skaal og spiist med Fingrene, thi Kniv og Gaffel findes ikke i dette Vertshuus. Manden, Konen, Encarnacion og alle de andre Børn omringe os, medens vi spise, nøde os bestandig, og glæde sig øiensynlig over vor Appetit. Vor egen Viinsæk hiælper Hønen til at glide ned, Ost og Druer fuldende Maaltidet. Jeg ryger endnu en Cigar, og seer Børnene efterhaanden kravle opad den Hønsestige, der fører til Loftet, for at lægge sig til at sove; Moderen og den ældste Datter sige snart Godnat og gaae ligeledes derop; lidt efter kommer Francisco ind og gaaer samme Vei, og da jeg omsider spørger Verten om, hvor jeg skal ligge, peger han paa den samme Stige, tænder en Hornlygte og gaaer foran. Noget forundret følger jeg ham med min Kappe paa Armen, jeg kommer ovenpaa, og seer nu pludselig hele Familien i paradisisk Uskyldighed udstrakt, den Ene ved Siden af den Anden, paa Maisblade, med Bomuldslagener over sig. Ikke tre Alen fra den smukke Encarnacion er der opredt

et Leie, ligeledes af Maisblade, til mig, men noget pyntéligere, end de Andres, med rene, hvide Lagener. Forsigtig træder jeg paa det gyngende Loft, ved hvert Trin frygtende, at mine Been skulle slippe igiennem, og naaer saaledes det almindelige Natteleie. Halv afklædt kaster jeg mig paa de raslende Blade; over mit Hoved seer jeg ved Skinnet af Lygten Husets Forraad af Druer, Løg, Meloner, Bomuld, Peber og hundrede andre Ting, som hænge ned fra Sparrerne; en regelmæssig Pusten og Snorken lyder omkring mig; Encarnacion sover ogsaa, med Armen under Hovedet, indhyllet i sit Dække, men det forræderiske Lagen røber de ungdommelige Formers Skiønhed, og Stillingen er smuk, som til at male. Det varer kun et Øieblik, saa blander ogsaa Verten sin Bas med i de Sovendes Chor, jeg slukker Lygten, lukker mine Øine, og da jeg næste Morgen aabner dem, skinner Dagslyset ind igiennem Tagsprækkerne paa lutter tomme Senge.

„Farvel Allesammen! Farvel Encarnacion!“ — „Buen viaje, Señor! vaya Usted con Dios!“ og derpaa rider jeg atter afsted med min Fører langsmed den udtørrede Flodseng. Timerne gaae, den ene efter den anden, Biergene sænke sig til Høie, Dalen udvider sig til en couperet Slette; endnu en Dreining, og jublende hilser jeg igien efter tre Ugers Fraværelse, det herlige, lyseblaa, vidtstrakte Middelhav, som roligt, i langsomme Rullinger vælter sine Bølger ind imod Kysten. Middagssolen kaster sine Straaler henad dets jævne Flade, og hundrede Fiskerbaade flyde som Søfugle, med de hvide Seil udspændte for Vinden, derude i det skinnende Lys. For Den, der er født ved Havet og vant til hver Dag at hvile sine Øine derpaa,

er ingen Glæde større, end at gjensee det, naar han længe har været borte; han har maaskee ikke savnet det, men naar Øiet paany glider henover Bølgerne til den fjerne Horizont, hvor Luften smelter sammen med Søen, naar han paany indaander den friske Luft, og lytter til Bølgernes dæmpede Brusen, er det dog, som der falder en Byrde fra hans Bryst, som han hører kiendte Stemmers Velkomsthilsen og stirrer ind i en gammel Vens trofaste Øie. Langsmed Strandbredden ride vi nu, yderst paa det vaade Sand, og snart stiger Gibraltarklippen, som en uhyre, sort Sky, op af det lysere Hav. Endnu nogle Timer, saa have vi naaet den smale Landtunge, som skiller Klippen med Fæstningen og den engelske By fra Spaniens Høilande. Det er et prægtigt Syn, at see den vældige Steenkolos staae eensom derude, skarpt tegnet imod den blaa Luft, næsten paa alle Sider beskyttet af fraadende Bølger, steil, ubestigelig, truende. Hvilken ydmygende Følelse maa det være for Spanierne, det stolteste Folk i Verden, at taale et fremmed Herredom paa deres Strandbred, og beskedent at maatte banke paa Middelhavets Porte, hvis Nøgle Naturen selv fra først af havde lagt i deres Hænder! Selv min fredsommelige Fører, som aldrig før har været paa disse Steder, kan ikke lade være at give sin Harme Luft i nogle kraftige Eder over de fremmede „Hestesjæle", som han kalder Englænderne, der have „skaaret Foden af hans Fædreneland." Men han trøster sig med at Enden er ikke endda, og at Spanien vel kan vinde igjen, hvad det har mistet.

Vor Reise nærmer sig imidlertid sin Ende; vi have naaet „la linea", hvor et Plankeværk og en hvid Stakit-

port, med nogle Smaahuse ved Siden, lukker for de spanske Lande. Men uden videre kan man ikke saadan drage udaf det ene Land og ind i det andet. Først maa jeg lade mit Tøi visitere og betale en Piaster for at faae Lov til at forlade Spaniens Grund; derpaa forevise den saaledes erholdte skriftlige Tilladelse ved Linien; derpaa stige af ved Toldcontoiret, hvor en ægte Englænder, med røde Kinder, lyst Haar, og — hvad der allerede efter min korte Reise forundrer mig — med en europæisk Hat paa Hovedet, undersøger min Koffert og mine Papirer; derpaa maa jeg vente, imedens mit Pas bliver sendt til den danske Consul, og først da han har garanteret for mit Ophold, for mine Hensigters Reenhed og min Persons Uskadelighed, faaer jeg Lov til at passere. Over smale Vindebroer, imellem Kanonmundinger og giennem snevre Porte kommer jeg endelig ind i Staden Gibraltar, der terrasseformig slynger sig om den vestlige Side af Klippens Fod. Hvor forunderlig, mere overraskende end behagelig, er Overgangen fra de vilde, romantiske Bierges Frihed, fra de takkede, eventyrlig formede Fieldtinder og dybe, hemmelighedsfulde Kløfter, fra Viinhavernes blødtrundede Skraaninger og de maleriske, eensomt liggende Pueblos, fra Alhambras Marmorhaver og Generalifes drømmerige Lunde, til en Stad, saa europæisk stiv, som Klimat og Forholde kun nogenlunde ville tillade, hvor man idelig ved Mure og Bastioner, ved Trommer og Piber mindes om, at man er paa en Fæstnings Grund og undergivet dens strenge Love, og hvor kun den brogede Blanding af alle Folkeslag, som opfylder Gaderne, vidner om Stedets Beliggenhed og de varme Landes Nærhed. Det er som Over=

gangen fra en Drøms phantastiske Egne til Livets sædvanlige, dagligdags Torveplads.

Men jeg faaer ikke nogen Tid til at anstille slige nedslaaende Betragtninger; thi ved Havnen, hvor jeg først gaaer hen for at spørge om Skibsleilighed, erfarer jeg, at en genuesisk Brig ligger færdig, og skal afseile til Malta næste Morgen. Jeg giør strax, paa staaende Fod ved Consulens Hiælp Aftale med Skipperen, at han for ti Piastre skal tage mig med; men da han paa ingen Maade vil have med min Bespiisning at giøre, maa jeg altsaa endnu ud paa Torvet for at kiøbe Levnetsmidler. Her er den meest brogede, forunderlige Vrimmel af Mennesker, jeg endnu har truffet samlet paa eet Sted, af alle Nationer, Englændere, Spaniere, Afrikanere, af alle Religionsbekiendelser, Katholiker og Protestanter, Jøder og Muhamedanere, Grækere og Soltilbedere. Beduinerne i hvide Burnusser, med Sølvringe paa Fingrene og i Ørene, sidde med Benene overkors imellem store Bure fulde af Høns, som er deres eneste Handelsartikel, Jøderne i lange, brune Talarer, med et Belte om Livet, vandre iilsomt frem og tilbage; Spanierne i deres maleriske Dragt, med det røde Silkeskiærf og den lave Hat, ligge imellem store Stabeler af allehaande Frugter og Grøntsager, Tyrkerne med Turban og Tøfler, sidde samtalende i en Krog og ryge deres Piber, engelske Handelsmænd i Kiole og snevre Beenklæder, Officerer i røde Uniformer og skotske Soldater med deres tærnede Skiørt og nøgne Been, Damer med Straahatte og Señoras med Mantiller bevæge sig imellem hverandre. Langt om længe bliver jeg færdig med mit Indkiøb af Høns, Brød, Ost, Olie og Æg, af Meloner, Tomates,

Løg og Bananer, af The, Sukker og Viin — thi vel er Vinden nu gunstig, og Skipperen har lovet, at vi om fem Dage skulle see Malta; men Veiret er en ustadig Ven, især i Jevndøgnstiden, og Forsigtighed skader aldrig.

Jeg har endnu saa megen Tid, da jeg er færdig hermed, at jeg kan bestige den vældige Klippefæstning, beundre dens uovervindelige Styrke, fra dens Top skue udover det med Seilere bedækkede Hav til Afrikas nære, blaasorte Høiland, og tømme en Flaske ægte, engelsk Porter i det ægte engelske „Flaghouse" deroppe. Englændernes eiendommelige Comfort følger dem overalt; i det lille Huus, som ligger paa Spidsen af Gibraltarklippen, under en sydlig Himmel og omgivet af et fremmed Lands halv orientalske Skikke og Indretninger, sidder jeg i saa ægte engelsk Stue, som nogen, i en Sopha, betrukken med tærnet skotsk Tøi, foran en Kamin med Steenkulsrist, og i Selskab med en engelsk Skibscapitain, hans Søn og lyshaarede Datter; og foran os paa Bordet staaer der Chester-Ost, engelsk Brød og Porter. Men udenfor brænder Spaniens Sol paa Bierget, Kaktusplanter voxe som Træer imellem Stenene, og vilde Aber voltigere over Klipperevnerne. — Da jeg kommer ned igien, er det Aften, jeg siger Farvel til den skikkelige Francisco, som hundrede Gange ønsker, at min Reise maa være lykkelig, at Vorherre og Jomfru Maria og alle Helgene maae ledsage mig, og at jeg snart maa komme igien til Granada og blive der bestandig. Jeg giver ham en Hilsen og en Foræring med til Skolemesterens Datter, den smukke, lystige Maria, trykker hans Haand og vender mig hurtig bort, thi jeg

mærker, at Mindet om „Andalusiens Perle“ igjen gjør mine Øine vaade.

Tidlig den næste Morgen gaaer jeg ombord i det lille Skib, der skal føre mig til Malta. Ankeret lettes, Seilene heises, Vinden fylder dem, langsomt glide vi udaf Havnen, og nu gynger jeg atter, som for en Maaned siden, paa Middelhavets blaalige Vande. Hvad jeg i den Tid, der ligger imellem, har seet og levet og nydt, er nu en svindende Drøm, deilig og lokkende, klangfuld og farverig, men dog kun en Drøm, altfor hurtig forbifarende, og derfor utydelig, som de regnbuefarvede Skikkelser, der svæve over den Slumrendes Leie, og træde let paa hans bankende Hierte. Men det er min Trøst, at ogsaa Drømmenes Aander gaae ikke forgieves, om man end ikke kan vise Sporet af deres Fod og sige: der have de traadt. Thi hver en skiøn Drøm, som besøger et Menneske, føier en Fiær, om end nok saa lille, til de Vinger, der løfte hans Tanker fra Jorden; og selv i Drømme voxer Skiønhedens skiulte Spire sin stille Væxt i Siælen, berørt af usynlige Hænder, en evig Blomstring imøde.

